

ÖVERSIKTSPLAN VÄRMDÖ KOMMUN | 2035

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

VÄRMDÖ KOMMUN

Samrådsredogörelse

Uppdaterad översiktsplan, Värmdö kommun

Samråd av uppdaterad översiktsplan för Värmdö kommun har skett från 2021-05-10 till 2021-07-04. Samrådet är en stor del av översiktsplaneprocessen och startar när den första tidiga dialogen inleds och avslutas när samrådsredogörelsen är skriven. Inom ramen för samrådet sker även avgränsningssamråd för miljökonsekvensbeskrivningen och samråd om den. Syftet med samrådet är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan.

Information om samråd skickades ut till myndigheter och organisationer, annonserades om i Nacka Värmdö Posten, på skylt i Gustavsberg, kommunens och öarnas bibliotek, på kommunens webbplats samt sociala medier. Under samrådet fanns bland annat möjlighet att lämna synpunkter skriftligen, ta del av samrådsfilmen där planförslaget presenterades samt boka digitala möten med representanter från kommunen. Planförslaget fanns att ta del av på servicecenter på Skogsbovägen 9–11, via kommunens webbplats samt på kommunens och öarnas bibliotek.

Totalt har 92 yttranden inkommit under samrådet, vilka presenteras nedan.

Samrådsredogörelsen är uppdelad i fyra delar:

Del A. Sammanfattning av inkomna frågor av allmänt intresse samt avdelningens kommentarer

Del B. Ändringar mellan samråd och granskning

Del C. Inkomna yttranden samt avdelningens kommentarer

Yttranden har lämnats av

Namn
Myndigheter
1. Länsstyrelsen Stockholm
2. Trafikverket
3. LFV Air Navigation Services of Sweden
4. Vattenfall Eldistribution AB
5. Svenska kraftnät
6. MSB
7. Havs- och vattenmyndigheten
8. Försvarsmakten
9. Sjöfartsverket
10. Lantmäteriet
11. Skogsstyrelsen
12. Statens Geotekniska Institut
13. Jordbruksverket
14. PTS
Regionala aktörer
15. Region Stockholm
16. Storstockholms brandförsvär (SSBF)
Kommuner
17. Tyresö kommun
18. Haninge kommun

Politiska partier
19. Liberalerna Värmdö
20. Socialdemokraterna Värmdö
Kontor inom kommunens förvaltning
21. Utbildningskontoret
22. Kultur och fritidskontoret
Företag och Markägare
23. Byggkultur Sverige AB
24. FRENTAB
25. JM
26. Svenska kyrkan
27. UN Arkitekter
Föreningar och organisationer
28. Djurö byalag
29. Friluftsförbundet, lokalavdelning Värmdö
30. Föreningen Gustavbergs vänner
31. Företagarna Nacka Värmdö
32. Gruppen för hållbar utveckling
33. Gustavsbergs IF Bandy
34. Gällnö natur- och kulturstig ideell förening
35. Harö-Hasselö intresseförening
36. MSV (Björnö MSV) och BBK (Björkviks båtklubb)
37. Ramsmora byalag, Stavnäs
38. Svartsörådet
39. Sveduddens samfällighetsförening
40. Tovio vägförening
41. Vision Häst Värmdö
42. Värmdö Fågelklubb
43. Värmdö Sjöscoutkår
44. Älvsala Nya Tomtägarförening och Älvsala Vägförening
Privatpersoner
45. Privatperson
46. Privatperson
47. Privatperson
48. Privatperson
49. Privatperson
50. Privatperson
51. Privatpersoner
52. Privatpersoner
53. Privatpersoner
54. Privatperson
55. Privatperson
56. Privatperson
57. Privatperson
58. Privatperson
59. Privatperson

60. Privatpersoner
61. Privatperson
62. Privatperson
63. Privatperson
64. Privatperson
65. Privatperson
66. Privatperson
67. Privatperson
68. Privatperson
69. Privatperson
70. Privatperson
71. Privatpersoner
72. Privatperson
73. Privatperson
74. Privatperson
75. Privatperson
76. Privatperson
77. Privatperson
78. Privatperson
79. Privatperson
80. Privatperson
81. Privatperson
82. Privatperson
83. Privatperson
84. Privatperson
85. Privatperson
86. Privatperson
87. Privatperson
88. Torkel Öste Fastighetskonsulter AB (på uppdrag av fastighetsägare)
89. Privatperson
90. Privatpersoner
91. Privatperson
92. Privatperson
93. Privatperson
94. Privatperson
95. Privatpersoner
96. Privatperson

Del A. Sammanfattning av inkomna frågor av allmänt intresse samt avdelningens kommentarer

Nedan redovisas frågor som tagits upp i flera yttranden samt sådana frågor som kan antas vara av stort allmänt intresse.

A1. Detaljplanearbete för fastigheten Brunn 1:286 och naturreservat Vidsjön

Under samrådet har flertalet yttranden som rör planområdet för fastigheten Brunn 1:286 inkommit. I flera yttranden uttrycks också en oro för att området runt Vidsjön ska exploateras.

Kommentar:

I de södra delarna av Brunnns centrumområde pågår ett detaljplanearbete som pekas ut som ett utredningsområde i översiktsplanen. För utredningsområdet finns ett positivt planbesked för bostadsändamål på fastigheten Brunn 1:286 som beslutades av kommunens planutskott (KSPU) 2019-01-24 §7. I beslutet fastställdes att detaljplanen ska föregås av ett planprogram för Brunn. Planprogrammet för Brunn godkändes av kommunstyrelsens planutskott 2019-11-19 § 49. Detaljplanen är just nu i ett så kallat utredningsskede innan den kan ställas ut på samråd. Under utredningsskedet undersöks förutsättningar för planläggning, vilket innebär att utredningar tas fram som berör bland annat naturvärden, geoteknik, dagvatten och så vidare. I och med att planområdet och omgivningen har höga naturvärden och området består av kuperad terräng, är det viktigt att utreda hur ny bebyggelse kan placeras och utformas med hänsyn till dessa förutsättningar. När utredningsskedet är klart kommer ett planförslag att arbetas fram och ställas ut för samråd. Under samrådet finns det möjlighet för allmänheten att ta del av förslaget i sin helhet samt lämna synpunkter på det.

Direkt söder om Brunn föreslås ett naturreservat. Naturområdet runt Vidsjön pekades ut som förslag till nytt naturreservat i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällsplaneringsnämnden 2013. Naturreservatsplanen har nu lyfts in i förslaget till uppdaterad översiktsplan. Start-pm för att påbörja arbetet med att bilda ett naturreservat för området godkändes av kommunstyrelsen i juni 2021. Planarbetet är en förutsättning för att kunna bilda naturreservatet och tvärt om. När området utvecklas ser vi även till att långsiktigt skydda naturen.

A2. Detaljplanearbeten i Aspvik och naturreservat Långsunda-Paradiset-Sången

Under samrådet har flertalet yttranden som rör detaljplanerna i Aspvik inkommit. I flera av dessa yttranden berörs även det föreslagna naturreservatet Paradiset-Långsunda, vilket föreslås utökas.

Kommentar:

2018 beslutade kommunstyrelsens planutskott om en ny prioritering av kommunens förändringsområden, vilka är de områden som presenteras i förslaget till uppdaterad översiktsplan. Aspvik/Räknäs är ett av dessa. Beslut om start-PM för PFO-planen och detaljplanen togs av kommunstyrelsens planutskott 2019-09-03. Detaljplanerna har inte varit ute på samråd. Vid samråd av planerna finns möjlighet att yttra sig kring frågor som rör detaljplanen.

Förslaget till naturreservat Långsunda-Paradiset-Sången pekades ut i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällsplaneringsnämnden 2013. Den exakta avgränsningen av naturreservatet kommer att utredas när arbetet med reservatsbildning drivs aktivt. Avgränsningen beror på många olika faktorer som exempelvis områdets natur- och rekreationsvärden, andra möjliga framtida markanspråk och inte minst markägandeförhållanden – avgränsningen kommer att ske i dialog med berörda markägare.

A3. Trafik och framkomlighet

Flera samrådsyttranden berör frågor om trafik och framkomlighet. En oro för att bebyggelsen inte utvecklas i takt med infrastrukturen uttrycks och framkomlighetsproblem beskrivs. Hur tänker kommunen när utbyggnadsområden pekas ut? Hur ska trafiken lösas?

Kommentar:

I arbetet med uppdateringen av översiktsplanen utgår vi fortsatt från gällande översiktsplans

vision. Med detta menar vi att en större utveckling av nya bostadsområden utanför kommunens centrumområden inte kommer att pekas ut i den uppdaterade översiktsplanen. I översiktsplanen presenteras utgångspunkter för utvecklingen av kommunen. En utgångspunkt är att utbyggnad i takt med infrastruktur, vilket innebär att kommunen ska växa i en takt som infrastrukturen tillåter. Kommunens vilja är att i förstahand att lokalisera nya bostäder till våra centrumområden där det finns god tillgång till kollektivtrafik och service för att minska bilberoendet. I övrigt ska ny bebyggelse främst tillkomma i kollektivtrafiknära lägen, på våra kärnöar och i våra prioriterade förändringsområden. I områden utanför de utpekade bebyggelseområdena förväntas ny bebyggelse tillkomma genom bygglovsprövningar och utifrån gällande detaljplaner och byggnadsplaner. För att ge infrastrukturen en möjlighet att komma i kapp pekas inga, nya större utbyggnadsområden ut i översiktsplanen. De områden som har pekats ut som utredningsområden är främst områden som redan utreds genom detaljplaner och störst fokus ligger på Gustavsberg. I de områden där vi ser att de finns utmaningar för infrastrukturen föreslår vi riktlinjer som anger att detaljplanering ska prioriteras utifrån kommunens politiska mål om utbyggnadstakt, strategiska placeringar samt förutsättningar i infrastrukturen. Kommande planläggning av nybyggnadsområden avvaktas till en framtida hållbar lösning på framkomlighet i trafiken kan presenteras och tidplaneras. I dokumentet Riktlinjer för bostadsförsörjning så anges den politiska ambitionen för bostadsutvecklingen.

Vad gäller vägar till och från Värmdö så är Värmdö kommun inte huvudman för de större vägarna i kommunen utan där har Trafikverket det yttersta ansvaret för framkomlighet och trafiksäkerhet. Kommunen behöver därför aktivt föra en dialog med statliga myndigheter som påverkas av att kommunen växer. Det gäller både inom kommunen och i fråga om trafiksystemet inåt mot stor-Stockholm.

Vid planbesked, i detaljplaner och andra utvecklingsprocesser gör kommunen trafikutredningar för att kunna bedöma ett framtida utfall. Kommunen bevakar också arbeten utanför Värmdö som kan påverka trafiken hit. Det skapas styrande dokument för att kunna påverka planer mot en hållbar riktning med fokus på höjd användning av kollektivtrafiken, cykel och fotgängare. Kommunen har ett proaktivt förhållningssätt där vi tillämpar modeller, studier och utredningar som underlag till våra bedömningar.

Planläggningsprocessen på det statliga vägnätet regleras av väglagen med kopplingar till plan- och bygglagen samt miljöbalken. Huvudmannen för gator och vägar ansvarar för att driva planeringsprocesser för att förändra och förnya infrastrukturen i länet. Det är Trafikverkets centrala funktion Juridik och planprövning som prövar och fastställer väg- och järnvägsplaner. Processen förankras med berörda kommuner som får möjlighet att komma med synpunkter och få insyn i processen. Konkreta exempel för Värmdö kommuns del är vägplanen Mölnvik-Grisslinge och åtgärdsvalsstudien för väg 222 och väg 274. Men oavsett vad kommunen önskar och anser är prioriterat är det Region Stockholm tillsammans med Trafikverket som bestämmer vad som ska prioriteras och genomföras vad gäller statlig infrastruktur. Större vägprojekt behöver namnges som ett objekt i en länsplan för att kunna genomföras. Även mindre åtgärder på statliga vägnätet ansvaras och beslutas helt av Trafikverket. För att bli ett namngivet objekt i länsplanen är huvudprincipen att bristen redan ska ha genomgått en åtgärdsvalsstudie med utgångspunkt i fyrstegsprincipen. Därefter görs ett ställningstagande av ingående parter, inklusive Trafikverket, för val av åtgärder.

A4. Påverkan på natur- och skärgårdsmiljö

I flera yttranden uttrycks även oro för att kommunen föreslår områden för bebyggelse vilket anses påverka det som är speciellt för Värmdö, natur- och skärgårdsmiljö, negativt.

Kommentar:

Förslaget till uppdaterad översiktsplan utgår från tidigare översiktsplans vision, det vill säga att ny bebyggelse främst ska tillkomma i kommunens centrumområden, på kollektivtrafiknära platser och kärnöar. Genom att styra bebyggelsen till utpekade platser, som redan är bebyggda, kan större grönområden bevaras. I översiktsplanen pekas ytor för natur och rekreation ut. Vi pekar även ut befintliga naturreservat samt ett antal områden där nya naturreservat föreslås upprättas. I översiktsplanearbetet har vi tagit fram utredningar som legat till grund för mark- och vattenanvändningskartan. I utredningarna ingår bland annat en utredning om grön infrastruktur innehållande information om biologisk mångfald och skyddade arter, friluftsliv och kulturella ekosystemtjänster. Vi har även utrett vilka områden som är ekologiskt särskilt känsliga samt vilka friluftslivsområden som används av vem och på vilket sätt. Dessa utredningar hjälper oss i arbetet att göra bedömningar om var det går och var det inte går att bygga.

Del B. Ändringar sedan samråd

- Spårreservatet från översiktsplan 2012-2030 har lagts till i den uppdaterade översiktsplanens kartor.
- Översiktsplanen har uppdaterats med text om pågående vatten- och avloppsarbete samt hur vatten- och avloppsfrågorna i kommunen ska klaras.
- De delar som rör kommunens vattenförekomster, miljö kvalitetsnormer och hur dessa ska nås har reviderats så det tydligare framgår hur kommunen arbetar med frågorna.
- Efter synpunkter har texten om bostäder uppdaterats för att stämma överens med kommunens Riktlinjer för bostadsförsörjning.
- Ett nytt stycke om klimatpåverkan har lagts till.
- Information om bullersituationen i kommunen har utvecklats.
- Texterna som rör markföreningar och miljöstörande verksamheter har utvecklats med mer information.
- Texterna om friluftsliv har utvecklats utifrån yttranden och ny utredning.
- Mindre revideringar har gjorts i texten om kulturmiljö, bland annat för att förtydliga att kulturmiljö inte bara utgörs av byggnader utan också kan omfatta landskap och lämningar.
- En text som beskriver skillnaden mellan RUF 2050 och kommunens översiktsplan har lagt till.
- Översiktsplanen uppdateras med en koppling till den regionala landsbygds- och skärgårdsstrategin.
- Under avsnittet om natur och vatten har planen uppdaterats med nya riktlinjer och text med mer konkreta förslag på hur värden, funktioner och spridningssamband i grönstrukturen ska säkras och stärkas vid utbyggnad i våra centrumområden. En text om invasiva arter har också tillkommit efter synpunkter. Även platsspecifika riktlinjer har tagits fram i kapitlet om mark- och vattenanvändning.
- Planen har uppdaterats med tydligare beskrivning av Agenda 2030 samt hållbarhetsperspektivet. Planen har även uppdaterats med information om fler nationella mål samt hur översiktsplanen förhåller sig till dessa.
- En tydligare beskrivning av barnkonventionen och hur kommunen har tagit med barn och unga i arbetet med att uppdatera översiktsplanen
- Texter och kartor kopplade till riksintressen kulturmiljövård, infrastruktur, flygplatser och totalförsvaret har reviderats. Planen har också uppdaterats med text om vad som gäller inom försvarets påverkansområden.
- Avsnittet om riksintressen, både enligt tredje och fjärde kapitlet i miljöbalken, har uppdaterats med tydligare ställningstaganden kring hur kommunen ska beakta dem i sin

planering och lovgivning samt om vi bedömer att de kan påverkas negativt av den utveckling som föreslås i översiktsplanen. Den del som behandlar riksintressen enligt fjärde kapitlet har också uppdaterats med en värdebeskrivning av riksintresset.

- Översiktsplanen har uppdaterats med information om att Värmdö kommun ligger inom influensområdet för hinderytor kopplade till riksintressen för Arlanda, Bromma och Uppsala flygplatser. Översiktsplanen uppdateras även så det framgår att lokalisering av höga byggnader/föremål (exempelvis vindkraft) inom influensområdet ska samrådas med respektive flygplats. Översiktsplanen uppdateras med information om flyghinder för den civila luftfarten.
- Kartan för utbyggnadsstrategin har uppdaterats med nya färger och stråk för regional grönstruktur
- Den digitala kartan för allmänna intressen har uppdaterats med ridstigar.
- Översiktsplanen uppdateras med riktlinjer för skyddsavstånd mellan byggnader och regionala och lokala elnätanläggningar.
- Kartan över allmänna intressen uppdateras med Svenska kraftnäts kabelförbindelse.
- Kapitlet om mark- och vattenanvändning har uppdaterats med en tydligare beskrivning om hur stråken mellan Gustavsbergs centrum, Mölnvik och Värmdö marknad kan utvecklas. Här finns även nya stycken om hur planeringen ska förhålla sig till miljö kvalitetsnormer för vatten samt text med tillhörande utpekande av ytor för skyfallshantering i Gustavsberg, Hemmesta och Brunn. I texterna som rör Gustavsberg, Brunn och Björkås finns nya stycken som rör riksintresse kulturmiljövård. I texterna för våra centrumområden finns nya stycken och riktlinjer som behandlar grönstruktur och miljö kvalitetsnormer. I avsnittet om prioriterade förändringsområden har den beslutade prioriteringen beskrivits. Vilka områden som ska planläggas och när redovisas i mark- och vattenanvändningskartan. Avsnittet om kärnöar har uppdaterats med ett stycke om strandskydd som stämmer överens med det yttrande kommunen har lämnat i den nationella utredningen av strandskyddet. Texten om ambulanshelikopter har uppdaterats och endast Myttinge pekas nu ut. Ett nytt stycke om spårreservat, från kommungränsen till Nacka fram till Mölnvik, har lagts till. Detta finns även med i karta. Under rubriken Utredningsområden finns en redogörelse för varför jordbruksmarkerna Skeviksodlingen och Mörkdalen bedöms kunna tas i anspråk för bostäder och som skyfallsyta.
- Översiktsplanen uppdateras med en befolkningsprognos samt en koppling och beskrivning kring hur kommunens planerade utveckling förhåller sig till de regionala befolkningsframskrivningarna.
- Översiktsplanen uppdateras med en text om avfallsanläggningen i Kovik.
- Översiktsplanen uppdateras med en text om räddningstjänst i kommunen samt utformning av platser och bebyggelse.
- Översiktsplanen uppdateras med ett stycke om den strategiska planen för träbyggnader.
- Riktlinjen om östlig förbindelse har uppdaterats.
- Översiktsplanen har uppdaterats med en text om förstärkta möjligheter för ett ökat deltidsboende i skärgården.
- Översiktsplanen har uppdaterats med en text om att lokal elproduktion är ett bra komplement för att lösa kapacitetsbristen.
- Mindre tillägg och redaktionella ändringar har gjorts
- Förändringar i kartor, till exempel tydligare färg på verksamhetsområden, vattenförekomster visas och prioriterade förändringsområden har markerats utifrån när i tiden de ska planläggas och anslutas till kommunalt vatten och avlopp.

Del C. Inkomna yttranden samt avdelningens kommentarer

Nedan presenteras en sammanfattning i punktform av inkomna yttranden. Alla yttranden finns att ta del av i sin helhet på samhällsbyggnadskontoret.

	Yttrande	Kommentar
Myndigheter		
1. Länsstyrelsen		
a)	<p>Övergripande synpunkter</p> <p>Länsstyrelsen anser att planförslaget är väl genomarbetat med ett pedagogiskt upplägg. Beskrivningen av och planeringsinriktningen för den föreslagna bebyggelseutvecklingen och allmänna intressen kommer i huvudsak att utgöra ett bra stöd för efterföljande planering.</p> <p>Länsstyrelsens synpunkter handlar främst om ett förtydligande av hur intentionerna i förslaget ska konkretiseras, dels för att underlätta efterföljande planering och visa att förslaget är realistiskt, dels för att undvika målkonflikter.</p> <p>Planförslagets intentioner är bra gällande att värna grönområden, kulturmiljö, prioritering av bebyggelse kollektivtrafiknära och möjliggörande för hållbara resvanor i stort. Förslaget ligger också i stort i linje med RUFS 2050, men några områden skulle behöva förtydligas. De främsta frågorna att förtydliga till nästa skede är att visa hur VA-frågorna i kommunen ska klaras, förtydliga var kommunens prioriterade förändringsområden planeras och hur avsteg från förutsättningarna i RUFS 2050 ska möjliggöras.</p> <p>För de utbyggnadsområden som föreslås i planförslaget bör dessa kompletteras med de utmaningar som lyfts i de olika temaavsnitten i översiktsplanen, t.ex. vattenförsörjning och buller. I kommunen pågår idag redan ett arbete med detaljplaner för så kallade prioriterade förändringsområden (PFO). Dessa är bebyggda fritidshusområden där allt fler bostäder blir permanentbostäder. Syftet med planerna är att bland annat att möjliggöra för kommunalt vatten och avlopp. I planförslaget framgår dock inte vilka områden som kommunen har identifierat som så kallade PFO-områden, mer än att de är utmärkta på en mycket övergripande karta, utan att namnges. Det finns därför anledning att i översiktsplanen tydliggöra hur kommunen avser att prioritera detaljplanering av dessa områden.</p>	<p>Noterat.</p> <p>De områden som har pekats ut som prioriterade förändringsområden redovisas i översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta. Inför granskning har områdena getts olika färg beroende på om planläggningen är pågående, bedöms kunna påbörjas mellan 2021 till 2025 eller bedöms kunna påbörjas efter 2025. I den digitala översiktsplanen är det även möjligt att trycka på varje område i karta för att se vad området heter och om det är under planläggning eller ska planläggas senare.</p> <p>För svar på övriga övergripande synpunkter, se nedan under respektive rubrik.</p>

	<p>Översiktsplanen bör även kompletteras med en befolkningsprognos och hur planerad utveckling förhåller sig till de regionala befolkningsbeskrivningarna. Prognosen är ett stöd för den planering som krävs i kommunen i form av t.ex. bostadstyper, service och samhällsverksamhet. Kommunen bör då också komplettera förslaget med vad kommunen själva kan göra inom sitt bostadsförsörjningsansvar</p>	
b)	<p>Länsstyrelsens synpunkter på statliga och mellankommunala intressen</p> <p>Riksintressen <i>Riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB</i> 1. Det saknas tydliga ställningstaganden kring hur riksintresset för det rörliga friluftslivet ska tillgodoses. Till exempel ligger flera kärnöar inom riksintresseområdet och hur utvecklingen kommer att se ut här framgår inte. Med beaktande av riksintresset kan en försiktig utbyggnad vara lämplig, men det kan då finnas ytterligare frågor som också behöver beaktas, såsom vatten och avlopp samt strandskydd.</p> <p><i>Riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB</i> 2. Länsstyrelsen anser att de riktlinjer och den vägledning för planering som beskrivs i översiktsplanens olika delar tar upp relevanta aspekter av hänsyn och anpassning avseende kommunens kulturmiljöer.</p> <p>Planförslaget behöver dock kompletteras med ytterligare vägledning för hur riksintressena för kulturmiljövården inom kommunen ska tillgodoses. Det bör framgå av översiktsplanen hur planförslaget kan komma att påverka de uttryck som ligger till grund för riksintressena och hur kommunen avser att hantera detta. Länsstyrelsen anser att det är av särskild vikt att kommunen utvecklar resonemanget om hur föreslagen bebyggelseutveckling i Gustavsberg, Brunn och Björkås förhåller sig till riksintressena. I Brunn behöver bedömning göras gällande påverkan på Ingarö AB 55 och i Björkås behöver en bedömning göras gällande påverkan för Djurhamn – Djurö kyrka AB608. Gällande riksintresset Gustavsberg vidhåller Länsstyrelsen att hanteringen av fabriks- och bruksmiljöerna behöver beaktas ytterligare vid ny planering i området. I synnerhet behöver kommunen beakta</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Texten uppdateras med ställningstaganden för hur riksintresset ska tillgodoses.2. Texten uppdateras med vägledning för hur riksintressena för kulturmiljövården ska tillgodoses. Texten uppdateras även kring Brunn, Gustavsberg och Björkås. Vad gäller Gustavsberg har ett arbete med att ta fram en utredning om riksintresset för kulturmiljö kopplat till den utbyggnad som föreslås i Gustavsbergsprojektet påbörjats.3. Noterat.4. Översiktsplanen uppdateras med information om att Värmdö kommun berörs av influensområdet för hinderytor för Arlanda och Bromma flygplatser.5. Texten om riksintressena har uppdaterats utifrån Försvarsmaktens yttrande.6. Texten uppdateras med en bedömning av påverkan på riksintresset samt en värdebeskrivning. Kommunen bedömer att det är en mindre utbyggnad av kärnöar och skärgård som kommer att ske till översiktsplanens målår. <p>Båda riksintressena redovisas i kartan, den ena delen är blåmarkerad och den andra skrafferad. I den digitala kartan är det möjligt att tända och släcka</p>

<p>kumulativa effekter vid planerade förändringar inom riksintresset. Vi ser dock positivt på att kommunen initierat dialog med Länsstyrelsen gällande förhållningssätt för att värna områdets värden. Riksantikvarieämbetets beskrivning av kulturmiljövårdens riksintressen kan vara en vägledning i kommunens fortsatta arbete. De finns att läsa här: Riksintressebeskrivningar Riksantikvarieämbetet (raa.se)</p> <p><i>Riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § MB</i></p> <p><i>Väg</i></p> <p>3. Trafikverket arbetar med ett nytt utpekande av riksintressen för trafikslagens anläggningar mot bakgrund av ett regeringsuppdrag. Bedömningen är att beslut om ett reviderat utpekande kommer att tas under hösten 2021. Det nya utpekandet kan komma att skilja sig från dagens utpekande. Väg 222 berörs av revideringen, vilket kan behöva beaktas i översiktsplanen.</p> <p><i>Luftfart</i></p> <p>4. Värmdö kommun berörs av influensområdet för hinderytor för Arlanda och Bromma flygplatser. Flygplatserna är av riksintresse, vilket ska redovisas under rubrik ”Riksintressen” i planen. Flygtrafiken rör sig med fastställda marginaler över den MSA-påverkande ytan, vars höjd är samma som högsta hinder inom ytan. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Av översiktsplanen bör det framgå att lokalisering av höga byggnader/föremål inom influensområdet ska samrådas med respektive flygplats. Konsekvenser av hinderbegränsande områden ska redovisas i planen i form av restriktioner och/eller rekommendationer. Länsstyrelsen har tagit fram ett faktablad med vilka myndigheter kommunen kan behöva samråda med vid planering av höga byggnader och objekt, vilket kan utgöra ett stöd för vad som gäller kring flyghinder. Faktabladet (2017:9) går att hitta på Länsstyrelsens hemsida. Delar av informationen kan gärna återges i översiktsplanen.</p> <p><i>Riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § MB - Myttinge skjutfält</i></p> <p>5. Texten i planförslaget om riksintressena för totalförsvarets militära del innehåller vissa felaktigheter som behöver korrigeras till granskningskedet. Bland annat anges att Myttinge övningsfält inte längre är av riksintresse, vilket</p>	<p>lager samt trycka på dem för att se exakt vilket av de två riksintressena som visas.</p> <p>Kommunen kommer inte att ange vilka tätorter som omfattas av bestämmelsen i 4 kap. 1 §. Enligt bestämmelsen i 4 kap. 1 § MB ska riksintresset inte utgöra hinder för utveckling av befintliga tätorter. I översiktsplanen har kommunen pekat ut till vilka platser utvecklingen ska styras, vilket bland annat är tätorter i form av våra centrumområden.</p>
--	--

	<p>inte stämmer. Se bifogat yttrande från Försvarmakten för ytterligare information.</p> <p><i>Riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap. 1–2 samt 4 §§ MB</i></p> <p>6. Hela Värmdö kommun ingår i riksintresset för kustområdena och skärgården i Södermanland och Uppland enligt 4 kap. 1, 2 och 4 §§ MB. Kommunen behöver göra en bedömning gällande om riksintresset påtagligt kan skadas utifrån om en exploatering får en bestående negativ inverkan på de samlade natur- och kulturvärdena och friluftslivsintressena för riksintresseområdet som helhet. Kommunen behöver i översiktsplanen redogöra för hur planförslaget påverkar riksintresset och planen bör även innehålla en värdebeskrivning av riksintresset. Påtaglig skada kan också uppstå om exploateringen får en tillfälligt stor negativ påverkan på dessa värden. Länsstyrelsen anser generellt att sammanhållna och idag orörda markområden inte bör tas i anspråk för bebyggelse m.m. och att ny bebyggelse endast bör tillkomma som komplettering till befintliga bebyggelsestrukturer. Även vid kompletteringar ska dock hänsyn tas till natur- och kulturvärden samt det rörliga friluftslivets behov.</p> <p>Översiktsplanen saknar en geografisk avgränsning av riksintresset enligt 4 kap. och utgår ifrån att hela kommunen ingår i riksintresseområdet. Länsstyrelsen saknar en samlad värdebeskrivning av de natur-, kultur- och friluftslivsvärden som ligger till grund för riksintresset för kust- och skärgård. De beskrivningar av kulturmiljön som finns i kommunens kulturmiljöprogram kan användas för att bättre förstå de kulturhistoriska värden som ligger till grund för riksintresset. Länsstyrelsen saknar dock en sammanfattande beskrivning av de kulturvärden som har bäring på det större kust- och skärgårdsområdet. Enligt bestämmelsen i 4 kap. 1 § MB ska riksintresset inte utgöra hinder för utveckling av befintliga tätorter. Länsstyrelsen anser därför att det är behjälpligt att i översiktsplanen närmare ange vilka tätorter som omfattas av detta undantag.</p>	
c)	<p>Mellankommunala frågor utifrån RUFSS 2050 Avfalls- och masshantering, Kovik</p> <p>1. I RUFSS 2050 är det utpekade området för avfalls- och masshantering, Kovik, av regionalt stor betydelse. Anläggningen ligger i Nacka, men</p>	<p>1. Översiktsplanen uppdateras med en text om Kovik. Marken runt Kovik har fått användningen Natur och rekreation i mark- och vattenanvändningskartan, vilket</p>

	<p>nära kommungränsen. I planförslaget bör det därför framgå tydligare hur planering ska ske för säkerställande av framtida funktion.</p> <p>Bebyggelseutvecklingen behöver anpassas efter de tillstånd som finns för verksamheterna.</p> <p>Bebyggelse behöver även lokaliseras på sådant avstånd från anläggningen så att det kan säkerställas att någon olägenhet för människors hälsa inte uppstår.</p> <p>Planerad utveckling och markanvändning</p> <p>2. Planerad utveckling och markanvändning följer i stort sett hur den beskrivs i RUFSS 2050, men avviker i fråga om utvecklingen av områdena Brunn, Björkviks brygga och Gällnö. I planförslaget bör avstegen tydligare motiveras och tydligare konsekvensbeskrivas. En koppling kan även tydligare göras till den regionala landsbygds- och skärgårdsstrategin, som är en vägledande strategi för utvecklingen av skärgårdsområden i Stockholmsregionen och därmed även Värmdö som skärgårdskommun.</p>	<p>innebär att kommunen inte ser någon bebyggelseutveckling i närheten av verksamheten.</p> <p>2. Texten uppdateras kring avstegen från RUFSS 2050 samt en koppling till den regionala landsbygds- och skärgårdsstrategin.</p>
d)	<p>Strandskydd</p> <p>1. Strandskyddet saknas i kartredovisningen över skyddad natur. Kommunen bör redovisa var strandskyddet gäller på karta, åtminstone utvidgat strandskydd. Kommunen har på en generell nivå beskrivit strandskyddets syften samt att särskilda skäl kan krävas vid åtgärder. Länsstyrelsen konstaterar att utvecklingen av vissa bebyggelseutvecklingsområden och utredningsområden innebär att strandskyddad mark kommer att tas i anspråk. Kommunen behöver tydliggöra var strandskyddet kan komma att stå i konflikt med föreslagen bebyggelseutveckling. Kommunen kan med fördel lägga ihop kartor för naturvärden, friluftslivet och planerad bebyggelseutveckling med kartan för strandskydd för att lättare kunna identifiera motsättningar vad gäller påverkan på strandskyddets syften.</p>	<p>1. Kartan över skyddad natur uppdateras med strandskydd.</p>
e)	<p>Miljö kvalitetsnormer för vatten (MKN)</p> <p>1. Det är bra att kommunen uppmärksammar att det krävs mellankommunalt samarbete, och samarbete med andra parter, i frågor om MKN. Andra dokument som kan vara relevanta bör inarbetas i översiktsplanen, exempelvis det tematiska tillägget för Havs-, kust och vattenplan varifrån viktiga ställningstaganden och</p>	<p>1. Aktuella planer och dokument har arbetats in i översiktsplanen. Vad gäller Havs-, kust- och vattenplanen är det ett pågående arbete och de underlag som finns tillgängliga har inarbetats i översiktsplanen. Översiktsplanen</p>

<p>förutsättningar kan återspeglas i planen.</p> <p>2. I planen behöver en sammanställning över kommunens grund- och ytvattenförekomster infogas, tillsammans med uppgifter om vattenförekomsternas status, MKN, samt geografiska läge.</p> <p>3. Planförslaget innehåller riktlinjer och ställningstaganden som syftar till att upprätthålla eller nå god status i kommunens ytvattenförekomster. Dock är riktlinjerna mycket generella. Det är inte tydligt i förslaget hur den exploatering som beskrivs förhåller sig till möjligheten att behålla eller nå god status i de olika berörda vattenförekomsterna, vilka åtgärder som prioriteras var samt vilka risker, målkonflikter och kumulativa effekter som kan uppstå av den föreslagna planeringen. Detta behöver framgå av planförslaget. Miljökonsekvensbeskrivningen ger i detta avseende bra förslag på åtgärder som bör inarbetas i planen.</p> <p>4. Kommunen redogör för att det inom planområdet finns 15 grundvattenförekomster som alla bedöms uppnå god kemisk och god kvantitativ status. Primärt bebyggelseområde föreslås i områden som berör dessa grundvattenförekomster. Inom vattenskyddsområden skyddas visserligen vattenförekomsten av skyddsföreskrifterna för vattentäkten, vilket begränsar möjligheterna att exploatera där. Kommunen bör emellertid redogöra för hur god status ska bibehållas i och med exploatering.</p> <p>5. Det finns flera förorenade områden inom kommunen, både konstaterade och misstänkta. Föroreningar kan på olika sätt belasta yt- och grundvattenförekomster. I miljökonsekvensbeskrivningen konstateras att riktlinjerna för föroreningar i översiktsplanen innebär att föroreningarna totalt sett bör minska inom områden där bebyggelseförändring sker. Dock inte för övriga områden. Kommunen bör i planen därför redogöra för vilka strategiska åtgärder gällande föroreningar som ses som nödvändiga i hela kommunen för att inte äventyra möjligheten att följa MKN i yt- och grundvatten.</p> <p>6. Kommunen har pekat ut strategiska områden för hantering av dagvatten. Deras placering och förslag på hantering behöver vara relaterade till</p>	<p>får uppdateras med viktiga ställningstaganden från Havs-, kust och vattenplanen när den har kommit längre i processen och ställningstaganden och riktlinjer har beslutats.</p> <p>2. Översiktsplanens digitala karta uppdateras med alla vattenförekomster i kommunen med information om status och MKN kopplad till objektet. Vi lägger inte till en sammanställning i form av lista eller liknande i löptext, då status kan komma att förändras eller vattenförekomster tillkomma. En ändring av status och antal förekomster innebär i så fall att översiktsplanen inte längre innehåller aktuella uppgifter. Den digitala kartan är möjlig att uppdatera löpande.</p> <p>3. Översiktsplanen har uppdaterats med en beskrivning av hur utvecklingen inom kommunens utvecklingsområden påverkar de recipienter som berörs samt med generella åtgärder för dessa. Lokala behov utreds i kommande arbete med en kommunal vattenplan samt lokala åtgärdsprogram.</p> <p>4. Se svar under punkt 3. Översiktsplanen innehåller riktlinjer som säger att ingen ny bebyggelse bör tillkomma inom primärt vattenskyddsområde samt vattenskyddsområde som helhet i två av våra utpekade utvecklingsområden. Pågående detaljplaner, beviljade planbesked och bygglov får slutföras. Möjligheten att bebygga områden styrs av att bibehålla eller uppnå miljö kvalitetsnormer för vatten.</p> <p>5. I tillsynsmyndighetens verksamhetsplan är det avsatt tid för i år, för att påbörja uppstarten av arbetet med en strategisk plan för tillsyn av förorenade områden i</p>
--	---

	<p>förekomst av markföroreningar för att skydda yt- och grundvatten.</p>	<p>kommunen. Översiktsplanen uppdateras med underlag från arbetet när det har påbörjats.</p> <p>6. Noterat.</p>
<p>f)</p>	<p>Hälsa och säkerhet Buller 1. Översiktsplanen behöver utvecklas för att ge en mer ingående beskrivning av bullersituationen i kommunen samt hur kommunen avser att hantera bullerproblematik i efterföljande detaljplanering och tillståndsprövning.</p> <p>Kommunen bör i riktlinjerna för bebyggelseutveckling ange hur bullerproblematik ska hanteras där sådan finns eller blir en följd av föreslagen utveckling. Detta gäller exempelvis Gustavsberg som avses förtätas längs med de stora stråken, utvecklingsområden för bostäder lokaliserade i närheten av högratifierade vägar såsom väg 222 och 247, men även prioriterade förändringsområden.</p> <p><i>Ambulanshelikopter</i> 2. Översiktsplanen anger att kommunen verkar för att få tillbaka ambulanshelikoptern till Värmdö och presenterar olika möjliga lägen för detta. Ett beslut om placering av helikoptern i Österåker avses tas i höst i hälso- och sjukvårdsnämnden. Om kommunen ändå avser att vidhålla möjlighet för ambulanshelikopter behöver detta beaktas ytterligare i översiktsplanen. I planförslaget har kommunen gett förslag på utredningsområden för ambulanshelikopterns lokalisering. För att det ska gå att ta ställning till lämplighet avseende bullerpåverkan behöver kommunen tydligare redovisa vad detta ger för konsekvenser så att lokalisering blir lämplig för ny och befintlig bostadsanvändning inom bullerinfluensområde.</p> <p>Förorenad mark 3. Vid exploatering och/eller förändrad markanvändning kan föroreningar i till exempel mark, vatten, sediment och byggnader utgöra en risk för människors hälsa. Riktlinjerna i förslaget anger att potentiella föroreningar ska undersökas i samband med detaljplanering eller bygglov, samt att föroreningar ska saneras innan ny eller ändrad markanvändning tillåts. I planen anges antalet riskklassade förorenade områden som finns i kommunen. I översiktsplanen kan en upplysning</p>	<p>1. Beskrivningen av bullersituationen utvecklas.</p> <p>2. Översiktsplanen uppdateras för att tydligare redovisa vad lokalisering av helikopter ger för konsekvenser så att lokaliseringen blir lämplig för ny och befintlig bostadsanvändning inom bullerinfluensområde.</p> <p>3. Översiktsplanen uppdateras med en upplysning om var mer detaljerad kunskap om föroreningssituationen finns tillgänglig. I vår digitala karta över allmänna intressen finns förorenade områden redovisade. Kommunen har i sina kartsikt utpekade förorenade eller potentiellt förorenade områden i överrensställelse med Länsstyrelsens EBH-bas, härrörande från de branschövergripande inventeringar som gjorts.</p> <p>Kommunen är medveten om problematiken i samband med enskilda vattentäcker.</p> <p>Tillsynsmyndigheten menar att äldre avslutade eller ännu ej sluttäckta deponier, är sådana platser som inte är lämpliga att bebygga med bostäder, vilket förtydligas i översiktsplanen.</p> <p>4. Farligt gods-leder redovisas i vår digitala karta över allmänna intressen.</p> <p>5. Kartorna har bättre upplösning i vår digitala översiktsplan än i pdf-versionen. I den digitala översiktsplanen är det även möjligt att zooma in och ut samt se attribut</p>

<p>ges var mer detaljerad kunskap om föroreningsituationen finns tillgänglig. T.ex. genom länkning till uppdaterat register över förorenade områden i form av EBH-stödet och länsstyrelsernas kartskikt men även information från den kommunala miljöenheten, samt hos Försvarmakten (försvarsinspektören för människa och hälsa FIMH). De förorenade områdena bör visualiseras. Extra viktigt kan vara att visa på platser som ligger i områden med enskilda vattentäkter och områden som skulle påverkas av havsnivåhöjning och extremväder. Om det finns områden där föroreningar utgör ett så stort hinder att bebyggelse/en viss verksamhet inte är lämplig behöver detta också framgå. Eftersom hantering av föroreningar är viktigt att utreda och identifiera tidigt i processen för den fysiska planeringen, kan kommunen även ange hur detta ska göras.</p> <p>Farligt gods</p> <p>4. Kommunen redogör för farligt godsleder inom kommunen och redovisar Länsstyrelsens rekommenderade skyddsavstånd. Kommunen redovisar även att vid planläggning vid vissa verksamheter behöver skyddszoner tillämpas. För att tydliggöra dessa riskkällor kan farligt godsleder, farliga verksamheter samt drivmedelstationer, som också kräver skyddsavstånd med fördel redovisas i kartmaterial i översiktsplanen. Mer om Länsstyrelsens rekommendationer riskhänsyn gällande bensinstationer finns här: Riskhänsyn vid ny bebyggelse intill vägar och järnvägar med transporter med farligt gods Länsstyrelsen Stockholm (lansstyrelsen.se)</p> <p>Klimatrelaterade risker</p> <p><i>Översvänningsrisker</i></p> <p>5. Under avsnittet om klimatanpassning redovisas kartor med instängda områden samt delar av kommunen som kan drabbas av översvämning vid havsnivåhöjning. Kartorna bör redovisas med högre upplösning. Detta för att uppfylla det nya lagkravet enligt 3 kap. 5§ PBL där det anges att klimatrelaterade risker i kommunen och förslag på åtgärder ska framgå för att vara ett stöd i efterföljande detaljplanering och bygglovsfrågor.</p> <p>Föreslagna riktlinjer utgör annars ett bra stöd i den fortsatta planeringen. Dessa kan kompletteras med en redovisning gällande vikten av att framkomlighet för utryckningsfordon kan</p>	<p>till olika lager.</p> <p>Riktlinjerna kompletteras med vikten av att framkomlighet för utryckningsfordon kan säkerställas vid översvämning av vägar och intill bebyggelse som kan vara svåra att evakuera.</p> <p>Översiktsplanen har uppdaterats med Länsstyrelsens rekommendationer.</p> <p>6. Texten uppdateras med information om vilket underlag som ligger till grund för de geotekniska bedömningarna som gjorts.</p> <p>I den digitala kartan finns lager som visar på var i kommunen det finns risk för ras, skred och erosion enligt underlag från SGI.</p> <p>Riktlinjen att vid ny exploatering ska markens långsiktiga lämplighet utredas, förtydligas med att de geotekniska riskerna ska bedömas utifrån att dessa kan påverkas av ett förändrat klimat.</p> <p>Riktlinjerna kommer inte att göras mer platsspecifika, utan kommer att hållas övergripande. Platsspecifika bedömningar får göras i nästa skede, i samband med planläggning.</p>
--	---

	<p>säkerställas vid översvämning av vägar och intill bebyggelse som kan vara svåra att evakuera.</p> <p>I planförslaget hänvisar kommunen till Länsstyrelsens rekommendationer för bebyggelse vid Östersjön. För kommunen anser vi även att våra rekommendationer är aktuella för bebyggelse vid sjöar och vattendrag samt rekommendationer för hantering av skyfall. Fakta 2021:2 Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs vattendrag och sjöar i Stockholms län (lansstyrelsen.se), Fakta 2018–5 Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall.</p> <p><i>Geotekniska risker</i></p> <p>6. I förslaget framgår det inte tydligt vilket underlag som ligger till grund för de geotekniska bedömningarna som gjorts, vilket bör tydliggöras.</p> <p>Översiktsplanen bör kompletteras med kartmaterial som tydligt redovisar områden inom kommunen där förutsättningar finns för ras, skred och erosion, både gällande befintlig miljö samt de områden där ny bebyggelse föreslås.</p> <p>En karta med redovisning av riskområden blir ett stöd för den riktlinje kommunen valt gällande att vid ny exploatering ska markens långsiktiga lämplighet utredas.</p> <p>Denna riktlinje kan med fördel även förtydligas med att de geotekniska riskerna ska bedömas utifrån att dessa kan påverkas av ett förändrat klimat.</p> <p>Länsstyrelsen anser i övrigt att kommunen har hanterat de geotekniska säkerhetsfrågorna på ett bra sätt. Riskområden för översvämning samt ras och skred redovisas i kartform och planen innehåller ett par åtgärder och strategier för att hantera klimatrelaterade risker. Dessa skulle dock kunna bli mer platsspecifika för att underlätta för den efterföljande planeringen.</p> <p>Länsstyrelsen har tagit fram ett metodstöd för översiktsplaneringen där kommunerna kan finna vägledning kring hur klimatrisker kan redovisas i översiktsplanen. Inför granskningskedet kan kommunen ta del av metodstödet som ytterligare stöd till planförslaget.</p>	
--	--	--

<p>g)</p>	<p>Allmänna intressen enligt 2 kap. PBL Bostadsförsörjning</p> <p>1. I översiktsplanen ska det framgå hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder (3 kap. 5 § PBL). I likhet med vad som står i lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar har Värmdö kommun tagit fram riktlinjer för bostadsförsörjningen som Länsstyrelsen har yttrat sig över. Länsstyrelsen hade i yttrandet synpunkter på att det saknades en tydlig redogörelse för hur riktlinjerna för bostadsförsörjning utgör ett underlag för förslaget till ny översiktsplan.</p> <p>Kommunen anger i både riktlinjer för bostadsförsörjning och förslaget till översiktsplan att kommunen inte själva kan styra utvecklingen på bostadsmarknaden, utan påverkas av marknaden och andra aktörer. Resonemanget om vad kommunen faktiskt kan göra med befintliga verktyg och hur kommunen har för avsikt att leva upp till lagstiftningens intentioner bör med fördel utvecklas.</p> <p>Kommunen bör även konkretisera hur det identifierade bostadsbehovet ska tillgodoses för alla grupper av människor. Särskilt personer med svagare ekonomi som idag har svårt att på egen hand skaffa sig en bostad. Kommunen bör också se över relationen mellan nyttjande av befintligt bostadsbestånd, och vad ett tillskott av nya bostäder innebär. Detta för att visa hur de fysiska förutsättningarna kan skapas för att täcka utbyggnadsbehovet och tillskottet av nya bostäder i kommunen. I och med att kommunen avser att växa, vill Länsstyrelsen poängtera vikten av att tillskottet av bostäder är varierat till pris, storlek och upplåtelseform för att få en fungerande bostadsförsörjning.</p> <p>Sociala konsekvenser</p> <p>2. I avsnittet kring allmänna intressen, under rubriken rekreation, kultur- och friluftsliv finns viss vägledning för social hållbarhet. Dessa frågor skulle kunna integreras tydligare genom hela planförslaget och utvecklas ytterligare. Det gäller till exempel hur olika gruppers behov kommer tillgodoses gällande bostäder, tillgänglighet och utbud av samhällsservice. En utgångspunkt för planeringen kan då utgöras av den demografiska utvecklingen i kommunen.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Översiktsplanen uppdateras med en kortare text om bostadsförsörjning. Riktlinjer för bostadsförsörjning har uppdaterats och tydliggjorts. Vad gäller bostadsbehovet för alla grupper av människor beskrivs det i kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning och inte i översiktsplanen.2. Översiktsplanen har uppdaterats med en text om social hållbarhet.3. Noterat. Planen uppdateras med en tydligare koppling till Agenda 2030, folkhälsomålen, friluftsmålen, kulturmiljömålen samt gestaltad livsmiljö.4. I översiktsplanens utbyggnadsstrategi finns en temadel om ”Utbyggnad i takt med infrastruktur”. För att kommunen ska kunna växa krävs investeringar i infrastruktur så som vägar, vatten och avlopp, samhällsservice och långsiktigt skyddande av naturområden. Att denna utbyggnad hänger med är avgörande för att den bebyggelse- och befolkningsutveckling kommunen har ska infrias framöver. Kommunen är inte huvudman för de större vägarna i kommunen utan där har Trafikverket det yttersta ansvaret för framkomlighet och trafiksäkerhet. Kommunen behöver därför aktivt föra en dialog med statliga myndigheter som påverkas av att kommunen växer. Det gäller både inom kommunen och i fråga om trafiksystemet inåt mot stor-Stockholm. Utbyggnadsstrategin pekar ut i vilka områden kommunens tidplaner för detaljplanearbete behöver anpassas till annan planering för att en fungerande vardag för kommunens invånare ska kunna säkerställas. På grund av bland annat trafiksystemet
-----------	---	---

<p>Miljömål, agenda 2030 och andra nationella mål</p> <p>3. I miljökonsekvensbeskrivningen finns information om miljömålen och hur planen bidrar till att uppnå dem. Kommunen bör inkludera en sammanfattning från miljökonsekvensbeskrivningen om hur planförslaget bidrar till uppfyllandet av miljömålen och om planförslaget innebär några konflikter med miljömålen eller Agenda 2030. Kommunen bör vidare redovisa hur planförslaget förhåller sig till gestaltad livsmiljö, friluftslivsmålen, folkhälsomålen och kulturmiljömålen.</p> <p>Transportinfrastruktur</p> <p>4. Trafikverkets Basprognos 2040 gäller väg-, järnvägs- och flygtrafikutveckling. Kommunen planerar för ca 15 procent mer tillkommande boende i jämförelse med basprognosen. Eftersom Väg 222 och 274 redan idag är hårt belastade vägar under rusningstid i riktning mot centrala Stockholm kommer en ökad exploatering i kommunen kunna påverka framkomlighetsproblematiken ytterligare. Kommunen bör därför komplettera översiktsplanen med analyser av påverkan på vägsystemet av tillkommande bebyggelse.</p> <p>Jordbruksmark</p> <p>5. Kommunen bedömer att den jordbruksmark som tas i anspråk är begränsad. Den jordbruksmark som tas i anspråk för andra ändamål bedöms inte försvåra möjligheterna att bedriva jordbruk i kommunen. Länsstyrelsen saknar dock information om hur hänsyn tagits till jordbruksnäringen som allmänt intresse, så att bebyggelseutvecklingen inte påverkar produktionsmark negativt.</p> <p>Enligt 3 kap. 4 § MB, ska också en bedömning av alternativ lokalisering genomföras innan kommunen går vidare med att planera för bebyggelse eller anläggningar på jordbruksmark. Rimliga alternativa lokaliseringar som inte tar jordbruksmark i anspråk bör utredas och beskrivas. Kriteriet för att en alternativ lokalisering ska anses vara möjlig är, enligt prop. 1985/86:3 (sid. 158), bland annat att exploateringsföretaget ska vara godtagbart från samhällsbyggnadssynpunkt, funktionellt lämpligt samt ekonomiskt rimligt. Kommunen ska också i översiktsplanen belysa konsekvenserna från</p>	<p>och hur det ser ut idag har Gustavsberg pekats ut som ett strategiskt utvecklingsläge. Det är hit kommunen ser att den största utvecklingen av ny bebyggelse kan tillkomma. En förutsättning för fortsatt bebyggelseutveckling i Hemmesta och Brunn, som pekas ut som primära utbyggnadslägen, är dock god framkomlighet för trafiken och attraktiva infartsparkeringsplatser för att öka andelen kollektivtrafikåkande och minska belastningen på vägnätet. I dokumentet Riktlinjer för bostadsförsörjning så anges den politiska ambitionen för bostadsutvecklingen.</p> <p>5. I översiktsplanen finns en riktlinje som säger att ingen exploatering bör medges på brukningsbar jordbruksmark (åker- och betesmark). Möjligheten att bedriva jordbruk ska inte försvåras. Riktlinjen får följderna att bebyggelseutvecklingen inte ska påverka produktionsmark negativt.</p> <p>Översiktsplanen uppdateras med en bedömning av alternativ lokalisering, varför ändamålet är av väsentligt samhällsintresse, konsekvenser samt att utbyggnaden inte tar mer mark i anspråk än nödvändigt och den ska planeras så att exploateringen minimeras. Ingreppen ska utformas på ett sätt som innebär så begränsad inverkan som möjligt för jordbruket.</p> <p>Kartan över allmänna intressen uppdateras med ett lager med jordbruksmark.</p> <p>6. Livsmiljöer, värdestrakter och spridningssamband redovisas i den digitala översiktsplanen.</p> <p>Planen kompletteras med förslag på hur värden och funktioner i grönstrukturen ska kunna säkras</p>
---	--

<p>allmän synpunkt av de olika alternativen.</p> <p>Eftersom det nya ändamålet måste vara av väsentligt samhällsintresse bör kommunen beskriva varför ändamålet är ett väsentligt samhällsintresse samt visa på behovet av ändamålet på regional och lokal nivå.</p> <p>Där jordbruksmark tas i anspråk bör det också framgå att utbyggnaden inte tar mer mark i anspråk än nödvändigt och den ska planeras så att exploateringen minimeras. Ingreppen ska utformas på ett sätt som innebär så begränsad inverkan som möjligt för jordbruket.</p> <p>Av översiktsplanen bör det också framgå var den brukningsvärda jordbruksmarken finns i kommunen.</p> <p>Naturmiljö <i>Grönstruktur</i></p> <p>6. Kommunen har på ett bra sätt beskrivit grön infrastruktur som en förutsättning för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Kommunen bör dock förtydliga hur livsmiljöer, värdestrakter och spridningssamband som finns i länets gröna infrastruktur som inte sammanfaller med grönstrukturen i RUFSS 2050 och på mindre öar ska beaktas. Detta gäller särskilt ek-/ädellövsmiljöer och grunda vikar. Ett särskilt förtydligande kan göras kring hur grön infrastruktur ska beaktas i utvecklingsområden och prioriterade förändringsområden samt sammanhängande bebyggelse och i anslutning till kommunens strandområden i kommande planering.</p> <p>Översiktsplaneförslaget beskriver på en generell nivå att hänsyn ska tas till grönstruktur och ekologiska spridningssamband vid utbyggnad av bebyggelseområden. Länsstyrelsen anser dock att planen behöver kompletteras med mer konkreta förslag på hur värden och funktioner i grönstrukturen ska kunna säkras och stärkas vid utbyggnad av t.ex. Gustavsberg, Grisslinge och Brunn.</p> <p>I den grönplan som kommunen planerar att ta fram bör det ingå analyser av grön infrastruktur och ekosystemtjänster med en skala som är relevant för kommunen.</p>	<p>och stärkas vid utbyggnad.</p> <p>7. Rubrikerna och texten uppdateras.</p> <p>8. Kulturmiljön utgör en central del i en av översiktsplanens övergripande utvecklingsprinciper, Värna den lokala platsidentiteten, vilket är en del av den övergripande målsättningen för översiktsplanen.</p> <p>Planen uppdateras så det framgår att även andra kulturvärden än bebyggelsemiljöer, till exempel kulturlämningar och kulturlandskap, beaktas och tas till vara i planeringen.</p> <p>Alla kända fornlämningar i kommunen redovisas i karta. Texten uppdateras med en text om att kommunen bevakar kända fornlämningar och undersöker behovet av inventering av okända fornlämningar i samband med detaljplaneläggning.</p> <p>Texten om byggnadsminnen uppdateras.</p> <p>9. För att kunna möta behovet av dricksvattenförsörjning på ett långsiktigt sätt planerar kommunen för att utvecklingen av till exempel nya bostäder främst ska ske inom områden som redan ligger inom det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp, det vill säga i våra centrumområden. Genom att styra tillväxten dit kommunen redan har infrastruktur på plats kan vi möta efterfrågan på ett hållbart sätt.</p> <p>En långsiktigt god vattenförsörjning är säkerställd genom avtal med Stockholm Vatten och Nacka. Kommunen ska även påbörja detaljplaneläggning av ett nytt vattentorn i Hemmesta och utredningar pågår för att</p>
--	--

<p><i>Skyddad natur</i></p> <p>7. Förslagets redovisning av skyddad natur (s. 49 – 50) saknar beskrivningar av åtminstone strandskyddsområden, så kallade Natura 2000-områden (särskilda skyddade områden, 7 kap. 27 § MB) och vattenskyddsområden. Även om strandskyddsområden redovisas under egen rubrik, bör detta även beskrivas under skyddad natur eller en hänvisning göras.</p> <p>Redovisningen av skyddad natur bör också förbehållas formellt skyddad natur. ESKO och internationellt utpekade områden med höga naturvärden bör, liksom riksintressen, redovisas för sig.</p> <p>Kulturmiljö</p> <p>8. Länsstyrelsen anser att kulturmiljön bör ingå i den övergripande målsättningen som finns för kommunens utveckling. Kulturmiljöfrågan har bäring på flertalet av målen i exempelvis Agenda 2030 och miljömålen, vilket i dagsläget inte återspeglas i kommunens målbeskrivning.</p> <p>Länsstyrelsen ser positivt på att riktlinjer och den vägledning för planering som beskrivs i översiktsplanens olika delar tar upp viktiga aspekter av hänsyn och anpassning avseende kommunens kulturmiljöer. Det är dock önskvärt att även andra kulturvärden än bebyggelsemiljöer, till exempel kulturlämningar, beaktas och tas till vara i planeringen. Förhållningssätt bör även anges gällande bevarande av det biologiska kulturarvet och mellanrummen som del av bebyggelsestrukturen.</p> <p>I delar av kommunen saknas uppdaterade inventeringar för fornlämningar, vilket innebär att kunskapsläget kring fornlämningar är generellt lågt. Därför skulle det vara önskvärt med en strategi för hur fornlämningar, som är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen, ska beaktas i kommande detaljplaner. Fornlämningar bör vara en del av planeringsunderlaget.</p> <p>Länsstyrelsen vill förtydliga att det finns tre enskilda byggnadsminnen i kommunen. Grönskärs fyr, Sandhamns tullhus och Villa Gransäter. De är skyddade enligt kulturmiljölagens 3 kap. och förenade med särskilda skyddsbestämmelser. Länsstyrelsen är tillsyns- och tillståndsmyndighet.</p>	<p>undersöka möjligheterna till ett fördubblat uttag av det egna grundvattnet på Ingarö med hjälp av konstgjord infiltration.</p> <p>Utöver detta arbetar kommunen även med ett stort VA-projekt. Många fritidshusområden med stor andel permanent boende planläggs och kommer att planläggas och förses med kommunalt vatten och avlopp. Det handlar om tusentals fastigheter i Värmdö kommun. De områden som i första hand ska anpassas för permanent boende kallas för prioriterade förändringsområden.</p> <p>Sammantaget ser kommunen att pågående arbete, utredningar samt att vi styr befolkningstillväxten till områden som redan ligger inom det kommunala verksamhetsområdet leder till att vi kan bemöta dricksvattenbehovet efter de krav som finns.</p> <p>10. Planen kompletteras med en koppling till den regionala vattenförsörjningsplanen.</p> <p>Planen uppdateras så det framgår att riktlinjer kring hänsyn och skydd av grundvatten inte innebär en målkonflikt med den föreslagna bebyggelseutvecklingen.</p> <p>Kommunen ser inget behov av att inrätta fler vattenskyddsområden varför detta inte redovisas i översiktsplanen.</p> <p>11. Översiktsplanen uppdateras.</p> <p>I dagsläget har kommunen tillsynsansvar för fyra B-objekt, (tre avloppsreningsverk och ett kraftvärmeverk, Vattenfall i Ekobacken) 39 C-objekt och ca 80 U-objekt. Flertalet tillsynsverksamheter är belägna inom definierade och planlagda</p>
---	---

<p>Vatten</p> <p>9. Kommunen behöver visa hur dricksvattenförsörjningen ska klaras till målåret och att de enskilda avloppen inte fortsätter att förorena ytvatten. Även om VA-systemet byggs ut i de prioriterade förändringsområdena kommer det inte att ske i tillräcklig takt för att täcka det växande behovet.</p> <p><i>Dricksvattenförsörjning</i></p> <p>I kommunen finns en grundvattenbrist och en stor andel personer saknar kommunalt vatten. Cirka 15 000 personer har enskild vattenförsörjning och troligtvis har ungefär lika många personer eget avlopp. Under sommartid ökar också antalet personer i kommunen från 45 000 till 100 000. I miljökonsekvensbeskrivningen anges att år 2035 kommer 60 000 vara folkbokförda i kommunen. Kommunen behöver planera för en högre anslutningsgrad än vad kommunen föreslår i översiktsplanen. Detta för att förslaget inte ska strida mot 2 och 5 kap. MB, gällande möjlighet att uppfylla miljö kvalitetsnormer för vatten och för att klara dricksvattenförsörjningen.</p> <p>I förslaget nämns fem kärnöar där kommunen vill satsa på ny bebyggelse för permanentboende. Det konstateras att det saknas tillgång till färskvatten på flera platser här och att ny bebyggelse bör undvikas där det är ont om grundvatten. Länsstyrelsen vill framföra att vid bebyggelseutveckling i dessa områden är det sannolikt att områdena blir så kallade LAV-områden.</p> <p>Planförslaget inkluderar riktlinjer för enskilt vatten. Kommunen anger att frågan om vatten och avlopp (VA) behöver lösas enligt kommunens VA-policy innan bygglov beviljas i områden med grundvattenbrist eller saltvatteninträngning. Länsstyrelsen anser att kommunen bör överväga att införa bygglovsplikt för enskilda grundvattentäkter enligt 9 kap. 8 § 5p PBL i dessa områden.</p> <p>I miljökonsekvensbeskrivningen och planförslaget bör vidare riskerna med enskilt VA med hänsyn till klimatförändringar framgå tydligare. Det kan bland annat innebära grundvattenbrist och saltvatteninträngning, men också att anläggningar kan hamna under grundvattenytan.</p>	<p>industriområden.</p> <p>Bullrande verksamheter, såsom täkter och materialterminaler är till viss del tidsbegränsad verksamhet. I översiktsplanen anges att dessa inte ska lokaliseras i närheten av bostäder och tvärt om.</p> <p>Det finns ett väletablerat samarbete mellan Värmdö kommuns Planavdelning och Bygg- och miljöavdelning. Program och planer remitteras i tidigt skede till Miljöenheten där eventuell problematik uppmärksammas.</p>
---	---

	<p><i>Vattenskydd</i></p> <p>10. Det framgår inte om den regionala vattenförsörjningsplanen ligger till grund för planförslaget. En komplettering bör därför göras, så att det framgår att översiktsplanen stämmer överens med de mål och strategier som har tagits fram i den regionala vattenförsörjningsplanen för Stockholms län.</p> <p>Planförslaget innebär en ökad exploatering inom tillrinningsområden för grundvattentäkter. Kommunen bör därför tydligt visa att riktlinjer kring hänsyn och skydd av grundvatten inte innebär en målkonflikt med den föreslagna bebyggelseutvecklingen. Eftersom antalet invånare förväntas öka i kommunen och dricksvattenförsörjningen är ansträngd redan idag, bör kommunen också beakta om fler vattenskyddsområden bör inrättas.</p> <p><i>Miljöförstörande verksamheter</i></p> <p>11. I förslaget bör det tydligare framgå hur kommunen avser att hantera miljöförstörande verksamheter, såsom masshantering, materialterminaler, täkter, avfallsanläggningar mm. Det gäller till exempel riskavstånd och att framtida utveckling av anläggningarna inte ska hindras av att ny bebyggelse tillkommer för nära anläggningarna. Kommunen behöver i den efterföljande planeringen anpassa lokalisering av ny bebyggelse utifrån gällande miljötillstånd.</p>	
h)	<p>Miljökonsekvensbeskrivningen</p> <p><i>Riksintresse för kulturmiljövården</i></p> <p>1. Miljökonsekvensbeskrivningen bör utvecklas gällande beskrivningen av vilka åtgärder som kan komma att påverka respektive riksintresseområdes uttryck och värden, inklusive kumulativa effekter. Vidare saknas en beskrivning av hur skada och påtaglig skada kan undvikas. I bedömningen bör åtgärdens konsekvenser för landskapets läsbarhet, det vill säga de fysiska uttryck som ligger till grund för riksintressets utpekande, lyftas fram och motiveras.</p> <p>Vid bedömningen av åtgärders påverkan på respektive riksintresseområde är det inte om åtgärden vidtas inom det avgränsade riksintresseområdet som avgör utan åtgärdens påverkan på de värden och uttryck som ligger till grund för riksintresseanspråket.</p>	1. Synpunkterna vidarebefordras till Sweco.

<p>i)</p>	<p>Övrigt Kartunderlag</p> <p>1. Området Gustavsberg är utpekad som utbyggnadsområde i översiktsplanen och ligger i närheten av Svenska kraftnäts 220 kV kabelförbindelse och transformatorstation. Anläggningarna har stor betydelse för elförsörjningen. De bör därför vara redovisade i översiktsplanens kartunderlag för att undvika att framtida planering riskerar anläggningarnas driftsäkerhet.</p> <p>2. Övriga frågor som kan visualiseras i kartform för att underlätta detaljplaneläggningen är förorenade områden, strategisk dagvattenhantering och identifierade känsliga områden för ras, skred och erosion. Kartor med planerad markanvändning bör även ses över så att planerad markanvändning stämmer överens med rådande områdesskyddsgränser för natur. Översiktsplanen bör också samlat behandla alla i kommunen förekommande områdesskyddsformer för natur enligt 7 kap. MB och redovisa samtliga naturskyddsområden m.fl. skyddade områden på karta. En kartredovisning behöver dock inte göras för generella biotopskydd enligt 7 kap. 11 § första stycket 1. MB</p> <p>3. Kartan på s. 59 bör förtydligas beträffande vilka riksintressen som illustreras och kompletteras med riksintresseområden för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB.</p> <p>4. I markanvändningskartan visas tät bebyggelse, halvtät bebyggelse och utredningsområde. Visualiseringen hade underlättats om det för utpekade färger/markeringar framgår huruvida det redan är en "tät bebyggelse" eller om det rör sig om framtida utveckling till "tät bebyggelse", osv. Det vore också bra om "utredningsområde" talar om vad för typ av verksamhet som planeras här.</p> <p>5. Planförslaget nämner på flera håll förekomsten av "tysta områden" i kommunen och framhåller att dessa bör bevaras fria från buller. För att områdena ska kunna värnas bör de preciseras på karta.</p> <p>6. I kartan redovisas "Riksintresse för högexploaterad kust". Det motsvarar riksintresse enligt 4 kap. 1 och 4 §§ MB. Kartan saknar därmed redovisning av riksintresset avseende samlade natur- och kulturvärden för turism och</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Kartorna uppdateras till granskning.2. Samtliga frågor finns med i den digitala versionen av översiktsplanen. I pdf-versionen har kartorna fått bantas något för att kunna bibehålla läsbarheten.3. Kartan uppdateras. I den digitala översiktsplanen finns alla riksintressen i karta4. Noterat. I den digitala kartan går det att trycka på respektive utredningsområde för att få information om vad de ska utredas för. De flesta av de utpekade utredningsområdena utgörs av pågående detaljplaner eller positiva planbesked.5. Tysta områden är med som ett lager i vår digitala karta.6. Båda riksintressena redovisas i kartan, den ena delen är blåmarkerad och den andra skrafferad. I den digitala kartan är det möjligt att tända och släcka lager samt trycka på dem för att se exakt vilket av de två riksintressena som visas.
-----------	---	--

	<p>friluftsliv enligt 4 kap. 1 och 2 §§ MB. Om kommunen inte bedömer att dessa två riksintressen ska skiljas åt i avgränsning, behöver det framgå av teckenförklaringen att det redovisade området avser båda riksintressena.</p>	
<p>j)</p>	<p>Formalia Klimatanpassning 1. På sidan 39 i översiktsplanen redovisas att kommunen utgår från klimatscenarier RCP 4,5 och 8,5. För att öka förståelsen bör det av översiktsplanen framgå vilka delar av översiktsplanen som utgår från respektive scenario.</p> <p>Riksintressen 2. På sidan 58 anges att staten, genom berörda centrala sektorsmyndigheter, lämnar uppgifter till länsstyrelsen om de områden de anser är av riksintresse. Detta gäller endast riksintressen i miljöbalkens tredje kapitel, inte fjärde kapitlet, där samråd sker med länsstyrelsen och kommunen alltså har ett större eget ansvar.</p> <p>3. Riksintresset enligt 4 kap. 1 och 2 §§ MB bör inte benämnas ”Riksintresse för rörligt friluftsliv” eftersom det då förväxlas med riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB. På sidan 58 i andra stycket om riksintressen enligt 4 kap. MB bör en hänvisning göras till 4 kap. 1 och 2 §§ MB, samt en beskrivning göras att det gäller riksintresset avseende samlade natur- och kulturvärden för turism och friluftsliv.</p> <p>Skyddad natur 4. Natura 2000-områden utgör både områdesskydd (särskilda skyddade områden, 7 kap. 27 § MB) och riksintresse (4 kap. 1 och 8 §§ MB). I översiktsplanen bör Natura 2000 tas upp och beskrivas under områdesskydd.</p> <p>5. Under ”Djurskyddsområden” beskrivs förekomsten av ett antal fågel- och sälskyddsområden. Dessa bör rubriceras ”Fågel- och sälskyddsområden” eftersom de har olika skyddsformer. Vissa är djurskyddsområden medan andra utgör till exempel delar av naturreservat.</p> <p>Bostadsförsörjning 6. I maj 2021 lämnade Länsstyrelsen ett yttrande över kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen. Vi saknade bland annat en</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Klimatscenarierna har använts för att visa medelvattenstånd i den del som rör havsnivåhöjning och höga vattenstånd. 2. Noterat. Texten uppdateras. 3. Noterat. Texten uppdateras. 4. Texten uppdateras med en hänvisning från skyddade områden till den del i översiktsplanen som hanterar Natura 2000. 5. Noterat. Rubriken ändras. 6. Noterat. Riktlinjerna för bostadsförsörjning har uppdaterats och antagits under hösten. Texten i översiktsplanen har uppdaterats. 7. Noterat.

	<p>analys av bostadsbehovet för de nyanlända som redan tagits emot i kommunen samt ett längre perspektiv på deras förutsättningar att leva i goda bostäder. Eftersom denna grupp inte omfattas av socialtjänstlagen som nämns i översiktsplanen gällande vilka som kommunen har ett särskilt bostadsförsörjningsansvar anser vi därför att även översiktsplanen bör kompletteras.</p> <p>Bostadsförsörjningsansvaret regleras av två olika lagstiftningar. Nyanlända som kommunanvisats omfattas av Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Socialtjänstlag (2001:453) omfattar personer i behov av ekonomiskt bistånd för att täcka skäliga kostnader för bostad, personer med funktionsnedsättning, äldre personer och ensamkommande asylsökande barn.</p> <p>Planeringsunderlag</p> <p>7. Det anges att gällande VA-plan är ett av styrdokumenterna som använts som stöd för framtagandet av översiktsplanen. Denna beslutades 2014 och stämmer inte överens med aktuellt planförslag. Länsstyrelsen rekommenderar därför kommunen att ta fram en ny VA-plan som stämmer överens med översiktsplanens inriktning och som visar att VA-frågorna kan lösas.</p>	
2. Trafikverket		
a)	<p>Trafikverket har tagit del av samrådsförslag översiktsplanen för Värmdö kommun. Trafikverket yttrar sig i egenskap som ansvarig för transportslagsövergripande och långsiktig planering av det samlade transportsystemet i regionen och som ansvarig för den statliga infrastrukturen i kommunen. Trafikverket ansvarar även för att peka ut riksintresse för kommunikationer och önskar lyfta fram följande,</p> <p>Övergripande synpunkter</p> <p>Trafikverket anser att översiktsplanen utgör ett bra underlag för vidare planering i kommunen och välkomnar kommunens ambition att förtäta i befintlig bebyggelse och utveckla bostadsområden längs viktiga pendling- och kommunikationstråk. Förtätande av miljöer bidrar till en transportsnål samhällsplanering där befintliga transportsystem kan användas vilket stämmer väl överens med såväl det transportpolitiska tillgänglighetsmålet som hänsynsmålet. De transportpolitiska målen är en utgångspunkt för alla statens åtgärder inom</p>	

	transportområdet, exempelvis hur myndigheterna ska prioritera bland olika önskemål och behov när de genomför sina uppdrag.	
b)	<p>Markanvändning, utvecklingsinriktning och miljömål</p> <p>1) Trafikverket anser att översiktsplanen kan vara tydligare i volymer och hur bebyggelsen ska utvecklas och ser behov av fördjupat plan-/programarbeten inför kommande detaljplanering. Det är väsentligt att större volymer ny bebyggelse tillkommer i bästa kollektivtrafikläge.</p> <p>2) Kommunen tar upp prioriterade förändringsområden (från fritidshus till permanentboende) och hänvisar till en prioriteringsmodell där man ska välja områden som har god tillgänglighet till kollektivtrafik. Trafikverket vill lägga till att det även bör finnas bra tillgänglighet till gång/cykelvägar och närhet till målpunkter för dessa områden. Trafikverket skulle också vilja se vilka dessa prioriterade förändringsområden är, för att se om verket instämmer att dessa är bra lokaliserade kopplat till ett transporteffektivt samhälle.</p> <p>3) I markanvändningskartan visas tät bebyggelse, halvtät bebyggelse och utredningsområde bl.a. Det hade varit bra om det för utpekade färger/markeringar framgår om det redan är en ”tät bebyggelse” eller om det rör sig om framtida utveckling till ”tät bebyggelse”, osv. för t ex verksamhetsområden mm. Det vore också bra om ”utredningsområde” talar om vad för typ av verksamhet som planeras här. Dessa förtydliganden behövs för att kunna bedöma om och på vilket sätt översiktsplanen föreslår förändrad markanvändning.</p> <p>4) Trafikverket kan inte se att det i markanvändningskartan tydliggörs vilka klimatanpassningsytor/multifunktionella ytor som planeras anläggas. Likaså visas inte heller behov av nya passager för flora och fauna och människor i markanvändningskartan. Detta bör synliggöras (om sådana planeras).</p>	<p>1. Synpunkten är noterad. Kommunen föreslår bland annat ett fördjupat arbete genom ett planprogram för Djurö. I översiktsplanen så föreslås bebyggelse främst tillkomma i kommunens centrumområden och i kollektivtrafiknära lägen. Flerbostadshus och större volymer ska byggas i centrala lägen nära kollektivtrafik, service och infrastruktur. Vi föreslår inte tillkomst av större volymer utanför våra centrumområden. Volymer studeras i kommande detaljplaner.</p> <p>2. De prioriterade förändringsområdena presenteras i översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta. Mer information om prioriterade förändringsområden hittas på kommunens webbplats. Frågan om gång- och cykelvägar och till vilka prioriterade förändringsområden de byggs ut, presenteras i kommunens gång- och cykelplan.</p> <p>3. I den digitala översiktsplanen är det möjligt att klicka på lagret i kartan för utredningsområde och få fram denna information.</p> <p>4. I mark- och vattenanvändningskartan är området Mörkdalen i Gustavsberg utpekad som en yta för dagvattenhantering. Även områden för natur och rekreation pekas ut i mark- och vattenanvändningskartan.</p>
c)	<p>Effektivt och framkomligt transportsystem</p> <p>1) För att undvika att utvecklingen av Värmdö kommun påverkar framkomligheten på det omgärdande statliga vägnätet negativt är det angeläget att kommunen planerar aktivt för gång,</p>	<p>1. Kommunen arbetar med att ta fram en Trafikstrategi där frågor som rör transportinfrastrukturen lyfts.</p>

	<p>cykel och kollektivtrafik samt utvecklar det lokala vägnätet. I enlighet med Trafikverkets Framkomlighetsprogram är det viktigt med ett vägnät med huvudsak en lokal funktion, vilket kommunen är väghållare för, utformas och dimensioneras för att hantera trafik av lokal karaktär.</p> <p>2) Kommunens transportplanering prioriterar kollektivtrafik, nyttotrafik samt gång- och cykel likt Trafikverkets Framkomlighetsprogram. Väg 222 och 274 är idag hårt belastade vägar under rusningstid i riktning mot centrala Stockholm och det är viktigt att se systemet i sin helhet. En ökad exploatering i en växande region innebär framkomlighetsproblematik för all typ av trafik i vägsystemet i hela regionen. Trafikverket ser behov av att Värmdö kommun utför analyser av påverkan på vägsystemet av tillkommande bebyggelse.</p> <p>3) Trafikverkets Basprognos 2040 gällande väg-, järnvägs- och flygtrafikutveckling behöver vara ett underlag som översiktsplanen utgår och förhåller sig till. Basprognosen är en del av prioritering för de nationella och regionala infrastrukturinvesteringarna. Detta är även kopplat till den utpekade bebyggelseutvecklingen enligt RUFSS. Kommunen bör kunna utveckla hänvisningen till RUFSS. Kommunen redovisar några skillnader gentemot RUFSS utan motivering eller tydlig praktisk betydelse av detta. Trafikverket tycker att det här kan tydliggöras.</p> <p>4) I prognostiserande trafiksituationen i 2040 utifrån basprognos finns redan flera flaskhalsar på väg 274 vid Hemmesta och väg 222 mellan Mölnvik samt Ålstäket och Fastabron. Kommunen planerar för ca 15 procent tillkommande boende i jämförelse med basprognos för markanvändning och vilket förmodligen innebär ytterligare flaskhalsar i redan identifierade punkter samt väg 622, 642 och Skärgårdsvägen. Trafikverket tycker att denna del kan utvecklas. Flera åtgärder identifierades inom ”ÅVS Bristande framkomlighet och trafiksäkerhet längs väg 222 och del av väg 274” som kommunen var delaktiga i framtagande av.</p>	<p>2. I översiktsplanens utbyggnadsstrategi finns en temadel om ”Utbyggnad i takt med infrastruktur”. För att kommunen ska kunna växa krävs investeringar i infrastruktur så som vägar, vatten och avlopp, samhällsservice och långsiktigt skyddande av naturområden. Att denna utbyggnad hänger med är avgörande för att den bebyggelse- och befolkningsutveckling kommunen har ska infrias framöver. Kommunen är inte huvudman för de större vägarna i kommunen utan där har Trafikverket det yttersta ansvaret för framkomlighet och trafiksäkerhet. Kommunen behöver därför aktivt föra en dialog med statliga myndigheter som påverkas av att kommunen växer. Det gäller både inom kommunen och i fråga om trafiksystemet inåt mot stor-Stockholm. Utbyggnadsstrategin pekar ut i vilka områden kommunens tidplaner för detaljplanearbete behöver anpassas till annan planering för att en fungerande vardag för kommunens invånare ska kunna säkerställas. På grund av bland annat trafiksystemet och hur det ser ut idag har Gustavsberg pekats ut som ett strategiskt utvecklingsläge. Det är hit kommunen ser att den största utvecklingen av ny bebyggelse kan tillkomma. En förutsättning för fortsatt bebyggelseutveckling i Hemmesta och Brunn, som pekas ut som primära utbyggnadslägen, är dock god framkomlighet för trafiken och attraktiva infartsparkeringsplatser för att öka andelen kollektivtrafikåkande och minska belastningen på vägnätet. I dokumentet Riktlinjer för bostadsförsörjning så anges den politiska ambitionen för bostadsutvecklingen.</p> <p>3. Vi utvecklar delen om hur översiktsplanen skiljer sig från RUFSS 2050.</p> <p>4. Vi utvecklar delen om flaskhalsar.</p>
d)	<p>Godstrafik</p> <p>1) Trafikverket saknar resonemang om godstrafikens specifika behov i kommunen samt</p>	<p>1. Näringslivets transportbehov av gods och var verksamhetsområden ska</p>

	<p>vilken inriktning kommunen avser arbeta med godstrafik. Trafikverket saknar i detta avsnitt resonemang om näringslivets transportbehov av gods. Det är viktigt att verksamhetsområden lokaliseras till platser i kommunen där det finns förutsättningar för effektiva och trafiksäkra transporter. Det bör förtydligas vilka områden som är lämpliga för transportintensiva verksamheter samt hur kommunen ska arbeta för att effektivisera tillkommande transportbehov. Kommunen bör också förhålla sig till möjligheten att utveckla godstrafik på vatten och vilka möjligheter detta innebär för lokalisering av näringslivet i kommunen.</p> <p>2) Trafikverket instämmer i att godstrafikens tillgänglighet till replipunkterna är viktig att upprätthålla och utveckla. Förutsättningarna för att skapa större förbättringar i vägnätet är dock begränsade. Som Värmdö kommun själv nämner är närheten till vattenvägarna både en utmaning och en tillgång. Det finns det skäl att analysera förutsättningarna att överflytta godstrafik till andra trafikslag, i första hand sjöfart, för att gynna transporteffektiv, hållbar och robust varuförsörjning av de yttre delarna av kommunen.</p> <p>3) Trafikverket anser att det är positivt att Värmdö kommun uppmärksammar och tar ansvar för den ökande efterfrågan för laddinfrastruktur. Trafikverket instämmer också i att infartsparkeringar och replipunkter är bra lokaliseringar av laddinfrastruktur. Trafikverket vill dock uppmärksamma om att motsvarande utveckling också förväntas ske inom godstransportsektorn och att detta ställer särskilda krav på laddinfrastrukturen vad gäller t.ex. effektbehov. Kommunen bör också överväga att planera för lokalisering av laddinfrastruktur för lastbilar i anslutning till större målpunkter för godstrafiken, t.ex. vid verksamhetsområden, externhandelsområden och replipunkter.</p>	<p>lokaliseras behandlas i översiktsplanens kapitel "Allmänna intressen", under rubriken "Näringsliv och handel". Dessa områden pekas även ut i översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta. Kommunen vill verka för nyetablering av verksamheter i områden med god tillgänglighet till stor-Stockholm.</p> <p>Vad gäller godstrafik på vatten är kommunens ståndpunkt att godstrafik ska finnas till kärnöar året runt för att företag ska ha möjlighet att livnära sig året runt, vilket går att läsa mer om i delen om skärgårdsutveckling i kapitlet om mark- och vattenanvändning. Kapitlet om näringsliv uppdateras med detta.</p> <p>2. Vi har noterat kommentaren. Värmdö kommun ser det dock inte som möjligt att flytta över gods till båt förutom det gods som körs på båt från replipunkterna till skärgården.</p> <p>3. Vi tar till oss kommentaren och tar upp det i vårt fortsatta arbete.</p>
<p>e)</p>	<p>Riksintressen</p> <p>1) Trafikverket vill uppmärksamma att det är viktigt att riksintressen för kommunikation skyddas mot åtgärder som kan skada eller påverka anläggningarna negativt. Trafikverkets vill också poängtera det viktiga i att närområdet kring riksintressena hålls fria från exploatering, då marken i framtiden kan bli aktuell att ta i anspråk vid ombyggnader.</p>	<p>1. Texten om riksintressen uppdateras.</p> <p>2. Översiktsplanen uppdateras med information om MSA-yltor.</p>

	<p>Trafikverket beslutade 2017-12-01 (TRV 2017/13314) om uppdatering av vilka anläggningar som bedöms vara av riksintresse för kommunikationer. På följande länk finns material kring riksintressen som berör Värmdö kommun samlat: http://www.trafikverket.se/riksintressen.</p> <p>Trafikverket arbetar med ett nytt utpekande av riksintressen för trafikslagets anläggningar mot bakgrund av ett regeringsuppdrag. Den 1 februari skickades materialet ut på remiss till länsstyrelser och statliga myndigheter. Remisstid 1 februari till och med 23 april 2021. Bedömningen är att beslut om ett reviderat utpekande kommer att tas under hösten 2021. Utpekandet utgår från nya kriterier, som beslutats under 2020, se länken nedan: Remiss–nytt utpekande av riksintressen 2021 - Trafikverket. Det nya utpekandet kan komma att skilja sig från dagens utpekande. Följande riksintressen berörs av översiktsplanen: - Väg 222</p> <p>2) Kommunen berörs även av MSA- ytor för både Bromma och Arlanda flygplatser. Ytorna är normal cirkulära och omfattar en radie av 55 km från flygplatsens mittpunkt. MSA-ytorna kan påverkas av mycket höga objekt.</p>	
f)	<p>Miljö, hälsa och säkerhet</p> <p>1) Samhällsplaneringen har en mycket viktig roll i att uppnå nationella mål för samhällets långsiktiga utveckling, bl.a. rörande begränsad klimatpåverkan, transportsystemets funktionssätt samt de 16 nationella miljömålen. Transportsystemet påverkar de flesta miljömålen och särskilt målen Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, God bebyggd miljö och Ett rikt väx- och djurliv samt Levande sjöar och vattendrag.</p> <p>Trafikverket instämmer i kommunens beskrivning av klimatförändringar och anser att föreslagna riktlinjer är positiva. Trafikverket har i en övergripande, regional analys identifierat ett antal punkter i det statliga vägnätet i Värmdö där det finns förhöjd översvämningsrisk, främst till följd av skyfall. Trafikverket är i stånd att initiera ett långsiktigt arbete att utreda och på sikt minimera riskerna i transportsystemet. Trafikverket vill dock lyfta vikten av dialog om hantering av dagvatten och avrinning, och att avvattning mot Trafikverkets anläggning ska undvikas. Om detta</p>	<p>1. Noterat.</p> <p>2. Noterat.</p> <p>3. Noterat. Kommunen arbetar med ett detaljplanearbete för Kil.</p> <p>Kommunen tar till sig synpunkterna. Det som beskrivs är till stora delar upp till Trafikverket att utreda. En del av åtgärderna finns beskrivna i åtgärdsvalsstudie för vägarna 222 och 274.</p>

	<p>inte är möjligt kan särskilda åtgärder krävas för att möjliggöra tillkommande bebyggelse.</p> <p>2) Längs statliga vägar i Värmdö finns flertalet hotspots för rådjur och klövvilt och Trafikverket tillsammans med regionen har sedan tidigare utpekade barriärer längs väg 222. Dels vid Värmdöleden/Farstalandet-Värmdölandet (punkt 27) och dels vid Värmdöleden-Skärgårdsvägen/Ålstäket (punkt 28). Se bild nedan från Grönstruktur och barriärer i RUFS nedan. Dessa är viktiga att ha med sig i den översiktliga planeringen.</p> <p>Vidare förekommer konfliktsträckor med grundvattenskydd och väg på långa vägsträckor bl.a. vid Brunn, Hemmesta, Stavsnäs, Långvik mfl.</p> <p>3) I kommunen finns utpekade Kulturvägar på ett antal platser, bl.a. finns en i Kil där kommunen nämner att de vill utveckla området. Trafikverket vill påpeka att de utgör förutsättningar för framtida planering.</p>	
g)	<p>Risk och farligt gods</p> <p>1) I samband med detaljplaneläggning av områden inom 150 meter från stråk där transporter med farligt gods kan förekomma anser Trafikverket att risker förknippade med farligt gods ska beaktas. Rekommenderade skyddsavstånd kopplat till önskad markanvändning finns redovisade i bl.a. vägledningen Farligt gods (Länsstyrelsen i Stockholms län). Här framgår att om rekommenderade skyddsavstånd inte kan hållas, så bör en riskanalys tas fram för att klargöra vilka skyddsåtgärder som kan bli nödvändiga för att planerad markanvändning ska bedömas som lämplig utifrån risksynpunkt. Även i detta sammanhang bör beräknad trafikprognos år 2040 beaktas.</p> <p>2) Trafikverket saknar kartunderlag som beskriver det rekommenderade vägnätet för farligt gods. Underlaget finns att tillgå både hos Länsstyrelsen</p>	<p>1. I kapitlet Allmänna intressen, under temadelen om transport av farligt gods redogör kommunen för vad som står i Länsstyrelsens vägledning.</p> <p>2. I den digitala kartan tillhörande kapitlet allmänna intressen redovisas både primära och sekundära leder för farligt gods.</p>

	och i nationell vägdatabas.	
3. LFV Air Navigation Services of Sweden		
a)	Värmdö kommun berörs av influensområdet för hinderytor (skyddsområde på 90 km kring flygplats där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen) för Arlandas, Brommas och Uppsalas flygplats. Av dessa är Arlandas, Brommas och Uppsalas flygplatser riksintresse vilket bör redovisas under Riksintressen i planen. Flygtrafiken rör sig med fastställda marginaler över den MSA-påverkande ytan, vars höjd är samma som högsta hinder inom ytan. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Av översiktsplanen bör framgå att lokalisering av höga byggnader/föremål (exempelvis vindkraft) inom influensområdet ska samrådas med respektive flygplats. Konsekvenser av hinderbegränsande områden och bullerkurvor ska redovisas i planen i form av restriktioner och/eller rekommendationer.	Översiktsplanen uppdateras med att Värmdö kommun ligger inom influensområdet för hinderytor kopplade till riksintressen för Arlanda, Bromma och Uppsala flygplatser. Översiktsplanen uppdateras även så det framgår att lokalisering av höga byggnader/föremål (exempelvis vindkraft) inom influensområdet ska samrådas med respektive flygplats.
b)	I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten, endast Försvaretsmaktens regler nämns. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV och Försvaretsmakten remitteras i dessa ärenden. LFV vill påminna Värmdö kommun om att följande gäller för civil luftfart: Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan skall remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö skall även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.	Översiktsplanen uppdateras med information om flyghinder för den civila luftfarten.
4. Vattenfall Eldistribution AB		
a)	Vattenfall Eldistribution noterar i planhandlingen att kommunen önskar en aktiv dialog med Vattenfall Eldistribution för frågor kring elförsörjning vilket vi uppmanar. Detta krävs särskilt kring planerna för de nya naturreservaten i kommunen som eventuellt kan påverka våra befintliga och kommande elnätanläggningar i framtiden. Vattenfall Eldistribution har elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät och lokalt elnät med en spänningsnivå på 0,4 kV till 145 kV, både ledning i luft och ledning i mark inom Värmdö kommun.	Inför bildandet av nya naturreservat skickas förslag på beslut om nytt reservat ut på samråd till berörda myndigheter, markägare och sakägare. Utskicket innehåller föreskrifter samt skötselplan. Vattenfall räknas om sakägare om ledningsnätet eller tillgängligheten till ledningsnätet berörs av reservatet och kommer alltså att höras i processen. Vid bildande av nya

	<p>Vid bildande av nya naturområden, t.ex. naturreservat, Natura 2000-områden och vattenskyddsområden, gäller att restriktionerna inte får förhindra ledningshavaren att utföra de återkommande drift- och underhållsåtgärder som man är ålagda att utföra bl.a. enligt gällande föreskrifter samt åtgärder som erfordras vid pågående driftstörning.</p> <p>Vattenfall Eldistribution måste ha möjlighet att utföra drift och underhållsarbeten som erfordras vid pågående driftstörning utan samråd eller anmälan till reservatsförvaltaren. Vid akut reparation av ledning kan behov av en tillfällig körväg uppstå. Körvägen ska anpassas så att påverkan på naturvärden minimeras.</p> <p>Reservatföreskrifterna får inte utgöra hinder för ledningshavaren att utöva de rättigheter som gäller enligt gällande ledningsrätt, servitutsavtal eller andra ingångna avtal bl.a. vad gäller återkommande drift- och underhållsarbeten som röjning av skogsgata och underhållsarbete på ledning samt för detta använda nödvändiga fordon och arbetsmaskiner och sätta upp erforderliga varningsskyltar.</p> <p>Vattenfall Eldistribution måste ha möjlighet att efter samråd med reservatsförvaltaren vidta åtgärder vid återkommande drift eller underhållsarbeten på befintliga ledningar och ledningsgator, såsom röjning av ledningsgator och byte av befintlig markkabel, samt för detta använda nödvändiga fordon och arbetsmaskiner och sätta upp erforderliga varningsskyltar.</p> <p>Vid planering av nya biotopskyddsområde måste hänsyn tas så att dessa inte omfattar ledningsgatan.</p> <p>Vattenfall Eldistribution har ingen annan åsikt än att naturmiljön och den biologiska mångfalden är viktig men anser också att man vid inrättandet av nya området måste ta hänsyn till befintligt nät för elförsörjning så att detta kan hållas intakt utan dispensansökningar vid underhåll eller ombyggnad av elnätanläggningarna.</p>	<p>biotopskyddsområden samrådsförslaget med berörda myndigheter, markägare och sakägare. Vattenfall räknas om sakägare om ledningsnätet eller tillgängligheten till ledningsnätet berörs av biotopskyddet och kommer alltså att höras i processen.</p> <p>Det är Länsstyrelsen som ansvarar för att ta fram nya förslag på Natura 2000-områden. Under processen har länsstyrelsen samråd med markägare och berörda myndigheter. Därefter granskar Naturvårdsverket urvalet och föreslår områden till regeringen. Inga nya Natura 2000-områden har pekats ut i översiktsplanen.</p>
b)	<p>Stockholmsregionen står inför en ökad tillväxt med bland annat stora exploateringar för bostäder, företag och industriområden vilket medför ett ökat elbehov. Därtill kommer den ökade</p>	<p>Översiktsplanen uppdateras med riktlinjer för skyddsavstånd mellan byggnader och regionala och lokala elnätanläggningar.</p>

<p>elektrifieringen som ett led i omställningen till ett fossilfritt samhälle. Utöver det ökade elbehovet ställer samhället allt högre krav på en tillförlitlig elförsörjning. För att möta detta behov planerar Vattenfall Eldistribution AB att spänningshöja dagens 70 kV regionnät till 130 kV och i vissa fall komplettera nätet med helt nya förbindelser vilket ger en ökad kapacitet och driftsäkerhet. Arbetet med kapacitetshöjningen omfattar ett stort antal projekt i Stockholmsregionen, dessa har samlats i programmet Kapacitet Stockholm.</p> <p>Luftledning är den teknik som Vattenfall Eldistribution AB generellt förordar på spänningsnivåer 130 kV eller högre då det är den tekniska lösning som ger ett säkert, tillförlitligt och effektivt elnät till lägsta kostnad för våra kunder. De huvudsakliga skälen till att luftledning förordas är i korthet:</p> <ul style="list-style-type: none">• Enligt ellagen ska nätägaren ansvara för att dess ledningsnät är säkert, tillförlitligt och effektivt och för att det på lång sikt kan uppfylla rimliga krav på överföring av el. Begreppen i ellagen understöder ställningstagandet att generellt förorda luftledning som teknisk lösning i 130 kV-nätet.• De tekniska problemen med att i stor omfattning förlägga markkabel i 130 kV-nätet skulle bli mycket svårhanterliga och leda till minskad driftsäkerhet. Som exempel kan nämnas risk för resonansfenomen och spänningstransienter, ökat antal felkällor med långa reparationstider, oönskade effektflöden i nätet och mindre möjligheter till maskad driftläggning med momentan reserv för anslutna kunder.• Luftledning är generellt sett ett betydligt mer kostnadseffektivt alternativ jämfört med markkabel. Samhället får ut totalt sett mycket mer kundnytta för varje investerad krona i 130 kV-nätet om luftledning används istället för markkabel. Därmed kan fler samhällsbehov tillgodoses med luftledning jämfört med markkabel. Detta är i linje med Sökandens uppdrag om att tillhandahålla ett effektivt elnät.• Kabel kan utifrån ovan beskrivna	
--	--

	<p>anledningar endast förordas på korta sträckor där luftledning inte är möjligt på grund av brist på fysiskt utrymme, till exempel i radiella stadsnät. Som försiktighetsprincip och för att leva upp till likabehandling av markägare och övriga berörda intressenter, kan kabel därför bara accepteras där fysiskt utrymme för luftledning saknas.</p> <p>Vattenfall Eldistributions ställningstagande gällande teknikval för spänningsnivå 130 kV eller högre innebär att luftledning generellt ska förordas i ansökningar för linjekoncession. Detta gäller för alla typer av ärenden: nya ledningar avsedda att ansluta kunder, förstärkningar och reinvesteringar i befintligt nät, samt flytt av befintliga ledningar som initierats av kunder eller andra intressenter.</p> <p>Vattenfall Eldistribution lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vid behov av ombyggnad av ledningar inom regionalt elnät vilka är linjekoncessionspliktiga ledningar är det troligt att ny koncession behöver sökas vilket är tidskrävande.• En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.• En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå över 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 20 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk samt ur ett underhållsperspektiv.• Utöver detta säkerhetsavstånd (20 m) tillkommer tillämpningen av försiktighetsprincipen för frågan kring elektriska och magnetiska fält (EMF). Vattenfall Eldistribution rekommenderar att ny bebyggelse där människor stadigvarande kan antas vistas, tex bostäder och kontor, inte uppförs närmare än 50 meter från ledningens närmaste anläggningsdel. Detta för att minimera eventuell framtida oro etc. hos de boende.• Tillkommande solenergianläggning ska	
--	---	--

	<p>placeras minst 20 m (landsbygd) eller 10 m (tätort) från närmaste fasledare vid icke direktjordad luftledning med en spänningsnivå upp till 100 kV med hänsyn till TSN nr 21.</p> <ul style="list-style-type: none">• Tillkommande solenergianläggning ska placeras minst 50 m (landsbygd) eller 20 m (tätort) från närmaste fasledare vid direktjordad luftledning med en spänningsnivå över 100 kV med hänsyn till Telestörningsnämnden (TSN) nr 21.• Avståndet minst 20 m (landsbygd) eller 10 m (tätort) respektive avståndet 50 m (landsbygd) eller 20 m (tätort) hänför sig till att vid jordfel, t.ex. åsknedslag, på luftledningen uppstår en förhöjd markpotential i ledningsgatan. Denna förhöjda markpotential får inte påverka angränsande anläggningar så att skador uppstår på dessa. Den förhöjda markpotentialen får heller inte medföra fara för person som befinner sig invid anläggning placerad i närområde till luftledningen. <p>Vattenfall Eldistribution lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen lokalt elnät:</p> <ul style="list-style-type: none">• En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 24 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.• Nya exploateringar medför ett behov av både nya ledningar och nya nätstationer för elförsörjning. Nya ledningar är i stort sett alltid markförlagda kablar i tätbebyggt område men kan vara både markförlagda kablar och ledningar byggda i luft på landsbygden.• För att undvika magnetfält ska avstånd från station till stadigvarande vistelse vara minst 5 meter. För att undvika brandrisk ska avstånd mellan station och brännbart material vara minst 5 meter.• En tumregel är att längsta kabelväg från nätstation till anslutningspunkt är cirka 200 m. Det kan dock variera beroende på nätstationens kapacitet och områdets elförbrukning.	
--	--	--

<p>c)</p>	<p>1) För alla detaljer och anläggningar som placeras invid Vattenfall Eldistributions elnätanläggningar gäller att dessa skall placeras så att drift- och underhållsarbeten för elnätanläggning inte försvåras.</p> <p>Schaktning och sprängning får inte ske i närheten av Vattenfall Eldistributions elnätanläggningar utan att man i god tid inhämtat ledningsägarens medgivande.</p> <p>Hänsyn ska tas till försiktighetsprincipen som ingår i de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken avseende att verksamheter eller åtgärder inte medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.</p> <p>Ombyggnad eller flytt av Vattenfall Eldistributions anläggning ska anmälas i god tid. Ombyggnad/flytt bekostas av den som initierat ärendet, om det inte regleras på annat sätt i avtal.</p> <p>En framtidssäkrad infrastruktur för eldistribution medför ombyggnad av befintliga elnätanläggningar och utbyggnad med nya elnätanläggningar för att säkerställa kommunens kommande energibehov vid bland annat nyexploatering av bostäder, industri och handel. Vid etablering av större solenergianläggningar och vindenergianläggningar krävs sannolikt ombyggnad av befintliga elnätanläggningar och utbyggnad med nya elnätanläggningar.</p> <p>2) Vid omvandling av fritidshusområden till områden för åretruntboende krävs sannolikt ombyggnad av befintliga elnätanläggningar och utbyggnad med nya elnätanläggningar.</p> <p>3) Vid utbyggnad av laddinfrastruktur krävs sannolikt ombyggnad av befintliga elnätanläggningar och utbyggnad med nya elnätanläggningar.</p> <p>4) I översiktsplanen måste hänsyn tas till att det krävs både nya och förändrade intrång i geografin för att framtidssäkra den del av infrastrukturen som berör eldistribution.</p> <p>5) Vid bildande av nya naturområden, t.ex. naturreservat, Natura 2000-områden och vattenskyddsområden, gäller att restriktionerna</p>	<p>1. Vid detaljplanering är Vattenfall en av de parter som hörs i både samråd och granskning. Vattenfall ges då möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på det som planeras och hur man i planen ska ta hänsyn till elnätanläggningar. Som en del av planarbetet hämtar kommunen information om ledningars placering och ledningsägare genom ledningskollen. Som en del i planbeskrivningen ingår upplysning om att ombyggnad eller flytt av elanläggningar ska anmälas i tid och att den som initierar flytt eller ombyggnad bekostar ärendet.</p> <p>2. Vid omvandling av fritidshusområden, så kallade prioriterade förändringsområden, är utbyggnad av elnät i form av till exempel transformatorstationer en del av detaljplanarbetet. Vattenfall är en part som hörs i både samråd och granskning av detaljplanerna och ges möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på det som planeras.</p> <p>3. Vad gäller utbyggnad av laddinfrastruktur och framtidssäkring av den del av infrastrukturen som berör eldistribution ser kommunen att en fortsatt dialog med Vattenfall måste hållas så att åtgärder i elnätet kan göras i ett tidigt skede.</p> <p>4. Översiktsplanen uppdateras med information om att det kan krävas både nya och förändrade intrång i geografin för att framtidssäkra den del av infrastrukturen som berör eldistribution.</p> <p>5. Inför bildandet av nya naturreservat skickas förslag på beslut om nytt reservat ut på samråd till berörda myndigheter, markägare och sakägare. Utskicket innehåller föreskrifter samt skötselplan. Vattenfall räknas om sakägare om ledningsnätet eller tillgängligheten till ledningsnätet berörs av reservatet och kommer alltså att höras i processen. Samma process</p>
-----------	--	--

	<p>inte får förhindra ledningshavaren att utföra de återkommande drift- och underhållsåtgärder som man är ålagda att utföra bl.a. enligt gällande föreskrifter samt åtgärder som erfordras vid pågående driftstörning.</p> <p>Vid planering av nya biotopskyddsområden måste hänsyn tas så att dessa inte omfattar ledningsgatan.</p> <p>6) Vid förändring i kraftledningsnätet bör en bedömning kring lämpligt teknikval genomföras. Det är särskilt angeläget i områden där väsentliga natur- eller kulturvärden kan påverkas</p>	<p>gäller vid bildandet av nya biotopskyddsområden.</p> <p>6. Noterat.</p>
5. Svenska kraftnät		
a)	<p>1) Inom aktuell översiktsplan har Svenska kraftnät en 220 kV kabelförbindelse som löper västerut (från Nacka) till Svenska kraftnäts transformatorstation väster om Gustavsberg (Värmdö).</p> <p>Svenska kraftnät önskar att 220 kV kabelförbindelsen och transformatorstationen synliggörs i aktuell plan. Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataporta-len, se mer information nedan.</p> <p>Transmissionsnätet är av betydelse för rikets elförsörjning och det är viktigt att det synliggörs i kommunens planeringsunderlag. Även regionnätet är strategiskt viktigt för Sveriges elförsörjning och befintliga regionnätetsledningar kan i vissa fall utgöra stråk för nya planerade transmissionsnätetsledningar varför även dessa bör finnas med och synliggöras i kommunens planeringsunderlag. Det ska tydligt framgå vilka anläggningar som tillhör transmissionsnätet.</p> <p>Området Gustavsberg är utpekad som utbyggnadsområde för bebyggelseutveckling i översiktsplanen och ligger i närheten av Svenska kraftnäts 220 kV kabelförbindelse och transformatorstation. Dessa anläggningar är av stor vikt för elförsörjningen och bör för den skull vara tydligt utmärkt i översiktsplanens kartunderlag för att undvika att tillkommande verksamheter eller planer riskerar anläggningarnas driftsäkerhet.</p> <p>2) Svenska kraftnät vill att kommunen tar hänsyn till våra anläggningar i kommande planeringssammanhang och önskar ta del av</p>	<p>1. Kartan över allmänna intressen uppdateras med Svenska kraftnäts kabelförbindelse.</p> <p>2. Noterat.</p>

	<p>framtida bygglov/detaljplaner som rör det aktuella området.</p> <p>Så länge våra rekommendationer beaktas har Svenska kraftnät inga invändningar mot aktuell översiktsplan.</p>	
6. MSB		
a)	<p>1) MSB avstår från att yttra sig i rubricerat ärende.</p> <p>Länsstyrelsen har ansvar för att företräda och samordna statens intressen i planprocesser samt tillhandahålla planeringsunderlag. Länsstyrelsen utövar tillsyn och ska särskilt bevaka frågor rörande riksintressen, hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning och erosion.</p> <p>Länsstyrelsen är dessutom geografiskt områdesansvarig myndighet enligt förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap och ska enligt förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion bevaka att risk- och beredskapshänsyn tas i samhällsplaneringen.</p> <p>MSB stödjer länsstyrelsen i den mån de särskilt så önskar. Av den anledningen kan ni med fördel stryka MSB som remissinstans i liknande ärenden. Information om MSB:s planeringsunderlag och metodstöd finns på www.msb.se.</p>	1. Noterat.
7. Havs- och vattenmyndigheten		
a)	1) Avstår yttrande i ärendet.	1. Noterat.
8. Försvarsmakten		
a)	<p>Försvarsmaktens deltagande i samhällsplaneringen</p> <p>Försvarsmakten ansvarar, i enlighet med förordningen om hushållning med mark- och vattenområden (1998:896), för riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap 9§ miljöbalken). Försvarsmakten är som sektorsmyndighet ansvarig för att identifiera, samråda om, besluta om och presentera underlag för dessa riksintresseanspråk. Försvarsmakten ser årligen över och vid behov reviderar riksintressen för totalförsvarets militära del. Försvarsmakten fattade beslut om nu gällande riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del den 2019-12-18.</p>	

<p>I begreppet militär del ingår även andra myndigheters områden och verksamhet så som FOI, FRA och FMV, varför Försvarmakten företräder även dessa vad gäller riksintressen och samhällsplanering.</p> <p>De riksintressen som påverkar kommuner, länsstyrelser eller andra aktörer i plan- och lovärenden eller tillståndsärenden redovisas i Försvarmaktens riksintressekatalog. Dessa redovisas länsvis och aktuellt underlag finns bland annat tillgängliga på Försvarmaktens hemsida: www.forsvarsmakten.se/riksintressen.</p> <p>Försvarmakten i tillväxt</p> <p>Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde och i Europa har över tid försämrats. Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Mot bakgrund av detta har regeringen i propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop 2020/21:30, 2020-10-14) lämnat förslag till riksdagen om mål och inriktning för det svenska försvaret.</p> <p>Riksdagen godkände den 15 december 2020 regeringens förslag till ett övergripande mål för totalförsvaret, nya mål för det militära och civila försvaret, inriktningen för Försvarmaktens krigsorganisation samt förändringar i Försvarmaktens grundorganisation vilket bl.a. innebär att ett antal nya regementen återinrättas (bet. 2020/21:FöU4, rsk. 2020/21:135, rsk. 2020/21:136). Regeringen har därefter beslutat om inriktning för Försvarmakten 2021–2025 (dnr. Fö2018/01425, 2020-12-17).</p> <p>För Försvarmakten innebär detta att antalet krigsförband i krigsorganisationen successivt utökas under perioden 2021-2030 vilket i förlängningen betyder att organisationen förstärks med både personal och materiel. Regeringens inriktning innebär även att fem regementen och en flygflottilj återinrättas i Arvidsjaur, Göteborg, Kristinehamn, Uppsala, Falun och Sollefteå med utbildningsdetachement i Östersund, av geografiska-, beredskaps- och utbildningsskal. Detta tillsammans med förstärkningarna av krigsorganisationen leder till ett ökat behov av investeringar i infrastruktur. Därutöver är tillgång till övnings- och skjutfält av avgörande betydelse för Försvarmaktens möjlighet att nå de politiskt uppsatta målen.</p> <p>Det är i ljuset av ovan som skyddet av riksintressen för totalförsvarets militära del</p>	
---	--

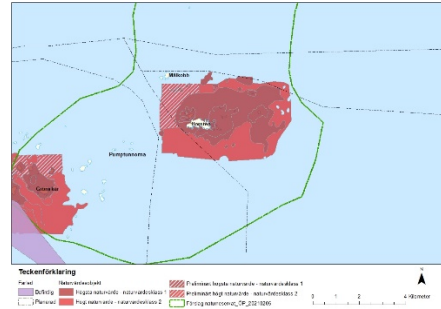
	<p>behöver beaktas.</p> <p>Allmänt om riksintressen för totalförsvarets militära del</p> <p>Riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap 9§ andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet i översiktsplanen, i andra fall inte. Dels finns områden i form av övnings- och skjutfält och flygflottiljer som redovisas öppet, dels områden som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av riksintressen. Försvarsmakten redovisar även områden av betydelse enligt 3 kap 9 § första stycket.</p> <p>1) I de flesta fall medför den verksamhet som konstituerar riksintresset (ex. skjut-, spräng-, flygverksamhet, radar, sensorer, kommunikationsanläggningar etc.) en omgivningspåverkan som redovisas i form av ett <i>påverkansområde</i>. Utifrån Boverkets inrådan har Försvarsmakten sedan 2019 ändrat benämningen <i>influensområde</i> till <i>påverkansområde</i>. Beroende på det specifika riksintresset och vilken omgivningspåverkan som är aktuell för den verksamhet som bedrivs så redovisar Försvarsmakten olika typer av påverkansområden (ex. ”<i>påverkansområde för buller eller annan risk</i>”, ”<i>stoppområde för höga objekt</i>” m fl). Den geografiska utbredningen och innebörden av de olika påverkansområdena finns redovisade i de aktuella riksintressekatalogerna och det tillhörande digitala kartunderlaget.</p> <p>2) I <i>påverkansområdena</i> måste Försvarsmakten genom granskning av exempelvis planer och lovansökningar kunna säkerställa att ny bebyggelse eller andra åtgärder inte innebär risk för påtaglig skada på riksintresse eller område av betydelse för totalförsvarets militära del. Granskningen utgår från de påverkansfaktorer som har betydelse för bedömningen av påverkan i varje enskilt fall. Exempel på faktorer är buller, luftturbulens, fysiska eller skymmande hinder, flyghinder och elektromagnetisk störning.</p>	<p>1. Benämningen kommer att ändras till granskning.</p> <p>2. Översiktsplanen uppdateras med information om att inom påverkansområdet ska samtliga plan- och lovärenden oavsett byggnadshöjd remitteras Försvarsmakten för bedömning av risk för påtaglig skada på riksintresset.</p>
b)	<p>Riksintressen för totalförsvarets militära del i Värmdö kommun</p> <p>Nedan listas vilka riksintressen och områden av</p>	

	<p>betydelse för totalförsvarets militära del som finns öppet redovisade i Värmdö kommun. Utförligare beskrivning av dessa områden, deras värden samt exempel på vilka åtgärder som kan riskera påtaglig skada finns att läsa i aktuell riksintressekatalog.</p> <p>- Riksintresset Korsö skjutfält med tillhörande påverkansområde för buller eller annan risk och område med särskilt behov av hinderfrihet</p> <p>Område med särskilt behov av hinderfrihet är ett definierat avgränsat område utanför riksintresseområdet inom vilket höga objekt riskerar att påverka funktionen eller möjligheten att nyttja riksintresset. Inom detta område ska därför alla höga objekt remitteras Försvarmakten.</p> <p>Påverkansområde för buller eller annan risk är ett definierat avgränsat område utanför riksintresseområdet där samtliga plan- och lovärenden oavsett byggnadshöjd ska remitteras Försvarmakten för bedömning av risk för påtaglig skada på riksintresset.</p> <p>- Område av betydelse Myttinge övningsfält</p> <p>För att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen som omfattas av sekretess och inte alls kan redovisas öppet på karta, är hela landets yta samrådsområde för objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. Definitionen vad som är sammanhållen bebyggelse i detta sammanhang utgår från Lantmäteriets översiktskarta i skala 1:250 000. Det innebär att alla ärenden avseende höga objekt ska skickas på remiss till Försvarmakten, exempelvis detaljplaner och bygglov.</p> <p>En samlad redogörelse vilka remisser Försvarmakten vill få in i hela landet samt inom de öppet utpekade riksintressena och olika påverkansområdena finns att läsa i aktuell riksintressekatalog (www.forsvarsmakten.se/riksintressen). Försvarmakten bedömer risken för påtaglig skada på riksintresse i varje enskilt fall.</p>	
c)	<p>Försvarmaktens synpunkter</p> <p>1. Försvarmakten saknar en korrekt redovisning av riksintressen för totalförsvarets militära del. Som stöd för detta kan användas texten</p>	<p>1. Riksintressen för totalförsvarets militära del uppdateras.</p>

	<p>ovan i detta yttrande eller riksintressekatalogen för Stockholms län som bland annat finns tillgänglig på Försvarsmaktens hemsida.</p> <p>2. <u>Vindkraft</u> För att säkerställa att eventuella områden som pekas ut som lämpliga för etablering av vindkraft inte hamnar i konflikt med riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess (enligt OSL 15 kap 2§), måste en förfrågan ställas till myndigheten. Se mer info i riksintressekatalogen (www.forsvarsmakten.se/riksintressen).</p> <p>3. <u>Natur- och friluftsområden</u> Försvarsmakten vill belysa att det är av stor betydelse att natur-, friluftsområden eller annan störningskänslig verksamhet inte inrättas inom, eller i närheten av övnings- och skjutfälten som kan föranleda bullerkrav och på så vis försvåra och begränsa Försvarsmaktens verksamhet. Vidare kan även områdesskydd så som naturreservat, Natura 2000-områden m.m. över övnings- och skjutfälten i förlängningen begränsa Försvarsmaktens verksamhet. Samtliga ärenden som rör områdesskydd enligt MB 7 kap (så som naturreservat, vattenskydd m.m.) ska samrådas med Försvarsmakten. Se mer info i riksintressekatalogen (www.forsvarsmakten.se/riksintressen).</p>	<p>2. Noterat.</p> <p>3. Noterat.</p>
9. Sjöfartsverket		
a)	Sjöfartsverket ser positivt på kommunens ambition att utveckla och anpassa replipunkter, bryggor och sjötrafik avseende både passagerar- och godstransporter.	
b)	1) Farlederna genom kommunen är beskrivna på ett övergripande plan. Sjöfartsverket anser dock att det inte är kommunens uppgift att bedöma vilka farleder som i framtiden kan tillgodose sjöfartens behov av transporter till och från storstadsregionen och anser att meningen ”Det finns två alternativa leder in till Stockholm som klarar sjöfartens behov.” ska strykas ur översiktsplanen.	1. Meningen stryks ur översiktsplanen.
c)	1) Sjöfartsverket anser vidare att texten; ”Ett område som kommunen anser är av stor vikt att skydda är Horsten i yttre skärgården. Miljön är unik och lämpar sig inte för en led för sjöfarten”	1. Enligt plan- och bygglagen 3 kap 4 § ska kommunen i översiktsplanen redovisa de förhållanden som med hänsyn till de allmänna intressena i 2

	<p>saknar relevant motivering. Det är inte kommunens uppgift att bedöma denna lämplighet, utan det görs av Mark- och miljödomstolen vid en eventuell prövning.</p>	<p>kap. kan ha en väsentlig betydelse för sådana beslut som avses i 2 § andra stycket. Riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken ska alltid redovisas.</p> <p>Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att</p> <ol style="list-style-type: none">1. riksintressen ska tillgodoses,2. gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas, och3. förhållanden av väsentlig betydelse i övrigt bör beaktas. <p>Vid framtagandet av en översiktsplan har kommunen möjlighet att i dialog med länsstyrelsen både ifrågasätta och ytterligare fördjupa och konkretisera anspråken som pekats ut av de centrala myndigheterna. Det är kommunens bedömningar av riksintressena som ska redovisas i översiktsplanen. Kommunen har med andra ord möjlighet att i sin planering tolka de värden som skyddas av riksintressebestämmelserna och ta ställning till hur den utveckling som kommunen vill genomföra förhåller sig till de värden som omfattas av riksintressena.</p> <p>Värmdö kommun delar inte statens uppfattning om att Horsstensleden ska utgöra ett riksintresse. Värmdö kommun anser att Horsstensleden riskerar att medföra påtagliga skador på riksintresset för naturvård och friluftsliv. Kring Horssten finns mycket höga natur- och upplevelsevärden. Miljön är unik och mycket skyddsvärd.</p> <p>En naturvärdesinventering som har genomförts kring Horssten och Grönskär visar på högsta och höga marina naturvärden. De höga natur- och upplevelsevärden som finns vid Horssten skulle skadas påtagligt av Horsstensleden. Inom området pågår naturreservatsbildning, reservatets exakta avgränsning har inte bestämts. Reservatsbildningen syftar främst till att bevara den biologiska mångfalden samt att vårda och bevara områdes värdefulla naturmiljöer både på land och i vattnet.</p>
--	--	---

Vidare syftar reservatet till att långsiktigt skydda områden viktiga för friluftslivet. För att säkerställa att områdets höga naturvärden bevaras kommer lämpliga föreskrifter att formuleras.

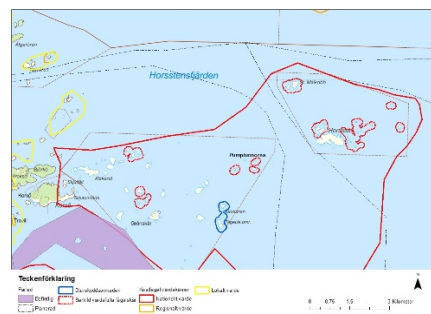
Figur 1. Översikt över marina naturvärden kring Horssten och Grönskar. Källa: Ekologigruppen 2016.

Området kring Horssten består av orörda skär och klipprev, vilka båda är internationellt hotade och upptagna på EU:s lista över naturtyper som ska skyddas. En ny farled riskerar att medföra stora skador på hotat fågelliv, fisk och växtlighet. Miljöerna som skulle påverkas är mycket artrika och viktiga barnkammare för fisk.

Det finns även grunda områden med sandbotten vilka utgör viktiga lekplatser för fisk samt viktiga födosöksområden och häckningsområden för kustfåglar. En ny farled skulle riskera att påverka dessa unika sandbottnar. Den hotade miljön sandbankar finns vid Horssten. Sandiga bottnar är känsliga för erosion från fartygstrafik, vilket leder till negativa konsekvenser för fisk, vegetation och fågelliv. Dessa bottnar är viktiga lekplatser för fiskarter som exempelvis piggvar och sik. De är också viktiga födosöksområden för kustfåglar.

Området Grönskar – Horssten tillhör ett av landets viktigaste områden för kustfåglar och här häckade över 5600 par av 13 arter sjöfågel år 2000 (Ekologigruppen 2016:1). Ett flertal viktiga häckskär med högsta naturvärdesklass ligger inom 500 m från den planerade farleden. Här häckar över 300 par av tio hotade och skyddade fågelarter som förväntas

störas på ett påtagligt sätt av den nya leden.

Figur 2. Översikt över värdefulla fågelskär längs den förslagna Horsstenleden.

Leden skulle skära rakt igenom en av landets allra viktigaste ruggningsplatser för den hotade ejdern. Leden skär också genom en av länets viktigare rastplatser för alfågel. Ejdern förväntas att påverkas på ett katastrofalt sätt då farleden går rakt igenom en av artens två viktigaste rastplatser i Stockholm läns skärgård.

Vattenmiljön förväntas försämrans genom fartygens utsläpp av toalettavfall och ändrad vattencirkulation i ett stort idag opåverkat vildmarksområde. Detta leder bland annat till ökad risk för algblooming.

Sammanfattningsvis anser Värmdö kommun att riksintresseanspråket Horsstensleden medför ett sådant ingrepp och skada ovan och under vattnet i det aktuella området avseende både natur- och kulturvärden. Riksintresseanspråket påverkar även områdes reaktions- och uppleveselvärden. Vidare förväntas ingreppet och dess följd effekter även leda till betydande miljöpåverkan i övriga vattenområden.

Värmdö kommun anser att de dokumenterade höga värdena som finns i området kring och på Horssten både i vatten och på land ska bevaras och motsätter sig således det utpekade riksintresseanspråket Horsstensleden, där flertal av dessa värden riskerar att försvinna eller påverkas negativt. Dessutom anser Värmdö kommun att det ur ett långsiktigt hushållningsperspektiv är viktigare att spara en stor orörd marin miljö än att

		exploatera den för att möjliggöra för ett fåtal större kryssningsfartyg att nå Stockholm.
d)	Sjöfartsverket är positiva till bildande av naturreservat i kommunen, under förutsättning att det sker med reservatsföreskrifter i enlighet med RUFSS, dvs bl.a. att man säkerställer inseglingsförhållandena till regionens hamnar genom reservat för nya eller ändrade stomfarleder.	<p>Det förslagna naturreservatet syftar främst till att bevara den biologiska mångfalden samt att vårda och bevara områdes värdefulla naturmiljöer både på land och i vattnet. Vidare syftar reservatet till att långsiktigt skydda områden viktiga för friluftslivet. För att säkerställa att områdes höga naturvärden bevaras kommer lämpliga föreskrifter formuleras.</p> <p>Följande naturvärden bedöms som särskild skyddsvärd och bilda kärnområden i det förslagna naturreservatet:</p> <p>Orörda skär och klipprev kring Horssten, vilka båda är internationellt hotade och upptagna på EU:s lista över naturtyper som ska skyddas. En ny farled skulle innebära omfattande sprängningsarbeten som skulle riskera medföra stora skador på hotat fågelliv, fisk och växtlighet. Miljöerna som skulle förstöras är mycket artrika och viktiga barnkammare för fisk.</p> <p>Grunda områden med sandbotten vid Horssten vilka utgör viktiga lekplatser för fisk samt viktiga födosöksområden och häckningsområden för kustfåglar. En ny farled skulle riskera att skölja bort dessa unika sandbottnar som är viktiga lekplatser för fisk kommer sköljas bort. Sandiga bottnar är känsliga för erosion från fartygstrafik. Stora fartyg som går i hög fart skapar ett starkt sug som påverkar och eroderar sandiga bottnar. De bottnar som påverkas är främst de som är grundare än 15 m djup och stränder. Dessa bottnar är viktiga lekplatser för fiskarter som exempelvis piggvar och sik. De är också viktiga födosöksområden för kustfåglar.</p> <p>Känsliga fågelskär: Området Grönskär – Horssten tillhör ett av landets viktigaste områden för kustfåglar och</p>

		<p>här häckade över 5600 par av 13 arter sjöfågel år 2000. Ett flertal viktiga häckskär med högsta naturvärdesklass ligger inom 500 m från den planerade farleden. Här häckar över 300 par av tio hotade och skyddade fågelarter som förväntas störas på ett påtagligt sätt av den nya leden</p> <p>En ny farled bedöms därmed inte förenligt med naturreservatets syfte och hotar skada just de naturvärden som reservatet avser skydda. Den nya farleden bedöms även påverka områdes rekreativa värden negativt.</p>
e)	<p>I planen nämns att buller från båttrafik kan vara ett problem i vissa områden i kommunen. Det är viktigt att nya bostäder planeras och utformas med hänsyn till detta, så att boende inte kommer att störas av fartygstrafiken, vilket på sikt annars skulle kunna leda till klagomål och krav på inskränkningar för sjöfarten. Sjöfartsverket värnar framkomligheten på vattenvägarna och är i allmänhet restriktiv mot införande eller skärpning av fartbegränsningar m.m. mot bakgrund av t.ex. buller från passerande fartyg och svallskador på bryggor.</p>	Noterat.
10. Lantmäteriet		
a)	Lantmäteriet har ingen erinran över planförslaget.	Noterat.
11. Skogsstyrelsen		
a)	<p>Skogsstyrelsen har tagit del av samrådet enligt ovan.</p> <p>Skogsstyrelsen ansvarar för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen nås. Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under SVL.). Vidare ingår bland Skogsstyrelsens uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.</p> <p>Förutom skogsbruket är naturvärdena och kulturmiljövärden i skogslandskapet mycket viktiga. På Skogsstyrelsens hemsida finns verktyget Skogens Pärlor. Där redovisas våra</p>	Noterat.

	<p>biotopskydd och naturvårdsavtal samt inventerade nyckelbiotoper. Detta är en ögonblicksbild. Kontinuerligt bildas nya skyddade områden vilka redovisas på Skogens pärlor (www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor). Om åtgärder riskerar att skada ett biotopskyddsområde ska dispens sökas hos Skogsstyrelsen.</p>	
12. Statens Geotekniska Institut		
a)	<p>Yttrande över samrådshandling Statens geotekniska institut (SGI) har från Länsstyrelsen i Stockholms län erhållit rubricerad översiktsplan med begäran om yttrande. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår således inte.</p>	
b)	<p>SGI:s synpunkter I översiktsplanen redovisas översiktligt de geologiska och geotekniska förhållandena samt en strategi för hur de geotekniska förhållandena ska klarläggas vid exploatering. Tillvägagångssättet överensstämmer med SGI:s rekommenderade strategi för hur de geotekniska frågorna ska hanteras. I handlingen framgår det dock inte tydligt vilket underlag som ligger till grund för de geotekniska bedömningarna som gjorts. SGI anser att det är värdefullt att tydliggöra på vilket underlag som bedömningarna har gjorts. SGI rekommenderar även att identifierade känsliga områden synliggörs på en karta.</p>	<p>Översiktsplanen uppdateras med information om vilket underlag som ligger till grund för de geotekniska bedömningar som gjorts.</p>
13. Jordbruksverket		
a)	<p>Jordbruksverket har inte möjlighet att ge synpunkter på enskilda översiktsplaner.</p> <p>Generellt vill Jordbruksverket som förvaltningsmyndighet inom jordbruksområdet framhålla att vi ser att jordbruksmark idag exploateras utan de avvägningar och beslutsunderlag som lagstiftningen kräver. Jordbruksmark är en naturresurs som om den hanteras på rätt sätt har potential att leverera livsmedel och andra produkter under lång tid. Miljöbalkens regelverk syftar bland annat till att åstadkomma en sådan långsiktig förvaltning av jordbruksmark. Av miljöbalkens 3 kap 4 § framgår att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det</p>	<p>Noterat.</p>

<p>behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Jordbruksverket har bland annat i sin rapport 2013:35 "Väsentligt samhällsintresse? Jordbruksmarken i kommunernas fysiska planering" visat att denna lagstiftning inte alltid tillämpats på avsett sätt.</p> <p>Jordbruksverket vill vidare poängtera att riksdagen i juni år 2017 fattade beslut om en livsmedelsstrategi för Sverige. I denna strategi finns angivet mål om en ökad livsmedelsproduktion i Sverige och det konstaterades samtidigt att det är otillfredsställande att lagstiftningen om skyddet av jordbruksmark inte tillämpas på avsett sätt samt att det behöver säkerställas att hänsyn tas till jordbruksmarken i den fysiska planeringen.</p> <p>Dessutom kan nämnas att Jordbruksverket är ansvarig myndighet för miljö kvalitetsmålet Ett rikt odlingslandskap som bland annat handlar om att bevara ett variationsrikt odlingslandskap med rika natur- och kulturvärden men också om att bevara jordbruksmarkens produktionsförmåga. Fortsatt tillgång till jordbruksmark är därmed en förutsättning även för att kunna nå miljö kvalitetsmålet.</p> <p>Jordbruksverket är även förvaltningsmyndighet inom fiskeområdet. Av miljöbalkens 3 kap 5 § framgår att mark- och vattenområden som är av betydelse för yrkesfisket eller vattenbruket så långt möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra näringens bedrivande. Områden som är av riksintresse för yrkesfisket ska skyddas mot sådana åtgärder. Jordbruksverket har i uppdrag att främja ett långsiktigt hållbart fiske och vattenbruk. Det svenska yrkesfisket är en del av den nationella livsmedelsförsörjningen och är även viktig för lokal och regional matförsörjning samt för levande kustsamhällen och landsbygd. Jordbruksverket vill i detta sammanhang även understryka att vattenbruket är en näring som kan bidra till att öka hållbar livsmedelsproduktion i Sverige. Men det förutsätter att vattenbruket får ta plats. Det finns många utmaningar för att få till ett växande vattenbruk i Sverige idag, en av anledningarna är att vattenbruket ofta glöms bort i kommuners fysiska planering. Vi vill även framhålla vikten av</p>	
--	--

	att stadsnära vattenmiljöer bibehålls och tillgängliggörs då de är av stort rekreativt värde för såväl allmänheten som för fritidsfiskets som fisketurismens intressen. När det gäller underlag hänvisar Jordbruksverket till planeringskatalogen.	
14. Post- och telestyrelsen (PTS)		
a)	<p>PTS har av Länsstyrelsen i Stockholm ombetts att inkomma med synpunkter på Värmdö kommuns förslag till ny översiktsplan.</p> <p>PTS är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar – inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete skall PTS bland annat:</p> <ul style="list-style-type: none">• främja tillgången till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation• verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder, samt verka för ökad krishanteringsförmåga• verka för att tillgodose totalförsvarets behov av post- och elektronisk kommunikation under höjd beredskap, och stärka samhällets beredskap mot allvarliga störningar i näten för elektronisk kommunikation i fred <p>Regeringen presenterade i oktober 2011 sin digitala agenda för Sverige. Det övergripande målet i agendan är att Sverige ska vara bäst i världen på att utnyttja digitaliseringens möjligheter. År 2016 presenterade regeringen en ny bredbandsstrategi ”Sverige helt uppkopplat 2025” där det kortsiktiga målet är att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020. På längre sikt är målen att 98 procent av alla hushåll och företag i hela Sverige bör ha tillgång till minst 1 Gbit/s senast år 2025 samt att det bör finnas tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där människor normalt befinner sig senast år 2023.</p> <p>En robust och välutbyggd it-infrastruktur är viktig för att trygga välfärden. It är en central infrastruktur som ligger till grund för många andra områden. En väl fungerande och utbyggd it-infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning,</p>	Noterat.

<p>forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att it-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regionnivå samt i alla kommuner. Om inte it-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna. Lagändringen i Plan-och bygglagen (PBL) från maj 2011, stärker även detta.</p> <p>PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område för ytterligare information.</p> <p>I detta fall kan det vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda eller liknande funktion. Exempelvis bredbandskoordinatorer bör ha information om potentiella ledningsägare gällande elektroniska kommunikationer.</p> <p>Sedan december 2010 finns ett system för begäran om ledningsanvisning, ”ledningskollen.se”. För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via https://www.ledningskollen.se/</p> <p>PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.</p> <p>Om planen innebär uppförande av vindkraftverk, kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkraftsetableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.</p>	
---	--

	PTS har inga ytterligare synpunkter.	
Regionala aktörer		
15. Region Stockholm		
a)	<p>Region Stockholms yttrande</p> <p>1) Region Stockholm anser att Värmdö kommuns förslag till ny översiktsplan i flera avseenden ligger i linje med RUFSS 2050 men att några områden behöver förtydligas. Därtill anser Region Stockholm att flera frågor som hanteras i planen har ett längre tidsperspektiv än 2035 och hade således gärna sett en mer omfattande uppdatering av översiktsplanen som sträcker sig till 2050 för att bättre gå i linje med RUFSS 2050 och Kollektivtrafikplan 2050 (under framtagande). En beskrivning av eventuella konsekvenser som kommunen ser i att planen inte sträcker sig så långt fram i tiden vore annars en önskvärd komplettering.</p>	<p>1. Synpunkten noterad. Då Värmdö endast uppdaterat översiktsplanen med bland annat ny lagstiftning och kommunala planer har det beslutats att tidsperspektivet inte ska förlängas.</p>
b)	<p><i>Utbyggnadsstrategi samt mark- och vattenanvändning</i></p> <p>2) Region Stockholm är positiv till att föreslagen bebyggelseutveckling koncentreras till strategiska lägen med god kollektivtrafik, att hållbara transportslag prioriteras i planen samt att planeringen ska skapa förutsättningar för hållbara resvanor. Planerad utveckling och markanvändning följer i stort sett den utveckling som beskrivs i RUFSS 2050, men avviker i fråga om områdena Brunn samt Björkviks brygga och Gällnö. Därtill saknas en koppling till den regionala landsbygds- och skärgårdsstrategin, som är en vägledande strategi för utvecklingen av skärgårdsområden i Stockholmsregionen och därmed även Värmdö som skärgårdskommun.</p> <p>3) <u>Brunn, Björkviks brygga och Gällnö</u> I RUFSS 2050 beskrivs stora delar av Värmdö som landsbygd och naturområden, med Gustavsberg som strategiskt stadsutvecklingsläge och Hemmesta som primärt bebyggelseläge. Kommunen redovisar till skillnad från RUFSS 2050 även Brunn som ett primärt utvecklingsläge, vilket behöver beaktas ur ett kollektivtrafikförsörjningsperspektiv. Utökad kollektivtrafik till Brunn förutsätter att kommunen visar på vilket sätt Brunn kan uppfylla de förhållningssätt som RUFSS 2050 pekar ut för primär bebyggelse. Region Stockholm efterfrågar en tydligare bild av hur bebyggelseutvecklingen i Brunn kan sträva mot att komplettera, omvandla och förtäta bebyggelsen i Brunn och hur planering sker för en mångsidig och funktionsblandad stads- och bebyggelsemiljö som stärker resenärsunderlaget. Vidare efterfrågas en</p>	<p>2. Översiktsplanen uppdateras med en koppling till den regionala landsbygds- och skärgårdsstrategin.</p> <p>3. Planhandlingen kompletteras med en beskrivning och motivering av skälen för samtliga avsteg från den regionala utvecklingsplanen.</p> <p>4. Tack för bra synpunkter. De är noterade. Översiktsplanen uppdateras med en text om depåerna samt ett stycke om spårreservatet. Spårreservatet läggs även in i mark- och vattenanvändningskartan.</p>

<p>beskrivning av hur Brunn kan uppfylla förhållningssätten för framtida kollektivtrafik och hållbara transporter för primärt bebyggelse enligt RUF 2050. Ytor för kollektivtrafik i Brunn behöver också säkerställas för att möjliggöra utveckling.</p> <p>Kommunens översiktsplan avviker även från RUF 2050 i fråga om Gällnö, som av kommunen inte pekats ut som kärnö, samt avseende Björkviks brygga som kommunen anser bör vara en regional replipunkt. Region Stockholm vill förtydliga att en viktig utgångspunkt i utpekandet av kärnöar är att det inte ska gå bustrafik från två replipunkter till en kärnö. Region Stockholm är emellertid medveten om att Gällnö inte fullständigt uppfyller kriterierna för att utpekats och utvecklas som kärnö, och öppnar för att frågan åter diskuteras och behandlas tillsammans med Region Stockholm i arbetet med nästkommande regionplan.</p> <p>Det gäller även frågan om vilka replipunkter som ska betjäna kärnöarna, där även trafikala förutsättningar behöver beaktas. Region Stockholm ser positivt på att kommunen generellt har en ambitionsnivå för kärnöarna som skapar igenkänning gentemot RUF 2050 och som syftar till utveckling. Region Stockholm ser gärna ett samarbete med kommunen rörande utvecklingsinsatser på kärnöarna.</p> <p>Region Stockholm ser att planhandlingen behöver kompletteras med en beskrivning och motivering av skälen för samtliga avsteg från den regionala utvecklingsplanen, i enlighet med Plan- och bygglagen (2010:900) 3 kap. 5 § 5 p. Förslagsvis kompletteras planhandlingen även med en beskrivning av vilken betydelse eller vilka konsekvenser avstegen kan få avseende kollektivtrafikförsörjning och tillgång till service.</p> <p><u>4) Transport och kollektivtrafik</u> Region Stockholm ser positivt på att kommunen vill verka för att främja kapacitetsstark kollektivtrafik, både ur ett klimat-, miljö-, och folkhälsoperspektiv. Utveckling av kollektivtrafik behöver ske genom en symbios mellan ett attraktivt kollektivtrafikutbud och ett starkt resenärsunderlag. Förstärkt kollektivtrafik till olika områden i Värmdö har många kopplingar och beroenden med tillgång till exempelvis infartsparkeringar, bytesmöjligheter, värdmöjligheter samt gång- och cykelkopplingar. Att stärka tillgången till kollektivtrafik genom infartsparkeringar på strategiska väl valda platser är väsentligt för de invånare som inte har nära tillgång till kollektivtrafik. Region Stockholm hänvisar till de riktlinjer som finns gällande infartsparkeringar, SL-S-772733. Viktigt att ha i</p>	
--	--

	<p>beaktning är att infartsparkeringar inte ska konkurrera med kollektivtrafik i mer perifera områden. För centralt benägna infartsparkeringar kan det innebära att resandeunderlaget längre ut i bussystemet minskar och att kollektivtrafikutbudet behöver anpassas därefter. Det är vidare en förutsättning att utrymme reserveras för dagens och framtidens kollektivtrafik längs kollektivtrafik- och utvecklingsstråk. Framkomlighetsåtgärder och kapacitetshöjande åtgärder bör prioriteras då de har en stor effekt på både restider och kapacitet.</p> <p>En utmaning är att hantera bebyggelseutvecklingen i de områden som är mer perifert belägna. Ur kollektivtrafiksynpunkt är det angeläget att denna utveckling främst sker i anslutning till befintlig kollektivtrafik och kan följas åt med nödvändiga investeringar för att skapa möjligheter för en god kollektivtrafiklösning. Utbyggnadsområdena bör planeras så att gångavstånden till kollektivtrafikens hållplatser och stationer blir så korta som möjligt och att gång- och cykelstråk utformas gena, trygga och tillgängliga för alla. Region Stockholm instämmer i kommunens syn på replipunkternas viktiga funktion som strategiska bytespunkter och viktiga regionala noder med betydelse för persontransporter till kärnöar och skärgården. Särskilt Stavsnäs vinterhamn har en betydande roll för resenärstrafiken.</p> <p>I förslag till Kollektivtrafikplan 2050 föreslås under framtida förutsättningar i ett 2030-perspektiv att befintlig stombusslinje 474 från Slussen till Hemmesta utvecklas till en radiell expressbuss även till/från Stavsnäs, Brunn och Gustavsberg. Radiell stomtrafik ska sammanbinda regionen genom att knyta samman tätorter, bytespunkter och stora målpunkter, och de medför även föreslagna planeringsnormer och förutsättningar för framkomlighet. Införandet av stombusslinjer till orter där det idag inte finns behöver föregås av infrastrukturåtgärder för förbättrad framkomlighet. Kollektivtrafikplanen sträcker sig till 2050 och Värmdös översiktsplan till 2035, vilket är någonting att ha i beaktning vad gäller vilka tidshorisonter utvecklingen av viss kollektivtrafik väntas. På längre sikt än 2050 kan mer kapacitetsstark kollektivtrafik till Värmdö behövas i form av spårtrafik, enligt förslag till Kollektivtrafikplan 2050.</p> <p>Ur ett kollektivtrafiksperspektiv ser Region Stockholm att ett par förtydliganden behöver göras i relation förslaget plankarta. Bussdepån i Charlottendal är utpekad som industri- och verksamhetsområde vilket ligger i linje med verksamhetens karaktär. Region Stockholm ser</p>	
--	---	--

	<p>emellertid att ett förtydligande behövs i översiktsplanen om depåerna som systemuppehållande för det allmänna intresset kollektivtrafik, för att bevara förutsättningarna för depåerna i Charlottendal och Ramsmora. Därtill pekats i en kartbild på sidan 13 ett utvecklingsstråk ut för kommunikationer ut från Ingarökryssat in till Nacka längs Värmdöleden, men ingen förklarande text om detta återfinns i översiktsplanen. I nuvarande översiktsplan benämns stråket som reservat, och Region Stockholm ställer sig frågande huruvida stråket har förändrats gällande sitt utpekande eller status.</p>	
c)	<p><i>Allmänna, regionala och mellankommunala intressen</i></p> <p>Region Stockholm är positiv till att förslaget redovisar allmänna, regionala och mellankommunala intressen samt sätter kommunen i ett större sammanhang, men ser att förslaget behöver kompletteras inom några områden.</p> <p>1) <u>Bostad och befolkning</u></p> <p>Tillgång till bostad är ett centralt folkhälsopolitiskt mål och Region Stockholm ser positivt på att kommunen parallellt med översiktsplanen har tagit fram förslag till nya riktlinjer för bostadsförsörjning. Detta besvaras i ett separat remissvar, (TRN 2021-0107) Remiss - Samråd riktlinjer för bostadsförsörjning 2021-2025, Värmdö kommun. Förslaget till översiktsplan går i linje med förslaget till riktlinjer, och båda dokumenten visar att kommunen tar ett ansvar i frågan om en hållbar och attraktiv regional bostadsförsörjning. Region Stockholm saknar emellertid en tydlig befolkningsprognos i översiktsplanen, samt en koppling och beskrivning kring hur kommunens planerade utveckling förhåller sig till de regionala befolkningsframskrivningarna.</p> <p>2) <u>Teknisk försörjning</u></p> <p>Massor och avfall samt hantering av dessa är viktiga frågor av såväl regional som mellankommunal karaktär. Nya lokaliseringar är svåra att identifiera och etablera, och fortsatt funktion och tillgänglighet av befintliga områden behöver således säkras och stärkas. Region Stockholm bedömer att Koviks betydelse och funktion ur ett regionalt perspektiv behöver lyftas i översiktsplanen, samt samordnas med Nacka kommun.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Översiktsplanen uppdateras med en befolkningsprognos samt en koppling och beskrivning kring hur kommunens planerade utveckling förhåller sig till de regionala befolkningsframskrivningarna.2. Översiktsplanen uppdateras med en text om avfallsanläggningen i Kovik.3. Frågan om ambulanshelikoptern har avgjorts sedan samrådsförslaget presenterades. För kommunen är frågan om helikopterns placering fortfarande viktig. De föreslagna lägena kommer att ses över inför granskning och en del av dem kommer att plockas bort.4. Översiktsplanen uppdateras kring klimatpåverkan.

3) Förslag till bas för ambulanshelikopter

Kommunen lyfter frågan om placering av ny permanent bas för ambulanshelikopter i regionen och har i sin markanvändningskarta reserverat mark där en bas för ambulanshelikoptern kan vara möjlig. Kommunen förespråkar att basen etableras i kommunen. Kommunen och Region Stockholm har i en avsiktsförklaring (LS 2017-1153) avtalat att båda parter gemensamt förbinder sig till att utreda förutsättningarna för att ta fram förslag på permanent placering i syfte att återföra placeringen av ambulanshelikopter verksamheten till Värmdö kommun. Region Stockholm instämmer i att en ny bas behöver lokaliseras till ett lämpligt läge med stor räckvidd och god tillgänglighet. En omfattande utredning inom Region Stockholm i flera delar har gjorts av Locum på uppdrag av hälso- och sjukvårdsförvaltningen där både platser i Värmdö och andra kommuner utretts. Som följd av utredningen har ett förslag till beslut lagts fram där hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås besluta om en permanent basering för Region Stockholms ambulanshelikoptertjänst etableras vid Ullna, Österåker kommun (HSN 2019-1800).

4) Klimat

Ur ett klimatperspektiv är Region Stockholm positivt till förslaget att översiktsplanen utförligt beskriver hur kommunen ska säkerställa utvecklingen av ett robust samhälle som står emot klimatförändringarnas effekter. Detta är både nödvändigt och positivt, men en klimatsmart och hållbar utveckling av samhället behöver också planeras utifrån ambitionen om att minska klimatpåverkan. Region Stockholm anser inte att översiktsplaneförslaget i tillräcklig utsträckning bidrar till minskad klimatpåverkan, vilket också konstateras i tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Minskad klimatpåverkan bör vara ett förhållningssätt som genomsyrar hela översiktsplanen för att kunna nå målet om klimatneutralitet till år 2045, i enlighet med Klimatlagen (2017:720). Region Stockholm bedömer att frågan av den anledningen bör få större utrymme i förslaget, till exempel genom tydligare beskrivningar av hur översiktsplanens föreslagna markanvändning samt bebyggelse- och infrastruktur relaterar till kommunens miljö- och klimatplan, samt genomgående hur den kan bidra till minskad klimatpåverkan.

16. Storstockholms brandförsvaret (SSBF)		
a)	<p>Storstockholms brandförsvaret (SSBF) har av Värmdö kommun fått möjlighet till yttrande avseende rubricerat ärende. Detta yttrande behandlar hantering av olycksrisker samt möjlighet till räddningsinsatser. Olycksrisker samt möjlighet till räddningsinsats ska beaktas i planprocessen för att tillgodose krav på hänsyn till människors hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, enligt plan- och bygglagen (SFS 2010:900). Olycksrisker är dessutom att betrakta som en olägenhet enligt miljöbalken (SFS 1998:808) och ska beaktas i behovsbedömningar för planer och program samt eventuella miljökonsekvensbeskrivningar (MKB).</p> <p>Storstockholms brandförsvaret har i översiktsplanen tittat på beaktandet av olycksrisker och anser att hanteringen av olycksrisker bör förtydligas och utvecklas. Storstockholms brandförsvaret lämnar även synpunkter kring förutsättningarna för att genomföra räddningsinsatser.</p>	
b)	<p>Hantering av olycksrisker</p> <p>Storstockholms brandförsvaret bedömer att kommunens översiktsplan utgör ett strategiskt viktigt underlag för den fysiska planeringen, där riskhantering och förebyggande av olyckor är en central del. Översiktsplanen bör i detta tydliggöra vilka beslutsunderlag som ska tas fram i vilket skede. Storstockholms brandförsvaret bedömer att en effektiv och konsekvent riskhantering tar vid redan i översiktsplanen som sedan fortsätter genom program och detaljplaner med en stegvis ökande detaljgrad.</p> <p><i>Riskhantering som en del av översiktsplanen</i></p> <p>För att underlätta och effektivisera riskhanteringsarbetet inom plan- och byggprocessen rekommenderar Storstockholms brandförsvaret att Värmdö kommun tar fram en vägledning, som ett komplement till översiktsplanen, för hur riskhantering ska ske inom fysisk planering. Denna vägledning bör redogöra för vilka underlag som ska tas fram, i vilket skede de ska tas fram och vad som bör redovisas och besvaras. Genom att presentera tydligare krav på vad som förväntas av byggaktörer/exploatörer och likriktade underlag för riskbedömningar, bör följdeffekten av detta bli en mer konsekvent och mer rättssäker process, vilket</p>	<p>Kommunen arbetar aktivt med frågan om riskhantering i detaljplaneprocessen och ställer i den krav på exploatörer och utformning av platser.</p> <p>Riskreducerande åtgärder behandlas i enskilda detaljplaner och kan skilja sig åt utifrån platsens förutsättningar. Det är inte en fråga som kommunen reglerar i översiktsplanen. På en övergripande nivå följer kommunen Länsstyrelsens rekommendationer för bebyggelse längs leder för farligt gods. Dessa anger att intill transportleder för farligt gods ska det finnas ett bebyggelsefritt skyddsavstånd på minst 25 meter. Vilka riskreducerande åtgärder som behövs i övrigt utreds i detaljplaneprojekten och påverkas av till exempel vilken sorts farligt gods som transporteras på vägen, under vilken tid på dygnet och hur platsen ser ut topografiskt.</p>

	<p>också underlättar arbetet för kommunen.</p> <p>Påverkan från en riskkälla beskrivs ofta som konsekvenser för människors hälsa och säkerhet. En olycka ger ofta även konsekvenser på bebyggelse, egendom och miljö, vilket inte bör glömmas bort. Storstockholms brandförsvaret rekommenderar därför att kommunen generellt har ett brett perspektiv i sin riskhantering vad gäller övergripande planering.</p> <p>Storstockholms brandförsvaret bedömer att riskhanteringsprocessen behöver förtydligas där kommunen tar ställning till hur en riskbedömnings olika delar genomförs samt vilka frågor som behöver besvaras, för att utgöra ett beslutsunderlag i planprocessen. I samrådsförslaget benämns farligt gods-leder som riskkällor, vilket Storstockholms brandförsvaret ser positivt på. Storstockholms brandförsvaret bedömer dock som nämnt att det saknas en tydlig vägledning och ett ställningstagande från Värmdö kommun avseende hur riskanalyser ska utföras samt vad som utgör acceptabla riskreducerande åtgärder.</p>	
c)	<p><i>Hantering av riskkällor</i></p> <p>1) Storstockholms brandförsvaret har inte genomfört en heltäckande inventering av risker i kommunen, men bedömer att hanteringen av riskfylld verksamhet och suicidrisk saknas i aktuell översiktsplan.</p> <p>Psykisk ohälsa och självmord är ett utbrett samhällsproblem och det finns särskilda platser så kallade "Hot spots" att ta extra hänsyn till, exempelvis spårnära bebyggelse, broar och höga byggnader. Storstockholms brandförsvaret rekommenderar att denna risk hanteras övergripande i översiktsplanen för att det ska få genomslag i senare delar av plan- och byggprocessen.</p> <p>2) Storstockholms brandförsvaret bedömer att det bör förtydligas hur och i vilken omfattning risker för olyckor har beaktats vid till exempel val av utvecklingsområden för att göra inriktningarna mer transparenta och lättare att följa i de fortsatta processerna. Strategiska åtgärder i tidiga skeden ger som regel både en bättre helhetslösning, billigare total kostnad och en snabbare och enklare plan- och genomförandeprocess. I ÖP skulle en inventering och grovanalys för att bedöma</p>	<p>1. Värmdö kommun anser att Storstockholms brandförsvaret behöver genomföra en inventering i kommunen innan frågan kan tas upp i översiktsplanen. Eventuella risker och "hot spots" behöver identifieras för att vi ska kunna arbeta vidare med dem i plan- och byggprocessen.</p> <p>2. Uppdateringen av översiktsplanen bygger på samma vision som vår befintliga översiktsplan. Det innebär att de områden som har pekats ut som utvecklingsområden (centrumområden) är samma platser som varit utpekade sedan tidigare. Den övergripande strategin i översiktsplanen är utveckling i kommunens centrumområden, på kollektivtrafiknära platser och kärnöar. Det vill säga där det idag finns service, bostäder, kollektivtrafik och infrastruktur att bygga vidare på och där kommunen kan möta utvecklingen bäst. I Gustavsberg finns en primär transportled för farligt gods, något som utreds i de detaljplaner som ingår i</p>

	<p>lämpligheten för exploatering av olika verksamheter för olika områden kunna ingå. Det skulle underlätta för kommunen att peka ut riktning för utvecklingsområden och även tydliggöra möjligheterna för exploatering av privata aktörer.</p>	<p>Gustavsbergsprojektet. Förbi Hemmesta centrum går en sekundär transportled för farligt gods. Hur den ska hanteras kopplat till bebyggelse utreds i pågående detaljplanearbete för Hemmesta centrum.</p> <p>I översiktsplanen anges att vid planläggning och tillståndsprövning av bebyggelse intill vissa verksamheter bör skydds zoner tillämpas av säkerhets- och hälsoskäl. Zonerna bör anges i de detaljplaner som berörs.</p> <p>I översiktsplanen finns riktlinjer med angivna avstånd till olika verksamheter. Till exempel anges att kring verksamheter med viss risk, bensinstationer med mera bör 100–200 meter tillämpas samt av kring verksamheter med betydande risk för fara, lukt och buller bör 500 meter eller mer tillämpas.</p>
d)	<p><i>Skyddsvärt</i> ÖP bör det som är skyddsvärt identifieras för att kunna beaktas, alternativt hänvisning till kommunens risk- och sårbarhetsanalys. Även om skyddsvärda objekt och sårbarhet inom kommunen inte önskas belysas i ÖP bör risk- och sårbarhetsanalysen ha identifierat vad som bör skyddas. I ÖP bör det framgå om detta är beaktat med avseende på exempel den exploatering som planeras.</p>	<p>Vi uppdaterar texten med en hänvisning till kommunens risk- och sårbarhetsanalys.</p>
e)	<p>Möjlighet till räddningsinsatser Med hänsyn till kommunens ansvar enligt Lagen om skydd mot olyckor är det att föredra om översiktsplanen beskriver hur tillgången till kommunal räddningstjänst beaktas när staden utvecklas. Storstockholms brandförsvares möjlighet att genomföra räddningsinsatser utgör en samhällsviktig funktion och är i vissa fall dimensionerande vid projektering av byggnadstekniskt brandskydd enligt PBL, exempelvis avseende möjlighet till stegutrymning. I förslaget till ÖP nämns inte möjlighet till räddningsinsatser alls. Storstockholms brandförsvares menar att det är lämpligt att beröra frågan med extra hänsyn till skydd mot olyckor i viss typ av planerad bebyggelse som exempelvis höga byggnader eller där förväntad tid till hjälp är längre. Storstockholms brandförsvares</p>	<p>Översiktsplanen uppdateras med en text om räddningstjänst i kommunen samt utformning av platser och bebyggelse.</p>

	<p>handlingsprogram kan med fördel kopplas till ÖP i den mån det behöver tydliggöras vilka förutsättningar och utvecklingsstrategier som brandförsvaret har eller ser. Det finns till exempel begränsad tillgång till räddningstjänst på öarna i kommunen.</p>	
f)	<p><i>Brandvatten</i></p> <p>1) Vid planering av ny bebyggelse samt för fritidsboenden som planeras omvandlas till permanentbostadshus behöver det tas hänsyn till tillgång på brandvatten. Värmdö kommun har genom avtal möjlighet att använda sig av alternativsystem för brandvattenförsörjning vid mindre bostadsbebyggelse. Det kan därför finnas områden inom stadskärnan, med villabebyggelse, som har alternativsystem för brandvattenförsörjning vilket inte är tillräckligt om en stadsomvandling sker. Storstockholms brandförsvaret vill därför uppmärksamma kommunen på att brandvattenförsörjningen behöver ses över.</p> <p>2) Storstockholms brandförsvaret har kännedom om fritidshusområden på Värmdö som idag saknar tillgång till brandvatten på ett tillfredsställande sätt. För fritidshusområden som i större grad börjar användas permanent finns det anledning att se över brandvattenfrågor, särskilt då området ansluts till kommunalt vatten.</p> <p>Alternativsystem för brandvattenförsörjning är en sämre lösning än konventionellt system för brandvatten då det är mindre robust och det finns en risk att insatser blir fördröjda. Storstockholms brandförsvaret rekommenderar att kommunen använder sig av konventionellt system för brandvatten i så stor utsträckning som möjligt för att underlätta och effektivisera räddningsinsatser. I vägledningsdokument VL2014-125 finns det mer information om när man kan och inte kan använda alternativsystem samt vilka krav som ställs på brandpostsystemen.</p> <p>3) Vissa typer av bebyggelse kan behöva förses med sprinkler; till exempel höga byggnader, köpcenter och vissa publika lokaler. Detta ställer ytterligare krav på vattentillgången och kommunen och byggherrarna behöver ha med sig detta tidigt i samhällsplaneringen för att undvika onödiga kostnader och dåliga lösningar.</p>	<p>1. Kommunen samråder med brandförsvaret och bygger konventionellt system där det är möjligt för att även behålla en god vattenkvalitet. Om ledningsdimensionen är för stor kan vattenkvaliteten för fastighetsägarna försämrats vilket gör att kommunen inte alltid kan bygga den dimension som behövs för brandvattenförsörjning då vårt första ansvar är kvalitet på dricksvattnet.</p> <p>2. När det gäller barndvattenförsörjning för de områden som permanentas behövs en diskussion med brandförsvaret, då kommunen är långt ifrån vissa områden med den kommunala vattenlösningen.</p> <p>3. När det gäller sprinkling av fastigheter så får fastigheterna inte ha direktanslutning på sprinkler till det kommunala vattennätet utan de skall ha en tank eller dylikt där vattnet skall tas ifrån.</p>

Kommuner		
17. Tyresö kommun		
a)	<p>Sammanfattning</p> <p>Tyresö kommun delar havsgräns med Värmdö kommun och frågor av påverkan på Tyresö är framförallt kopplat till vattenkvalitet och skärgården. Utöver denna påverkan är vi delar av samma region och utvecklingen i Värmdö har därmed indirekt påverkan även på Tyresö.</p> <p>Tyresö kommun ser överlag positivt på Värmdös ambitioner om förbättrad vattenkvalitet i havet genom utbyggnad av kommunalt VA samt att minska negativ miljöpåverkan från båtlivet. Tyresö ser mycket positivt på att Värmdö tar fram mer detaljerat underlag i form av Havs-, kust och vattenplan, och att frågan om båtlivets påverkan behandlas i det arbetet. Tyresö kommun ser att Värmdö samråder havs-, kust och vattenplanen med Tyresö kommun.</p> <p>I övrigt ser Tyresö positivt på hur den framtida utvecklingen av Värmdö bidrar regionalt, genom att ta ansvar för den regionala bostadsförsörjningen och att möjliggöra ny byggelse i sammanhängande och kollektivtrafikhäna lägen.</p>	
b)	<p>Tyresö kommuns synpunkter</p> <p>Tyresö kommun delar havet med Värmdö kommun och vi har som kustkommuner gemensamt ansvar för att stärka vattenkvalitén och naturvärden. Det är i sammanhanget positivt att Värmdö i översiktsplanförslaget anger att befintliga enskilda avlopp i framtiden ska gå mot att anslutas till kommunalt avlopp för att skydda havet. Översiktsplanen även är tydlig med hur dagvatten och översvämningrisker ska hanteras.</p> <p>Tyresö ser vidare positivt på Värmdös ambition att bygga centrumnära vid goda kollektivtrafiklägen. En ökad andel som reser med kollektivtrafik minskar i förlängningen belastningen på hela regionens infrastruktur och är positivt ur ett klimatperspektiv.</p> <p>I avsnittet Havet, kustvatten, sjöar och vattendrag” på s. 48 finns riktlinjen ”Mark- och vattenanvändning får inte bidra till att försämra statusen i kommunens vattenförekomster”. Tyresö</p>	Riktlinjen om vattenförekomsters status uppdateras.

	<p>ser att en mer lämplig ambitionsnivå hade varit att vattenförekomsterna ska nå god status. Exempelvis är Ingaröfjärden en vattenförekomst som vi delar och som idag har måttlig status.</p> <p>Värmdö kommuns ambition om att minska negativ miljöpåverkan av det omfattande båtlivet är en viktig fråga, och där har våra kommuner ett gemensamt ansvar. Tyresö ser mycket positivt på att Värmdö tar fram mer detaljerat underlag i form av Havs-, kust och vattenplan, och att frågan om båtlivets påverkan blir viktig i det arbetet. Tyresö kommun ser att havs-, kust och vattenplanen samråds med Tyresö.</p> <p>Tyresö kommun önskar Värmdö lycka till i fortsatt arbete!</p>	
18. Haninge kommun		
a)	1. Har inget att erinra.	1. Noterat
Politiska partier		
19. Socialdemokraterna Värmdö		
a)	<p>Övergripande</p> <p>1) Intentionen att hålla sig till översiktsplanen framgent bör framgå på ett tydligare sätt. Speciellt när vi hanterar våra PFO-områden. Bör framgå ännu tydligare att det inte skall göras avsteg från planen såsom vi nu tex kan se i vissa PFO-områden.</p> <p>2) I varje PFO-område skall det avsättas mark för samhällsservice och förskolor.</p> <p>3) Socialdemokraterna tar tydligt avstånd ifrån idén om centraliseringar där vi bygger in bilberoenden för att komma till samhällsservice. Vi anser att skolor och förskolor ska finnas nära där folk bor och att de utgör en viktig del i en god funktionsblandning i våra olika kommundelar. Det ökar också tryggheten och förbättrar livskvalitén. Vi anser att skrivningarna som rör detta behöver revideras och förtydligas i översiktsplanen inför antagande.</p> <p>4) Markanvändningskartorna behöver förtydligas gällande vad som är föreslagen tillbyggnation och vad som redan är byggt, det underlättar att se hur mycket vi avser att växa i de olika områdena.</p> <p>5) De nuvarande kartorna är otydliga och det är svårt att se var gränserna går mellan olika</p>	<p>1. Översiktsplanen är ett övergripande planeringsdokument som anger grunddragen för användningen av mark och vattenområden. Den ger vägledning, men är inte bindande, för hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.</p> <p>2. Om yta behövs för samhällsservice och förskolor utreds i detaljplanearbete. Nämnderna redovisar årligen sitt behov i lokalbehovsplaner.</p> <p>3. Bostadsbebyggelse, verksamheter, samhällsservice och kommunala anläggningar lokaliseras i centrumnära lägen där bebyggelse redan finns och i anslutning till kollektivtrafik för att främja ett hållbart resande, minska utsläppen av växthusgaser från transportsektor och verka för ett mångsidigt hållbart näringsliv. Skolor och annan offentligt finansierad service lokaliseras främst till centrumnära lägen. En mer koncentrerad och tät bebyggelse möjliggör för en förstärkning av kollektivtrafik och bidrar också till ett mer resurseffektivt</p>

<p>användningsområden. Som exempel kan markanvändningskartan anges. Den är oerhört central, men i nuvarande skick väldigt svår att avgöra eftersom det är otydligt var gränserna för olika användningsområden går.</p> <p>6) Kulturmiljön bör lyftas fram ur ett barn/individperspektiv. Vi vill se tydligare skrivningar om hur Kulturmiljöer ska värnas, när kommundelar förtätas och Värmdö växer. Det är viktigt av att veta och nyttja kommunens historia för att ha möjlighet att utveckla kulturella aktiviteter och på detta sätt få medborgarna att känna sig mer rotad här, att bli en del av kulturhistorien och låta den vara en del av vår framtid.</p> <p>7) Saknas tydlig information om våra fornminnen.</p> <p>8) Vi anser att den nyligen antagna träbyggnadsstrategin tydligare kan framgå i dokumentet.</p> <p>9) Vi anser att folkhälsoperspektivet i samhällsbyggnadsarbetet och den långsiktiga planeringen behöver ges större utrymme. När vi utvecklar våra områden behöver vi redan från start tydligt tänka in platser och utrymmen för hälsofrämjande insatser.</p> <p>10) Det bör också ses över på inom vilka områden man kan tillåta eller inte tillåta de möjligheter till mindre bostadsrättsföreningar som Attefallslagen tillåter.</p>	<p>samhälle.</p> <p>I översiktsplanen anges att förskolor och skolor planeras i strategiska lägen som möjliggör ett långsiktigt nyttjande. Nya skolor och förskolor ska gärna ligga så att de har nära till flera bostadsområden för att öka upptagningsområdet. När kommunen planerar för nya förskolor gör man det genom att titta på var behovet är störst, var flest bor och på vilka platser som har god kollektivtrafikförsörjning. Detta för att förskolan ska placeras så strategiskt som möjligt för så många som möjligt.</p> <p>4. Eftersom det är en uppdatering av översiktsplanen föreslås inga nya, större utbyggnadsområden. Däremot finns pågående detaljplanearbeten och positiva planbesked med som utredningsområden. I dokumentet Riktlinjer för bostadsförsörjning så anges den politiska ambitionen för bostadsutvecklingen.</p> <p>5. Mark- och vattenanvändningskartan är en översiktlig karta som med stora drag visar användningen av mark- och vattenområden i kommunen. Syftet med kartan är inte att redovisa exakta gränser. I den digitala kartan är det möjligt att zooma för att se gränserna tydligare.</p> <p>6. En av de fyra utvecklingsprinciperna i översiktsplanen är att värna den lokala platsidentiteten där kulturmiljön är en viktig del. Kulturmiljöer ska värnas och kommunens kulturhistoriska identitet ska utvecklas och ses som en resurs för framtiden. Det planerade kulturhuset i Gustavsbergs hamn är ett exempel där kulturella aktiviteter för alla åldrar kommer utvecklas i en kulturhistorisk miljö. Texten har uppdaterats med nya skrivningar under avsnittet om kulturmiljö och en tydligare skrivning har tillkommit i en riktlinje under ”Kulturliv, idrott och mötesplatser”.</p>
---	--

		<p>7. Fornlämningar beskrivs med en generell text i avsnittet Allmänna intressen/Kulturmiljö och alla kommunens fornlämningar redovisas i vår digitala karta.</p> <p>8. Översiktsplanen uppdateras med ett stycke om den strategiska planen för träbyggnader.</p> <p>9. I kapitlet om allmänna intressen finns en temadel om rekreation, kultur- och friluftsliv. I avsnittet behandlas friytor, bostadsnära och tätortsnära natur, motionsspår och spontanidrottsplatser som alla är viktiga faktorer för folkhälsa. som är en viktig del för folkhälsa. Ur folkhälsosynpunkt är det viktigt att människor i alla åldrar har möjlighet att röra på sig. Det ska vara lätt att vara aktiv. Grönska i närområdet ökar människors motivation till fysisk aktivitet. Motionsspår och spontanmötesplatser har därför en viktig funktion. Det finns störst behov av att se över möjligheter att utöva spontanidrott i Gustavsberg, Hemmesta och Stavnäs. Det är viktigt att skapa generationsöverskridande aktivitetsplatser som riktar sig till en bred målgrupp där exempelvis utegym, lekplatser och andra aktiviteter blandas.</p> <p>10. Översiktsplanen kommer inte att uppdateras med information om i vilka områden attefallsreglerna gäller eller inte gäller. Detta presenteras i plan- och bygglagen.</p>
b)	<p>Utbyggnadsstrategin</p> <p><i>Utbyggnad i takt med infrastruktur:</i></p> <p>1) Vid utbyggnad behöver kommunen tillse att breda grupper har råd och möjlighet att efterfråga det som byggs genom att man nyttjar investeringsstöd och hustyper som möjliggör mer ekonomiska lösningar vid nybyggnation.</p> <p>2) Kommunen har ett ansvar att säkerställa att bredbandsutvecklingen når de nationella målen för utbyggnad i de områden där marknaden inte anser att det är kommersiellt gångbart.</p>	<p>1. Noterat.</p> <p>2. Kommunens åtaganden gällande bredbandsutbyggnad tydliggörs i den kommunala bredbandsplanen.</p> <p>3. Under Näringsliv och handel pekar vi ut verksamhets-, företags- och industriområden som lämpliga platser för större företag.</p>

	<p>3) Värmdö i regionen, sid 17: här beskrivs näringsliv och microföretag. Vi ser att man även bör lägga till text att vår näringslivsstruktur skulle må bra av tillskott av också större företag. Detta kan också läggas till Näringsliv och handel på sid 22.</p> <p>4) Stombussnätet, s18: Vi vill att kommunen ska verka för och planera för BRT till Ingarökrysset med förgreningar vidare med BRT Light till Gustavsberg, Hemmesta och Brunn. En viktig kapacitetshöjande åtgärd för att fler ska ställa om till kollektivtrafik.</p> <p>5) Skurubron, Sid. 18: står nu ”Behovet av statliga investeringar i Stockholmsregionen är stort och Värmdö kommun är förstående för att olika typer av finansieringslösningar behövs för att stora satsningar ska komma till stånd. Det är dock av stor vikt att trängselskatter och avgifter för exempelvis överfart på den framtida Skurubron tas ut rättvist så att ingen del av regionen drabbas av större avgifter än andra”. Vi anser att skrivningen behöver vara tydligare, vi anser att avgifterna helt tas bort eftersom de tillkommit över kommunens huvud till följd av Nackas avtal med staten.</p>	<p>4. Stombussar, expressbussar och matarbussar är ett koncept som Trafikförvaltningen vill utveckla och beskriver i Kollektivtrafikplan 2050. Tpl Gustavsberg är utpekad som en bussbytespunkt och ingår som ett förslag i åtgärdsvalsstudie 222 och 274. Det finns inte plats längs med väg 222 till Slussen för en Bus Rapid Transit-lösning, eftersom Bus Rapid Transit kräver egna körfält. Hela lösningen skulle bli tigt.</p> <p>5. Vi reviderar skrivningen om Skurubron.</p>
<p>c)</p>	<p>Allmänna intressen</p> <p>1) Bostadsförsörjning och bostadsutveckling Sid 21: står det idag ”Kommunen kan inte själva styra utvecklingen på bostadsmarknaden utan påverkas av marknaden och andra aktörer.” Här anser vi att texten ändras till: Kommunen och det allmänna behöver genom planmonopolet säkerställa en lokal bostadsmarknad i balans med ett utbud av både hyresrätter, bostadsrätter och småhus. Idag råder ett underskott på hyresrätter varför de framöver behöver öka.</p> <p>2) Handel i bottenvåningar och externhandel S 23. Gällande handel i bottenplan. Det här är en ganska förlegad syn. I olika stadsbyggnadsprojekt i Stockholms city har man tvärtom genom bostäder i gatuplan ökat tryggheten. Exempelvis är det lösningen för hur man nu omvandlat Malmskillnadsgatan till ett tryggare stråk. När allt stängs för kvällen blir det ett dött centrum. Vi anser att behöver vara blandat med bostäder, handel och restauranger i gatuplan.</p> <p>3) Trafiksituationen i Värmdö kommun: S 25: Vi</p>	<p>1. Kommunen har planmonopol, men kan genom det inte bestämma i om upplåtelseform i detaljplaner för fastigheter där kommunen inte är fastighetsägare. I kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning framförs de mål och styrmedel som kommunen har för att påverka samt driva bostadsutvecklingen i önskad riktning.</p> <p>2. I översiktsplanen anges att flexibla lokaler i bottenvåningar som motsvarar näringslivets efterfrågan ska tillskapas i Gustavsbergs centrum, Gustavsbergs hamn, Hemmesta Centrum och i Brunn Centrum. Med flexibla lokaler menas att ytor i bottenplan kan användas till både verksamheter och bostäder. Hur många byggnader samt vilket läge som bör planeras med verksamhetslokaler och hur många som bör ha bostäder i bottenplan utreds i detaljplanearbeten tillsammans med trygghetssamordnare.</p>

<p>ser att Grisslingerakan och trafikplats Mölnvik och Ålstäket även efter en ut och ombyggnad kommer att ha kapacitetsproblem i rusningstrafik med de nu planerade åtgärderna. Vägsträckan behöver en bättre lösning med bättre framkomlighet, det är avgörande för kommunens möjligheter att utveckla de kommundelar som ligger bortom Ålstäket.</p> <p>4) Kollektivtrafik S 26: BRT anges endast från Ingarökryssset, vi ser ytterligare behov av detta och hänvisar till punkten ovan gällande utbyggnadsplanen.</p> <p>5) Kollektivtrafik S 26: Gällande pendelbåtar föreslår vi att man utreder möjlighet till pendling inom Värmdö. Som exempel skulle man kunna ha en båt som endast går Torsby-Kolvik-Ålstäket-Lagnö för att avlasta Grisslingerakan och Skärgårdsvägen.</p> <p>6) Höjd havsnivå, s 41, Vi vill se ett tillägg m att dispens för strandskydd inte skall tillåtas under den föreslagna lägsta grundläggningsnivån. Kommunen behöver tillse att man inte genom byggnadstekniska åtgärder bygger bort havsnivån.</p> <p>7) Sid 56: Vi föreslår en förstärkning av riktlinjerna så att byggnaderna skall följa naturen och inte tvärtom. "Så att de följer naturens variationer".</p>	<p>3. Sträckan kommer att få en ökad kapacitet däremot kommer framkomligheten inte förändras drastiskt. Utöver det blir framkomligheten, trafiksäkerheten och tillgängligheten avsevärt förbättrad för framför allt oskyddade trafikanter. Det är viktigt att se vägplanen för väg 222 Mölnvik-Ålstäket som en pusselbit i ett större spel. Utfallet av ombyggnationen kommer enskilt inte förbättra de utmaningar som Värmdö kommun har infrastrukturmässigt kopplat till trafiken. Parallellt behöver kommunen tillsammans med övriga aktörer och myndigheter arbeta konsekvent för att hitta robusta lösningar på hela vägnätet inom kommunen, detta görs bl.a. genom olika åtgärdsvalsstudier (väg 222 och 274 och Lagnövägen), ökad framkomlighet för stombussarna (Stråk 5), försätta utbyggnad av gång och cykelvägar, optimera parkeringar, utveckla möjligheten för båtpendling och aktivt arbeta med mobility management-åtgärder för att få ett mer fördelat resmönster och med det en förbättrad framkomlighet på vägnätet.</p> <p>4. Se svar ovan om Bus Rapid Transit.</p> <p>5. Resor inom Värmdö blir korta sträckor där det är svårt att få folk att betala för att åka så kort. Istället för att satsa på båtar som bara trafikeras inom Värmdö är det bättre att se till att den båt som på försök ska gå till Ålstäket kan trafikera fler platser i framtiden. Det är väldigt kostsamt för kommunen eller samfälligheter att rusta bryggorna i Kolvik och Torsby (Kulan) för att ordna med fler stopp inom kommunen. Det är lämpligt att börja med pendelbåten till Ålstäket och se vad resultatet blir och sedan föreslå att den utökas till Kolvik och Torsby. Båten ska även trafikera bryggor i Nacka.</p> <p>6. Riktlinjen anger att lägsta grundläggningsnivå för ny bebyggelse samt samhällsviktiga funktioner i</p>
--	---

		<p>kustområdet ska placeras ovanför nivån 2.70 meter i höjdsystemet RH2000. Dock finns det anläggningar som kan behöva placeras lägre för sin funktion, varför dispens från strandskydd kan behöva ges.</p> <p>7. Riktlinjerna uppdateras.</p>
20. Liberalerna Värmdö		
a)	<p>Allmänna intressen</p> <p>En tillväxt i balans. Samhällsbyggandets långsiktiga förutsättningar ska främja en tillväxt i balans för att skapa goda livsmiljöer för Värmdös invånare. Infrastruktur måste växa i takt med de områden som ska exploateras, med en noggrann blick på hur befolkningsstrukturen ser ut framåt; det handlar om att bygga för framtida generationer av invånare.</p>	
b)	<p>Bostadsplanering</p> <p>1) <i>Värmdö måste se över småhusbyggande i tätortsnära områden eller områden med bra förbindelser till tätort och skolor. Värmdös karaktär av småhus blandat med flerfamiljshus och villor ska bevaras. Värmdö bör möjliggöra boende i småhus som hyresform.</i></p> <p>Kommunens attraktionskraft är ett naturnära boende med hög samhällsservice, kultur och rekreativsmöjligheter där det är lätt att förena livets olika delar; arbete och utbildning, fritid och kultur med ett familjeliv i olika åldrar.</p> <p>2) <i>I nybyggen vill L poängtera vikten av att bygga så flexibelt som möjligt. Till exempel att frigöra nedre våningen i flerbostadshus i tätortsområden för att möjliggöra småföretagande: butiker och andra små kommersiella lokaler liksom lokaler för barnomsorg, gruppboende, trygghetsboende – bygg för flexibla lösningar, möjliggör för olika hyresgäster både kommersiella, kommunala och privata. Mindre lokaler i tätorter kan användas och ställas om till olika syften beroende av behov och befolkningsförändringar. I ett levande samhälle blandas unga och gamla, social service och näringsidkare på ett naturligt sätt. På äldreboenden kan på bottenvåningen rymmas barngrupper, lokaler för föreningsliv och småföretagare. Här måste kommunen redovisa hur de skall göra för att genomföra en sådan samhällsekonomisk lösning.</i></p>	<p>1. I översiktsplanens utbyggnadsstrategi lyfts att Värmdö kommun är en småhuskommun. Översiktsplanens syftar till att skapa en utveckling av en blandad bebyggelse med flerbostadshus och småhus i våra centrumområden. Vad gäller hyresbostäder har kommunen planmonopol, men kan genom det inte bestämma i upplåtelseform i detaljplaner för fastigheter där kommunen inte är fastighetsägare. I kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning framförs de mål och styrmedel som kommunen har för att påverka samt driva bostadsutvecklingen i önskad riktning.</p> <p>2. Vad gäller flexibla bottenvåningar med möjlighet till kommersiella lokaler är det ett ämne som behandlas i kapitlet Allmänna intressen, under rubrikerna Näringsliv och handel/Flexibla lokaler i bottenvåningar och externhandel. Under avsnittet om förskola och skola nämns också att lokalerna ska vara flexibelt utformade så att användningen kan ändras över tid samt samutnyttjas med andra verksamheter. Hur byggnader och byggrätter utformas för att vara så flexibla som möjligt och kunna</p>

	<p>Genom att skapa genomströmning av olika människor skapas liv och trygghet.</p> <p>3) <i>Trafiken d v s privatbilism och kommersiell trafik kommer att öka och kommer inte att gå att motverka med cykelvägar. Utvecklingen i Mölnvik och köerna inom Gustavsberg och på väg 222 talar sitt tydliga språk.</i> Transport- och El-infrastrukturen behöver utvecklas i ÖP. Eldistributionen måste prioriteras upp. Elektrifieringen går fort och både kommersiella och privata behov kommer att öka. Enligt fakta som undertecknade fick ta del av i Regionala Skärgårdsrådet har man gjort mobildata mätningar på antalet besökare i Stockholms skärgård under sommaren 2020. Vid tillfället mättes enbart svenska medborgare men besökantalet översteg kraftigt det förväntade antalet och uppgick till en miljon till två miljoner enskilda besök. Detta påvisar behovet av uppdaterade och korrekta underlag för att beslutsfattandet ska kunna vara långsiktiga och bygga på realistiska projektioner. En förbättrad kommunikation måste ske mellan kommunen och regionen och staten för att kunna utveckla och planera vägbyggande, kollektivtrafik (buss till Stockholm, tätortsbussar med anropstrafik lokalt, pendelbåtar) infartsparkeringar och trygga GC vägar med avstånd till 70 väg och god belysning.</p>	<p>innehålla olika verksamheter är även en fråga som utreds i senare skede vid detaljplanering.</p> <p>3. Värmdö kommuns vägnät är uppbyggt av enskilda, kommunala och statliga vägar där respektive huvudman ansvarar för drift och underhåll. Vid en ökad befolkning och teknisk utveckling står kommunen inför ett antal utmaningar för att uppnå en hållbar trafik- och infrastrukturmiljö. Frågor kring framkomlighet, elförsörjning, rådighet och sammanhängande vägnät blir viktiga att bevaka för att säkerställa tillgängligheten för Värmdö kommuns invånare. Kommunen träffar regionen och Trafikverket regelbundet för att diskutera frågor som rör transportinfrastruktur i kommunen och lösningar på dessa.</p> <p>För närvarande pågår ett arbete med att uppdatera kommunens gång- och cykelplan. Förslag på områden för nya infartsparkeringar presenteras i kommunens infartsparkeringsplan och utreds även i pågående detaljplanearbeten.</p> <p>Vad gäller laddinfrastruktur är kommunens roll i första hand att planera för den förväntade efterfrågan på laddstationer genom att bevaka frågan i den fysiska planeringen av nya bostads- och arbetsplatsområden. I översiktsplanen anges även att kommunen bör underlätta för marknadsaktörer som vill bygga och driva normal- och snabbladdningsstationer i kommunen. Detta kan ske genom markanvisningar med kommunal mark, genom detaljplanering av tomtmark eller via nyttjanderättsavtal på gatumark.</p>
c)	<p>Trygghet</p> <p>1) <i>Bygg bort mörka och otrygga områden.</i> Utemiljön skall upplevas upplyst trygg och inbjuda till vistelse och umgänge. Träd ska planeras. Idag saknas till exempel fortfarande</p>	<p>1. Översiktsplanen har uppdaterats med hänvisning till BoTryggt 2030. BoTryggt 2030 är en standard som ursprungligen togs fram av Polisen i Stockholms län 2001 och under senare</p>

	<p>många av de träd som var planerade till Porslinsfabriken enligt planritning.</p>	<p>omarbetats av stiftelsen Tryggare Sverige med syfte att synliggöra hur trygghets- och säkerhetsaspekter kan integreras på ett naturligt vis i hela planprocessen och med mål att skapa säkra och trygga samhällen.</p> <p>Även utvecklingsprincipen ”Förstärka kopplingar och skapa helhet” har utvecklats med mer fokus på trygghet.</p>
d)	<p>Näringsliv</p> <p>1) <i>Näringslivet behöver räknas in i ÖP genom att områden reserveras för företags/kontorshubbar exempelvis i hamnen. Det behövs ”hyrbara” kontor med bra internetuppkoppling och tillgång till konferensrum. Digitaliseringen och pandemin har kraftigt påverkat hur vi arbetar; fler kommer vilja jobba på plats i Värmdö. Kontorsytor kommer att krävas då många vill kombinera hemarbete med arbete i närliggande kontorsmiljöer.</i></p> <p><i>Planarbete för företagande såsom Kilen måste lyftas upp i ÖP. Fler förslag på nya områden behöver lyftas fram.</i></p>	<p>1. Stycket om näringsliv och handel utvecklas med en text om coworking spaces och kontorshotell i centrala lägen.</p> <p>Kil lyfts som ett utredningsområde i kapitlet Mark- och vattenanvändning då det fortfarande är ett pågående detaljplaneprojekt. Områden för verksamheter och handel beskrivs också i kapitlet och pekas ut på mark- och vattenanvändningskartan. Då det är en uppdatering av översiktsplanen kommer inte nya, större företagsområden att pekas ut i översiktsplanen.</p>
e)	<p>Skärgården</p> <p>1) Skärgården kommer att lyftas fram i den parallella Havs-kust- och vattenplanen för Värmdö kommun. Skärgårdsfrågor handlar inte bara om natur utan även om service, befolkning och bebyggelse. Frågan om strandskydd är viktig liksom godsåtar till skärgården. Samtidigt måste man börja diskutera och utreda att tillåta mer exploatering och eventuellt detaljplaneläggning i vissa områden i skärgården för att kunna garantera en viss utflyttning av befolkning. T ex bör vi börja utreda om en bilfärja från Stavsnäs till Runmarö skulle vara möjlig och då möjliggöra en skärgårdsby på utsidan av ön.</p> <p>Värmdö kommun måste kämpa för att göra Stavsnäs en nod, både ett politiskt och ett administrativt arbete.</p>	<p>1. Noterat. Synpunkterna skickas med till arbetet med Havs-, kust- och vattenplanen.</p>
f)	<p>Övriga punkter:</p> <p>1) Havsmiljö</p> <p>Detaljplaneringen av bostads och industriområden i kommunen inriktas på ökad effektivitet i</p>	<p>1. Noterat.</p> <p>2. Stycket om strandskydd stäms av</p>

	<p>hantering av dagvatten/överskottsvatten, samtidigt som åtgärder vidtas för att minska befintliga utsläpp till kommunens avloppssystem. Åtgärder bör samtidigt vidtas för ökad kapacitet i hantering av bräddningar i avloppssystemet så att de totala utsläppen av orenat spillvatten till recipient minskar. Ett särskilt åtgärdsprogram upprättas och beslutas för konkreta och mätbara effekter med målet bättre vattenkvalitet i Värmdös kustvatten 2030.</p> <p>Viktigt är m a o att förebygga relativt sett ökade bräddningar genom starkare krav inom ramen för detaljplaneringen då det gäller avrinning från hårdgjorda ytor, konkreta åtgärder (uppsamlingsdammar, pumpkapacitet, teknisk standard på övervakning) för bättre hantering av bräddningar i befintligt system så att de i minskad utsträckning förorenar vatten (Torsbyfjärden mfl). Allt skall formuleras och beslutas i ett särskilt program för mätbara effekter 2030). Det är självklart så redan idag att BMHN följer och tillämpar lagen då det gäller miljööverträdelse i det här sammanhanget. Ett program som föreslås skulle ge ytterligare ett verktyg i denna BMHN s övervakning.</p> <p>2) Det man skriver om strandskyddet bör stämmas av med kommunens yttrande och rimma med ÖP.</p> <p>3) Sulfider ur berg beskrivs kortfattat. Vi vet inte hur skadligt det är, så risken är att det går till en överdrift. <u>Efterfråga forskning och vetenskaplig grund.</u></p> <p>4) I riktlinjerna står som punkt 1 ”att <u>säkra tillkomsten av östlig förbindelse</u> genom att avsätta mark.” <i>Frågan är var det kommer att ske och hur, viktigt att vara tydlig med utmaningarna.</i></p> <p>Viktigt att lyfta fram att ÖP är bra för att den inte är så detaljstyrd utan bygger på principer. Det är mycket positivt!</p>	<p>med kommunens yttrande.</p> <p>3. Noterat. Kommunen har påbörjat ett sulfidprojekt tillsammans med andra aktörer för att öka kunskapen om sulfid. Inom kommunen finns även en sulfidgrupp med uppgift att omvärldsbevaka och uppdatera övriga om forskning och vetenskap.</p> <p>4. Riktlinjen om östlig förbindelse uppdateras så det framgår att Värmdö kommun anser att Trafikverket och berörda kommuner ska avsätta mark.</p>
Kontor inom kommunal förvaltning		
21. Utbildningskontoret		
a)	<p>1) Menar att barnkonsekvensanalyserna behöver lyftas fram, byggas ut och fördjupas. Många kommuner har mer omfattande barnkonsekvensanalyser som en del i arbetet med ÖP.</p>	<p>1. I arbetet med att uppdatera översiktsplanen har barn och ungdomars perspektiv tagits med genom flertalet workshops med kommunens ungdomsråd. Samhällsbyggnadskontoret ser att det är lämpligare att ta fram</p>

		<p>barnkonsekvensanalyser i detaljplanearbete eller i arbete med planprogram, då dessa arbeten är avgränsade till mindre geografiska ytor. Barnkonsekvensanalyser är värdefulla underlag i planarbetet. Exempel på detaljplaner där sådana har tagits fram är Hemmesta Centrum, Gustavsbergs centrum, Stadsparken och Kvarnbergsterassen.</p> <p>Som ett underlag till översiktsplanen har vi även tagit fram utredningar om grön infrastruktur där barnperspektivet och barns nåbarhet till natur från skolor och förskolor har analyserats.</p>
22. Kultur- och fritidskontoret		
<p>a)</p>	<p>Kultur- och fritidskontoret (KoF) lämnar synpunkter utifrån kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden vilka innefattar rekreation, kultur, idrott samt möjlighet till spontanlek och tätortsnära naturupplevelse. Då kontoret stöttar föreningslivet tas även kontoret det perspektivet med i bedömningen. Föreningslivet kan även komma att lämna egna yttranden. Inom kontoret ryms även ansvar för ungdomsinflytande, biblioteksverksamhet och mötesplatser för unga.</p> <p>Översiktsplanen innehåller flera olika delar. KoF har lämnat synpunkter på de områden som berör nämndens ansvarsområde utifrån kommunens mål och riktlinjer och kontorets verksamhetsområde.</p> <p>Övriga områden har lämnats utan synpunkter.</p>	
<p>b)</p>	<p>Kultur-och fritidskontorets bedömning <i>Generellt</i></p> <p>1) Det ideella föreningslivet behöver bättre belysas i de övergripande texterna. I översiktsplanen lyfts genomgående näringsliv, bostäder och infrastruktur upp som grundpelare i samhällsbyggnaden. Föreningarnas betydelse för samhällsutvecklingen är otydligt och saknas i stora delar helt i diskussionen om kommunens framtida samhällsplanering. Det är via föreningar som barn och unga aktiveras på fritiden och som i samhället skapar kontaktytor och gemenskap mellan personer vilket skapar ökad trygghet i samhället där fler känner varandra, ökad folkhälsa och därmed ökad livskvalitet. Kontoret önskar därför att lokaler, platser och verksamhetsområden som riktar sig mot</p>	<p>1 Noterat.</p>

	<p>föreningar men också ytor för idrott och spontanidrott får större tyngd i samhällsplaneringen. Ett rikt kultur- och fritidsutbud är också bra för kommunens varumärke och föreningslivet behöver stärkas och främjas i samhällsutvecklingen.</p>	
c)	<p><i>Friytor, bostadsnära och tätortsnära natur</i></p> <p>1) I inledande stycket lyfts behovet av tätortsnära naturområden, det är mycket bra. Det som saknas är behovet av fler kommunala och regionala målpunkter, de som finns är redan fulla. Björnö hade sommaren 2020 fullt på sin parkering från 07 – 19 och även badplatser runt om i kommunen som ägs av privata markägare vittnar om parkeringskaos och fulla stränder. På Saltarö har man inför sommaren 2021 infört parkeringsförbud för de som inte är boende i området för att lösa sitt problem lokalt, vilket enbart förflyttar problematiken till andra badstränder.</p> <p>Boende längs Tjustviksrundan räknar till ca 100 gående och ca 50 cyklister/timme på helgerna, vilket skapar ett stort tryck och stort problem med nedskräpning i området.</p> <p>Till viss del är trycket till rekreationsområdena en corona-effekt, men trenden i samhället är att fler och fler hittar till friluftslivet. I och med klimatomställningen gör människor kortare resor och utforskar sin hemmamiljö i större utsträckning under sin lediga tid. För att ett naturområde ska locka besökare räcker det inte att naturen finns, det måste också finnas en infrastruktur i form av parkeringar, kollektivtrafik och faciliteter som toaletter och grillplatser. Detta är tydligt i den länsammanställning över friluftslivet 2020 som Länsstyrelsen tagit fram i samarbete med förvaltare1.</p> <p>Riktlinjen bör vara att kommunen ska föra en aktiv dialog med markägare om att kunna utveckla områden (se även friluftslivsinventeringen 2020 i rapporten Grön infrastruktur Värmdö2) och vid behov teckna nyttjanderättsavtal och ta ett större ansvar för driften på dessa områden.</p> <p>2) Allmänhetens tillgång till strand, kust och målpunkter längs med vatten ska förbättras. Detta ser KoF som positivt men det är oklart vad det</p>	<p>1. I översiktsplanen möjliggör kommunen för frilufts- och rekreationsområden genom att peka ut dem i kartan över allmänna intressen och i mark- och vattenanvändningskartan. Vi redovisar även flertalet förslag till nya naturreservat som också kan bli nya målpunkter för rekreation och friluftsliv. Att föra en aktiv dialog med markägare och skriva avtal görs i ett senare skede och är ett samarbete mellan olika kontor på kommunen och fastighetsägare.</p> <p>2. Att allmänhetens tillgång till strand, kust och målpunkter kan förbättras innebär till exempel både att målpunkter kan utvecklas eller nya upprättas eller att allmänheten får fortsatt tillgång till vatten genom strandskyddet.</p> <p>3. Ambitionen är att värna skog i närheten av förskolor, skolor och bostäder.</p>

	<p>innebär. Det kan både tolkas som att fler målpunkter ska utvecklas, eller att starkare strandskydd ska tillämpas eller att kommunen utvecklar fler och bättre faciliteter, eller att kommunen tar ansvar för fler badplatser.</p> <p>3) KoF efterlyser också en text om skolskogar, där riktlinjerna bör vara att skogar som har hög betydelse för förskolor och skolor inte exploateras. Barn har extra stort behov av natur på nära håll och en inventering av de viktigaste områdena genomfördes under 2020 som en del av inventeringen av friluftsliv och återfinns i rapporten.</p>	
d)	<p>Kulturliv, idrott och mötesplatser <i>Kultur</i></p> <p>1) Projektet att skapa ett Kulturhus i hamnen är inte klart. Vad lokalen ska inrymma för verksamhet är därför inte beslutat. Det är viktigt att kulturlokaler finns för olika verksamheter så som bibliotek, kulturskola med musik, dans mm. Ytan för kultur- och fritidsverksamhet i Kulturhuset är idag mindre än ursprungsplaneringen. Det kan komma att betyda att kommunen kommer ha brist på dans - kulturlokaler med mera när lokalerna i centrum rivs (Ungkulturhuset samt Centrumhuset). Det behöver framgå att kulturlokaler behövs i Gustavsberg och att Kulturhusets innehåll inte är klart. Sista meningen ”Kulturcentrumet kommer samla ett modernt bibliotek samt kulturlokaler för föreningsliv och kulturskola” behöver omformuleras.</p> <p>Kulturlokaler är också mötesplatser och målpunkter, exempelvis hembygdslokaler, kulturmiljöer och kulturhistoriska platser vilket också är besöksmål. Det finns fler platser än Hamnen som behöver kulturlokaler. Besöksmålen är idag underutvecklade, de behöver tillgängliggöras på flera sätt.</p> <p>2) För offentliga miljöer bör även konstnärlig gestaltning beaktas.</p>	<p>1. Meningen om kulturcentrumet tas bort.</p> <p>2. Noterat.</p>
e)	<p><i>Fritidsgårdar</i></p> <p>1) I stycket där mötesplatser beskrivs, behöver ordet Fritidsgård användas, så att alla förstår vad avsnittet handlar om.</p>	<p>1. Noterat. Texten kommer inte att uppdateras.</p>
f)	<p><i>Idrott</i></p>	

1) Avsnittet om föreningar, handlar enbart om idrottsföreningar vilket är otydligt. Den behöver någon slags intro, exempelvis ”När det gäller idrott...”

2) Riktlinjen ”Nya idrottsanläggningar förläggs i tätorterna, gärna i anslutning till befintliga anläggningar för att minimera driftskostnaderna”
Där ser vi gärna en omformulering: Nya idrottsanläggningar förläggs i tätorterna, nära bostäder, för att minska trösklarna för barn att utöva idrott. Kluster är positivt för föreningslivet, det skapar trygga miljöer då det rör sig fler människor på samma plats och ligger nära kommunikationer. Idrottskluster är också positivt för att hålla ner driftskostnaderna.

3) Kontoret saknar information om Ekvallen, att det behövs en yta motsvarande tre ishallar med tillhörande funktioner om isytorna ska kunna växa som ett kluster. Om Ekvallen ska flytta behöver mark avsättas i närheten av Gustavsbergs tätort. Ett scenario med en B-hall och två C-hallar, som byggs på markplan inklusive parkeringar kräver en yta BYA på ca 32 000 kvm.

Halltyp	Hallen BYA	Parkering	Totalt yta per hall
B-hall	5000	13100	18100
C-hall	3900	3000	6900
Totalt med B+ C + C-hall	12800	19 100	31900

Om nya idrottsområdet skapas helt utan synergieffekter mellan hallar och idrotter krävs en yta motsvarande södra Mölnvik. Kontoret anser att övervägandet att ta en sådan stor yta i anspråk inom närmsta 10 åren bör finnas med i en översiktsplan. Om bandyplanen i framtiden ska flytta behövs ytterligare ytor. Bara bandyplanen motsvarar parkeringen till ICA MAXI och dessutom tillkommer teknikutrymmen och omklädningsrum. Se skiss nedan för att visa på vilka stora ytor det rör sig om.

Skiss för att demonstrera vilken yta ett nytt iskluster skulle behöva

1. Noterat.

2. Riktlinjen om att idrottsanläggningar ska förläggas i tätorter kommer inte att ändras. Alla idrottsanläggningar bör inte förläggas nära bostäder då de till exempel kan medföra lukt, allergener, ljud eller annan olägenhet. Riktlinjen kommer inte att ändras.

3. Behovet av anläggningar hanteras i respektive nämnds lokalbehovsplan.

g)	Spontanytor 1) För spontanytor är det bra med tydliga riktlinjer. ”I varje kommundel ska det finnas minst en spontanyta som tillåter en variation av aktiviteter.” Men vissa områden, exempelvis Gustavsberg, kräver fler spontanytor och helst med lite olika inriktning. 2) ”Det finns störst behov av att se över möjligheter att utöva spontanidrott i Gustavsberg, Hemmesta och Stavsnäs.” Den texten kan misstolkas som att andra områden inte behöver spontanytor. Skriv hellre ”Behov av förbättringar och utveckling är störst i Gustavsberg, Hemmesta och Stavsnäs.”	1. Frågan skickas vidare till arbetet med den kommande grönstrukturplanen. 2. Noterat. Texten stryks ur översiktsplanen.
h)	Besöksmål 1) Generellt behöver betydelsen av besöksmål utvecklas, gäller både kultur och friluftsliv.	1. Noterat.

Företag/Markägare

23. Byggkultur Sverige AB

a)	Byggkultur Sverige AB inkommer härmed med samrådsyttrande för ”Översiktsplan Värmdö Kommun 2035” och för den samrådshandling som för närvarande finns tillgänglig. Byggkultur Sverige äger sedan snart 15 år fastigheten Hemmesta 10:316 i östra delen av det centrumnära samhället. Fastigheten omfattar cirka 400 hektar, 4 000 000 kvadratmeter, och Majoritet Värmdö menar redan idag att den på flera sätt är ”strategiskt viktig”. Sedan förvärvet är Byggkultur Sverige engagerat i flera lokala frågor. Bland annat bidrog bolaget till att upplåta mark och därmed förverkliga det idag mycket kända Hemmesta Sjöäng, världens kanske bäst uppföljda våtmark. Dessutom deltar Byggkultur Sverige i andra lokala samhällsprojekt. Bland annat bidrog man med såväl ekonomiskt som med juridiskt stöd för att försöka komma tillrätta med miljöproblemen i Hemmesta Träsk, vilket är en fråga som givetvis fortfarande är aktuell. Planerna för fastigheten Hemmesta 10:316 har genom åren varit många, varav de kanske mest uppmärksammade ägde rum när Värmdö kommun föreslog en ny trafikled utmed den kraftledningsgata som redan idag finns genom	Kommunen utredde möjligheten att bebygga delar av storskogen med bostäder under arbetet med vägval Hemmesta parallellt som en långsiktig trafiklösning också studerades. Arbetet skedde tillsammans med fastighetsägare och inkluderade också flera medborgardialoger. I slutrapporten av uppdraget konstaterades bland annat att det bedömdes som möjligt att bebygga delar av området men att det inte är lämpligt för närvarande. Idag finns inga pågående planer i området. Kommunen har däremot en överenskommelse med Byggkultur genom det naturvårdsavtal som undertecknades av båda parter under 2012, med syfte att reglera befintlig våtmark för att förbättra förutsättningarna för vandrande fisk, fågellivet och för lokalt och regionalt friluftsliv, samt förhindra översvämning av gång- och cykelväg.
----	---	--

<p>skogen (förvaltare är Vattenfall).</p> <p>I samband med dessa planer erbjöds Byggkultur Sverige en möjlighet att bygga bostäder och välfärdsfastigheter i området, men såväl förslaget om ny trafikled som samhällsutvecklingsprojektet röstades ned. Idag bedriver Byggkultur Sverige istället traditionellt skogsbruk i området, vilket omfattar såväl gallring som föryngringsavverkning. Det är Mellanskog som äger uppdraget att utföra skogsbruket enligt den plan som statliga skogsstyrelsen godkänt.</p> <p>I förslaget till ny översiktsplan, Översiktsplan Värmdö Kommun 2035, anges Hemmesta redan idag vara ”primärt utvecklingsområde” i vilket det, tillsammans med Brunn, finns ”potential att utveckla platserna till sammanhängande miljöer”. I förslaget konstaterar kommunen även att befolkningsökningen kommer att vara som störst i Hemmesta och Gustavsberg. Därför understryker man vikten av att se över kollektivtrafiken och infartsparkeringarna, men konstaterar samtidigt att den kommande möjligheten till båtpendling från Ålstäket kommer att utgöra ett attraktivt färdssätt för de omkringboende.</p> <p>Man menar samtidigt att kollektivtrafiken redan idag fungerar som bäst i Gustavsberg och Hemmesta och att en vidare samhällsutveckling därför lämpar sig bäst i dessa två kärnsamhällen. För att möjliggöra utvecklingen av samhällsservice skriver kommunen vidare att det ”behövs delvis fler som bor i området men också ett förstärkt näringsliv för att skapa liv och rörelse”.</p> <p>Sedan en tid för Byggkultur Sverige en rad dialoger med olika intressenter, politiker, tjänstemän, allmänhet, näringsliv, organisationer, andra fastighetsägare, idrotten osv. Anledningen är att bolaget nu äger en plan och vision för en mindre del av fastigheten 10:316 vilken mottagits väl av de flesta i företagens olika dialogforum. Om kommunen därmed också pekar ut den ”strategiskt viktiga” och centrumnära fastigheten Hemmesta 10:316 som ett prioriterat utredningsområde (i kommunens ”primära utvecklingsområde”) i den uppdaterade</p>	
---	--

	<p>översiktsplanen innebär det samtidigt att Byggekultur Sverige övergår från att vara skogsbrukare till fastighetsutvecklare. Därmed tillägnas även Byggekultur och kommunen en möjlighet att <i>tillsammans</i> detaljplanera för bevarandet av viktiga natur- och kulturvärden på fastigheten, men även närmare studera möjligheterna att utveckla fastigheten på andra sätt.</p>	
b)	<p>Natur och rekreation</p> <p>Storskogens storlek och var gränserna egentligen går är svårt att med bestämdhet ange, men skogen är säkerligen en bra bit över 1 000 hektar, som ägs och förvaltas av flera fastighetsägare och omfattar en mängd välbesökta natur- och rekreationsområden. Enligt kommunens dialogkarta är motionsspåren, Värmdöleden, Hemmesta Sjöäng och Bosses Backe mfl de överlägset mest besökta i Storskogen.</p> <p>Samtliga av dessa områden ligger emellertid söder eller norr om Byggekultur Sveriges fastighet varför vi istället vill tillgängliggöra de naturområden som även finns på fastigheten Hemmesta 10:316.</p> <p>I de skisser vi presenterat (mer utförligt illustrerade i bilagan, ”Vision Hemmesta”), finns en vandringsled som tvärs igenom Byggekulturs fastighet och förbinder Storskogens södra och norra rekreationsområden.</p> <p>Vi vill även bevara den skog som ligger närmast den befintliga bostadsbebyggelsen och istället anlägga nya rekreations-, park- och aktivitetsområden i anslutning till det planerade nya området.</p> <p>Hållbar bostadsutveckling</p> <p>1) Byggekultur Sverige tror att det med dagens byggteknik och kunskap om hållbar samhällsutveckling är möjligt att utveckla ett mindre område med bebyggelse på fastigheten Hemmesta 10:316 – utan att påverka den ekologiska balansen i området.</p> <p>Byggekultur Sveriges fastighet ligger mitt emellan områden med så kallad ”grön värdekärna” som finns på Norra Värmdölandet samt i Storskogens södra delar, söder om Byggekulturs markområde.</p> <p>Genom hållbar utveckling av en mindre del av</p>	<p>1. I arbetet med uppdateringen av översiktsplanen utgår vi fortsatt från gällande översiktsplans vision. Med detta menar vi att en större utveckling av nya bostadsområden utanför kommunens centrumområden inte kommer att pekas ut i den uppdaterade översiktsplanen. För att kommunen ska kunna växa krävs investeringar i infrastruktur så som vägar, vatten och avlopp, samhällsservice och långsiktigt skyddande av naturområden. Att denna utbyggnad hänger med är avgörande för att den bebyggelse- och befolkningsutveckling kommunen har ska infrias framöver. Kommunen har därför valt att prioriterad detaljplaneringen ska utifrån kommunens politiska mål om utbyggnadstakt, strategiska placeringar samt förutsättningar i infrastrukturen Kommande planläggning av nybyggnadsområden behöver avvakta till en framtida hållbar lösning på framkomlighet i trafiken kan presenteras och tidplaneras.</p>

<p>fastigheten 10:316, och därmed en väsentligt ännu mindre del av Storskogen, kommer området - tillsammans med andra närliggande fastigheter - att kvarstå som kilområde och den ekologiska balansen kommer att upprätthållas. Dessutom tror vi att utvecklingen bäst äger rum i etapper. Byggekultur Sverige slår inte heller fast antalet planerade bostäder eller vilken typ av fastigheter som bolaget kan uppföra, som kommunen äger störst behov av. Det måste ske i nära dialog samt utredas med tanke på en önskan om att även detaljplanera för bevarandet av naturvärden.</p> <p>Idrott- och aktivitet</p> <p>Sedan många år uppvaktar flera av Värmdös idrottsklubbar kommunen regelbundet med en vädjan om en större inomhushall som är lämpad för fotboll, men även andra idrotter..</p> <p>På Värmdö kommun finns för närvarande åtta fullstora fotbollsplaner för elvamannafotboll. Enligt Sweco betyder det att det 2015 gick 1 000 barn och unga (15-20 år) per fotbollsplan. Idag – sex år senare – är det ännu fler som ska trängas på samma ytor.</p> <p>Det existerar dock ingen hall för träning vintertid.</p> <p>Byggekultur Sverige äger marken närmast Värmdövallen vid vilken den typen av inomhushall eller arena geografiskt lämpar sig väldigt väl. En sådan satsning kan också utveckla hela idrottsplatsen till ett större idrottscentrum vid vilken även småföretag kan etablera sig. Vision Häst Värmdö har i flera år arbetat för möjligheten att uppföra en modern ridanläggning för såväl tävling, utbildning, fritid som vård mm.</p> <p>Den typen av anläggning kan också vara en attraktiv mötesplats för Hemmesta- och Värmdöbor att samlas vid, kanske äta en bit mat i arenans restaurang eller att bara vistas i en inspirerande miljö och vackert naturområde.</p> <p>Den typen av moderna anläggningar erbjuder dessutom en rad nya arbetstillfällen.</p> <p>På Ekerö räknade man ut att hästnäringen omsätter hela 240 miljoner kronor per år. På Värmdö finns idag cirka 800 hästar och vad den näringen omsätter vet man inte idag, men uppskattningsvis handlar det även här om väldigt stora summor.</p> <p>Tack vare storleken på Byggekultur Sveriges markfastighet, cirka 4 000 000 kvadratmeter,</p>	
---	--

<p>finns möjligheten att till sist förverkliga en sådan vision i Hemmesta.</p> <p>Genom att arrendera ut mark till nybildade Hemmesta Padelklubb, som i dagarna färdigsställer två utomhusbanor, vill Byggkultur Sverige även vara med att möjliggöra för framförallt barn och ungdomar men även andra att vara aktiva och i rörelse. Hemmesta Padelklubbs satsning sker delvis i samarbete med den lokalt etablerade idrottsrörelsen.</p> <p>Infrastruktur</p> <p>Byggkultur vill vara med och skapa framtidens Hemmesta, såväl för nästa generation som för den efter det osv. Därmed anser vi att det är viktigt att man tänker i termer om helhet och långsiktighet.</p> <p>Även för den möjligheten är Hemmesta 10:316 en strategiskt viktig fastighet.</p> <p>Den öppnar för framtida och nya infrastrukturella möjligheter, vilket är ett behov som kommer att uppstå. Tack vare fastighetens centrumnära läge finns också goda förutsättningar att utveckla såväl kollektivtrafiken som kärnsamhället Hemmesta till en mindre men sammanhållen och levande Skärgårdsstad.</p> <p>Slutsats:</p> <p>Värmdö är en av landet överlägset snabbast växande kommuner.</p> <p>Det innebär många anledningar till framtidstro, men det medför även stora utmaningar.</p> <p>Därför handlar det samtidigt om att skapa förutsättningar för god och hållbar samhällsutveckling – om hur vi <i>tillsammans</i> vill att Värmdö ska utvecklas.</p> <p>Enligt Swecos beräkningar kommer Värmdös folkmängd att öka med 15 000 personer, hela 32 procent, på mindre än tio år.</p> <p>Det ställer höga krav på planering av många fler bostäder samt att tillgodose det redan nu stora behovet av välfärdsfastigheter, idrottsanläggningar och kulturfastigheter.</p> <p>Dessutom måste man skapa förutsättningar för företag att etablera sig, vilket även är en viktig ekonomisk aspekt för kommunen.</p> <p>Vi anser därför att vårt erbjudande att utveckla Hemmesta och Värmdö torde vara attraktivt</p>	
--	--

<p>för såväl invånarna som för kommunen.</p> <p>I Byggekultur Sveriges vision vill vi vara med att skapa ett levande, tryggt, hållbart och attraktivt Hemmesta, ett småskaligt samhälle i vacker skärgårdsstil med god service och ännu bättre tillgänglighet till natur och rekreation.</p> <p>Vi är naturligtvis medvetna om att det fortfarande råder osäkerhet om på vilket sätt viss infrastruktur i området ska hanteras, men vi med flera, menar att det inte på något sätt föreligger något hinder för att den processen äger rum parallellt med utredningen av, den av kommunen redan utpekade, strategiskt viktiga fastigheten Hemmesta 10:316. Med tanke på de långa ledtider som gäller för motsvarande processer menar vi att det rentav är oklokt att inte redan nu inleda ett utredningsarbete av Byggekulturs fastighet.</p> <p>Risken är annars att all utveckling bortom Grisslingerakan, som också omfattar två av Värmdös tre utpekade kommuncentrum, bla Hemmesta (som i översiktsplanen alltså redan anses vara ett ”primärt utvecklingsområde”), för lång tid avstannar och att framtiden därmed hamnar i samma väntrum. Det betyder i så fall att samhällsservice och det redan nu skriande behovet av bostäder, välfärdsfastigheter, idrottsanläggningar, ridanläggning och generationsboenden inte kommer att uppfyllas förrän Trafikverkets föreslagna åtgärder är på plats, vilket alltså kan ta upp till 15-20 år. Kanske ännu längre.</p> <p>Det anser inte vi är ett sätt att ”möta framtiden”, som kommunen skriver i sitt eget visionsdokument.</p> <p>Inte minst, det är även för allmänhetens skull – att den ska veta att Värmdö kommun på riktigt och långsiktigt vill slå vakt om och detaljplanera för bevarandet av de naturvärden som eventuellt finns identifierade på Hemmesta 10:316 samt att man verkligen vill åstadkomma samhällsutveckling.</p> <p>I hela detta sammanhang finns anledning att också understryka att översiktsplanen är just en översiktsplan vilken inte är rättsligt bindande. Att i översiktsplanen utpeka ytterligare ett utredningsområde som prioriterat innebär således inget åtagande från kommunens sida, men ökar</p>	
---	--

	<p>antalet alternativ, vilket kan komma att vara av stort värde vid kommande detaljplanerövningar.</p> <p>Vi vill därför att fastigheten Hemmesta 10:316, i den uppdaterade Översiktsplan Värmdö Kommun 2035, anges som <i>ett prioriterat utredningsområde för bevarande av natur- och kulturmiljöer samt hållbar utveckling av till exempel bostäder, välfärdsfastigheter samt idrottsanläggningar.</i></p> <p><i>Bifogat till yttrandet finns en bilaga kallad Vision Hemmesta.</i></p>	
24. FRENTAB		
a)	<p>Frentab AB vill med detta mail lämna synpunkter på översiktsplan som är på samråd. Våra synpunkter berör framför allt de fastigheter som bolaget äger i Kil, Vallbo och Mörtnäs.</p> <p><u>Kil</u></p> <p>1) Gällande fastigheten i Kil (Västra Ekedal 1:24, nybildad fastighet) så är det otydligt vad som är den framtida användningen. Vi ser i markanvändningskartan att området är vitmarkerat men någon beskrivning vad denna vitmarkeringen innebär går inte att utläsa. Eftersom fastigheten berörs av detaljplanearbete utgår vi ifrån att kommunen avser att området skall utvecklas i linje med föreslagen detaljplan som är verksamhetsområde. Detta antagande stöds dessutom av andra dokument i översiktsplanen som anger Kil som ett verksamhetsområde.</p> <p>Det är många företag som söker ny mark att etablera sig på i Värmdö men antalet platser är tyvärr begränsat. Av denna anledning ser vi fördelar om verksamhetsområdet kan utökas så att det ger möjligheter för flera företag att etablera sig i kommunen.</p> <p><u>Vallbo</u></p> <p>2) Gällande fastigheten Vallbo 1:2 så är det även här otydligt vad som är den framtida användningen. Vi ser att fastigheten är vitmarkerad i markanvändningskartan men någon beskrivning vad denna markering innebär går inte att utläsa. I den fördjupade översiktsplanen som är framtagen tidigare så framgår det att kommunens avsikt är att skapa ett verksamhetsområde och denna framtida</p>	<p>1. Kil markeras som ett utredningsområde för småindustri. Området ska utvecklas i linje med pågående detaljplanearbete.</p> <p>2. Markeringen för Vallbo 1:2 förtydligas i kartan. Området är utpekatsom verksamhetsområde, industri.</p> <p>3. Fastigheterna i Mörtnäs ingår i avgränsningen för sammanhängande bebyggelse, vilket betyder att gällande detaljplaner styr utvecklingen. Markanvändningen kommer inte att ändras. Vad gäller den kommunala fastigheten ser kommunen det som önskvärt att den skogsridå som idag finns på platsen och skiljer Mölnviks handelsområde från bostäderna i Mörtnäs blir kvar. Markanvändningen kommer därför att vara natur.</p>

	<p>användning ställer sig Frentab positiv till.</p> <p><u>Mörtnäs</u></p> <p>3) Fastigheterna i Mörtnäs som Frentab äger (Mörtnäs 1:170, Mörtnäs 1:740 samt Mörtnäs 1.364) är idag bebyggda med småhus. Runt omkring fastigheterna återfinns flerbostadshus, radhus samt Mölnviks handelsområde. Vidare är områdes infrastruktur mycket god och vi ser här fördelar att pröva om översiktsplanen kan medge en tätare bostadsbebyggelse.</p> <p>Mellan våra 3 fastigheter och Mölnviks handelsområde återfinns en mindre grönremsa (ägt av kommunen) som vi anser inte har någon nytta. Vi tycker att även att denna mark är lämpad för en tät bostadsbebyggelse. Översiktsplan anger dock inte någon ändrad användning av den kommunala marken.</p>	
25. JM		
a)	<p>1. Lugnet</p> <p>Ansluta med bebyggelse till den befintliga strukturen av flerbostadshus. Både småhus och mindre flerbostadshus om 4-5 våningar skulle passa fint in, lameller och/eller punkthus. Garage och markparkering löser parkeringen i området. Det finns även plats för förskola, lek och rekreation. Området kompletteras med grönstråk och dagvattenhantering där det passar.</p> <p>2. Ösbygrind</p> <p>Ett småhusområde som ansluter till de befintliga småhusen i Ösby grind. Plats för lek och rekreation, Värmdöleden kommer i anslutning till området, övriga grönsläpp och stråk anpassas i naturen. Dagvattnet hanteras där det passar.</p> <p>3. Norra Lagnövägen-Skevik</p> <p>JM får många förfrågningar om stall och beteshagar för häst. Där vi har placerat ringen finns fina möjligheter att skapa plats för detta, ett lugnt läge för hästarna där det kan ströva på stora ytor. Busshållplats och G/C väg kommer finnas från centrala Gustavsberg, dit det är ca 4 km.</p>	<p>Lugnet och Ösby Grind kommer inte att pekas ut som utredningsområden till år 2035.</p> <p>Norra Lagnövägen – Skevik ligger inom markanvändning som anger natur och rekreation, vilket är förenligt med stall. Ytan kommer därför inte att pekas ut som ett utredningsområde för stall, utan föreslagen markanvändning kommer att ligga kvar.</p>

		
<p>b)</p>	<p>4. Östra Ekedal Kompletterande småhusbebyggelse runt gården på Östra Ekedalsvägen och norr om Walliusväge</p> <p>5. Västra Ekedal Fortsätta att utveckla verksamhetsområdet längst Gamla skärgårdsvägen enl. antaget program. Efterfrågan på mindre verksamhetstomter är stor. Komplettera området med bostäder mot Farstaviken, möjligt att bygga småhusbebyggelse med infart från öster. Tillkommande hushåll kommer inte att belasta vägnätet i centrala Gustavsberg under rusningstrafik.</p> <p>6. Tjustvik För att förstärka målpunkten Artipelag och möjliggöra för tätare bussar skulle Tjustvik behöva kompletteras med fler bostäder. Här behöver man ta hänsyn till alla höga naturvärden, därför är en väl anpassad småhusbebyggelse en förutsättning på denna plats.</p> 	<p>Föreslaget område i Östra Ekedal ligger inom centrumområdet för Gustavsberg och har markanvändningen ”bebyggelser varierad” i översiktsplanen, vilket innebär att kommunen möjliggör för en variation av flerbostadshus, parhus, radhus och småhus.</p> <p>Västra Ekedal kommer inte att pekas ut för utveckling till 2035. Ytan innehåller naturvärden, våtmark samt möjlig boplats för hasselsnok.</p> <p>Tjustvik kommer inte att pekas ut som ett utredningsområde till 2035. I arbetet med uppdateringen av översiktsplanen utgår vi fortsatt från gällande översiktsplans vision. Med detta menar vi att en utveckling av nya bostadsområden utanför kommunens centrumområden inte kommer att pekas ut i den uppdaterade översiktsplanen.</p>
<p>26. Svenska Kyrkan</p>		
<p>a)</p>	<p>1) Fastigheterna Värmdö prästgården 1:1 och Ängsvik 1:1 är prästlönefastigheter. Enligt lag (1998:1591) om Svenska kyrkan förvaltas prästlönetillgångarna (fastigheter och fond) av Svenska kyrkan och avkastningen ska bidra till de ekonomiska förutsättningarna för kyrkans förkunnelse. Enligt kyrkoordningen, Svenska</p>	<p>1. I arbetet med uppdateringen av översiktsplanen utgår vi fortsatt från gällande översiktsplans vision. Med detta menar vi att en större utveckling av nya bostadsområden utanför kommunens centrumområden inte kommer att pekas ut i den uppdaterade översiktsplanen.</p>

<p>kyrkans stadgar, förvaltar stiftens prästlönetillgångarna. Tillgångarna ska förvaltas så att högsta möjliga totalavkastning erhålls. Värmdö och Gustavsberg-Ingår församlingar har andelar i tillgångarna och får del av den årliga avkastningen. Fastigheterna Värmdö prästgården 1:1 och Ängsvik 1:1 ligger vid Värmdövägen i närheten av Värmdö kyrka, Kyrkskolan och bostadsområdet Ängsvik.</p> <p>Prästlönetillgångar i Stockholms stift (PLT) yttrar sig i denna egenskap över förslaget till uppdaterad Översiktsplan för Värmdö kommun.</p> <p>Sammanfattningsvis begär PLT att förslaget till översiktsplan kompletteras så att del av fastigheterna Värmdö prästgården 1:1 och Ängsvik 1:1 anges som utredningsområde. Det är endast en mycket liten del av fastigheterna som ändringen omfattar. I övrigt bedrivs skogs- och lantbruk på fastigheterna. I det remitterade förslaget är fastigheterna utpekade som grönområde.</p> <p>Prästlönetillgångars förslag till utveckling av del av fastigheterna</p> <p>Prästlönetillgångar hade i februari 2021 ett möte med kommunstyrelsens ordförande Deshira Flankör och kommunstyrelsens 1:e vice ordförande Kristina Lång där PLT presenterade ett förslag till utveckling av den del av Värmdö prästgården 1:1 som ligger vid vattnet mellan Värmdö kyrka och Kyrkskolan. Förslaget visade på möjligheten att utveckla området, som idag består av ett par ekonomibyggnader som inte längre används i lantbruket, till ett område för småhus med varierade storlekar och möjligheter att bygga fler byggnader på tomten.</p> <p>En utveckling av området skulle kunna ge ett tillskott av bostäder för olika behov i en mycket tilltalande miljö vid vattnet och i ett nära läge till Kyrkskolan och bebyggelsen i Ängsvik. Platsen ligger i närheten av Värmdö kyrka vilket tillför ytterligare en dimension till området. PLT hade då information från kommunen att Kyrkskolan ska byggas ut och bostäder här skulle då kunna bidra till underlaget för skolan. Dessutom skulle en utbyggnad kunna vara del av en trafiklösning för skolan och området och medge gång- och cykelväg efter Värmdövägen. Området har goda bussförbindelser och hållplatserna har under</p>	<p>Kommunens vilja är i förstahand att lokalisera nya bostäder till våra centrumområden där det finns god tillgång till kollektivtrafik och service. I övrigt ska ny bebyggelse främst tillkomma i kollektivtrafiknära lägen, på våra kärnöar och i våra prioriterade förändringsområden.</p>
---	---

<p>senaste åren tillgänglighetsanpassats av Trafikverket. En förändring av markanvändningen från dagens uthyrning av lokaler skulle kunna öppna upp området och göra stranden tillgänglig för allmänheten med en strandpromenad och möjligheter till t.ex. café, skridskoåkning, kanotuthyrning och annan verksamhet vid vattnet. Med digitaliseringens utbyggnad kan många fler människor arbeta hemifrån eller från små gemensamma lokaler i närheten av bostaden och inte behöva resa till och från arbetet så ofta.</p> <p>Värmdö församling äger mark vid kyrkbryggan i direkt anslutning till PLT:s mark. PLT och församlingen är överens om att samarbeta i processen för att utnyttja områdets hela potential.</p> <p>PLT föreslår därför att detta område tas in som ett utvecklingsområde i översiktsplanen. Detta är bara en liten del av fastigheterna och omfattar varken jord- eller skogsbruksmark.</p> <p>Värmdö kommuns förslag till uppdaterad översiktsplan I förslaget till uppdaterad översiktsplan har PLT särskilt tagit fasta på nedan angivna avsnitt som vi bedömer skulle kunna förverkligas genom en byggnation på den aktuella delen av våra fastigheter och del av Värmdö församlings fastighet.</p> <p>Förord PLT noterar att kommunalrådet i förordet anger att de flesta som idag bor i Värmdö kommun, har gjort ett aktivt val att flytta dit för att bo nära naturen och skärgården, och det är viktigt att fortsättningsvis värna dessa värden. Kommunen har samtidigt ett behov av befolkningsökning för att upprätthålla samhällsservice, näringsliv och kommunens välfärd. Därför har stor ansträngning lagts på en planering där bebyggelse, infrastruktur och natur går i samklang</p> <p>2. Utbyggnadsstrategi Under rubriken <i>Utveckla ett samhälle i framkant på s.21-22</i> anges som <i>Riktlinjer</i> bl.a.:</p> <ul style="list-style-type: none">- Utformning och lokalisering av infrastruktur, bebyggelse och grönstruktur ska bidra till att minimera resursbehoven och uppmuntra medborgare till att välja hållbara	
---	--

	<p>alternativ. Använda och främja de möjligheter som digitaliseringen för med sig och skapa goda förutsättningar för digital infrastruktur.</p> <ul style="list-style-type: none">- Verka för att nyttja uthålliga material och resurser genom ett ökat fokus på kretslopp.- Pröva innovativa lösningar och olika typer av samverkan och samplanering.- Bevara och utveckla naturens ekosystemtjänster genom långsiktig planering och innovativa naturbaserade lösningar. <p><i>Värna den lokala platsidentiteten</i></p> <p>I avsnittet på s. 22 anges bl.a. att Värmdö kommun växer och nya byggnader integreras i redan befintliga områden. Kommunen präglas av en stor variation i bebyggelsen där olika epoker står för olika årsringar i kulturmiljön. En av anledningarna till att många väljer att bosätta sig i kommunen är genom närheten till natur och vatten.</p> <p>Landskapet, kulturmiljön och bebyggelsestrukturen utgör tillsammans viktiga komponenter för kommunens attraktivitet för både kommuninvånare och besökare.</p> <p><i>Riktlinjer:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Värna närhet och tillgång till natur och vatten i befintliga områden och för nyttillkommande bebyggelse.- Arbeta aktivt med att synliggöra kulturlandskapet och göra det till en attraktivitetsfaktor såväl för boende som näringslivet.- Nyttja de unika kultur och kulturmiljövärdena som drivkraft för utveckling.- Exploatering och åtgärder anpassas till landskapet och visar hänsyn till befintlig bebyggelse men tillåts samtidigt göra avtryck av samtiden.- Håll en hög ambitionsnivå i arkitekturen och beakta platsens historia vid byggnation- Inspirera till innovativa lösningar och gestaltning med höga arkitektoniska värden. <p>3. Allmänna intressen</p> <p>På s. 23–24 under rubriken <i>Bostäder</i> står det att den nya bebyggelsen ska utformas med hänsyn till natur- och kulturvärden, ha god arkitektonisk kvalitet och vara robust i ett föränderligt samhälle. Det utvecklas under rubriken <i>Värmeböljor, torka och förlängd växtsäsong</i> där det framhålls att byggnader bör bestå av</p>	
--	--	--

	<p>klimateffektivt byggmaterial.s.42. PLT har som ett bidrag till Svenska kyrkans färdplan för klimatet angivit att PLT ska verka för att husbyggnation på PLT:s mark sker i trä.</p> <p>Avslutningsvis finner PLT också stöd för utvecklingen av våra fastigheter i avsnittet <i>Rekreation, kultur och friluftsliv</i> där det i riktlinjerna på s.53 anges att allmänhetens tillgång till strand, kust och målpunkter längs vattnet med fördel kan förbättras.</p>	
27. UN Arkitekter		
a)	<p>En ny typ av utveckling</p> <p>Den tätbebyggda monokultur av bostäder som repetitiv nyproduktion genererar tar över våra naturområden och skogar bit för bit och separerar människan från naturen. Om vi inte gör något nu, hur kommer vår framtid att se ut?</p> <p><small>Bild: Skogsvillor svarar till den ökade efterfrågan på bostäder nära naturen som uppstått under pandemin. Föregående sida: Kalashuset - en central plats för kalas, utställningar och möten med representanter för mikroyarna</small></p> <p>Vårt initiativ för Nya Kalvandö erbjuder ett alternativ, en möjlighet att introducera en hybridutveckling som inte är bebyggelse och inte grönområde utan en kombination av de två. En utveckling som svarar upp mot den ekologiska krisen och efterfrågan på marknaden post-Corona. Genom att acceptera denna nya typ av eko-utveckling i översiktsplanen, kompletteras likformiga stadsdelar med naturliga mikroyar som är generationsöverskridande och variationsrika. Monotona boendemiljöer ersätts med levande och spännande grannskap, skogen förblir skog - för evigt.</p> <p>Detta yttrande beskriver Odlingsbyn och Skogsvillor. Två närliggande grannskap som kompletterar varandra, likt yin och yang, i en</p>	<p>I arbetet med uppdateringen av översiktsplanen utgår vi fortsatt från gällande översiktsplans vision. Med detta menar vi att en större utveckling av nya bostadsområden bortom kommunens centrumområden inte kommer att pekas ut i den uppdaterade översiktsplanen.</p>

anda av social samexistens där olikheter accepteras. Med hållbarhet ständigt närvarande: att leva i en skog och att leva bland trädgårdar. Yttrandet beskriver också hur utvecklingen går hand i hand med riktlinjerna i översiktsplanen, det föreslår sammankoppling av eko-utveckling och tittar på hur pandemin har genererat en ny marknad.

Avslutningsvis utforskas hur ett beslut att uppdatera översiktsplanen, med fokus på en hållbar livsstil, kan ha en positiv inverkan för kommande generationer samt hur beslutet kan positionera Värmdö kommun som en långsiktig ledare för innovativa och hållbara planeringsinitiativ som passar vår tids behov och önskningsar.

Bild: Nya Kalvåndö, del av Värmdö Kalvåndö 1:8, med område A Skogsvillor på 55ha mark och område B Odlingsbyn på 10ha mark. Området är beläget ca. 2 km från Hemmesta, som är utpekade som primärt bebyggelseläge i översiktsplanen

b)

1) Skogsvillor och Odlingsbyn
Skogsvillor

Projektet beskrivet som Skogsvillor föreslår bevarande av skogen i symbios med bostadsutveckling genom en varsam planeringsstrategi

Vi har utformat fem olika typologier av skogsvillor i fem storlekar: XS, S, M, L och XL. De fem typologierna har parats ihop i tio unika par som ger tio unika byar sin identitet. Varje by med 15 hus upptar de planare delarna av den 55 ha stora tomten och lämnar 60 procent av skogen helt orörd. Byarna omges av skog. Husen har direkt tillgång till naturen.

Fler ekologiska grannskap = grönare städer

För att bevara skogen för alltid är det viktigt att detaljplanen för Skogsvillor utformas för att hindra utbyggnader. En ”husmeny” beskriver extra byggnader som kan uppföras på de enskilda naturtomterna inom vissa parametrar,

1. I arbetet med uppdateringen av översiktsplanen utgår vi fortsatt från gällande översiktsplans vision. Med detta menar vi att en större utveckling av nya bostadsområden bortom kommunens centrumområden inte kommer att pekas ut i den uppdaterade översiktsplanen. Kommunens vilja är i förstahand att lokalisera flerbostadshus till våra centrumområden där det finns god tillgång till kollektivtrafik och service. I övrigt ska ny bebyggelse främst tillkomma i kollektivtrafikhärlägen, på våra kärnöar och i våra prioriterade förändringsområden. I områden utanför de utpekade bebyggelselägena förväntas ny bebyggelse tillkomma genom bygglovsprövningar och utifrån gällande detaljplaner och byggnadsplaner. Föreslagna platser kommer inte att pekas ut som nya områden för bostäder.

baserat på tomtens storlek. De extra husen är: ett attefallshus på 22 kvm, en kontorsstuga på 11 kvm, ett förrådshus på 10 kvm och en e-carport med laddningsstation för elbil. Husmenyn bidrar även till en arkitektonisk helhet i området. Detaljplanen bör också hindra all utveckling av skogen som omger byarna. Skogen kan tillhöra en samfällighetsförening och skyddas som naturområde med begränsningar för att ta ned träd. Det säkerställer att skogen även i fortsättningen kan användas av människor i närområdet för att gå ut med hunden, plocka svamp och bär.

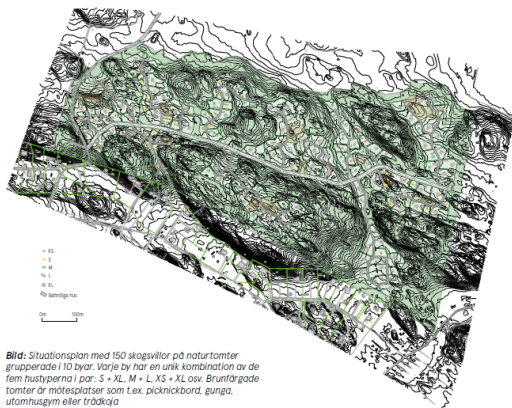

Bild: Situationsplan med 150 skogsvillor på naturtomter gränsade i 10 byar. Varje by har en unik kombination av de fem husstyperna i par: S + XL, M + L, XS + XL osv. Brunfärgade tomter är mötesplatser som t.ex. picknickbord, bänkar, utomhusgym eller träskåpa

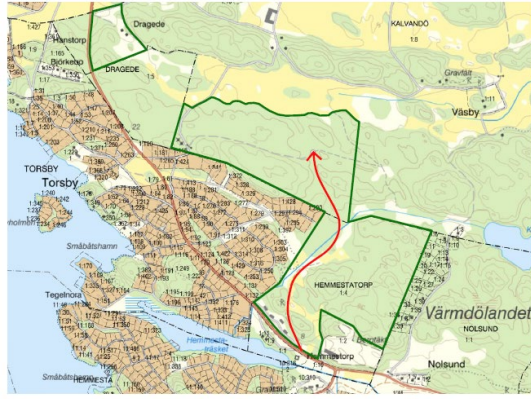
Att integrera människor med olika livsstil, inkomst, bakgrund och ålder i ett område leder till ett mer empatiskt och förstående samhälle och starkare grannskap

Vi tror att vi måste göra det möjligt för människor att leva varsamt och med respekt, i och med naturen. Det kan vi åstadkomma genom en hållbar utveckling av bostäder som är en del av den naturliga världen. Bostadsprojekt med djup respekt för sin omgivning, som samarbetar med naturliga ekosystem som sina grannar. Då kan människor komma i kontakt med sina rötter och åter bli en del av ett världsomfattande nätverk. Vi vill skapa helande platser som läker människors själar och skyddar miljön.

Våra skogsvillor strävar efter osynlighet. Vi kliver varsamt på marken och låter skogen som omger oss vara. Vår arkitektur respekterar naturen, den vill smälta in. Gömda i skogen, bland träden, blåbärsris och ormbunkar, utan staket och gräsmattor och med få vägar, är träbyggnaderna i konceptet för Nya Kalvandö

	<p>nästan omöjliga att urskilja från skogen runt dem. Invånarna kan åter bli ett med skogen som omger dem.</p> <p>Odlingsbyn Odlingbyn når man via en vacker skogsväg och är belägen i en stor glänta omgiven av träd. Projektet uppmuntrar till ökad självförsörjning genom att alla invånare i byn har tillgång till växthus och odlingslotter. Efterfrågan på bostäder med trädgårdar och uteplatser har ökat under pandemin - Odlingsbyn uppfyller dessa behov.</p> <p>Många föredrar naturnära lägenheter framför en villa. Lägenheter är inte bara mer överkomliga i pris jämfört med villor, de är lättare att underhålla och erbjuder en flexibel livsstil. I Odlingsbyn har vi vänt på föreställningen om lägenheten som en urban bostadstyp genom att låta oss inspireras av lador i närmiljön. Våra flerbostadshus utstrålar en naturlig känsla som är lämplig i en lantlig miljö.</p> <p><i>Vi har utformat en helt ny bostadstypologi som vi introducerar i Nya Kalvandö som den första platsen på Värmdö. "Lägenhus" är bostäder som upptar en hel våning och erbjuder det bästa av två världar: flexibiliteten i lägenhetslivet i kombination med njutningen av ett fristående hem. Med fönster och balkonger i fyra riktningar för att maximera naturligt ljusinsläpp och ventilation kan de boende njuta av att äta frukost på en balkong och se solnedgången på en annan.</i></p> <p>Husen i Odlingsbyn är moderna träbyggnader med 4-5 våningar. Vi har utvecklat tre olika hustypologier, med lägenhus i tre storlekar. Totalt 12 byggnader med 52 bostäder. Solpaneler på taken genererar hållbar, lokalt producerad el till bostäderna. Regnvatten från byggnaderna samlas upp och används för bevattning av trädgårdar och växthus. Gröna tak och minimering av hårdgjorda markytor bidrar till fördröjning av dagvatten. Vårt koncept för hållbar utveckling prioriterar små och medelstora byggföretag vilket uppmuntrar mångfald i byggandet och hjälper till att utveckla lokal företagsamhet.</p> <p>Alla träd som omger Odlingsbyn lämnas orörda.</p>	
--	---	--

	<p>Träden är en del av en skog på 6 hektar som tillhör Odlingsbyns bostadsrättsförening. Skogen kommer att vara tillgänglig för invånarna att använda och njuta av i många generationer.</p>	
c)	<p>Riktlinjer översiktsplan</p> <p>1) I samrådshandlingen för översiktsplanen finns ett antal riktlinjer som går hand i hand med utvecklingen av Skogsvillor och Odlingsbyn:</p> <p><i>“Bebyggelseutvecklingen bör främst ske i eller i anslutning till redan bebyggda områden” (sid. 13)</i></p> <p>a) Nya Kalvandö ligger i direkt anslutning till redan bebyggda områden i Torsby och kan t.ex. dra nytta av befintlig infrastruktur och förskolan som byggs på Torsby Bågväg</p> <p><i>“Kommunen vill kunna bidra till att möta efterfrågan på ett naturnära boende” (sid. 13)</i></p> <p>b) Utvecklingen av Skogsvillor och Odlingsbyn bidrar till att möta denna efterfrågan till 100 procent</p> <p><i>“Kommunen behöver verka för att de miljöer som skapas idag leder till en omställning i fråga om exempelvis resval till mer hållbara alternativ eller skapar möjligheter för att invånare att själva göra mera hållbara val” (sid. 15)</i></p> <p>c) Både Skogsvillor och Odlingsbyn ger de boende möjlighet att göra hållbara val som att t.ex. odla sin egen mat, arbeta hemifrån istället för att pendla och promenera till närliggande busshållplats istället för att använda bilen</p> <p><i>“Exploateringar och åtgärder anpassas till landskapet och visar hänsyn till befintlig bebyggelse men tillåts samtidigt göra avtryck av samtiden” (sid. 22)</i></p> <p>d) Utvecklingen i Nya Kalvandö anpassas till det befintliga landskapet. Berg kommer inte att sprängas och träd tas bara ner för att ge plats till hus och tillfartsvägar. Projektet erbjuder en ny inriktning för stadsplanering genom en gles utveckling i ett symbiotiskt förhållande till naturen och bidrar till både arkitektonisk och social mångfald</p>	<p>1. Citaten utgör inte riktlinjer, utan del av kommunens utbyggnadsstrategi och bör ses i en helhet med resten av texten de är tagna från. Utbyggnadsstrategins huvudfokus är utbyggnad i anslutning till den redan bebyggda miljön och koncentrerad samt förtätning av bebyggelse i områden med god tillgång till kollektivtrafik, främst i våra centrumområden. I övriga delar av kommunen bör bebyggelseutvecklingen främst ske i eller i anslutning till redan bebyggda områden och på kärnöarna. Med detta menas de områden som är utpekade i översiktsplanens markanvändningskarta, det vill säga prioriterade förändringsområden, kärnöar eller genom enstaka tillskott genom bygglov i landsbygds- eller skärgårdsområden. Detta går att läsa mer om i den övergripande planeringsstrategin i översiktsplanen.</p> <p>För att tillväxten i kommunen ska vara hållbar behöver den dels ske på de platser där kommunen kan möta upp den på bästa sätt, dels i takt med utbyggnad av infrastruktur. Störst kapacitetsbrist finns på delar av väg 222 och 274. I takt med att fler bosätter sig permanent i kommunen behöver framkomligheten längs Grisslingerakan och Ålstäket förbättras. Nya, större utbyggnadsområden pekas därför inte ut i uppdateringen av översiktsplanen.</p>

	<p>“Planering av nya bostadsområden ska ta hänsyn till behov av service i form av förskola, skola, arbetsplatser, kommersiell service samt ytor och lokaler för kultur, idrott och rekreation” (sid. 24)</p> <p>e) Nya Kalvandö ligger endast 2 km från Hemmesta - ett primärt bebyggelseläge med service som t.ex skola, butiker, arbetsplatser, pendelparkering och återvinningscentral. En ny förskola med plats för 120-150 barn byggs i Torsby inom gång- och cykelavstånd från Skogsvillorna</p>	
d)	<p>Sammankoppling av eko-utveckling</p> <p>1) Vi föreslår en utredning av möjligheten att koppla samman eko-utvecklingen i Nya Kalvandö med grannfastigheten Värmdö Hemmestatorp 1:4, som ägs av kommunen.</p> <p><i>En trafiklösning med infart till de båda fastigheterna via Hemmestatorp 1:4 skulle göra det möjligt för kommunen att utveckla sin fastighet.</i></p> <p><small>Bild: Märkgrön linje = sammankoppling av eko-utvecklingen i Nya Kalvandö med kommunens fastighet Hemmestatorp 1:4. Röd pil = trafiklösning med infart från väg 274, Värmdövägen till fastigheterna</small></p>	1. Se svar ovan.
e)	<p>Corona och en ny marknad</p> <p>Nya Kalvandö möter den nya verkligheten post-Corona. En studie utförd av analysföretaget Netigate i januari 2021 visar att nästan 40 procent kan tänka sig att enbart arbeta hemifrån när pandemin är över. Nya Kalvandö riktar sig till människor som föredrar att leva nära naturen och arbeta hemifrån.</p> <p>Våra skogsvillor har en fristående kontorsstuga som tillval och de flesta lägenhusen i</p>	

	<p>Odlingsbyn har ett kontorsrum för att underlätta arbete hemifrån och minimera behovet av pendling.</p>	
f)	<p>Prioritering av all eko-utveckling? Vår livsstil post-Corona är lokal och hemmabaserad. Vi arbetar, handlar, tränar och träffas online. Och vi kommer att fortsätta med det. Människor säljer sina lägenheter i staden och söker nya platser att leva nära naturen som en balans till digitalt liv.</p> <p><i>Om utvecklingen av våra städer fortsätter utan förändring erövrar naturområden stegvis och människor distansieras från den naturliga världen.</i></p> <p>Nya Kalvandö är ett komplement till enformiga livsmiljöer och bostäder som marknaden erbjuder. En hybridutveckling av gles eko-bebyggelse med omsorg för miljön i fokus, som svarar till människors behov och bevarar naturen för framtidens generationer.</p> <p><i>Genom att prioritera all eko-stadsutveckling förbättras livet för människor, naturvärden stärks och ekosystem skyddas. Värmdö kommun utmärker sig som en ledare för långsiktigt hållbara planeringslösningar där alla slags människor med olika inkomst och bakgrund kan leva tillsammans under ett paraply av hållbara värden.</i></p>	
Föreningar och organisationer		
28. Djurö byalag		
a)	<p>Djurö Byalag tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på ovanstående samrådshandling och har nedan sammanfattat några synpunkter som upplevs som väsentliga.</p> <p>Vi har även tagit del av vissa underliggande dokument bland annat Gång och cykelplan 2013-2030.</p> <p>Beträffande planen i stort anser vi att det finns många goda intentioner och tankar och vi deltar gärna i fortsatta diskussioner beträffande mer detaljerad planering för Djurö och Vindö.</p> <p>1) I planen refereras Djurö till som Björkås. Björkås är ett namn som få använder som är bofasta eller del tidsboende (och många inte ens</p>	<p>1. I befintlig översiktsplan 2012-2030 kallas Djurås/Vindös kommundelscentrum för Björkås, varför platsen kallas så även i uppdateringen av översiktsplanen. Björkås är ett mindre geografiskt område. Det blir missvisande att skriva Djurö då inte hela Djurö avses.</p> <p>2. I riktlinjerna för Björkås anger kommunen att Björkås bör utvecklas genom en blandad bebyggelse som anpassas till skärgårdskaraktär och landskapsbild. Tillkommande bebyggelse bör bidra till ett blandat bostadsbestånd. En blandad bebyggelse kan innebära både flerbostadshus, parhus och småhus.</p>

<p>känner till). Vi upplever det som förvillande att kalla hela Djurö tätort för Björkås. Även om frågan inte hör hemma här vill vi ändå passa på att markera att de flesta föredrar att Djurö tätort får heta just Djurö. Namnet Björkås tycks ha tillkommit utan befolkningens delaktighet.</p> <p>Hämtat från sid 75 Markanvändning i Översiktsplanen <i>Riktlinjer för Björkås</i> Björkås (dvs Djurö) utgör likt Stavsnäs ett sekundärt bebyggelseutvecklingsområde och är i många avseenden ett väl fungerande kommundelscentrum som naturligt vuxit fram kring Sollenkrokavägen. Bland annat finns dagligvaruhandel, skola, förskolor, bibliotek, idrotts hall och vårdcentral. Bebyggelsen är varierad inom och kring centrumområdet med flerbostadshus, radhus, parhus och villaområden. Stora delar av Björkås saknar idag detaljplaner som reglerar markanvändningen och bebyggelsens utformning. Den stora andelen fritidsfastigheter gör att befolkningen ökar avsevärt under sommarmånaderna. För att bibehålla en god service året runt behövs en viss komplettering av bostäder och lokaler i de centrala delarna av Björkås. En fortsattförtätning av Björkås bidrar till att skapa ett mera sammanhållet samhälle. Perifer belägen fritidshusbebyggelse på Vindö bör inte permanentas utan ska fortsatt vara fritidshusområden. Delar av Djurö, Björkås och Djurönäset är anslutna till kommunalt vatten och avlopp och fortsatt utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp kommer att ske i dessa områden för att säkerställa god tillgång till vatten. I områden längre ut på Vindö ska utvecklingen av bostäder ske restriktivt med hänsyn till tillgången till grundvatten då det råder brist på grundvatten på delar av Vindö. Trafiksäkerheten behöver förbättras bland annat genom gång- och cykelbanor. Grönområdet öster om Björkås, Eriksbergsskogen, utgörs av ett naturreservat. Bebyggelseutvecklingen i Björkås och på Djurö ska ske för att upprätthålla den samhälls- och servicenivå som finns där idag med mindre komplettering i de centrala delarna. För att underlätta distansarbete ser kommunen gärna tillkomst av kontorshotell.</p> <p><i>Vägledning för planering:</i></p>	<p>I kapitlet "Genomförande" lyfter kommunen frågan om att ta ett helhetsgrepp över utvecklingen på Djurö, genom att ta fram ett planprogram där flera frågor utreds tillsammans. Det kan till exempel vara bostäder och VA-frågor.</p> <p>3. Rubriken "Riktlinjer för Björkås" uppdateras med coworking spaces.</p> <p>4. Noterat.</p> <p>5. Noterat. Kommunen planerar att arbeta med ett planprogram för Djurö. Frågan kan utredas i samband med detta.</p> <p>6. Noterat. Naturreservatet är markerat i översiktsplanens kartor.</p> <p>7. Noterat.</p> <p>8. I kommunens gång- och cykelplan pekas gång- och cykelväg till Sollenkroka ut. Gång- och cykelplanen pekar ut att alla fem centrumområden och replipunkter ska knytas ihop med gång- och cykelväg.</p> <p>Väg 686, Sollenkrokavägen, är statlig och det finns inga planer att bygga en gång- och cykelväg till Sollenkroka. Värmdö kommun kommer inte att kunna bygga gång- och cykelväg i egen regi utan det måste göras av Trafikverket, eller i nära samarbete med kommunen.</p> <p>9. Gång- och cykelplanen är under revidering. Vi ser över den felaktiga skrivningen i det arbetet.</p> <p>10-11. Vi har mottagit kommentarerna och kommer att jobba med de delar vi kan. Det pågår ett arbete med säkra skolvägar på Värmdö där Djurö är med. Vi tar upp kommentarerna med Trafikverket på de delar där de är ansvariga. Trafikverket har tagit fram åtgärdsvalsstudie Enkel rapport Väg 686/Björkås Djurö Värmdö kommun, TRV 2020/29859. Trafikverket kommer inte att gå vidare med föreslagna</p>
--	---

<ul style="list-style-type: none">• Björkås bör utvecklas genom en blandad bebyggelse som anpassas till skärgårdskaraktär och landskapsbild. Tillkommande bebyggelse bör bidra till ett blandat bostadsbestånd.• Kommunen och Trafikverket bör tillsammans verka för säkra gatumiljöer och sammanhängande gång- och cykelvägar.• Värna allmänhetens tillgång till stränder. <p>Djurö Byalag anser att de gulmarkerade avsnitten samt de grönmarkerade målen (vägledning för planering) är av väsentlig betydelse och delar Översiktsplanens skrivning och vill med följande synpunkter komplettera bilden:</p> <p>2) Tillgången på samtliga typer av bostäder är väsentlig med hänsyn till bibehållen service vilket förutsätter en inflyttning av personer i arbetsför ålder /barnfamiljer. Med hänsyn till den begränsade tillgången på bostäder bör möjligheten till uppförande av flerfamiljshus i centrala delarna av Djurö utredas. Vi har i samband med möte med Kenneth Karlsson, VD Värmdö Bostäder, påpekat att den av Kommunen ägda fastigheten Djurö 1:85 är obebyggd och ligger intill andra flerfamiljshus. Det finns även andra delar av centrala Djurö som lämpar sig för bostäder som utgörs av privat ägd mark. Viktigt även med mindre lägenheter för att säkerställa att yngre personer får ett första boende. Att ny bebyggelse som planeras anpassas till "skärgårdskaraktär" är ytterligare en synpunkt vi anser vara väsentligt då den senaste större byggnationen av Trygghetsboendet intill Djuröhemmet av flertalet boende uppfattas som kraftigt avvikande och förfulande.</p> <p>3) För att öka intresset för inflyttning av personer i arbetsför ålder /barnfamiljer skulle så kallade Coworkingspaces i centrala delar av Djurö underlätta.</p> <p>4) Djurö har stor andel privatägd mark vilket innebär att tillgången till stränder och grönområden måste säkras. Många samfälligheter finns på vilka allemansrätten gäller. Problemet med ett flertal av dessa är att antalet delägare är stort och att ingen</p>	<p>åtgärderna.</p> <p>12. Sollenkroka är utpekad som replipunkt i översiktsplanen och har inte nedprioriterats. Däremot har Stavsnäs och Sollenkroka olika förutsättningar, varför de inte beskrivs likadant i översiktsplanen.</p>
---	---

<p>samfällighetsförening finns. Ett stort problem därmed är att ingen tar ansvar för skötsel och åtkomst vilket innebär nedskräpning, dumpning av bilar och båtar. Vissa av dessa samfälligheter har en tendens att privatiseras genom olika åtgärder av privata närbelägna fastighetsägare genom inhägnader med mera. Kommunen är delägare i flera av dessa samfälligheter och skulle aktivt kunna bidra till en bättre användning.</p> <p>5) Kommunen äger en centralt belägen fastighet bakom skolan Djurö 4:376 med mycket fint läge vid vattnet vilken skulle kunna användas för kulturaktiviteter/aktivitetshus/turistcenter.</p> <p>6) Naturreservatet Hamnskogen Eriksberg är en väsentlig grön kil som flitigt nyttjas av boende.</p> <p>7) Då befolkningen mångdubblas under sommarmånaderna är det väsentligt att både turister, fastboende, deltid boende och fritidshusägare uppfattar att den service som finns är god på Djurö. Det är självklart svårt att dimensionera då svängningarna mellan hög- och lågsäsong är enorma men för en fungerade servicenivå under sommarmånaderna krävs ett fungerande serviceutbud under övrig tid. Turism är positivt och de till turismen kopplade företagen sysselsätter ett stort antal personer på heltid, deltid och säsongsanställningar. Några av dessa företag har dock en kort verksamhetstid (20 juni- 15 aug) och skulle gärna se en längre tid (april-september) om fler besökare hade möjlighet att nå Djurö och stanna här. Centrala Djurö saknar idag möjligheter för personer ankommande med båt att tillfälligt lägga till på gångavstånd. En besöksbrygga skulle ytterligare öka tillgängligheten. Alternativ till Djurönäset och camping på Vita Grindarna saknas dock varvid vandrarhem eller liknande alternativ efterfrågas.</p> <p>8) En gång och cykelbana hela vägen från Djuröbron till Sollenkroka brygga skulle främja såväl turism som trafiksäkerhet.</p> <p>9) Enligt Gång- och Cykelplan 2013-2030 framgår: "Björkås kopplas samman till väg 222 genom väg 686. Denna koppling försedd med en friliggande gång- och cykelbana." Detta är ett felaktigt påstående då cirka 1,5 km längs</p>	
--	--

	<p>Sollenkrokavägen (väg 686) helt saknar gång och cykelbana. (avser sträckan mellan Djurö Gårds väg från dess södra infart och dess norra infart).</p> <p>10) Trafikmängden genom centrala Djurö är dubbelt så hög som den som går genom Stavnäs enligt Trafikverkets mätningar i närtid. En mycket stor del av denna trafik är tung trafik genom Djurö till Vindö och Sollenkroka (replipunkt). Trots detta föreligger väsentliga skillnader och förutsättningar där följande kan noteras:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Permanent 30 sträcka i Stavnäs men enbart under vardagar mellan kl 7-18 i Djurö○ Skola finns i Djurö men inga skyltning som upplyser om skola. Dessutom flera förskolor utan skyltar.○ Möjlighet för skolbarn boende i Stavnäs att cykla till skolan i Djurö på ett säkert sätt finns inte (se ovan beträffande gång- och cykelbana).○ Fotbollsplaner /idrottshall/bibliotek/aktiviteter i kulturhuset finns i Djurö men inte i Stavnäs.○ Livsmedelsaffärer finns i både Djurö och Stavnäs men säkerheten kring utfarterna är väsentligen bättre i Stavnäs trots att större andel affärer och näringsidkare finns i Djurö.○ Gång- och cykelbana finns hela vägen från Djuröbron till Stavnäs vinterhamn medan det på Djurö enbart finns på vissa sträckor och saknas på trafikfarliga avsnitt på båda sidor om centrala Djurö.○ Hastighetsbegränsningen till 50 km/h före och efter centrala Djurö har skyltats så att den reducerade hastigheten börjar i nedförsbackar vilket i sig innebär att hastighetsminskning sker långt senare och ofta inte förrän hastighetsguppen i mitten på 30 km/h sträckan framför	
--	---	--

	<p>skolan.</p> <p>11) "Kommunen och Trafikverket bör tillsammans verka för säkra gatumiljöer och sammanhängande gång- och cykelvägar." Djurö byalag har påpekat ovanstående farliga trafiksituation i skrivelser till Kommunen, Trafikverket, Polisen och Länsstyrelsen sedan 2018 genom olika skrivelser vilka samtliga finns tillgängliga på Byalagets hemsida. Vi har även deltagit på kommunfullmäktiges möte i mars 2020 och till kommunstyrelsens ordförande överlämnat över 300 namnunderskrifter avseende den farliga trafiksituationen. Den pågående översynen av ÄVS för Sollenkrokavägen har vi inte fått ta del av på annat sätt än via en mailkonversation. Det är Byalagets uppfattning att inget händer i denna ytterst väsentliga fråga och att Trafikverket som väghållare inte behandlar frågan med tillräckligt intresse.</p> <p>12) Sidan 76 Översiktsplanen "Stavsnäs utveckling som replipunkt bör säkras genom tillgång på båtplatser, parkering, service och fungerande gods hantering samt samordning mellan trafikslag och bra information kring resande" Motsvarande text saknas beträffande Djurö (Björkås) där Sollenkroka ska vara replipunkt vilket vi uppfattar som en nedprioritering.</p>	
b)	<p>1) Sammanfattning - Djurö Byalags synpunkter på och komplettering av översiktsplan Värmdö Kommun 2035 samrådshandling</p> <ol style="list-style-type: none">1) Uppförande av <u>flerfamiljshus</u> bör undersökas för att säkerställa bibehållen servicenivå. Ny bebyggelse bör anpassas till att vara <u>av skärgårdskaraktär</u>2) Etablera <u>coworking spaces</u> för att underlätta distansarbete och öka attraktiviteten hos Djurö som bostadsort3) <u>Genomgång av samfälligheter</u> för att tillförsäkra tillgängligheten enligt allemansrätten, miljöaspekter och bestämmande inflytande över skötseln4) Förbättra användning av <u>fastigheten Djurö 4:376</u> bakom skolan för kulturaktiviteter/ aktivitetshus	<p>Se svar ovan.</p> <p>Det kommer att påbörjas ett arbete med att ta fram ett planprogram för centrala Djurö och när kommunen kommit längre kommer ni att bli inbjudna i processen.</p>

	<p>/turistcenter</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) Bevarande av naturreservatet <u>Hamnskogen/Eriksberg</u> - väsentlig grön kil 6) Anlägga <u>besöksbrygga</u> för att öka tillgängligheten till centrala Djurö för turister och öbor 7) Uppföra <u>vandrarhem</u> eller liknande 8) Anlägga <u>gång-och cykelbana</u> hela vägen från Djuröbron till Sollenkroka brygga 9) <u>Skärpt trafikreglering</u> på centrala Djurö: <ol style="list-style-type: none"> a. <u>Logisk</u> utplacering av 50 skyltarna före och efter centrala Djurö b. <u>Hastighetskameror</u> c. <u>Skylt för skola</u> d. <u>Permanent</u> hastighetsreducering på 30 sträckan (ej tidsbestämd) 10) <u>Sollenkroka brygga</u> är replipunkt men omnämns ej vilket uppfattas som en nedprioritering av Djurö/Vindö <p>Vi emotser med stort intresse den fortsatta handläggningen av Översiktsplanen och deltar gärna i diskussionerna.</p>	
<p>29. Friluftsförbundet, lokalavdelning Värmdö</p>		
<p>a)</p>	<p>Värmdö lokalavdelning inom Friluftsförbundet är en ideell organisation som bedriver friluftaktiviteter för barn och vuxna inom Värmdö kommun. Vårt arbete är viktigt för att främja folkhälsa och aktivt friluftsliv.</p> <p>Vi upplever just nu ett stort intresse för friluftsliv och skalar upp vår verksamhet allt eftersom vi utbildar fler ledare. Utöver ledare är tillgång till naturområden en viktig förutsättning för vår verksamhet. Vi vill därför att översiktsplanen säkerställer kommuninvånarnas möjligheter till ett aktivt friluftsliv och tillgång till naturområden, både på fastlandet, kustnära och i skärgården.</p> <p>Friluftsförbundets verksamhet består av en mängd olika aktiviteter. En del är vardagliga och bostadsnära, andra är mer äventyrliga och sträcker sig bortom bebyggelsen i vår kommun. Verksamheten vänder sig till alla åldersgrupper vilka har olika behov avseende tillgänglighet.</p> <p>För våra barngrupper är det viktigt att det finns bostadsnära naturområden som är lätta att nå med</p>	<p>I översiktsplanen pekas flera större områden för natur och rekreation ut. De ytor som har pekats ut för natur och rekreation innefattar större sammanhängande områden där värden för rekreation, friluftsliv, natur- och kulturmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster är prioriterade och förvaltas med hänsyn till naturvärden och friluftslivet. Områdena ska vara allmänt tillgängliga och kan innehålla mindre byggnader, övernattningsmöjlighet för det rörliga friluftslivet, skidspår, vandringsleder, motionsslingor med mera. Områden kan ha olika karaktär och användning beroende på årstid.</p> <p>Utöver detta redovisas våra 47 befintliga naturreservat samt förslag på 10 nya naturreservat.</p> <p>I samrådsförslaget till översiktsplan finns även ett avsnitt om rekreation, kultur- och friluftsliv under kapitlet Allmänna</p>

	<p>kollektiva färdmedel. Vid dessa aktiviteter är det uppskattat med enklare rastskydd och eldstäder.</p> <p>För de lite större barnen finns behov av fasta platser för aktiviteter där det finns möjlighet att t ex bygga eget vindskydd och hålla hajk.</p> <p>Vår vandringsverksamhet uppskattar markerade leder och att det utmed dessa finns både rastskydd och vindskydd med övernattningsmöjlighet. Det behövs också parkeringsplatser i anslutning till vandringslederna. Vi ser gärna fler vandringsleder på våra skärgårdsöar.</p> <p>Skärgården erbjuder fantastiska möjligheter för kajakpaddling. Vi vill göra kajakpaddling tillgängligt för fler och behöver fler platser för förvaring och sjösättning av kajaker. Det är önskvärt om kajakförvaring kan anordnas nära sjösättningsplatser, t ex genom förvaring i container.</p>	<p>intressen. Här beskrivs även den tätortsnära naturen samt den bostadsnära.</p>
<p>b)</p>	<p>Friluftsförbundet Värmdö vill att översiktsplanen säkerställer följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Möjligheter till ett rikt föreningsliv skapas • Möjlighet till friluftsliv sprids över hela kommunen för att minska slitaget på naturen • Kommunens naturreservat bevaras • Möjlighet till skapande av fler naturreservat • Bostadsnära natur behålls och utvecklas för att möjliggöra för vardagligt friluftsliv • Ny bebyggelse inte sker på bekostnad av naturområden • Kapacitet på befintlig infrastruktur ökas framför nybyggd infrastruktur på naturområdets bekostnad • Kustnära friluftsliv kan utövas, t ex kajakpaddling och långfärdsskridskoåkning • Fler sjösättningsplatser för kajak kan byggas • Parkeringsmöjligheter kan skapas vid sjösättningsplatser för kajak • Fast plats för friluftaktiviteter t ex hajk kan iordningställs • Kommunen verkar för att skapa en 	<p>Översiktsplanen är en vägledande plan, vilket innebär att kommunen kan redovisa den långsiktiga användningen av mark- och vattenområden. Planen är dock inte juridiskt bindande.</p> <p>Kommunen stöttar föreningslivet genom att ge bidrag till ett 40-tal föreningar, med tillsammans ca 7600 medlemmar mellan 7-20 år.</p> <p>I samrådsförslaget har flera större friluftsområden pekats ut, även naturreservat, förslag på nya naturreservat och större sammanhängande områden för natur och rekreation. Inför granskning kommer planen kompletteras med friluftsområden i skärgården.</p> <p>I översiktsplanen har kommunens 47 naturreservats pekats ut i mark- och vattenanvändningskartan. I kartan redovisar kommunen den långsiktiga användningen av mark- och vattenområden. Vi föreslår även 10 nya naturreservat. Naturreservat ett av de vanligaste sätten att långsiktigt skydda värdefull natur.</p>

	<p>nationalpark i Nämndöskärgården</p> <ul style="list-style-type: none">• Befintliga vandringsleder utvecklas och förnyas• Vandringsleder kan upprättas på skärgårdsöarna och fastlandet• Kommunens naturområden är tillgängliga med kollektiva färdmedel	<p>I översiktsplanen finns en del om friytor, bostadsnära och tätortsnära natur. När kommunens tätorter växer och förtätas är det viktigt att ställa krav på de friytor och mindre naturområden som skapas i och intill nya bostadsområden. Vid planläggning av bostadsmiljöer ska barns behov särskilt beaktas.</p> <p>I översiktsplanens utbyggnadsstrategi är huvudfokus utbyggnad i anslutning till den redan bebyggda miljön och koncentrerings samt förtätning av bebyggelse i områden med god tillgång till kollektivtrafik, främst i våra centrumområden. I övriga delar av kommunen bör bebyggelseutvecklingen främst ske i eller i anslutning till redan bebyggda områden och på kärnöarna. En koncentrerings av bebyggelse betyder att större sammanhängande grönområden på andra platser kan bevaras. I mark- och vattenanvändningskartan pekas områden för bebyggelse och områden för natur och rekreation ut.</p> <p>Genom att förtäta våra centrumområden och bygga nytt i anslutning till befintlig bebyggelse kan den infrastruktur vi redan har nyttjas och utvecklas i första hand.</p> <p>I miljöbalkens sjunde kapitel finns bestämmelser om skydd av vissa områden. En del av bestämmelserna är strandskyddet som syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Andra skydd är riksintresse för rörligt friluftsliv enligt fjärde kapitlet och friluftsliv enligt tredje kapitlet. Inom dessa områden ska turismens och friluftslivets intressen beaktas. Det innebär att det enligt lag finns stora områden utpekade där bland annat kustnära friluftsliv kan utövas. Områdena redovisas i översiktsplanens kartor. Vi pekar även ut naturreservat, friluftsområden samt natur- och rekreationsområden i översiktsplanens</p>
--	--	---

		<p>olika kartor.</p> <p>Vad gäller sjösättningsplatser och parkering för kajak så är det en fråga som behöver lyftas med privata fastighetsägare eller samfällighetsföreningar. I översiktsplanen kan kommunen peka ut områden för friluftsliv och natur- och rekreationsområden. Konkreta önskemål som sjösättningsplatser och parkeringar kan lyftas till kommunens kultur- och fritidsnämnd.</p> <p>Det föreslagna området för Nämndö nationalpark pekas ut i översiktsplanen.</p> <p>Vad gäller vandringsleder pekar vi inte ut några nya leder i översiktsplanen. Frågan kan skickas till Kultur- och fritidskontoret samt Kultur- och fritidsnämnden.</p> <p>Kommunen äger inte frågan om kollektivtrafik och kan därför inte skriva eller säkerställa i översiktsplanen att alla naturområden ska vara tillgängliga med kollektivtrafik.</p>
c)	<p>Utöver våra inspel till översiktsplanen vill vi föreslå följande konkreta åtgärder för ett aktivare friluftsliv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vindskydd för övernattningsbyggs längs våra vandringsleder • Rastskydd byggs i bostadsnära natur och längs vandringsleder • Eldstäder byggs vid rast och vindskydd utmed vandringsleder och i bostadsnära naturområden, t ex vis Ösby Träsk och Ekedalsspåret • Kajakförvaring anordnas, t ex på båtklubbar <p>Sammanfattningsvis vill vi att översiktsplan 2035 säkerställer kommuninvånarnas möjlighet till en god folkhälsa, ett aktivt friluftsliv och Friluftsförvaltningens möjlighet att skapa en attraktiv friluftsverksamhet.</p>	<p>Inspelet noterat. Synpunkterna skickas vidare till kommunens Kultur och fritidsavdelning.</p>
30. Föreningen Gustavsbergs vänner		
a)	<p>Föreningen Gustavsbergs Vänner är en hembygdsförening för Gustavsberg, med över</p>	

	<p>400 medlemmar. Föreningen engagerar sig i omdaningen av Gustavsberg och följer de olika planprocesserna med stort intresse. Bland våra medlemmar finns en bred kunskap och den lokala historiken. Vår uppgift är att vårda Gustavsberg med sin unika bruksmiljö i skärgårdsnatur, och som våra stadgar bl.a. formulerar det: <i>"Verka för att Gustavsberg förblir ett självständigt samhälle på Värmdö, där man kan leva, bo och handla. En plats för arbete och fritid med egen kulturtradition. Ett samhälle med levande gator och torg, med strandpromenader, parker och skärgårdsnatur"</i>.</p> <p>Vi ger här våra synpunkter på rubricerad plan:</p> <p>Sammanfattning:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ingen bebyggelse på Skeviksodlingen intill blivande naturreservat för Ekedalsskogen.- Behåll odlingsmarken mellan Grindstugärde och Skeviksvägen.- Det finns ett behov av en möteslokal i kommunen (Gustavsberg) som rymmer 150 personer vid sittande bord. Gustavsgårdens framtid är ju högst osäker. Det är ett väsentligt samhällsintresse att föreningar kan träffas i lokaler som passar för föreningarnas behov.- Värmdögatan ska inte öppnas för genomfartstrafik mot centrum.- Nuvarande trafiklösning i Gustavsbergs Centrum har en bra kapacitet med färre konfliktpunkter än förslaget och ska behållas med undantag för att en rondell tillskapas vid korsningen vid Farstaviken.- Nuvarande bussterminal har alla hållplatslägen samlade nära varandra och intill centrumbyggnaden. Det är lätt att hitta hållplatslägena för de olika busslinjerna. Med hastighetsbegränsningen 30 km/h för passerande fordonstrafik är olycksrisken vid övergångsstället minimerad.	
b)	<p>Allmänt</p> <p>1) s 29. Värmdö kommun får sin första pendelbåt 2022. Brygga skall byggas och upphandling äga rum i tid knappast realistiskt att få detta klart.</p> <p>2) s 29. Laddinfrastruktur. Idag tillhandahålls gratis laddning av elbilar vid Hemmesta ÅVC. Är</p>	<p>1. Trafikförvaltningen räknar med trafikstart hösten 2023. Entreprenaden för den ny bryggan beräknas starta kvartal 1 2022 och bryggan ska vara klar till trafikstart.</p> <p>2. Kommunens roll är i första hand att</p>

<p>det Värmdö kommuns avsikt att även fortsättningsvis hålla denna gratiservice och på fler platser?</p> <p>3) s 36. Värmdö kommun äger ett vindkraftverk.....Då kommunen inte själv är en energiproducent... Detta påstående motsäger sig väl självt. Skall Värmdö kommun medverka till utbyggnad av vindkraft inom kommunen eller utanför kommunen?</p> <p>4) s 38. Förklaring till vad som är "Instängda områden" behövs och varför det finns med i ÖP.</p> <p>5) s 41. "Fram till 2050 då landhöjningen avstannar" Pågår inte landhöjningen längre än till 2050 eller avser man nettot mellan havsnivåhöjningen och landhöjningen?</p> <p>6) s 41. Vi anser inte att åkermarken mellan Grindstugårde och Skeviksvägen i Gustavsberg avvecklas och "utredas som en flexibel yta för dagvattenhantering och rekreation". Vad avser man med denna kryptiska formulering när på sid 51 det står att "brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen...."? Är detta ett väsentligt samhällsintresse som inte går att åstadkomma på annat sätt?</p> <p>7) s 52. Riktlinjer. Det finns ett behov av en möteslokal i kommunen (Gustavsberg) som rymmer 150 personer vid sittande bord. Gustavsgårdens framtid är ju högst osäker. Det är ett väsentligt samhällsintresse att föreningar kan träffas i lokaler som passar för föreningarnas behov.</p> <p>8) s 63. Förhållningssätt. Vi anser inte att ny bebyggelse vid märkesbyggnader förstärker och synliggör knappast dessa. Hur blev det med Strandviks flyglar t.ex.? Vi anser inte heller att man skall återskapa gatunätet "runt" Gustavsbergs kyrka för att låta Runda Huset blir mittpunkt i en bussterminal.</p> <p>9) s 65. Totalförsvaret. Det finns fler områden i Värmdö kommun utöver Malmaön som försvaret lämnat. Dessa berörs inte i planförslaget.</p> <p>10) s 84. "Direkt väster om Mölnvik föreslås ett</p>	<p>planera för den förväntade efterfrågan på laddstationer genom att bevaka frågan i den fysiska planeringen av nya bostads- och arbetsplatsområden. Kommunen bör också underlätta för marknadsaktörer som vill bygga och driva normal- och snabbbladdningsstationer i kommunen. Detta kan ske genom markanvisningar med kommunal mark, genom detaljplanering av tomtmark eller via nyttjanderättsavtal på gatumark.</p> <p>3. Värmdö kommun kommer inte att bygga ut vindkraft inom kommunen. I samband med framtagandet av den tidigare översiktsplanen gjordes en utredning med syfte att ta fram ett planeringsverktyg för planering och prövning av vindkraft i Värmdö kommun. Huvudmålet med uppdraget var att öka kunskapen om lämpliga områden för vindkraft i Värmdö kommun. Tre områden pekades ut som primära för vindkraft, varav ett redovisas i den uppdaterade översiktsplanen – Almagrundet, utpekad riksintresse för vindbruk. De andra två områdena, Kil och Ekobacken utreds genom detaljplan och har planlagts för verksamheter och/eller industri.</p> <p>4. Instängda områden är områden där dagvatten samlas och inte kan ta sig vidare. Alltså områden där det kan bli översvämning. Kommunen måste enligt plan- och bygglagen redovisa risken för skador på den byggda miljön som kan följa av bland annat översvämning. Vi behöver undvika att bygga i dessa områden. Dagvattenhantering är en viktig fråga i samhällsplaneringen.</p> <p>5. Den globala havsnivåhöjningen är idag ca 3,5 mm per år, vilket för Stockholmsregionens del resulterar i att den relativa havsnivån sjunker. Detta förhållande bedöms enligt SMHI råda fram till ca år 2050, varefter havsnivåhöjningen sannolikt kommer att vara större än landhöjningen.</p> <p>6. Mörkdalen är en yta som redan idag</p>
--	---

	<p>område för en smitväg". Det är oklart vad som menas med "smitväg väster om Mölnvik"? Hela trafiksituationen vid Värmdö Köpcentrum behöver förbättras.</p> <p>Slutsats</p> <p>11) Vi avvaktar slutresultatet av detta samråd. Erfarenheten av tidigare samråd beträffande detaljplanen för trygghetsboendet vid Gustavsgården som aldrig slutfördes är nedslående när de synpunkter som vi framförde aldrig behandlades och en död hand lades över samrådet och nu senast haveriet av markanvisningstävlingen.</p>	<p>blir översvämmad. Kommunen föreslår att ytan avsätts för ändamålet att kunna ta emot och hålla dagvatten för att andra ytor i Gustavsberg inte ska drabbas av översvämning vid rikligt regn eller skyfall.</p> <p>7. Under rubriken Kulturliv, idrott och mötesplatser har texten uppdateras med "...fler kultur- och möteslokaler kan komma att behövas både i Gustavsberg och i andra delar av kommunen."</p> <p>8. Noterat. Vad gäller gatunätet runt Runda huset är det ett pågående detaljplanearbete. Mer information finns på kommunens hemsida och synpunkter på planen går att lämna när den ställs ut på granskning.</p> <p>9. Texten om försvarets riksintresseområden har uppdaterats efter yttrande från Försvarmakten.</p> <p>10. Smitväg Mölnvik är markerad som ett utredningsområde i mark- och vattenanvändningskartan för Gustavsberg. Kommunen utreder möjligheten att skapa en smitväg för att underlätta trafiksituationen i Mölnvik.</p> <p>11. Gustavsgården är fortfarande ett pågående detaljplanearbete. Mer information finns på kommunens hemsida.</p>
--	---	--

31. Företagarna Nacka Värmdö

<p>a)</p>	<p>Fokus läggs på näringslivsfrågorna i kommunen och vad som bör fokuseras på.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Förutsättningar för individens arbetsmöjligheter på hemmaplan måste ges. - Fler arbetstillfällen i kommunen - Avsätta mark för företagsetableringar tex i redan "bullerstörda" områden för bullrande verksamhet - Utveckling av arbetsplatsområden så fler kan etablera sig och växa i kommunen - Kontorshotell – co-working places viktigt 	<p>I översiktsplanens utbyggnadsstrategi finns utgångspunkter för samhällsplaneringen. En del är utbyggnad i takt med infrastruktur där det står "För ett fungerande samhälle behövs investeringar och samordning i frågor om digitalisering och utveckling av elnätet. Den digitala utvecklingen har skett fort och ger bland annat möjlighet för stora delar av kommunens invånare att arbeta hemifrån eller utveckla sin verksamhet på distans." Kommunen vill också använda och främja de möjligheter som digitaliseringen för med sig och skapa goda förutsättningar för digital</p>
-----------	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Minskad arbetspendling ökar kundunderlaget för lokala företag – miljövinster - Viktigt med lokaler som är flexibla i bottenvåningen på hyreshus - P-platser – viktigt för företagare, kunder och anställda - Laddningsstationer för åkerinäringen och taxibranschen samt för alla som väljer elbilsalternativet – miljövinster - Bredband, viktigt med utbyggnad för många inom näringslivet så verksamheten kan upprätthållas oavsett avstånd samt för de som kan distansarbete - Framkomligheten på vägar – infrastrukturen, måste vara god för företagare, kunder och anställda - Infartsparkeringar för de som pendlar – miljöeffekter <p>Möjligheten att leva och driva företag i skärgården</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skärgården kan inte enbart vara till för turismen, näringslivet är så mycket mer än turism - En livskraftig skärgård kräver satsningar på offentlig service, goda kommunikationer och bostäder - Replipunkternas utveckling med terminaler för godshantering måste till för näringslivet i skärgården <p>Viktigt att vi tillsammans jobbar för ett tydligt recilent förhållningssätt till företagande och lokalsamhälle, i förhållande till den miljö/klimatutmaning vi befinner oss i.</p>	<p>infrastruktur. Detta kan minska arbetspendlingen ut ur kommunen.</p> <p>Frågan om fler arbetstillfällen i kommunen, platser för företag som kan vara störande för omgivningen, co-workingspaces, flexibla lokaler i bottenplan och framkomlighet på vägar som en viktig fråga för företag lyfts alla i kapitlet Allmänna intressen under rubriken Näringsliv och handel.</p> <p>Vad gäller parkeringsplatser, så har kommunen en parkeringsnorm för Gustavsbergsprojektet som följs i detaljplanearbeten. I den anges parkeringsplatser både för bostäder och företag/handel.</p> <p>Laddstationer och infartsparkeringar lyfts i kapitlet Allmänna intressen under rubriken Transportinfrastruktur.</p> <p>Kommunens åtaganden gällande bredbandsutbyggnad tydliggörs i den kommunala bredbandsplanen.</p> <p>Frågor om livskraftig skärgård med service, kommunikationer, bostäder, replipunkter och godshantering lyfts både i översiktsplanens kapitel Utbyggnadsstrategi, i Allmänna intressen samt i delen Mark- och vattenanvändning. För att möjliggöra en levande skärgård behövs bostäder för olika skeden och förutsättningar, en välfungerande service med skola och infrastruktur tillräcklig för att kunna bo, verka och leva i skärgården. Det ska finnas möjlighet för nuvarande deltidboende att bli fastboende i skärgården och kunna arbetspendla in till Stockholm och även arbeta hemifrån. Kapitlet om näringsliv och handel rör även företag i skärgården, då översiktsplanen är kommunövergripande. Texten förtydligas så detta framgår.</p>
32. Gruppen för hållbar utveckling		
a)	Värmdös politiker vill utveckla Värmdö genom ett antal stadslignande tätorter – Brunn, Hemmesta och Gustavsberg. Det finns inga större	Samrådsförslaget är en uppdatering av befintlig översiktsplan, vilket innebär att förslaget bygger vidare på visionen för

<p>planer förutom nya Skurubron att förbättra vägarna till Värmdö och dessa nya tätorter. Idag vet alla Värmdöbor vilka köer det är till och från Värmdö samt kaoset runt Mölnviks köpcentrum.</p> <p>Det vill inte vi som bor på Värmdö. Vi värnar om en hållbar utveckling av Värmdö!</p> <p>Vi anser att Värmdö ska utvecklas på ett hållbart sätt. Om Värmdös politiker får igenom sin vilja, planerar de att bygga sönder de förutsättningar som har gjort att Värmdöborna har valt att leva här och som gör att så många väljer att besöka vår unika miljö. Värmdös själ riskerar att försvinna i takt med att byggprojekt ska genomföras i linje med den översiktsplan som Värmdö kommun har presenterat. I vems intresse föreslår man det här? Det är:</p> <ul style="list-style-type: none">- inte för dagens och kommande generationer av Värmdöbor och besökare- inte för miljön, som politikerna egentligen påstår sig värna om. Den gröna kilen Nacka Värmdö och dess funktion måste bevaras liksom den unika skärgårdsmiljön.- Inte för att utveckla Värmdö på ett hållbart sätt i rimlig takt <p>Nu behöver vi visa Värmdös politiker att det här inte är acceptabelt. Värmdö kommun föreslår en inriktning för Värmdös utveckling i en sk översiktsplan, som nu är under samråd och därför möjlig att påverka. Vi uppmanar alla Värmdöbor och andra som vill bidra till en hållbar utveckling på Värmdö att ställa sig bakom detta yttrande. Det bästa sättet att göra det är att skriva under det digitala uppropet som redan fler än 1300 Värmdöbor har skrivit under.</p> <p>Vi är fler än 1300 Värmdöbor som redan har skrivit under på att vi inte accepterar Värmdö kommuns syn på hur kommunen ska utvecklas!</p> <p>Kommunens syn bygger på att bebyggelseutveckling ska ske i Centrumområden sk primärt bebyggelseläge och politikerna anser att det finns ett centrum i Brunn, Hemmesta samt Gustavsberg som man redan byggt sönder på sätt och vis – nu skall exploateras ytterligare.</p> <p>Brunn på Ingarö, som kallas för ett centrum är en butik, en bensinmack och en skola. Det finns helt</p>	<p>2012-2030. Ny bebyggelse ska koncentreras till kommunens centrumområden, kollektivtrafiknära områden, kärnöar och prioriterade förändringsområden. Inga nya, större utbyggnadsområden är utpekade. Kommunen behöver bemöta tillväxt och efterfrågan där det är mest hållbart och där man kan göra det bäst, det vill säga där det idag finns service, bostäder, kollektivtrafik och infrastruktur att bygga vidare på. Det är mer hållbart att utveckla och använda sig av det som redan finns för att möta efterfrågan, än att bygga nytt på jungfrulig mark och sprida ut bebyggelse och service. Genom att koncentrera bebyggelse till enstaka platser är det även möjligt att bevara större naturområden.</p> <p>Vad gäller vägar till och från Värmdö så är Värmdö kommun inte huvudman för de större vägarna i kommunen utan där har Trafikverket det yttersta ansvaret för framkomlighet och trafiksäkerhet. Kommunen behöver därför aktivt föra en dialog med statliga myndigheter som påverkas av att kommunen växer. Det gäller både inom kommunen och i fråga om trafiksystemet inåt mot stor-Stockholm.</p> <p>Planläggningsprocessen på det statliga vägnätet regleras av väglagen med kopplingar till plan- och bygglagen samt miljöbalken. Huvudmannen för gator och vägar ansvarar för att driva planeringsprocesser för att förändra och förnya infrastrukturen i länet. Det är Trafikverkets centrala funktion Juridik och planprövning som prövar och fastställer väg- och järnvägsplaner.</p> <p>Processen förankras med berörda kommuner som får möjlighet att komma med synpunkter och få insyn i processen. Konkreta exempel för Värmdö kommuns del är vägplanen Mölnvik-Grisslinge och åtgärdsvalsstudie för väg 222 och väg 274.</p>
--	--

<p>enkelt inte utrymme att utveckla detta till ett fungerande centrum, bland annat på grund av intilliggande Grundvattentäkt och mycket begränsad framkomlighet i trafik. Även efter en tänkt utbyggnad kommer Ingaröborna att behöva åka över bron för att uträtta sina ärenden. Ingaröborna åker och handlar i bil på andra områden, besöker central service som vårdcentral, skjutsar sina barn till skolor och aktiviteter och tar i stor utsträckning bilen till arbetsplatser. De utbyggnadsplaner som finns i översiktsplanen skulle medföra fler än 1000 nya bilar på Ingarö, men Ingarö är en ö med en bro och en väg genom Brunn.</p> <p>Liknande begränsningar finns runt Hemmesta.</p> <p>I kommunens översiktsplan presenteras bland annat vision, mål och riktlinjer för hur politikerna ser att Värmdö och Ingarö ska utvecklas.</p> <p>Vi skriver gärna under på de flesta av dessa mål och rekommendationer. Problemet med översiktsplanen är att den överhuvudtaget inte uppfyller dessa mål och rekommendationer.</p> <p><i>Bifogat till yttrandet finns namnunderskrifter.</i></p>	<p>Men oavsett vad kommunen önskar och anser är prioriterat är det Regionen tillsammans med Trafikverket som bestämmer vad som ska prioriteras och genomföras vad gäller statlig infrastruktur. Större vägprojekt behöver namnges som ett objekt i en länsplan för att kunna genomföras. Även mindre åtgärder på statliga vägnätet ansvaras och beslutas helt av Trafikverket.</p> <p>För att bli ett namngivet objekt i länsplanen är huvudprincipen att bristen redan ska ha genomgått en åtgärdsvalsstudie med utgångspunkt i fyrstegsprincipen. Därefter görs ett ställningstagande av ingående parter, inklusive Trafikverket, för val av åtgärder.</p> <p>Vad gäller Mölnvik så pågår just nu ett arbete kring smitväg med syfte att utreda trafiken och lösningar.</p> <p>I översiktsplanen finns riktlinjer som säger att Nacka – Värmdökilen samt större sammanhängande grönområden inte bör exploateras. Inget intrång bör ske i gröna kilens värdeområden. Översiktsplanen ska vara vägledande i kommunens arbete med planläggning och lovgivning.</p> <p>I både Brunn och Hemmesta finns potential att utveckla platserna till sammanhängande miljöer med viss samhällsservice som främst möter de lokala behoven för omkringliggande bebyggelse. Bebyggelsen domineras idag av tät villabebyggelse med inslag av flerbostadshus i anslutning till service, skola och idrott. Genom att stärka Brunn som kommundelscentrum kan en del av de ärenden som idag behöver göras på andra platser kanske göras i Brunn i framtiden istället. När kommunen pekar ut Brunn som ett utbyggnadsläge finns också möjlighet till förbättrad kollektivtrafik genom att man vill skapa ett större underlag, fler boende, i området.</p>
--	---

		<p>Vad gäller vattenskyddsområdet så väljer kommunen i samrådsförslaget att skärpa riktlinjerna kring detta sett mot de skyddsföreskrifter som finns. Det innebär att ny bebyggelse inte bör tillkomma inom det utpekade skyddsområdet. Pågående detaljplaner, positiva planbesked och beviljade bygglov kan dock slutföras.</p>
<p>33. Gustavsbergs IF Bandy</p>		
<p>a)</p>	<p>Som yttrande till den Översiktsplan för Värmdö som är ute på samråd nu vill Gustavsbergs Bandy komplettera med följande texter. Dessa har vi arbetat fram genom att läsa flertalet andra översiktsplaner i regionen. Vi märkte då att idrotten generellt beskrivs mer i andra kommuner än det görs i den kommande planen för Värmdö. För idrotten och invånarna på Värmdö förutsätter vi att man tar våra kompletteringar i beaktan.</p> <p>Vårt förslag till komplettering:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ett växande Värmdö ställer krav på att idrott och fritid får sina anspråk tillgodosedda. 2. Den organiserade idrotten är viktig och behovet av moderna anläggningar för föreningsdrivna aktiviteter är stort. 3. Det är viktigt att i planeringen bevaka framtida behov av mark för olika typer av anläggningar. I takt med en ökande befolkning kommer efterfrågan öka även på större idrottsanläggningar som exempelvis isytor, ridanläggningar, etc 4. Isidrotten är ett viktigt inslag på Värmdö. Det finns en lång tradition och intresset för att åka skridskor är stort på vintern, faktiskt den enda vinteridrotten som med säkerhet kan bedrivas. Vid planering skall därför möjlighet till såväl organiserad isidrott som allmänhetens åkning tillgodoses. 5. Eventuell påverkan av klimatförändringar bör tas i särskilt beaktande för att säkerställa framtida utövande av Värmdös isidrotter. 	<p>1-2. I översiktsplanen beskrivs behovet av nya anläggningar och anläggningar anpassade till verksamheter i delen Kulturliv, idrott och mötesplatser. För att föreningarna ska kunna bedriva sina verksamheter krävs lokaler och anläggningar anpassade efter detta. För att kunna möta behoven från en ökande befolkning behöver också nya anläggningar tillkomma. Nya anläggningar behöver lokaliseras till platser med närhet till kommunikationer. Texten kompletteras med ”Den organiserade idrotten är viktig och ett behov av moderna anläggningar finns inom vissa föreningsdrivna aktiviteter.”</p> <p>3. Översiktsplanen kompletteras med riktlinjen ”Vid planering behöver framtida behov av ytor för olika idrottsanläggningar beaktas”. Behov och utveckling av verksamhetslokaler för till exempel idrott beskrivs i Kultur- och fritidsnämndens lokalbehovsplan. Lokalbehovsplanen tas fram utifrån förväntad befolkningsökning samt behov som framkommit genom inhämtning av kunskap från de verksamheter som använder lokalerna för sin verksamhet, kommunens verksamheter likväl som föreningar. I planen beskrivs alltså den efterfrågan som finns på till exempel större eller fler idrottsytor och lokaler på grund av bland annat befolkningsökning.</p> <p>4. Vad gäller isidrott så är en detaljplan för Gustavsbergs centrum under framtagande. I detaljplanen ingår även idrottsområdet vilket kommer sätta</p>

		<p>ramarna för hur området kan utvecklas. Det finns alternativa planeringsinriktningar om att flytta isytorna till annan plats, både för att kunna exploatera centrum med ökad bebyggelse, men också för att säkerställa yta för verksamheterna att utvecklas. En ny förstudie, med ett bredare perspektiv var anläggningen, eller delar av nuvarande anläggning, kan förläggas har efter beslut i kommunfullmäktige i samband med 2021 års budget, påbörjats vintern 2021. Förstudien har ett långsiktigt perspektiv men också ett kortsiktigt perspektiv på sju till tio år för att ge en uppfattning om nödvändiga åtgärder. Frågan om möjlighet till organiserad isidrott och allmänhetens åkning är inte en fråga som behöver beaktas i all planering i hela kommunen, utan snarare en fråga för som behandlas i pågående förstudie och detaljplanering.</p> <p>5. Enligt plan- och bygglagen ska kommunen i sin översiktsplan redovisa kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. Information om klimatförändringar och vilken hänsyn kommunen behöver ta till dessa i sin planering finns under rubriken Klimatanpassning.</p>
<p>34. Gällnö natur- och kulturstig ideell förening</p>		
<p>a)</p>	<p>Gällnö natur- och kulturstig ideell förening samlar drygt 160 medlemmar på ön, bofasta och deltidboende. Föreningens syfte är att se till att medlemmarna och besökarna på ön enkelt kan förflytta sig mellan olika punkter på ön. Föreningen har iordningsställt närmare en mil traktorvägar/stigar på ön. Vi har digitalt och på skyltar utmed stigen mellan Gällnöby och Gällnönäs lämnat information om ön. Föreningen har också placerat ut bänkar och bord utmed stigarna för trötta vandrare. Föreningen bedriver en del programverksamhet, evenemang arrangerade av föreningens kulturgrupp, en stor årlig LOPPIS samt Gällnöloppet. Tyvärr är allt inställt i år p g a pandemin.</p>	<p>1. Kommunen är medvetna om situationen. Då kommunen inte äger så mycket mark är det en fråga som behöver lösas genom samarbete med berörda parter.</p> <p>2. Den uppdaterade översiktsplanen följer visionen i den befintliga översiktsplanen 2012–2030. Gällnö är inte utpekad som en kärnä i befintlig översiktsplan. Kommunen har alltså inte lyft bort Gällnö som en kärnä, då den inte har varit utpekad som det i översiktsplanen tidigare.</p>

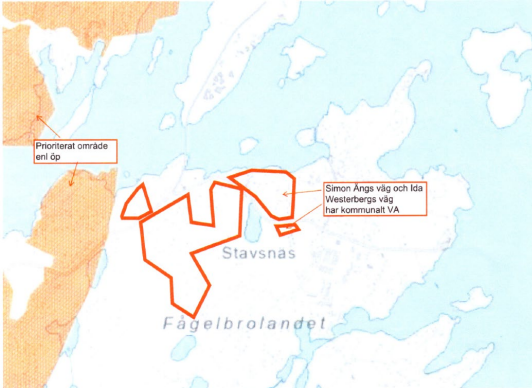
	<p>1) Föreningen kan konstatera att antalet dagbesökare ökar mycket på ön, år för år, och renhållningen ”hänger” inte med. Gällnö är en fantastisk ö och vi förstår att många vill komma ut och vi är stolta över att få visa upp ön. Men respekten för allemansrätten inte är den bästa och bättre renhållning måste till. Nedskräpningen är inte omfattande men ofta hamnar exempelvis plaster i naturen - livsfarliga för öns köttdjur. Fler tillgängliga papperskorgar borde finnas. Toaletsituationen är inte optimal men förbättringar sker, senaste är den toalettagn som kommunen placerat på Söderby brygga och som driftas av Gösta Sundström, Söderby gård, genom ett avtal med kommunen.</p> <p>2) Vissa förbättringar har alltså skett men föreningen är orolig för att kommunen tar bort Kärnö-begreppet från ön och koncentrerar sina utvecklingsresurser på de andra fem kärnöarna. Vi vill påminna Värmdö kommun att ca 150 fastigheter finns på Gällnö vilket innebär många deltidboende utöver de drygt 30 fastboende. Gällnö ligger dessutom centralt i mellanskärgården nära replipunkten Boda och har en stor landareal.</p> <p>Mot denna bakgrund finner föreningen det rimligt att kommunen bibehåller Gällnö som en kärnö och inledningsvis framför allt fokuserar på bättre renhållning och bättre toalettstandard på ön.</p>	
35. Harö-Hasselö intresseförening		
a)	<p>Harö Hasselö Intresseförening översänder härmed vårt remissyttrande för kommunens förslag till ny översiktsplan (ÖP2035).</p> <p>1) Översiktsplanens riktlinjer för skärgården innebär en koncentration av ny bebyggelse, verksamheter och trafiksatsningar till de fem utpekade kärnöarna. Harö Hasselö Intresseförening (HHIF) anser att detta innebär att det finns en stor risk att alla de hundratals andra öar, inklusive Haröarkipelagen, nedprioriteras och endast betraktas som öar för natur-och friluftsliv. Redan idag finns det många boende och näringsverksamheter även på dessa öar. Som exempel kan nämnas att i Haröområdet finns det idag 35 bofasta personer vilket motsvarar 25 hushåll samt 17 verksamma</p>	<p>1. Visionen i den uppdaterade översiktsplanen utgår från den tidigare översiktsplanen. Utbyggnadstrategins huvudfokus är därför utbyggnad i anslutning till den redan bebyggda miljön och koncentration samt förtätning av bebyggelse i områden med god tillgång till kollektivtrafik, främst i våra centrumområden. I övriga delar av kommunen bör bebyggelseutvecklingen främst ske i eller i anslutning till redan bebyggda områden och på kärnöarna. Tillväxten behöver vara hållbar och ske i en takt och på de platser där kommunen har en förmåga att möta utvecklingen på ett bra sätt. I områden utanför de utpekade bebyggelseområdena förväntas ny</p>

<p>företag. Till detta tillkommer ett ökande antal personer, s.k. delboende, som bor allt större del av året i sina hus på öarna. Denna grupp innefattar inte enbart pensionärer utan även en allt större grupp yrkesverksamma personer som genom bredbandsutbyggnaden kan arbeta på distans. HHIF tycker det är en brist att översiktsplanen utgått från en gammal uppdelning av fastboende resp. fritidsboende istället för att se på dagens bosättning som innebär alltmer parallellt boende i skärgården och på fastlandet, ett nytt boendemönster som möjliggjorts inte minst genom den bredbandsutbyggnad som genomförts i skärgården.</p> <p>2) Det är vidare viktigt, anser HHIF, att en prioritering av kärnöarna inte innebär en försämring av skärgårdstrafiken till öar som inte utpekats som kärnöar. Förutom att utgöra en livsnerv för boende på öarna utgör en fungerande skärgårdstrafik också en förutsättning för den småskaliga turistverksamhet som finns och som har potential för ytterligare utveckling.</p> <p>3) Översiktsplanen beskriver på ett föredömligt sätt kommunens befintliga naturreservat och planer för utveckling av nya. Det finns dock enligt HHIF ett problemområde som hanteras bristfälligt nämligen konsekvenser av invasiva arter. Inom vårt område har illegalt införts såväl mufflon som dovhjort. HHIF genomför årligen viltinventeringar på Harö och Harö Storö och har noterat en snabb ökning av främst dovhjort. Föreningen har också fått rapporter från grannöar att hjortarna spritt sig även till dessa. Ett av dessa områden är Värmdös största naturreservat Storö-Bockö-Lökaö där även som ett resultat av djurens ankomst kan noteras effekter på dess unika flora. HHIF anser det viktigt att berörda myndigheter inventerar skadeeffekterna i naturreservatet och undersöker möjligheterna för skydds jakt i hela vårt område.</p> <p>4) Beträffande översiktsplanens beskrivning av sjöfarten delar HHIF Värmdö kommuns uppfattning att den s.k. Horsstensleden inte ska utgöra ett riksintresse. För att långsiktigt skydda Horsstens unika natur uppmanar HHIF Värmdö kommun att intensifiera arbetet med att göra hela eller delar av Horsstensleden med omgivande vatten till naturreservat.</p>	<p>bebyggelse tillkomma genom bygglovsprövningar och utifrån gällande detaljplaner och byggnadsplaner, vilket beskrivs i kapitlet Mark- och vattenanvändning. I skärgårdsområden utanför de fem kärnöarna ser kommunen att ny bebyggelse kan tillkomma genom bygglov, så som den gör idag. Ny bebyggelse bör här lokaliseras i anknytning till redan bebyggda områden och utmed vägstråken mellan byarna för att undvika utspridd bebyggelse. Öar som idag är bebodda, men inte kärnöar betraktas alltså inte som öar för endast natur- och fritidsliv. Däremot ska restriktivitet råda för ny bebyggelse på oexploaterade öar.</p> <p>Översiktsplanen utgår inte från en uppdelning av fastboende och fritidsboende. Under rubriken Skärgårdsutveckling i kapitlet Mark- och vattenanvändning står det att det ska finnas möjlighet för dagens deltidboende att bli fastboende i skärgården. Vi förtydligar detta till granskningen.</p> <p>2. En prioritering av utveckling på kärnöarna bottnar sig i att kommunen vill se tillväxt där den kan bemöta den bäst – på platser där det idag finns kollektivtrafik och service. Översiktsplanen säger dock inte att utveckling inte får ske på andra bebodda öar i skärgården. Ett utpekande av kärnöar behöver inte vara en motsättning eller betyda en försämring för övriga öar. Tvärt om kan utveckling av kärnöar bidra till positiva effekter för omgivande öar.</p> <p>Trafikförvaltningen, som är huvudman för kollektivtrafiken, arbetar med en sjötrafikutredning där de pekar ut vikten av att utöka sjötrafiken mellan öarna i Värmdö, då inte enbart mellan kärnöarna. Värmdö kommun arbetar för att Trafikförvaltningen ska förbättra och förstärka trafiken.</p> <p>3. Vi uppdaterar översiktsplanen med en</p>
---	--

		<p>text om invasiva arter. Mufflonfår har införts i Sverige efter 1800. Enligt artdatabanken har mufflonfår en hög risk för och klassas av artportalen att ha hög risk för invasivitet. Artens invasivetspotential bedöms som hög (4 på en skala från 1-4). Artens ekologiska effekt bedöms som relativt låg (2 på en skala från 1-4). Dovhjorten infördes till Sverige före år 1800 och har därefter naturaliserat sig. Artportalen klassar inte dovhjort som en invasiv art. Både mufflon och dovhjort kan dock orsaka överbetning i vissa habitat. Värmdö kommun förvaltar inget naturreservat i Värmdö skärgård och ansvarar därmed inte för inventering av skador eller skydds jakt. Värmdö kommun kommer dock söka dialog med länsstyrelsen och skärgårdsstiftelsen för att diskutera problembilden och möjliga lösningar.</p> <p>4. Värmdö kommun avser att intensifiera arbetet med naturreservat Horssten under 2022.</p>
36. MSV (Björnö MSV) och BBK (Björkviks båtklubb)		
a)	<p>Björnö MSV är en förening med 425 medlemmar som äger och förvaltar fastigheten Björnö 1:4. Fastigheten upptar en stor yta mark, skog och stränder. På vår mark ligger också de populära stränderna Lilla Sand, Stora Sand och Björkvik samt en parkering. Värmdö kommun har inget med detta att göra, trots marknadsföring på kommunens hemsida mm, utan marken är privatägd. Under sommaren har vi ett högt tryck på våra stränder och marker och det är intäkterna från parkeringsavgifterna som betalar för soptömning, bajamajor och ungdomarna som städar våra stränder. Tidigare stor Värmdö kommun för halva lönekostnaderna för våra sommarungdomar men det upphörde 2019. MSV:s ändamål och syfte är att främja medlemmarnas intressen genom att förvalta och sköta de mark-, strand- och vattenområden som föreningen äger i syfte att befrämja områdenas unika natur och rekreationsvärden samt arbeta för att skapa långsiktiga förutsättningar för skogens och djurlivets framtid samt god tillgänglighet för rekreation och friluftsliv för våra medlemmar.</p>	<p>Noterat. Se svar nedan.</p>

<p>Björkviks båtklubb, BBK, är belägen i Sandviken, mellan Björkviks brygga och Björnö naturreservat, längst ut på sydspetsen av Ingarö. Båtklubben är en ideell förening som äger fastigheten Björnö 1:258 och har som syfte att för sina medlemmar bereda en trygg och säker båtplats inom fastigheten samt att i övrigt främja medlemmarnas intressen. BBK är en ideell förening som vill ta tillvara och utveckla medlemmarnas intressen. Föreningen sköter hamnen och verkar för att befrämja intresset för sjön och båtsporten. BBK har ca 260 medlemmar varav ca 170 är aktiva båtplatsinnehavare i hamnen.</p> <p>Det som främst berör våra respektive ansvarsområden i Översiktsplanen är angivande av att Björkviks brygga ska utredas som ny replipunkt, övergripande grönstruktur och kulturmiljö samt utvecklingsstråk kommunikationer. Vi har fokuserat på dessa frågor och lämnar övriga frågor angående va-utbyggnad, mm till berörda föreningar/intressenter och enskilda fastighetsägare att ha synpunkter på.</p> <p>Värmdö kommun anger att Björkviks brygga bör utredas som replipunkt för södra skärgården. Replipunkterna är strategiska bytespunkter för kollektivtrafikresor mellan skärgård och fastland. Nämdö, som ligger närmast oss, beskrivs som en sk kärnö som ska utvecklas. Kärnöarna ska ha tillgång till god person- och godstrafik. Båttrafiken ska utvecklas.</p> <p>Vid kommunens replipunkter reserveras utrymme för vänd- och lastningsplatser, parkering för bil och båt, bryggor samt terminaler för gods- och passagerare.</p> <p>Som riktlinje anges att ny bebyggelse bl a bör lokaliseras till replipunkterna för att undvika utspridd bebyggelse.</p> <p>Samtidigt anges att våra områden har ett stort värde ur natur- och rekreationssynpunkt och bl.a. ingår i övergripande grönstråk och i en grön värdekärna. Kommunens vision är att utveckla besöksnäringen och turismen.</p> <p>Skärgårdslandskapens karaktäristiska utformning och kulturvärden lyfts fram som värdefullt och ev bebyggelse ska anpassas till detta.</p> <p>Markanvändningskartan visar också att utvecklingsstråk ska utvecklas både till lands och</p>	
--	--

	till sjöss.	
b)	<p><i>Våra synpunkter:</i></p> <p>Kommunen äger ingen mark i området. Ska detta kunna genomföras krävs en dialog och samråd med oss berörda markägare men även samordning med övriga intressenter såsom Trafikverket m.fl. En eventuell replipunkt påverkar inte bara lokalt utan det krävs investeringar i infrastruktur såsom vägar inklusive gång- och cykelvägnät, parkeringsanläggningar, ytterligare hamnkapacitet, vatten och avlopp, byggnader, samhällsservice och även ett långsiktigt skyddande av kultur- och naturområden. Att hänvisa trafikinfrastrukturens lösning och utbyggnad till Trafikverket är troligen att göra det lite väl lätt för sig. MSV är inne på andra året för att få kontakt med ansvarig handläggare där, för att få till en lösning på de trafikproblem som redan idag finns i backen mot Björkviks brygga. Vi har hittills inte lyckats få kontakt och än mindre hittat en lösning.</p> <p>Med hänsyn till de höga natur- och rekreationsvärdena som anges i översiktsplanen samt närheten till Björnö naturreservat finner vi det ytterst olämpligt med en replipunkt, enligt den beskrivning som görs i ÖP, inom vårt område. Att en sådan anläggning ska kunna anpassas och inordnas i det känsliga skärgårdslandskapet, som lyfts fram som värdefull i ÖP'n, finner vi otänkbart. Det är också anmärkningsvärt att konsekvensen av denna avvägning inte lyfts fram eller berörs i bilagd miljökonsekvensbeskrivning.</p> <p>Våra medlemmar tar redan idag ett stort ansvar för att värna och förvalta mark- och strandområden utan något som helst ekonomiskt stöd från kommunen. MSV har bla med hjälp av Skogsstyrelsen utarbetat en grön skogsbruksplan och har även upprättat ett flertal 50-åriga naturvårdsavtal inom fastigheten. Ytterligare belastning på våra områden utan någon form av ekonomisk kompensation är inte acceptabelt.</p> <p>Vi konstaterar slutligen att en tydlig beskrivning av hur ÖP är tänkt att genomföras saknas. Man hänvisat ibland till gällande ÖP och i andra sammanhang till dokument som inte är framtagna ännu tex Havs-, kust- och vattenplanen. Det gör</p>	<p>Björkviks brygga kan användas som nod/replipunkt redan idag för att avlasta Stavnäs. Björkviks brygga har tidigare, innan Trafikverket byggde om bryggan, använts av Waxholmsbolagets linjer från Nämndö och södra Nämndö skärgården. Björkviks brygga är en allmän brygga och kan användas utan investeringar i omkringliggande infrastruktur. Det är inget krav att det ska finnas service.</p> <p>Översiktsplanen är en del av en kontinuerlig process där ny lagstiftning och ny kunskap hela tiden tillkommer. Översiktsplanen som sådan är enbart vägledande för kommande planläggning och former av lovgivning. Detta innebär att frågor fortsatt kommer att behöva utredas i kommande skeden vad gäller marken och områdets lämplighet att utvecklas. Översiktsplanens tidshorisont sträcker sig till år 2035. Arbetet med en Havs-, kust- och vattenplan har påbörjats och grönstrukturplanen ska startas upp inom kort.</p>

	<p>att det är svårt att få en helhetsbild av vad som avses. Vi är fullt införstådda med att fördjupade översiktsplaner, detaljplaner etc behövs för ett konkret genomförande och att Översiktsplanen är en politisk viljeriktning som endast är vägledande inför kommande beslut. Någon form av grovt tidsperspektiv borde ändå kunna ges även i denna utgåva.</p>	
37. Ramsmora byalag, Stavsnäs		
a)	<p>Ramsmora byalags styre har tagit del av översiktsplanen och vill framföra följande.</p> <p>1) Ramsmora byalag består av 146 fastigheter i områden vid Djuröbron-Stavsnäs, se markering på kartan nedan. Byalagets område är planlagt och har idag ”60+10”-bestämmelser. I området bor idag ca 40 procent permanent och är i ökande.</p> <p><small>Utdrag ur förslag till prioriterade förändringsområden ÖP 2022-2035. Ugefärlig utredning Ramsmora byalag, röd markering.</small></p> <p>Området är huvudsakligen bebyggt innan planändringen som skedde m a a PBLs införande varför många huvudbyggnader är större än 60 kvm. Området har enskilda vatten- och avloppslösningar, förutom ett antal fastigheter närmast Stavsnäs som har kommunal lösning (Simon Ängs väg och Ida Westerbergs väg). Området har mycket goda gång- och cykelkommunikationer mot Stavsnäs (1-2 km) och Björkås, Djurö (4-5 km) via den kommunala gång- och cykelbana som anlades för ett antal år sedan och som knöt ihop Djurö-Stavsnäs. I Stavsnäs och Björkås finns service i form av matvaruaffärer, annan detaljhandel, Djurö skola, förskolor, vårdcentral och restauranger och en mängd annan service. SLs busstrafik med hållplatserna Hovnoret och Djuröbron har täta avgångar i högtrafik och ligger på bekvämt avstånd. Infartsparkering finns vid Djuröbron.</p>	<p>1. Då kommunen endast uppdaterar översiktsplanen kommer inga nya PFO-områden att pekas ut. De PFO-områden som pekas ut i uppdateringen är de områden som antogs av kommunstyrelsens planutskott 22 mars 2018.</p>

	<p>Inom området finns fungerande vägnät, skogsområden, stigar som möjliggör gena vägar mot buss och som också gjorts möjliga att använda vid rörelseinskränkning.</p> <p>Byalaget är starkt bekymrade över vattentillgången och den förorening av e-coli som sker i området. Fastigheter har inte vatten i tillräcklig mängd. Många fastigheter har vatten med dålig kvalitet och behöver rena vattnet vilket medför att många köper vatten till mat och dryck. Relikt vatten har påträffats i området vid borrning. På byalagets mark finns/fanns ett 10-tal antal handpumpar. Två har stängts då inget vatten finns kvar och 2018 fick tre pumpar plomberas pga otjänligt vatten (bl a e-coli).</p> <p>Byalaget föreslår att kommunen införlivar fastigheter kring Djuröbron-Stavsnäs i prioriterade förändringsområden. Vi menar att det är av stor vikt att redan nu ta höjd för planeringen för VA i ett kommunikations- och servicemässigt välbeläget område med relativt hög permanentningsgrad och där VA-problem redan finns och är i ökande.</p> <p>Vi menar också att området med kommunalt VA får utökade möjligheter för permanent boende och då än bättre kan bidra till upprätthållande av den service som redan finns på plats i områdets direkta närhet och utan att annan infrastruktur behöver anordnas.</p> <p>Byalaget är positiva till att medverka till nya detaljplaner och på byalagets mark skydda och bevara enstaka träd såväl som viktiga bestånd. Byalaget ser positivt på att medverka till lokala möjligheter för omhändertagande av dagvatten i enskild regi samt att det enskilda huvudmannaskapet fortsatt behålls för allmän plats.</p>	
38. Svartsörådet		
a)	<p>Svartsörådet är en intresseförening för bofasta och fritidsboende på Svartsö. Rådet verkar aktivt för gemensamma projekt med syfte att bevara och utveckla Svartsö som en levande ö i Stockholms skärgård. Rådet har också som uppgift att påverka myndigheter att fatta beslut som gynnar kommunikationer, näringsliv och annan samhällelig service året runt på ön. Svartsörådet representerar Svartsö i Värmdö</p>	

<p>kommuns skärgårdsråd och är medlem i SIKO.</p> <p>Svartsörådet har tagit del av ”Remiss - Översiktsplan Värmdö 2035”.</p> <p>I en översiktsplan redovisas kommunens viljeinriktning i frågor om mark och vattenanvändning. Svartsörådet ser mycket positivt på att kommunen nu uppdaterar den gällande översiktplanen för att göra den mer aktuell. Utvecklingen i skärgården visar på de särskilt stora utmaningar som gäller för den ”storstadsnära glesbygd” som skärgården utgör. En minskad fast befolkning, allt färre arbetstillfällen inom de traditionella näringarna, underlaget för skola sviktar etc. Å andra sidan ett ökat intresse för skärgårdsturism, ett ökat miljömedvetande och nya möjligheter för deltidsboende genom den stora omvandling av vårt sätt att arbeta som den digitala utvecklingen medför. Vi noterar att ÖP-förslaget lyfter fram digitaliseringens nya möjligheter och vikten av goda kommunikationer för en levande skärgård där människor kan leva och verka.</p> <p>Delvis som en följd av de ökade digitala möjligheterna ökar nu antalet människor, ofta barnfamiljer, som nu ser möjligheterna att kunna bo i en mer naturnära och lugnare miljö med bättre förutsättningar till en sundare livsstil för sig och sina barn. Kärnöarna i Värmdö skärgård är antagligen ett utmärkt alternativ för den gruppen förutsatt ökade möjligheter att lösa bostadsfrågan och att servicen i övrigt kan upprätthållas på öarna.</p> <p>Vi delar också kommunens ambition att utveckla ett robust samhälle i framkant som står emot såväl klimatförändringar som en skiftande ekonomi utan att göra avkall på människors hälsa och säkerhet. I det sammanhanget vill vi särskilt peka på strategier som riktar sig särskilt till skärgårdssamhällenas särskilda förutsättningar.</p> <p>Svartsörådet anser sammantaget att ÖP-förslaget i stora delar tydliggör de möjligheter och utmaningar som gäller för skärgårdssamhällena och vi vill i vårt yttrande peka på angelägenheten av att kommunen inom ett antal utpekade områden mer aktivt arbetar för att vända befolkningsutvecklingen i skärgården och uppnå den robusta och levande skärgård som</p>	
--	--

	<p>eftersträvas, samtidigt som den unika skärgårdsmiljön bevaras.</p> <p>Svartsörådet vill lämna nedanstående synpunkter på ÖP-förslaget, presenterade i sammanfattning nedan med detaljerade motiveringar i de följande kapitlen.</p>	
b)	<p>Sammanfattning</p> <p>I vårt svar lyfter Svartsörådet följande punkter.</p> <p>Ökade satsningar för att möjliggöra deltidsboende året runt, vilket vi ser, kan leda till bättre förutsättningar för service och ökad utflyttning.</p> <p>Bevara och utveckla skärgårdsskolorna för god kommunal service och för att sprida och bevara kunskap om skärgårdens ekologiska och kulturella särart.</p> <p>Betona vikten av att behålla det öppna landskapet i skärgården och detta kräver insatser också utanför de reservat och naturskyddsområden som finns.</p> <p>Vikten av möjligheter för ett aktivt friluftsliv i skärgården också för icke båtägare, där kärnöarna spelar en stor roll. Varför det är viktigt att upprätthålla service och allmän kommunikation samt att skapa en gemensam informationsplattform, kring möjligheter och skyldigheter för besökare.</p> <p>Avfallshantering där vi utifrån de speciella förutsättningar som finns i skärgården, lyfter möjligheter med individuella hushållskomposter, vikten av väl utbyggda återvinningscentraler och en effektiv och miljövänlig hantering av slam från enskilda avlopp på öarna.</p> <p>Bostadsfrågan, framför allt med fokus på att skapa möjligheter för permanentboende till överkomliga priser på öarna, där Svartsörådet anser att kommunen har en roll i att underlätta etablering genom markanvisningar och aktivt stöd till etablering av flerfamiljshus och områden.</p> <p>Strandskydd, där Svartsörådet anser att byggnader för verksamhet på öarna bör vara</p>	Se svar nedan.

	<p>särskilt prioriterade för strandskyddsdispens och att kommunen skall betona den frågan i sitt arbete med den pågående strandskyddsutredningen.</p> <p>Bastrafik, att kommunen verkar för att upprätthålla en väl fungerande bastrafik till kärnöarna, med förbindelser från Stockholm året runt.</p>	
c)	<p>Kapitel 2 "Utbyggnadsstrategi"</p> <p>I utbyggnadsstrategin visas funktioner, funktionella samband och utvecklingsinriktningen för bebyggelse, natur och kommunikationer. I det här kapitlet presenteras även kommunens utvecklingsprinciper som ligger till grund för ställningstaganden kring allmänna intressen.</p> <p>Svartsrådet instämmer till stora delar i den redovisade utvecklingsinriktningen avseende skärgården med fokus på kärnöarna men har nedanstående kommentarer och förslag till kompletteringar/förtydliganden.</p> <p>1, Kommentar till avsnittet om "De fem kärnöarna"</p> <p>Synpunkt; Vi ser de deltidboende i skärgården som en viktig resurs och att de bidrar till en levande skärgård. Under det gångna året har antalet deltidboende i mellanskärgården, både på kärnöarna och de omgivande mindre öarna, ökat kraftigt, främst på grund av krav och möjligheter att arbeta hemifrån på många arbetsplatser. Det har gjort att deltidboende under hela året blir vanligare och därmed närvaro på öarna även under lågsäsong.</p> <p>Vi ser att denna trend bidragit till att bibehålla och skapa åretruntförsörjning för affärer, näringsställen och hantverkare på öarna. De regelbundet närvarande deltidboende utgör också en resurs för föreningsliv, frivillig natur- och kulturvård och bidrar till ett starkt och levande socialt nätverk i skärgården.</p> <p>Vi är övertygade om att trenden med ökat deltidboende kommer att fortsätta långsiktigt också efter att restriktionerna i samband med pandemin upphör och att effekterna av</p>	Texten om deltidboende uppdateras.

	<p>deltidsboendet i skärgården kommer att fortsätta.</p> <p>Vi ser också det ökade deltidsboende som en potentiell inkörsport för nya fastboende. I kombination med en bevarad och stärkt servicenivå är vi övertygade om att det helårsbaserade deltidsboendet på sikt kommer att bidra till både en ökning av antalet fastboende och till att bredda kategorin av utflyttare. Något som kommer att bidra till en levande skärgård.</p> <p>Vi föreslår därför att de regelbundet deltidsboende skall förstärkas med följande formulering.</p> <p>Vårt förslag: <i>För en levande skärgård krävs bostäder för livets olika skeden, en välfungerande service med likvärdig och kvalitetsmässig utbildning, infrastruktur, ett aktivt näringsliv, en besöksnäring och välmående natur- och vattenmiljöer. Likt på fastlandet behöver utvecklingen prioriteras i skärgården för att möjliggöra en försörjningsnivå och koncentration av resurser till vissa områden. Generellt har antalet fastboende minskat den senaste tiden i skärgården, <u>medan närvaron av deltidsboende som pendlar eller arbetar hemifrån ökat</u>. För att kunna ha en bibehållen servicenivå behöver befolkningen på sikt ligga kvar på samma nivå som idag och inte minska. Tillgång till teknisk infrastruktur, pendling, skola och vatten är utgångspunkter för att skärgården ska vara attraktiv för året-runt boende. Dagens <u>regelbundna deltidsboende i skärgården, över hela året, är en viktig resurs dels som eventuella framtida fastboende dels för att bidra till ett levande näringsliv året runt, och planeringen bör därför möjliggöra att fler bosätter sig eller vistas regelbundet i skärgården. Kärnöarna bedöms alla ha förutsättningar för ett utbud av samhällsservice och infrastruktur, vilket möjliggör en långsiktig och robust samhällsstruktur som säkrar grundläggande förutsättningar för fastboende och näringslivsutveckling. De fungerar dessutom som servicepunkter för befolkningen på de omgivande öarna samt för turism och friluftsliv. Därför ska utvecklingen i skärgården, för att öka dess attraktivitet och få till stånd en ökad befolkning, koncentreras till de fem kärnöarna. Det är också på dessa fem öar som majoriteten av alla fast- och deltidsboende i skärgården bor. För att</u></i></p>	
--	---	--

	<i>utveckla skärgården krävs delvis innovativa lösningar men även en regional och nationell samverkan.</i>	
d)	<p>Kapitel 3 ”Allmänna intressen”</p> <p>Swartsrådet delar i huvudsak kommunens ställningstaganden kring allmänna intressen i skärgården och även specifikt för kärnöarna. Vi föreslår dock att vissa avsnitt bör utvecklas enligt redovisning nedan.</p> <p>Kommentar till avsnittet ”Skola och förskola”</p> <p>Synpunkt: Vi delar översiktsplanens angivna ambitionsnivå när det gäller kvalitet på lokaler och utemiljö, lokalisering etc. Även de föreslagna riktlinjerna för planering av skolor och förskolor ser vi positivt på. Ambitionen av närhet till skola/förskola och att det ska vara lätt att ta sig till skolan måste gälla även i skärgårdssamhällena.</p> <p>Vi ser inte att skärgårdsskolornas framtida möjligheter och problem har gjorts tydliga i planen och att de särskilda utmaningar och möjligheter som gäller för skärgårdsskolorna skall förtydligas. Dagens skärgårdsskolor utgör en positiv miljö både för barn som är fastboende i skärgården, men också som ett alternativ att välja för</p> <p>Vårt förslag; Vi föreslår därför att Skärgårdsskolorna bör ha en särskild plats i planen med fokus på bevarande och utveckling av verksamhetens innehåll och genomförande. deltidsboende och arbetspendlare, samtidigt som de skapar en trygg och lugn skolsituation i ett attraktivt landskap, med speciella möjligheter.</p> <p>Skolorna utgör också en viktig mötesplats och kan samutnyttjas av andra verksamheter. Detta bidrar till att stärka det sociala nätverket på öarna samtidigt som det ger skolan och skolbarnen en tydlig roll i det lokala samhället.</p> <p>En väl fungerande och attraktiv skola och förskola med tydlig specialisering är bidrar starkt till att barnfamiljer flyttar ut till öarna.</p> <p>Skärgårdsskolorna erbjuder en lugnare miljö än skolor placerade i en större bostadsbebyggelse.</p>	<p>Skärgårdsskolorna ligger på öar utpekade som kärnöar (förutom skolan lokaliserad på Djurö). Kärnöarna har pekats ut som platser som ska utvecklas med en servicenivå som möjliggör för fast- och deltidsboende. I service ingår skolor. Om underlag finns ska service, till exempel skolor, kunna utvecklas.</p> <p>I översiktsplanen särskiljer vi inte på de olika skolorna i kommunen.</p>

	<p>Genom en ökad samverkan mellan Värmdö skolor kan barn/elever som önskar, eller är i behov av en lugnare miljö, erbjudas plats i en skärgårdsskola.</p> <p>Den speciella miljön och historien i skärgården ger skolorna en unik möjlighet att profilera sig mot områden som traditionellt är viktiga för ett liv på öarna t.ex. entreprenörskap, natur/miljökunskap och kulturhistoria och som kan bidra till att locka andra intresserade elever att välja en skärgårdsskola.</p> <p>Vårt förslag</p> <p>Vi föreslår därför att Skärgårdsskolorna bör ha en särskild plats i planen med fokus på bevarande och utveckling av verksamhetens innehåll och genomförande med följande tillägg till avsnittet ”Skola och förskola” under kapitlet ”Allmänna intressen”:</p> <p><i>Förslag till ny text; Skärgårdsskolorna som i dag finns etablerade i kommunen utgör en viktig resurs för att göra öarna attraktiva för boende. De ger också en möjlighet att bevara och utveckla kunskap om skärgårdens ekologiska och kulturella särart samt skärgårdslivets speciella förutsättningar. Båda dessa faktorer bidrar starkt till att bevara den levande skärgården.</i></p> <p>Under Riktlinjer;</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Skärgårdsskolorna på kärnöarna skall utvecklas och göras attraktiva för att upprätthålla service och för att bidra till att bevara kunskap om skärgårdens speciella ekologi och kultur.</i>	
e)	<p>Kommentarer till avsnittet om ”Natur och vatten”</p> <p>Synpunkt; Generellt är Biologisk Mångfald och ekosystemtjänster väl beskrivna och behandlade i planförslaget, men skrivningen i planen fokuserar i huvudsak på formellt skydd av känsliga områden och att det brukade landskapet inte ges tillräcklig vikt. Utifrån ett skärgårdsperspektiv är det viktigt att avsätta reservat och skydda känsliga ekosystem samt att bevara landskapets allmänna karaktär.</p> <p>På öarna är biodiversitet och ekosystem en</p>	<p>Texten uppdateras. Kommunen arbetar med en havs- och kustplan samt ska påbörja arbetet med en grönstrukturplan där dessa frågor kommer att förtydligas.</p>

	<p>funktion av samverkan mellan skogspartier och brukat landskap. Bete och slätter är en traditionell del av markanvändningen som pågått under lång tid och som satt sin prägel på landskapsbilden såväl som på flora och fauna. I och med att de kommersiella förutsättningarna för lantbruk på skärgårdsöarna har försämrats har bete och slätter minskat, med ökande igenväxning som följd. Därmed förändras landskapsbilden och biodiversiteten påverkas negativt. Många av de reservat som är avsatta i skärgårdsmiljö har skötselplaner som genomförs av skärgårdsstiftelsen och innehåller bete och slätter som därmed gynnar det öppna landskapet.</p> <p>Förutom de initiativ som följer med reservaten och deras skötselplaner förekommer det mycket frivilligt arbete för att bevara det öppna landskapet. Markägare slår och putsar betesmarker utan att tjäna på det ekonomiskt, enskilda och organisationer bidrar med pengar och frivilligt arbete för att röja och hålla landskapet öppet. Lokala grupper driver initiativ för att hålla får och nötkreatur som betar.</p> <p>Vi anser att avsnitten om bevarande av skyddsvärda och värdefulla miljöer fokuserar på reservat och begränsningar, medan vikten av upprätthållande av öppna, tidigare brukade områden inte ges tillräckligt fokus. Vi föreslår därför ett tillägg i skrivningen under kap 3 avsnitt "Natur och vatten" enligt följande.</p> <p>Vårt förslag på ny text; På skärgårdsöarna utgör det öppna landskapet, med betesmark, ängar och hagar, en viktig naturtyp som både bidrar till bibehållen biodiversitet och är ett viktigt inslag i landskapets karaktär. Att bevara denna naturtyp kräver aktiva insatser som i dag bedrivs både genom skötsel föreskrifter i reservat och genom frivilligt arbete av markägare och andra på öarna. Det är därför viktigt att följa upp skötsel av de reservat som är etablerade, att korrekta skötselinstruktioner inkluderas i nya reservat samt att stödja och uppmuntra den frivilliga verksamhet som bedrivs.</p> <p>Vi föreslår också en ytterligare punkt under "Riktlinjer" för Jordbruksmark;</p> <ul style="list-style-type: none">- Skötselinstruktioner för bevarande av öppen ängs- och hagmark skall vara	
--	--	--

	<p><i>tydliga i nybildade reservat och de instruktioner som finns skall följas upp. Frivilliga insatser för bevarande av öppen mark uppmuntras och stödjas.</i></p>	
f)	<p>Kommentar till avsnittet ”Rekreation, kultur- och friluftsliv”</p> <p><u>Friluftslivet i Mellanskärgården</u></p> <p>Synpunkt; Vi ser att kärnöarna med bra kommunikation och infrastruktur är viktiga för den delen av det rörliga friluftslivet som inte har egen båt. Det är lätt att ta sig till öarna med Waxholmsbåt, det finns affärer, övernattningsmöjligheter och matställen på flera av öarna som därmed är attraktiva för tillfälliga besökare utan egen båt. Dessa besökare utgör en viktig del av kundunderlaget för näringsverksamhet under sommarmånaderna, men kan också uppfattas som störande av boende på öarna. Den förändring som uppstått i pandemins fotsår av svenskars semestervanor kommer förmodligen att bidra till ett ökat antal besökare under många år framåt.</p> <p>Vi ser att det finns behov av service för icke båtburna besökare på öarna, dels i form av infrastruktur och service, som tex toaletter, dels i form av tydligare utmärkta vandringsleder och tältmöjligheter. Med det finns också ett behov av en gemensam informationssatsning kring allemansrättens möjligheter och skyldigheter.</p> <p>Vi ser också en potential för att utveckla denna typ av besöksnäring under lågsäsongerna, dels som helgturism, dels för konferenser och andra organiserade aktiviteter. För att uppmuntra besök också under lågsäsong är det viktigt med regelbundna båtförbindelser från Stockholms stad, en gemensam plattform för företagare i branschen att marknadsföra verksamhet också utanför typisk turistsäsong.</p> <p>Vi föreslår också en förtydligande skrivning i kap ”Allmänna intressen” under sektionen ”Friluftsliv” – stycket om ”Stockholms skärgård – mellersta delen”</p> <p>Vårt förslag till förändring: <i>Stockholms mellersta skärgård har stor betydelse för den del av friluftslivet som saknar tillgång till egen båt</i></p>	<p>Den föreslagna texten kommer inte att uppdateras. Texten utgör beskrivningen av riksintresseområdet för friluftslivs värden enligt miljöbalken 3 kap 6 §. Det är Naturvårdsverket är ansvariga för att peka ut vilka områden som är av riksintresse för friluftslivet. Texten och området är beslutade av Naturvårdsverket 2017-01-19.</p>

	<p><i>genom att det finns många bryggor och linjer med reguljär <u>regelbunden båttrafik från Stockholms innerstad, väl utvecklad service med affärer och restauranger. Mellanskärgårdens variationsrika och förhållandevis välbevarade kulturlandskap har stora värden för friluftslivet. Lokala initiativ på öarna för förbättrad åtkomlighet som utmärkta vandringsstigar, tältplatser och tillgängliga toaletter såväl som kommunala initiativ som informationsplattform och anslag om allemansrätt kan bidra till att göra denna del av skärgården ännu mera tillgänglig.</u></i></p> <p><i>Området erbjuder mycket goda förutsättningar för friluftaktiviteter som fritidsfiske, strövande och långfärdsåkning på skridskor. För det båtburna friluftslivet har tillgängliga strandavsnitt och ankarvikar i detta område också mycket stor betydelse som naturliga natthamnar på väg ut mot ytterskärgården eller på väg tillbaka till hemmahamnen.</i></p>	
g)	<p>Kommentar till avsnittet ”Teknisk försörjning”</p> <p><u>Avfall och materialåtervinning</u></p> <p>Svartsörådet har följande synpunkter på innehållet.</p> <p>Vad gäller matavfall ser vi att de allra flesta hushållen har möjlighet att själva varmkompostera sitt matavfall. Det finns också flera initiativ att använda matavfall från verksamheter för djuruppfödning. Detta bidrar till lokala och hållbara lösningar som samtidigt minskar mängden hushållssopor som hanteras centralt. Vi ser därför inte något behov av att ytterligare sortera ut matavfall från hushållssopor för central kompostering. Däremot föreslår vi tydlig kommunal information om komposter och förenklad tillståndsprocess för hushållskompostering på öarna.</p> <p>I planen lyfts återvinningscentralerna på tre av kärnöarna. Vi ser också dessa som ytterst viktiga miljö- och hållbarhetsåtgärder i skärgården, där det finns en lång tradition av olämplig lagring och deponi av avfall. De befintliga centralerna är populära och betjänar stora områden, de är effektiva och väl utnyttjade. Kapaciteten hos</p>	<p>Kommunens avfallshantering beskrivs närmare i vår avfallsplan. Avfallsplanen antogs i kommunfullmäktige i juni 2021. Avfallsplanen innehåller förslag på fem huvudmål, sexton delmål och 35 åtgärder för planperioden 2021–2026. Samrådsförslaget finns att ta del av på kommunens webbplats. I planen hanteras frågor som rör slam, utveckling av hantering av elavfall och hantering av matavfall. Eftersom vi har en ny avfallsplan som rör de frågor som lyfts i yttrandet kommer inte texten om avfall att uppdateras i översiktsplanen.</p>

<p>Grovsopsfärjan som under sommartid besöker öarna är begränsad och de fasta centralerna bidrar till att avlasta den. Ur miljösynpunkt är det därför viktigt att samtliga återvinnings-gårdar får den standard som krävs för att hantera elprodukter, batterier, vitvaror och farligt gods. Det är enkla åtgärder och kostnaden är rimliga jämfört med de flytande möjligheterna.</p> <p>I planen nämns också slam från enskilda avloppsanläggningar. Vi noterar, med tillförsikt, att antalet moderna anläggningar ökar stadigt i skärgården, något som bidrar till att minska belastningen på Östersjöns vatten. Samtidigt ökar behovet av slamtömning på öarna. I dag sköts den av entreprenörer som, i mycket, använder gamla och ineffektiva metoder. Det finns möjlighet att effektivisera slamhanteringen med modernare utrustning, som t.ex. genom att, med hjälp av moderna system skilja av och återföra en stor del av vattnet vid slamhämtning. Därmed kan volymen minskas radikalt och hanteringen göras billigare och mera miljövänlig. Vi ser därför att kommunen på sikt behöver se över upphandling av entreprenörer för att effektivisera slamhantering och transport.</p> <p>Förslag tillkommande text; <i>I skärgården finns tre återvinningscentraler; på Möja, Runmarö och på Svartsö. Under sommartid finns även en flytande återvinningscentral, Grovsopfärjan, som har ett fyrtiotal stopp. <u>Centralerna på kärnöarna skall utvecklas så att samtliga har full kapacitet att hantera risk- och el-avfall. I skärgården finns det än så länge inte någon matavfallsinsamling. På flertalet öar hämtas avfallet i säck och i dagsläget finns ingen behandlingsanläggning som kan öppna säcken och sortera ut matavfallet från resten av hushållsavfallet. <u>Matavfallshantering skall i huvudsak lösas genom ökad hushållskompostering. Kommunens stödjer detta genom upplysning och tydliga tillståndsprocesser.</u></u></i></p> <p>Förslag tillkommande text; <i>Slam från enskilda anläggningar, till exempel trekammarbrunnar och slutna tankar transporteras till kommunens mottagningsanläggning i Tjustvik där det går vidare via avloppsledning till Käppala reningsverk på Lidingö. <u>I om med att antalet godkända avlopp ökar i skärgården blir behovet</u></i></p>	
---	--

	<p><i>av slamhantering större. Det skapar behov och möjlighet för en effektivare hantering genom att införa moderna metoder som till exempel centrifugering för att reducera transportvolym.</i></p>	
h)	<p>Kapitel 4 "Markanvändning"</p> <p>I kapitlet redovisas grunddragen i hur kommunen tänker sig att marken ska användas. Svartsörådet instämmer till stora delar av den inriktning för markanvändningen i skärgården och på kärnöarna som översiktsplanen anger. Vi vill dock ytterligare betona vikten av ett mer aktivt samhällsligt engagemang inom ett antal områden om ambitionen för levande skärgårdssamhällen ska kunna uppnås. Det gäller bland annat:</p> <ul style="list-style-type: none">- ett större kommunalt ansvar för bostadsförsörjningen på kärnöarna i skärgården- en robust basservice i form av skola, kommunikationer och digital infrastruktur måste finnas- resursen som de deltidboendes ökade betydelse för utvecklingen utgör måste tas tillvara- att bastrafiken måste kompletteras även med direkta resor till Stockholm- näringarnas möjligheter till utveckling kan förbättras och fler arbetstillfällen skapas genom att öppna för ökade möjligheter till strandskyddsdispenser och generellt effektivare tillståndsprocesser anpassade till skärgårdens förutsättningar. <p>Kommentar till avsnittet "Skärgårdsutveckling"</p> <p>Synpunkter</p> <p><u>Bostäder</u></p> <p>Vi delar ÖP-förslagets beskrivning att det "För att möjliggöra en levande skärgård behövs bostäder för olika skeden och förutsättningar, en välfungerande service med skola och infrastruktur tillräcklig för att kunna bo, verka och leva i skärgården." Vi kan dock konstatera att det finns mycket begränsade möjligheter för yngre människor att kunna hyra eller köpa en bostad för permanent boende i skärgården. Prisnivåerna har drivits upp på grund av stor efterfrågan på fritidshus, marknadsaktörer ser</p>	<p>Noterat. Texten har kompletterats med att det behövs ett bredare bostadsutbud.</p>

	<p>inga möjligheter att bygga bostäder i skärgården och tillgången på byggbar mark är mycket begränsad på grund av att stora delar av öarna omfattas av riksintressen och andra restriktioner.</p> <p>Vi anser därför att kommunen på kärnöarna måste ta ett större ansvar för att etablera andra boendeformer än de dyra enfamiljshus som i dag dominerar marknaden. Vi ser ett behov av ett bredare utbud av boendemöjligheter på öarna, med småskaliga flerbostadshus, bostadsrätter och äldreboenden. Kommunen har en roll i den utvecklingen genom att säkra tillgången på lämplig mark, underlätta tillståndsprocesser och bidra till att skapa finansieringslösningar för permanentbostäder. Kommunen bör också ge Värmdö Bostäder uppdrag att tillgodose ett basbehov av hyresrätter på kärnöarna.</p>	
i)	<p>Bastrafik och kommunikationer</p> <p>Vi delar uppfattningen att Skärgården också utgör viktiga besöks- och turistresmål som är en förutsättning för det lokala näringslivet. För att det ska fungera är det viktigt att kunna erbjuda en fungerande resa från start till mål, att det finns service samt tillgång till natur- och rekreationsområden.</p> <p>Vårt förslag till förändring: <i>För att det ska fungera är det viktigt att kunna erbjuda en resa från start till mål d v s att det finns reguljär regelbunden båttrafik från Stockholms innerstad-</i></p>	<p>Synpunkten är noterad. Region Stockholms trafikförvaltning äger frågan. De arbetar för tillfället med en sjötrafikutredning där kommunen deltar.</p>
j)	<p>Strandskydd</p> <p>Vi delar uppfattningen att strandskyddet är en viktig fråga för utvecklingen av kärnöarna. Det påverkar både utveckling av byar, möjligheten att bedriva verksamheter och förutsättningar för byggnation och annan utveckling av fastigheter i skärgården.</p> <p>Vi kan dock konstatera att de delar av Svartsö som anges som utvecklingsområden, d v s områden i anslutning till de befintliga bybildningarna, är stränderna i princip helt ianspråktagna och privatiserade så frågan är i praktiken inaktuell. Vi anser däremot att det ska ges ökade möjligheter att utveckla verksamheterna i strandlägen för näringar som förutsätter eller har stor fördel av strandnära</p>	<p>I miljöbalken finns bestämmelser som säger att upphävande eller dispens från strandskydd kan ges om det område som upphävandet eller dispensen avser behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området. Texten i översiktsplanen kommer därför inte att uppdateras.</p>

	<p>lägen, exempelvis restauranger, hotell, varvsverksamheter, taxibåtsverksamhet m fl.. Den pågående strandskyddsutredningen har uppdrag att förbättra förutsättningarna för näringsverksamhet, främst för småföretagare, besöksnäring och gröna näringar i landsbygd. I utredningsdirektiven anges att utveckling av näringsverksamhet i strandnära läge, som bidrar till tillgängliggörande av områden, kan främja det rörliga friluftslivet, besöksnäring och lokal service. Utredningen har därför föreslagit att det bör vara enkelt att få dispens för att bygga för verksamheter i landsbygdsområden, under förutsättning att verksamheten måste ha en fördel av ett strandnära läge.</p> <p>Vårt förslag till förändring <i>Kommunen anser att kärnöarna kan ses vara sådana landsbygdsområden där det i den pågående strandskyddsutredningen föreslås vara enklare att få dispens från strandskyddet för <u>näringsverksamheter som är beroende av en lokalisering i strandlägen och som bidrar till ett tillgängliggörande av kärnöarna</u></i></p>	
k)	<p><u>Ta till vara den växande resurs som de deltidboende utgör</u></p> <p>1) Vi noterar att ÖP-förslaget lyfter fram digitaliseringens nya möjligheter och vikten av goda kommunikationer för en levande skärgård där människor kan leva och verka. Inte minst under pandemin har den digitala utvecklingens nya möjligheter för många att arbeta mer flexibelt och på distans visat på den snabba omvandling av vårt sätt att arbeta som pågår. Många deltidboende i skärgården har under pandemin arbetat i stor utsträckning från bostaden i skärgården. Denna utveckling ger stora möjligheter att stärka skärgårdssamhällena och gör att den reella skillnaden mellan fast- och fritidsboende allt mer suddas ut. Ett ökat deltidboende kan t ex förväntas öka även underlaget för skola och förskola såväl som för annan service. Ett ökat deltidboende förutsätter tillgång till digital infrastruktur, goda kommunikationer med bastrafik och regelbunden båttrafik till Stockholms innerstad samt en grundläggande lokal service i övrigt.</p> <p>Vårt förslag till förändring:</p>	1. Texten uppdateras.

	<p>Utveckla kärnöar med;</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>En servicenivå som möjliggör för fast och deltidsboende samt besökare.</i> - <i><u>Förstärkta möjligheter för ett ökat deltidsboende</u></i> - <i>En funktionsblandad bebyggelse och olika boendeformer.</i> - <i>Möjlighet till ett dynamiskt näringsliv genom att bland annat tillgodose behovet av flexibla lokaler.</i> - <i>Möjlighet till digital utveckling - Tillgängliga platser för möten och socialt samspel.</i> 	
l)	<p>Kapitel 5 ”Genomförande”</p> <p>I kapitlet anges de förutsättningar kring ansvarsfördelning och samverkan mellan olika parter och myndigheter som krävs för att översiktsplanens intentioner ska uppnås.</p> <p>Svartsörådet anser att det i kapitlet tydligare ska anges kommunens möjligheter och ansvar för att översiktsplanens intentioner uppnås. Detta gäller särskilt för utvecklingen i skärgården där det finns mycket begränsade resurser och förutsättningar för marknadslösningar avseende exempelvis bostadsförsörjningen, bredbandsutbyggnad och övrig grundläggande service. I synnerhet gäller detta de utpekade kärnöarna där kommunen måste ta ett större ansvar för att säkra en robust utveckling. På flera ställen i planen beskrivs skärgården som glesbygdsområde av riksintressen. Utifrån den beskrivningen ser vi att kommunen behöver satsa resurser på dessa områden.</p> <p>Vi ser att kommunens roll och möjligheter att stödja utvecklingen i skärgården kan beskrivas i tre steg, dels i att genomföra den lagstadgade kommunala servicen (skola, avfallshantering, miljö, äldreomsorg etc) på ett sätt som är anpassat till förutsättningen på öarna, dels genom stöd till lokala initiativ (som verksamheter, föreningsliv etc.), dels genom utvecklade tillståndsprocesser, där ansökningar ska behandlas snabbt och effektivt samt att dessa bedöms utifrån de förutsättningar som finns på öarna.</p>	<p>Översiktsplanen är en del av en kontinuerlig process där ny lagstiftning och ny kunskap hela tiden tillkommer. Översiktsplanen som sådan är enbart vägledande för kommande planläggning och former av lovgivning. Detta innebär att frågor fortsatt kommer att behöva utredas i kommande skeden vad gäller marken och områdets lämplighet att utvecklas. Vad gäller till exempel lov-, tillståndsprocesser och i vissa fall handläggningstider så regleras de i lag som kommunen måste följa. Kommunen gör sitt bästa för att hantera ärenden snabbt och effektivt. Olika ärenden har olika förutsättningar. Texten kommer därför inte att uppdateras i översiktsplanen.</p> <p>En viktig del i kommunens fortsatta arbete är Havs-, kust och vattenplanen som ett tillägg till översiktsplanen. Den är en viktig förutsättning för att kunna utveckla bland annat skärgården på ett hållbart sätt i samspel med vatten- och naturvärden.</p> <p>Vad gäller bredband så tydliggörs kommunens åtaganden gällande bredbandsutbyggnad i den kommunala bredbandsplanen.</p>
39. Sveduddens samhällighetsförening		
a)	<p>Trafiksituationen för cyklister och gående utmed Sollenkrokavägen är i nuläget katastrofal. Många och tunga fordon trafikerar vägen vilket gör det</p>	<p>I kommunens gång- och cykelplan pekas gång- och cykelväg till Sollenkroka ut. Gång- och cykelplanen pekar ut att alla</p>

	<p>mycket riskfullt för gående och cyklister att använda vägen. En gång- och cykelväg behöver därför prioriteras från Djuröbron ända fram till Sollenkroka brygga.</p>	<p>fem centrumområden och replipunkter ska knytas ihop med gång- och cykelväg.</p> <p>Väg 686, Sollenkrokavägen, är statlig och det finns inga planer att bygga en gång- och cykelväg till Sollenkroka. Värmdö kommun kommer inte att kunna bygga gång- och cykelväg i egen regi utan det måste göras av Trafikverket, eller i nära samarbete med kommunen.</p> <p>Trafikverket har tagit fram, åtgärdsvalsstudie Enkel rapport, Väg 686 Björkås Djurö Värmdö kommun TRV 2020/29859. Trafikverket kommer inte att gå vidare med föreslagna åtgärderna.</p>
<p>40. Tovio vägförening</p>		
<p>a)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. I skrivningen om kultur och lokala kulturmiljöer i den reviderade översiktsplanen omnämns inte Norra Lagnö utan har flyttats till kulturmiljöårsprogramet. <p>Vi är av den uppfattningen att översiktsplanen har en starkare ställning än kulturmiljöprogrammet därför bör de lokala kulturmiljöerna omnämnas i översiktsplanen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. När det gäller naturreservat ser vi positivt på att Paradiset och Sången är utmärkta som naturreservat eftersom det är både ett viktigt rekreationsområde för oss på Norra Lagnö. Området hyser dessutom en hel del ovanliga arter. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Norra Lagnö utgör fortfarande ett kulturmiljöområde av lokalt intresse. Det är markerat i den digitala kartan med information kopplad till ytan i kartan. Däremot presenteras inte alla områden i text i översiktsplanen, då de finns i kulturmiljöprogrammet som vi hänvisar till. Vill man läsa mer om de lokala kulturmiljöområdena finns information om dem i kulturmiljöprogrammet. Båda dokumenten är vägledande dokument. Kulturmiljöområdet innebär fortfarande samma sak som tidigare. 2. Noterat.
<p>41. Vision Häst Värmdö</p>		
<p>a)</p>	<p>Hästnäringen är en växande näring i kommunen. En av förutsättningarna för att den ska kunna bestå och utvecklas är att det finns ridvägar. Främst för den dagliga hästhållningen är det av yttersta vikt att barn och unga, men även vuxna, kan rida säkert utomhus. Om hästnäringen ska kunna bestå och utvecklas är det nödvändigt att det finns rejält med mark för stall, ridhus och hagar samt ridvägar.</p> <p>Det är glädjande att ett huvudsyfte är att bevara natur- och kulturvärden och att ni betonar att det rörliga friluftslivet är viktigt, där ridning och annan hästverksamhet är en aktiv del och betyder så mycket för barn och unga.</p>	

	<p>Hästnäringen är dock mångfacetterad och berör så mycket mer än fritidsverksamhet. Det är en betydande näring i kommunen med gissningsvis mer än 100 heltidsarbeten, hästen är en landskaps- och kulturarbetare genom att de håller landskapet öppet genom bete och foderodling, de bidrar till invånarnas hälsa och arbetar inom rehabilitering, habilitering, vård, friskvård och utbildning, de påverkar även miljön både positivt och negativt, där fler insatser behöver göras. Allt detta gör att vi berör många olika delar i översiktsplaneförslaget och kommunens verksamheter, varför kommunen har ansvar att ta med hästen i de olika sammanhangen.</p> <p>Vi kommer nu gå igenom hela översiktsplanen med start på sid 2 med citat av kommunalråd Deshira Flankör: ”Några viktiga målsättningar i översiktsplanen är att kommunens grönområden värnas, ...”</p>	
b)	<p>1) Kapitel 1 Bakgrund</p> <p>På sid 6 noteras att ”<i>I den regionala utvecklingsplanen beskrivs stora delar av Värmdö som landsbygd och naturområden med ett strategiskt stadsutvecklingsläge i Gustavsberg.</i>”</p> <p>Värmdö Hästvagnar anser</p> <p>Här saknar vi en utförlig beskrivning och vilka åtgärder kommunen vill vidta för att bevara och utveckla landsbygden, den nämns väldigt summariskt på sid 79. Vi anser att landsbygden och naturområdena är Värmdös viktigaste tillgång som med tanke på sårbarhet, klimatkris mm, och behöver en strategisk plan för utveckling.</p>	<p>1. I kapitlet Mark- och vattenanvändning finns en del om landsbygdsområden, där utvecklingen på landsbygden beskrivs.</p>
c)	<p>Kapitel 2 Utbyggnadsstrategi</p> <p>Sid 12 -13 ”<i>Detaljplaneläggning av nya bostadsområden och ny bebyggelse ska koncentreras till kommunens centrumområden, utveckling av sammanhängande bebyggelse råder kommunen över genom planmonopolet.</i>” ”<i>En koncentrerad bebyggelse betyder även att större sammanhängande grönområden på andra platser kan bevaras.</i>”</p>	<p>1. Synpunkt noterad.</p> <p>2. Noterat.</p> <p>3. Hur ridstigar ska anläggas finns beskrivet i kommunens tekniska handbok. Värmdö kommun verkar för att möjliggöra ridning på ett säkert sätt där behov och rådighet finns.</p>

<p>Värmdö Hästvägar anser</p> <p>1) Vi vill understryka hur viktigt det är att ej ta nya områden i anspråk för bostäder utan bygga så som beskrivs ovan i detta förslag. Vi vill betona att det är viktigt att kommunen använder sitt planmonopol.</p> <p>Sid 17 ”För att bevara och säkra stora rekreationsområden behöver såväl kommunen som Länsstyrelsen verka för att skydda dessa områden långsiktigt.”</p> <p>Värmdö Hästvägar anser</p> <p>2) Det går inte att nog understryka hur viktigt detta är.</p> <p>Sid 18 GC-vägar ”Kommunen gör en stor satsning för att bygga ut det regionala och lokala gång- och cykelvägnätet mellan centrumområden till replipunkter och andra målpunkter. Den kommunala utbyggnaden samordnas i så stor utsträckning som möjligt med vatten och avlopp för resurseffektivitet. Utbyggnaden sker ofta längs med det statliga vägnätet. Kommunen anser att staten genom Trafikverket behöver ta ett större ansvar ...”</p> <p>Värmdö Hästvägar anser</p> <p>3) Vi anser att både Trafikverket och kommunen bör ta ett större ansvar för fordonet häst, dvs ridstigar bör säkras och anläggas i samma utsträckning som andra åtgärder för oskyddade trafikanter.</p> <p>Vi vill poängtera att det är enkelt att göra en ridstig vid sidan av en GC-väg. Goda exempel finns vid Älvsby industriområde, där man klipper gräset utmed GCvägarna, varvid hästarna kan gå där.</p> <p>Sid 21 ”Värna och utveckla den regionala och kommunala grönstrukturen. Utveckla befintliga och nya park-, natur- och friluftsområden med höga natur- och upplevelsevärden. En rik biologisk mångfald och en fungerande grön infrastruktur ökar ekosystemens resiliens (motståndskraft och återhämtningsförmåga) mot störningar och förändringar och säkrar därmed vår tillgång till</p>	<p>4. Noterat.</p> <p>5. Noterat.</p> <p>6. Hästhållning, liksom annan djurhållning och lantbruk, får ses ingå i ett variationsrikt och kultiverat landskap.</p> <p>7. Noterat.</p> <p>Kommunens vilja är i förstahand att lokalisera nya bostäder till våra centrumområden där det finns god tillgång till kollektivtrafik och service. I övrigt ska ny bebyggelse främst tillkomma i kollektivtrafiknära lägen, på våra kärnöar och i våra prioriterade förändringsområden. I områden utanför de utpekade bebyggelseområdena förväntas inte ny bebyggelse tillkomma i liknande utsträckning.</p>
---	--

<p><i>viktiga ekosystemtjänster.”</i></p> <p>Värmdö Hästvagnar anser</p> <p>4) Både för tama och vilda djur är grönstrukturen av yttersta vikt och för den biologiska mångfalden är hästen en viktig medarbetare genom sitt betande och trampande.</p> <p>Sid 22 Näringsliv och ekosystemtjänster</p> <ul style="list-style-type: none">• Föra en aktiv dialog med näringslivet om dess behov och utveckling.• Bevara och utveckla naturens ekosystemtjänster genom långsiktig planering och innovativa naturbaserade lösningar. <p>Värmdö Hästvagnar anser</p> <p>5) Vi vill poängtera att hästnäringen ingår i näringslivet och kan bidra på många sätt inte minst genom att utveckla ekosystemtjänster och nya nischer i näringslivet.</p> <p><i>”Värna den lokala platsidentiteten. Kommunen präglas av en stor variation i bebyggelsen med bland annat fritidshusområden, bruksortssamhälle, fiskebyar och varvsmiljö med ett variationsrikt landskap där olika epoker står för olika årsringar i kulturmiljön”</i></p> <p>Värmdö Hästvagnar anser</p> <p>6) Vi saknar hästhållningar i uppräkningslistan ovan!</p> <p><i>Riktlinjer</i></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Arbeta aktivt med att synliggöra kulturlandskapet och göra det till en attraktivitetsfaktor för såväl boende som näringslivet.</i>• <i>Exploatering och åtgärder anpassas till landskapet och visar hänsyn till befintlig bebyggelse men tillåts samtidigt göra avtryck av samtiden.</i> <p>Värmdö Hästvagnar anser</p> <p>7) Vi poängterar åter att hästen är en viktig arbetskraft för att synliggöra kulturlandskapet och göra det attraktivt. Då allt byggande/förtätning påverkar hästnäringen negativt, eftersom all typ av byggnation medför ökad trafik, vilket är ett orosmoment och många gånger hinder för hästverksamhet. Därför är det mycket viktigt att ev exploatering och andra</p>	
---	--

	åtgärder anpassas till landskapet, enligt riktlinjerna ovan.	
d)	<p>Kapitel 3 Allmänna intressen</p> <p>sid 24 Bostadsutveckling <i>Riktlinjer</i> Planering av nya bostadsområden ska ta hänsyn till behov av service i form av förskola, skola, arbetsplatser, kommersiell service samt ytor och lokaler för kultur, idrott och rekreation.</p> <p>Värmdö Hästvågar anser 1) Här vill vi återigen påpeka att hästverksamhet kräver stora ytor.</p> <p>Sid 25 - 26 Näringsliv och handel Historiskt sett har Värmdös näringsliv präglats av bruks- och industrisamhället genom porslinstillverkning samt ett stort antal småföretagare inom hantverk och besöksnäring.</p> <p>Värmdö Hästvågar anser 2) Ni skriver historiskt sett, men det är en ganska kort tillbakablick som beskrivs. När man går lite längre tillbaka var det bönder och fiskare som utgjorde Värmdös näringsliv.</p> <p><i>”Näringslivet i Värmdö är varierat och utspritt. Olika typer av verksamheter är lämpliga på olika platser i kommunen då de kräver olika stora markytor, lokaler, kommunikationslägen och kundunderlag.”</i></p> <p>Värmdö Hästvågar anser 3) Detta är faktorer som är viktiga för hästnäringen, inte minst ridskolor bör finnas bostadsnära och/eller med goda kollektiva förbindelser.</p> <p><i>”Fler medborgare som arbetar i kommunen bidrar till att öka kundunderlaget för lokala företag samt skapar en hållbar vardag och ökad livskvalitet för medborgarna.”</i></p> <p>Värmdö Hästvågar anser 4) Här är hästnäringen ett utmärkt exempel där arbetet måste ske på plats i Värmdö och de allra flesta verksamma bor i Värmdö och deras tjänster köps huvudsakligen av Värmdöbor.</p>	<p>1. Noterat.</p> <p>2. Det är korrekt.</p> <p>3. Noterat.</p> <p>4. Noterat.</p> <p>5. Noterat.</p> <p>6. Frågan har skickats vidare till Kultur- och fritidskontoret.</p> <p>7. Noterat. För åtgärder på det statliga vägnätet ansvarar Trafikverket. Kommunen arbetar aktivt med att bevaka frågorna och deltar i arbetet med i åtgärdsvalsstudier samt i vägplaneprojekten, så som Grisslingerakan, där vi försöker säkerställa funktioner som vi fått i uppdrag att prioritera. Det rör sig bland annat om säkra övergångar, säker gång- och cykelväg etc.</p> <p>8. Ridstig – se svar ovan.</p> <p>9. En mottagningsstation för hästgödsel är inte en kommunal fråga och inte en fråga som tas upp i översiktsplanen. Kommunen ansvarar för att ta hand om privatpersoners avfall.</p> <p>10. Noterat. I översiktsplanen finns en riktlinje som säger ”Sol, vind- och vågkraft samt värmepump teknik, passiv teknik och miljövänlig biobränsleteknik prioriteras.”</p> <p>11. Noterat. Texten revideras till granskning.</p> <p>12. Då vi inte kan visa all information på de tryckta kartorna i PDF:en har vi valt att visa den information och de allmänna intressen som rör flest. Det är svårt att redovisa för mycket information på kartorna, då de blir tillslut blir oläsbara.</p>

<p><i>”Riktlinjer</i></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Kommunen ska föra en aktiv markpolitik kopplad till näringslivets utvecklings- och etableringsförutsättningar.</i>• <i>I detaljplan inte begränsa möjligheten för olika typer av verksamheter att etablera sig genom precisering av användning om användningen inte bedöms få en stor betydelse för utformningen eller innebära en betydande omgivningspåverkan.</i> <p><i>Verksamhets-, företags- och industriområden</i> <i>Värmdö har fem områden med småindustri, industri och större verksamheter utspridd geografiskt i kommunen. Dessa områden är viktiga för verksamheter som behöver billiga lokaler, kräver stora ytor eller i viss mån är störande för sin omgivning och därför inte kan ligga i nära anslutning till bostadsbebyggelse.”</i></p> <p>Värmdö Hästvagnar anser</p> <p>5) Vi vill betona att hästnäringen är en typ av företagande som kräver stora ytor och bör ingå i planeringen av sådana områden, för att möjliggöra t ex en hästsportanläggning, veterinärklinik, nya hästhållningar mm</p> <p>Sid 27 Besöksnäring och turism, <i>Riktlinjer</i></p> <p>Värmdö Hästvagnar anser</p> <p>6) Vi saknar en punkt om att verka för högre kunskap om allemansrätten/allemansskyldigheten då bristande kunskap tyvärr kan inverka negativt, inte bara på hästnäringen.</p> <p>Sid 28 Vagnätet</p> <p>De större vägarna utgör stora barriärer för det rörliga friluftslivet inkl hästverksamhet.</p> <p>Värmdö Hästvagnar anser</p> <p>7) Att kommunen bör arbeta för många säkra övergångar som kan ordnas på olika sätt. Över motorvägsdelen av väg 222 rekommenderar vi ekodukter.</p> <p>Gång- och cykelvägar</p> <p>Värmdö Hästvagnar anser</p> <p>8) Vi vill återigen framhålla vikten att anlägga ridstig tillsammans med GC-vägar, t ex genom att anlägga en cirka 1 – 1,5 m bred grusad yta</p>	<p>Den digitala kartan uppdateras med ridstigarna.</p> <p>13. Noterat. Den föreslagna delen av jordbruksmarken sträcker sig längs med väg 653 mellan Återvall och Långvik. Planarbetet går att ta del av på kommunens webbplats. Detaljplanen har varit ute på samråd. Det finns möjlighet att lämna yttrande på planen under granskning.</p> <p>14. Noterat. I kapitlet om allmänna intressen under avsnittet Rekreation, kultur- och friluftsliv/Kulturliv, idrott och mötesplatser finns riktlinjen ”Vid planering ska hänsyn tas till befintliga ridvägar och stigar.”</p> <p>15. I kapitlet om allmänna intressen under avsnittet Rekreation, kultur- och friluftsliv/Kulturliv, idrott och mötesplatser finns riktlinjen ”Vid planering ska hänsyn tas till befintliga ridvägar och stigar.” Det innebär att hänsyn ska tas till ridvägar och stigar om andra anspråk görs på en plats.</p> <p>16. Noterat.</p>
--	---

	<p>intill för maximalt resursutnyttjande av både mark och ekonomi.</p> <p>Sid 35 Avfall och materialåtervinning Värmdö Hästvagnar anser 9) Vi önskar att en mottagningsstation för hästgödsel anläggs i t ex Ekobacken. Där kan gödsel från framför allt mindre hästhållningar läggas för kompostering, för att sedan i största möjliga mån spridas på åkrar, trädgårdar och rabatter, alt för att använda det i biobränsleverket för att alstra värme.</p> <p>Sid 36 Energiförsörjning Värmdö Hästvagnar anser 10) Att kommunen bör uppmuntra och underlätta för anläggande av solceller/solpaneler på bl a stall och ridhus som har stora tak, väl lämpade för solenergi.</p> <p>Sid 45 Skyddsavstånd till verksamheter. <i>”Vid planläggning och tillståndsprövning av bebyggelse intill vissa verksamheter bör skyddszoner tillämpas av säkerhets- och hälsoskäl. Zonerna bör anges i de detaljplaner som berörs. Riktvärden för skyddsavstånd finns i Boverkets allmänna råd Plats för arbete. Djurhållning kan leda till störningar i form av lukt och buller. Hälsoriskerna på grund av allergener gör att skyddsavstånd ska eftersträvas intill bostäder, skolor eller övriga allmänna platser där folk normalt vistas dagligen. Kring skjutbanor, motocrossbanor med mera som orsakar buller bör avstånd baseras på bullerberäkningar och gällande riktvärden.</i></p> <p>Riktlinjer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kring verksamheter med små risker eller enstaka hästar bör en zon om 50 meter avsättas.• Kring verksamheter med viss risk, bensinstationer, stall med mera bör 100–200 meter tillämpas.• Kring verksamheter med risk som reningsverk och djuranläggningar bör 200–300 meter tillämpas.• Kring verksamheter med betydande risk för fara, lukt och buller bör 500 meter eller mer tillämpas.”	
--	---	--

	<p>Värmdö Hästvagnar anser och rättar</p> <p>11) Här citerar vi från Boverket: Boverket (2014). Kan man bygga nära häststallet? https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/samplanerassverige/planeringsfragor/halsa-sakerhet-och-risk/djurhallning/</p> <p>Boverkets rapport 2011:16 Vägledning för planering för och invid djurhållning s5.</p> <p>Avsnittet om djurhållning 9.2 i Boverkets allmänna råd (1995:5) ”Bättre plats för arbete”, har upphävts.</p> <ul style="list-style-type: none">• Den viktigaste förändringen gentemot de allmänna råden är att vägledningen inte innehåller rekommenderade skyddsavstånd.• Fram till senare år har det traditionella sättet att begränsa omgivningspåverkan från djurhållning varit att placera störningskällan dvs. djuren långt från känsliga miljöer och vice versa. Det har dock visat sig att detta sätt att hantera konflikter inte ger bra planeringsresultat och att det finns alternativa möjligheter att begränsa störningar och alternativa sätt att åstadkomma godtagbar samexistens mellan djurhållning och bebyggda miljöer.• Verksamhetens art och omfattning måste beaktas. Allmänt gäller att ju fler djur det finns på en begränsad yta desto större påverkan på omgivningen. Mängden av allergen som sprids ökar med antalet hästar. Några få hästar ger oftast obetydlig störning medan ridskola eller travbana med många hästar och mycket aktivitet i omgivningen kan ge upphov till betydligt större olägenheter. Större anläggningar medför också ökat behov av ridvägar och andra transportvägar. Pågår verksamheten helt och hållet inomhus blir störningarna oftast begränsade.• Hälsoriskerna med hästallergi är mindre än man trodde <p>Hästvagnsföreningen kommenterar</p> <p>Eftersom Boverket tagit bort riktlinjer om skyddsavståndet med meteravstånd från häststall ska dessa strykas i kommunens arbete. Istället ska en helhetsanalys i varje enskilt fall genomföras, så som Boverket beskriver i sin rapport ”Vägledning för planering för och invid djurhållning”.</p>	
--	--	--

När ny bebyggelse anläggs är det viktigt att de placeras på så sätt att olägenheter inte uppstår vare sig för boende eller hästhållningen. Inte på så sätt att hästhållningen tvingas upphöra.

Sid 47 karta

Värmdö Hästvagar anser

12) Vi saknar ridstigarna på denna karta.

Sid 51 Jordbruksmark

” I Värmdö kommun utgörs ca 2,5 procent av den totala landarealen av åkermark och 1,1 procent av betesmark.

I Återvall föreslås att en del av en jordbruksmark tas i anspråk för gång- och cykelväg.”

Riktlinjer

- Ingen exploatering bör medges på brukningsbar jordbruksmark (åker- och betesmark). Möjligheten att bedriva jordbruk ska inte försvåras.*
- Vid anläggning av VA-ledningar, pumpstationer och kommunala gång- och cykelvägar ska så långt möjligt undvikas på jordbruksmark.*

Värmdö Hästvagar anser

13) Vi motsätter oss att jordbruksmark används där då marken används för hästhållning och är klassad som jordbruksmark. Det finns annat alternativ.

Kommunen bör skydda och uppmuntra till att utnyttja mer mark till beten, 1,1 procent är alldeles för lite, inte minst för att hålla landskapet öppet. Vi instämmer i föreslagna riktlinjer.

Sid 52 Rekreation, kultur och friluftsliv

”Utöver de större natur- och rekreationsområdena finns det runt om kommunen anlagda platser för lek, bad, uteträning, längskidåkning och ridning. De finns tre elljusspår och på flera platser finns leder utmärkta.

Riktlinjer

Säkerställ tätortsnära rekreationsområden samt mark kring cykel- och vandringsleder.”

Värmdö Hästvagar förtydligar

14) Under ordet ridning innefattas stall,

hästhållningar, ridskolor (som är stora fritidsgårdar), hagar, ridhus/-banor och ridstigar. Vi vill påpeka att varje ridstig som anlagts blivit mycket populära även för promenader. Under riktlinjerna saknar vi ridleder.

Sid 53

”Ridning är en av de populäraste sporterna på Värmdö, speciellt bland flickor, och det finns idag ca 90 stall och sex ridskolor. När bostadsområden växer får det påverkan på ridsporten då tidigare ridstigar tas i anspråk för andra ändamål. Att det fortsatt finns möjlighet till ridning på vägar och i stigar i anslutning till hästhållningen är viktigt för sporten.

Riktlinjer

- Nya idrottsanläggningar förläggs i tätorterna, gärna i anslutning till befintliga anläggningar för att minimera driftskostnader.*
- Vid planering ska hänsyn tas till befintliga ridvägar och stigar.”*

Värmdö Hästvägar anser

15) Vi vill bara understryka att ridanläggningar ingår i begreppet idrottsanläggningar och behöver vara lättåtkomliga för barn och ungdom. Vi saknar en strategi för att undvika att ta ridstigar i anspråk för andra ändamål. För att undvika detta har vi inventerat vägar och stigar som används för ridning i kommunen, vilka numera finns i kommunens interna karta Kikaren.

När bebyggelse planeras ska hänsyn tas till stall och ridanläggningar i närheten på så sätt att ridning mellan dessa inte omöjliggörs. Vid behov ska ridstigar anläggas som ersättning för eventuella stigar eller stråk som försvinner när det byggs.

När nya gång och cykelvägar anläggs ska behov för ridning längs dessa analyseras. Vid behov ska ridmöjligheter längs GC-vägarna anläggas. Detta ska även göras när GC-vägar renoveras eller byggs om.

sid 54 - 56 Kulturmiljöer

”Det bästa sättet att upprätthålla en kulturmiljö är att den får leva och brukas, med hänsyn till dess specifika värden. Även jordbruk och kulturlandskapet utgör en viktig

	<p><i>förutsättning för att det även i framtiden ska vara möjligt att behålla, förstå och uppleva stora delar av kommunen.</i></p> <p><i>Riktlinjer</i></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Bete av öppna marker uppmuntras för att motverka igenväxning av kulturlandskapet.”</i> <p>Värmdö Hästvagar anser</p> <p>16) Vi vill understryka att stora delar av kulturmiljöerna består av betesmarker och åkrar, vilka båda behövs för att säkerställa hästhållningen. Vi instämmer i att det bästa är att dessa brukas, annars växer de snabbt igen, vilket redan skett med alltför många ängar och åkrar i Värmdö. Idag är hästen ett av de viktigaste betesdjuren i Värmdö, som aktivt håller landskapet öppet. Cirka en fjärdedel (25 procent) av lantbrukares omsättning härrör från hästnäringen (källa LRF), bland annat som stor konsument av skördat foder. Vi ser gärna att kommunen hjälper till att uppmuntra bete på fler marker, bland annat kommunens egna.</p>	
e)	<p>Kap 4 Mark- och vattenanvändning</p> <p>Sid 68 Gustavsberg <i>I takt med att fler bosätter sig i området ökar också behovet av tillgång till rekreationsområden och värnandet av viktiga grönområden för spridning av djur och växtliv. Planeringen i områdets centrala delar behöver beakta och nyttja kulturmiljön som en resurs.</i></p> <p>Värmdö Hästvagar anser</p> <p>1) Vi understryker att det är viktigt med centrumnära hästhållning av flera skäl. Barn och unga kan lätt ta sig till stallet, de vilda djuren och växterna får mer utrymme och många bilresor undviks, vilket är bra för miljön.</p> <p>Sid 72 Hemmesta <i>”Hemmesta avgränsas i nordväst av vatten och i sydöst av Storskogen som utgör en del av Nacka-Värmdö kilen. I anslutning till Hemmesta finns idag ingen skyddad natur, skogen ägs av flertalet privata markägare. Delar av Storskogen bör utvecklas för rörligt friluftsliv. De rekreativa värdena i Hemmesta med idrott och tillgång till natur ska värnas och</i></p>	<p>1. Noterat.</p> <p>2. Noterat.</p> <p>3. Området runt Vidsjön föreslås bli ett naturreservat. För fastigheten Brunn 1:286 pågår ett detaljplanearbete som har föregåtts av ett planprogram för Brunn. Just nu befinner sig planarbetet i ett utredningsskede. När detaljplanen ställs ut för samråd finns möjlighet att lämna synpunkter. Mer information om projektet finns på kommunens webbplats.</p> <p>4. Gröna näringar får ses ingå i det varierade näringsliv med olika typer av verksamheter som beskrivs under avsnittet Näringsliv och handel i kapitlet Allmänna intressen.</p> <p>5. I kapitlet om mark- och vattenanvändning anser kommunen att exploatering på jordbruksmark ska</p>

<p><i>på längre sikt säkras.”</i></p> <p>Värmdö Hästvågar anser</p> <p>2) Vi understryker att det är viktigt med centrumnära hästhållning i Hemmesta av flera skäl. Barn och unga kan lätt ta sig till stallet, de vilda djuren och växterna får mer utrymme och många bilresor undviks, vilket är bra för miljön.</p> <p>Sid 72 - 73 Brunn <i>”Söder om Brunn sträcker sig ett större sammanhängande grönområde med mestadels äldre skog som ingår i Nacka-Värmdö kilen. I takt med att samhället växer finns även behov av att säkra detta grönområdes natur- och rekreationsvärde.</i></p> <ul style="list-style-type: none"><i>• Vid planläggning bör hänsyn tas till befintlig bebyggelse och befintliga stråk genom att gröna släpp och skogsridåer bevaras. Hänsyn bör tas till områdets naturliga topografi genom att sprängningar begränsas där det är möjligt</i><i>• Natur- och rekreationsområden i anslutning till Brunns centrala delar bör skyddas och tillgängliggöras. I södra Brunn bör skydd av natur och ny bostadsbebyggelse samplaneras.”</i> <p>Värmdö Hästvågar anser</p> <p>3) Ovannämnda område är en svag grön kil som bör bevaras i sin helhet. Ds ingen exploatering bör tillåtas. Det är ett viktigt område för ridning med flera hästhållningar i närheten.</p> <p>Sid 79 Landsbygdsområden <i>”Riktlinjer</i></p> <ul style="list-style-type: none"><i>• Exploatering på jordbruksmark ska undvikas.”</i> <p>Värmdö Hästvågar anser</p> <p>4) Alla befintliga åkrar och ännu fler behövs för att säkerställa foder till hästar och mat till människor, därför bör kommunen se som ett av sina uppdrag att uppmuntra fler att ägna sig åt de gröna näringarna. I förslaget till Översiktsplan nämns endast företagstyperna Hantverk och Handel. Andra sektorer såsom Service och Gröna näringarna saknas helt. Exempelvis ridinstruktörer, stallchefer, hovslagare, lantbrukare, trädgårdsmästare, fiskare, frisörer, bensinmackar, hemtjänst m fl är helt utlämnade.</p>	<p>undvikas. Jordbrukare och hästhållning tas inte upp här. De ses ingå i kommunens varierade näringsliv som beskrivs i kapitlet om allmänna intressen.</p> <p>6. Noterat.</p> <p>7. Noterat. Vad som blir tillåtet i de framtida naturreservaten bestäms i reservatsföreskrifterna. De utformas i samband med upprättandet av nya naturreservat.</p> <p>8. Noterat.</p> <p>9. Mörkdalen kommer att utredas som en yta för dagvattenhantering. Detta har betydelse för översvämningshantering i övriga Gustavsberg. Skeviksodlingen ligger centralt i Gustavsberg och föreslås därför utredas för bostäder, så kan jordbruksmark på mer perifera platser bevaras.</p> <p>För Kil finns ett pågående planarbete. Mer information finns på kommunens webbplats.</p>
--	---

5) Jordbruks- och betesmark nämns, men de yrkeskategorier som brukar eller utnyttjar marken har utlämnats. Jordbrukare måste med i uppräknningen av yrkeskategorier, liksom drivande av hästhållning.

6) Beträffande jordbruk så är markerna spridda över kommunen. Det innebär att bönderna som brukar marken måste kunna transportera sina maskiner mellan dessa. Maskiner som ibland är större och bredare än vanliga fordon. Vägarna måste därför utformas så att alla slag av lantbruksmaskiner kan färdas eller transporteras fritt utan hinder.

Sid 81 Natur och Rekreation

"I Värmdö kommun finns 47 naturreservat. 11 nya naturreservat föreslås i markanvändningskartan. Dessa är:" (vi utelämnar uppräknningen här)

"Dessa områden är sedan tidigare utpekade i kommunens naturreservatsplan som godkändes av Samhällsplaneringsnämnden 2013. Naturreservatsplanen ersätts av översiktsplanen."

Värmdö Hästvagar anser

7) Vi ser positivt på skapandet av fler naturreservat särskilt de sex nedan som är viktiga för hästverksamheten i kommunen. Vi förutsätter att ridning kommer bli tillåten i dessa.

1. Tjustvik
4. Östra Ekedal
6. Lågsunda-Paradiset-Sången
8. Skogen söder om Brunn
9. Malmaön
11. Del av Storskogen (Dyppeln-Svartträsket-Hampräsk)

Sid 82 Verksamhetsområden

"Verksamhetsområden utgör platser för industri och verksamhet som på något sätt är störande för omgivningen och inte kan placeras i direkt anslutning till bostäder. Det kan till exempel vara verksamheter som är ytkrävande, genererar tung trafik eller påverkar omgivningen med buller eller lukt."

Värmdö Hästvagar anser

	<p>8) Att hästverksamheter av olika slag ska ingå i planeringen av verksamhetsområden.</p> <p>Sid 84 Utredningsområden <i>”Utredningsområden är områden som föreslås få ny markanvändning, men där ny markanvändning behöver utredas vidare.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mörkdalen i Gustavsberg som idag utgörs av jordbruksmark föreslås utredas för flexibel yta för dagvattenhantering och rekreation.</i> • <i>Skeviksodlingen i Gustavsberg, en yta som utgörs av jordbruksmark, föreslås utredas för bostäder.</i> • <i>I Kil föreslås ett område utredas för småindustri, sådan verksamhet som kan ha omgivningspåverkan och därför inte bör lokaliseras i direkt anslutning till bostäder. Områden med höga naturvärden eller livsmiljö för skyddade arter bör utredas tidigt i planprocessen då detta kan komma att påverka omfattningen av utveckling.”</i> <p>Värmdö Hästvagnar anser</p> <p>9) Att kommunen ska följa sin policy att ej ta åkermark i anspråk för annat ändamål, varför vi avstyrker från att Mörkdalen och Skeviksodlingen ses som utredningsområden.</p> <p>Vi förordar att Kil utreds för hästverksamhet, t ex en regional hästsportanläggning. Med den goda tillgängligheten kan det utvecklas till en stor träffpunkt för hästsporten i hela Stockholmsregionen.</p>	
f)	<p>Kapitel 5 Genomförandeplan</p> <p>Sid 86 <i>”Många frågor som behandlas i översiktsplanen krävs samverkan.”</i></p> <p>Värmdö Hästvagnar säger</p> <p>1) Vi ställer alltid upp!</p> <p>Sid 87 <i>”För gröna frågor behövs en grönstrukturplan.”</i></p> <p>Värmdö Hästvagnar anser</p> <p>2) Det instämmer vi i och vill tillägga inte bara för friluftslivet utan för de gröna näringarna inkl. hästnäringen.</p>	<p>1. Noterat.</p> <p>2. Noterat.</p>
g)	<p>Till sist</p>	<p>1. Översiktsplanen är ett övergripande,</p>

	<p>1) vill vi framhålla vikten av att kommunen följer de viktiga grundprinciper som beskrivs i detta förslag till Översiktsplan, dvs huvudsyften är att bevara natur- och kulturvärden och att det rörliga friluftslivet är viktigt,</p> <p>Vi hänvisar till ”Hästar i Värmdö”, den bilaga kommunen gjorde till den nu gällande översiktsplanen samt vår skrivelse med förslag till förbättring av bilagan daterad 201028 (bilagd). Vidare har många hästintressenter gjort inlägg på Dialogkartan. Dessutom vill vi hänvisa till ”Vision för hästarnas Värmdö år 2035”.</p> <p>Vi deltar gärna i arbetet för att hitta bra lösningar för en hållbar kommun och säkerställa så att det i framtiden kommer vara möjligt att hålla hästar och rida säkert i området.</p>	<p>strategiskt dokument som ska vara vägledande vid kommunens planering och lovgivning.</p>
42. Värmdö fågelklubb		
a)	<p>Värmdö fågelklubb (VF) har tagit del av ÖP och välkomnar den integrerade sättet planen har tagits fram på och presenteras.</p> <p>I ÖP lyft de stora naturvärdena på Värmdö och en färsk rapport av Värmdö kommun rörande friluftslivet uppskattar kommuninvånarna närheten till grön infrastruktur, oftast inom 100 m från bostaden. Värmdö har mycket stora biologiska värden i jämförelse med många andra kommunen inom Länet och därför har kommunen även en ”skyldighet” att värna dessa för framtiden. En generell kommentar är att VF saknar analyser av hur naturen kommer förändras i framtiden, speciellt med fokus på klimatförändringar. Nya arter invasiva arter kommer etablera sig och här måste en stor beredskap förankras ihop med markägare. Andra arter kommer etablera sig som idag är mycket sällsynta i Sverige, exempelvis aspskimmerfjäril i Myttingeområdet och det gäller att även här ha beredskap att värna om deras livsmiljöer genom dialog med markägaren som i detta fall är Fortifikationsverket.</p> <p>Grunda havsvikar tillhör de mest produktiva områdena i Skärgården där mycket av fiskreproduktionen sker och här måste det ske en mycket restriktiv av nyetablerad infrastruktur som förstör dessa områden, exempelvis marinor</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Vi kommer att titta på föreslagna vandringsleder tillsammans med kommunens Kultur- och fritidskontor samt Driftsavdelning. Vi har fått LONA-bidrag för en naturstig på fastigheten Hemmestatorp 1:4.2. Värmdö kommun har genomfört en mindre förstudie kring olika lämpliga våtmarksrestaureringar. Förstudien fördjupas i kommande arbete med att ta fram en grönstrukturplan.3. I översiktsplanen finns text och riktlinjer som beskriver hur kommunen ska arbeta med friktor, bostadsnära och tätortsnära natur vid nyetablering av eller förtätning av bostadsområden.4. Detta kommer att studeras i den kommande grönstrukturplanen. I detaljplan för Östra Mörtnäs läggs stor vikt vid att minska negativa konsekvenser för de gröna svaga sambanden. I detaljplan för Brunn läggs stor vikt att gröna stråk för djur och människor bevaras.5. Just nu pågår ett projekt att peka ut nya ESKO-områden. Tyvärr kommer det inte

<p>och nya bryggor. Öar i innerskärgården har blivit i allt större grad kärnområden för ejdern som minskat dramatiskt i antal och dessa öar bör så fort som möjligt införas fågelskyddsområden under häckningstid.</p> <p>Skydd och restaurering av områden med höga naturvärden bör om möjligt även planeras möjliggör för allmänheten att kunna besöka dessa. Den dramatiska ökningen av personer som är ute i naturen under CORONA-krisen kommer med all sannolikhet bestå. Därför stödjer VF och betonar vikten av en grön strukturplan som har sikte på nu- och framtid. En ny dragning av "Horsstensleden" om den blir aktuell igen bör den stoppas då många viktiga undervattensbiotoper hotas förstöras för all framtid.</p> <p>Här är några specifika förslag:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Området Hemmesta sjöäng, Hemmesta Träsk, den föreslagna restaureringen av torvmossen nord om Torsby upp mot Kastmyrträsket och Kastmyrträsk fram till Älvsby industriområde bör kopplas ihop i ett nätverk av vandringsleder. (se även punkt 9)2. Det är viktigt att flera våtmarker restaureras för att säkerställa vattnet i landskapet som inte bara har att göra med fågelsjöar och fiskreproduktion utan även säkerställa ekosystemtjänster för framtiden, exempelvis för grundvatten, buffertkapacitet för kraftiga skyfall etc. Här bör en övergripande plan tas fram av kommunen för att undersöka potentiella framtida våtmarker i samråd med ideella föreningar och markägare.3. I all nyetablering och förtätning av nya bostadsområden bör grön infrastruktur ligga som en grund för det främjar även hälsan genom rekreation.4. De gröna kilarna inom kommunen för att vidmakthålla spridningskorridorer är av yttersta vikt att de inte förstörs, snarare bör de förstärkas och här bör kommunen i samråd med ideella organisationer ta fram förslag hur detta kan realiseras. Flera "svaga" sambanden i Nacka-Värmdökilen bör särskilt detaljstuderas: <i>Grisslinge</i> hur gröna kilen kan förstärkas, <i>Brunn/Ingarö</i> –	<p>att vara möjligt att skydda samtliga dessa områden. Kommunen behöver påbörja processer för att bilda de naturreservat som ligger som förslag sedan naturreservatsplanen antogs 2013 och slutföra både dem och pågående naturreservatsbildningar innan vi har möjlighet att peka ut nya naturreservat. Kommunen har även tagit fram förslag på nya reservat som har presenteras till Länsstyrelsen. Värmdö Kommun vill prioritera skydd av tätortsnära natur och anser att områden med särskild höga naturvärden som är av betydelse ut ett nationellt perspektiv i första hand bör skyddas av Länsstyrelsen. Delar av Runmarö är ett exempel på sådana områden.</p> <ol style="list-style-type: none">6. Att Björkviks brygga pekas ut som en replipunkt innebär inte att områden ska förses med infrastruktur som sanitetsanläggningar och samhällsservice. Den kan införas som en färjehållplats likt tidigare, utan en utbyggnad av faciliteter. Detta är något som kommer att utredas i ett senare skede. Det kommer inte att byggas bostäder där.7. Gränser för nya naturreservat sätts i arbetet med naturreservatsbildning.8. Just nu pågår arbetet att bilda ett naturreservat för Holmviksskogen, Kvarnsjön och Knutshav som sträcker sig fram till Öbsy träsk.9. Området beskrivs i förstudien för våtmarker. Vi tar frågan med oss till arbetet med kommunens grönstrukturplan.10. Även detta område är med i förstudien för våtmarker. Frågan tas med till grönstrukturplanen.
---	---

	<p>nytt bebyggelseområde S om Brunn är ett klart hot, trots planer på ett nytt naturreservat, mot den viktiga korridoren ända till naturreservatet Långviksträsk, som utpekats som riksintresse, <i>Björkås/Djurö</i> – hotas av förtätning av bebyggelsen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. 40 <i>ESKO</i> har utpekats i ÖP och VF betonar vikten att det tas fram en tidsplan för att skapa formellt skydd. 6. <i>Björkviks brygga</i> pekas ut som en möjlig replipunkt för trafik till södra skärgården. VF skeptisk, då en ytterligare exploatering skulle kunna leda till ett avbrott av den kedja av strandmiljöer som sträcker sig från Vishamn och ut till hela Björnöreservatet. 7. VF stödjer förslaget att <i>Gotthamra</i> föreslås bli naturreservat, men det är viktigt att upprätthålla en gräns mot den omfattande exploatering vid Gustavsberg. Lätt att det naggas i kanten. 8. VF stödjer att vid <i>Ösby träsk</i> föreslås en utvidgning av befintligt naturreservat. 9. VF anser att Kommunen bör ha en dialog med markägarna öster om <i>Hemmesta sjöäng</i> upp till Saltarökorset för att bevara vattnet längre i den delen och restaurera denna våtmark för att skapa ett nätverk av våtmarker. 10. <i>Morträsket</i> söder om Fagerdalavägen kan behöva formellt skydd och en dialog med markägaren bör inledas. 	
43. Värmdö sjöscoutkår		
<p>a)</p>	<p>Värmdö sjöscoutkår vill lämna nedanstående synpunkter under samrådet om den uppdaterade översiktsplanen för Värmdö kommun.</p> <p>Om Värmdö sjöscoutkår Värmdö sjöscoutkår är en av de större barn- och ungdomsföreningarna i Värmdö och våra ca 250 sjöscouter får under trygg positiv scoutgemenskap lära sig att uppskatta och trivas ute i natur och ute till sjöss. Som scout får du också växa som människa, träna på att ta ansvar och att behandla sig själv och andra väl. Sjöscoutverksamheten engagerar ett stort antal vuxna som ideellt utbildningar sig i scouting och ställer upp som scoutledare. Ca 400 barn, ungdomar och vuxna kommer varje vecka i</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vad gäller kultur och fritid i karta så är flertalet platser markerade i den digitala kartan över allmänna intressen. 2. Vad gäller detaljplanerna för Östra Mörtnäs, vägplan för Grisslingerakan samt planbeskedet för Mörtnäs 1:178 och hur de ska samordnas med scoutstugan är det en fråga som behöver lyftas i de enskilda projekten. I beslutet till planbeskedet för fastigheten Mörtnäs 1:178 m fl står att ”sökande ges i besked att kommunen är beredd, i en detaljplaneprocess pröva detaljplanläggning för handels-,

<p>kontakt med Värmdö sjöscoutkår.</p> <p>Om scoutstugan i Ålstäket Scoutstugan i Ålstäket har ett för verksamheten optimalt läge på stranden där vi på scoutmötena snabbt tar oss ut med kårens kanoter, optimistjollar och Avantis ut i vatten där vi inte möter tung båttrafik/färjor och inte heller berörs av pumpstationens breddningar av avloppsvatten i Torsbyfjärden.</p> <p>Vi har funnits på platsen sedan tidigt 1990-tal och vi bedriver idag en verksamhet med över 400 aktiva medlemmar varav 2/3-delar är barn- och ungdomar. Vi har själva byggt scoutstugan och är idag hyresgäster hos kommunen, med kontrakt.</p> <p>Säkerställ scoutstugan i översiktsplanen Översiktsplanen är otydlig när det gäller kultur och fritid generellt. Här behöver översiktsplanen bli väsentligt bättre för att det ska kunna fungera som vägledning för kommande planprocesser i kommunen.</p> <p>1) Vi anser att det är viktigt att på karta tydligt redovisa läget för alla kommunens stora kultur och fritidsverksamheter inklusive scoutstugan i Ålstäket. Det är nödvändigt för att kunna säkerställa dessa för kommunen så viktig funktioner i kommunen fortsatta utveckling.</p> <p>2) När det gäller scoutstugan är vi särskilt bekymrade över att de pågående planprocesserna i scoutstugans närområde, detaljplanen för Östra Mörnäs (etapp 2), vägplanen för Grisslingerrakan och arbetet med Olof Stenhammars markområde (infartsparkeringen i Ålstäket), innebär som de nu är utformade förslag som riskerar att innebära begränsningar i vår scoutverksamhet. Här kan och behöver översiktsplanen bli betydligt tydligare för att säkerställa bra lösningar för alla. Det är nödvändigt med tydliga direktiv för att Samhällsbyggnadskontoret ska ta tag i frågorna kring Ålstäket och särskilt frågorna kring säkerställande av scoutstugans funktion.</p> <p>Det går att hitta bra lösningar för markanvändningen kring scoutstugan Vi är övertygande om att det går att hitta bra lösningar. Lösningar som fungerar och skapar värde för alla parter - för oss i Värmdö</p>	<p>bostads-, parkeringsändamål och scoutanläggning på fastigheten Mörnäs 1:178 m.fl.” Frågorna om Ålstäket och scoutstugans funktion kommer således att studeras i ett kommande detaljplanearbete.</p> <p>3. Översiktsplanen kommer att uppdateras med information kring Barnkonventionen. För att fånga barn och ungdomars syn på och frågor kopplade till samhällsplaneringen har flertalet workshops hållits med kommunens ungdomsråd, VK Ung, i ett tidigt skede. Deras synpunkter har utgjort underlag för framtagandet av samrådshandlingen. Samhällsbyggnadskontoret ser att det är lämpligare att ta fram barnkonsekvensanalyser i detaljplanearbete eller i arbete med planprogram, då dessa arbeten är avgränsade till mindre geografiska ytor. Barnkonsekvensanalyser är värdefulla underlag i planarbetet. Exempel på detaljplaner där sådana har tagits fram är Hemmesta Centrum, Gustavsbergs centrum, Stadsparken och Kvarnbergsterassen.</p>
---	--

	<p>Sjöscoutkår, för Skanska, för trafikanterna på 222:an, för Stenhammar och för alla andra som lever och verkar i området. En dialog om helheten inklusive detaljplanerna är en förutsättning för att kunna hitta bra lösningar!</p> <p>3) Gör en barnkonsekvensanalys av översiktsplanen Att Barnkonventionen blivit svensk lag innebär betydligt högre krav på bland annat barnkonsekvensanalyser för att säkerställa barnens "rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne" (Barnkonventionen artikel 12).</p> <p>Vi anser inte att barnens perspektiv har tillgodosetts på ett tillfredställande sätt i översiktsplanen. Vi anser vidare att en barnkonsekvensanalys behöver göras för översiktsplanen innan det ställs utför granskning.</p>	
44. Älvsala Nya Tomtagareförening och Älvsala Vägförening		
a)	<p>Älvsala Nya Tomtagareförening (ägare till fastigheten Älvsala 1:1) och Älvsala Vägförening (Älvsala GA2) har tagit del av förslaget till ny översiktsplan för Värmdö. Vi ser att denna översiktsplan påverkar oss i egenskap av tomtägarförening med 255 fastigheter samt väghållare för 7,4 km enskild väg inom ett prioriterat förändringsområde, PFO19, inom vilket vi omfattas av tre olika detaljplaner som är i olika faser i planarbetet. Kommunalt VA har börjat byggas ut i grannföreningarna, och kommer till oss efter att planerna vunnit laga kraft.</p> <p>Våra synpunkter syftar till att tydliggöra såväl praktiska som ekonomiska konsekvenser som kan uppkomma för såväl våra föreningar som andra liknande föreningar genom de ställningstaganden som görs i översiktsplanen.</p>	
b)	<p>Inledning Det generellt glädjande att Värmdö kommun har ambitionen att växa och bidra på ett positivt sätt till regionen genom att bygga bostäder så att bostadsbristen kan minska. Det är dock viktigt att man gör det på ett sätt så att de nya invånarna har tillgång till samhällsservice som infrastruktur,</p>	<p>Översiktsplanen är vägledande i detaljplanearbeten men inte juridiskt bindande. Detaljplaner är ett av flera exempel på där kommunen kan arbeta för att genomföra det som står i översiktsplanen.</p>

	<p>förskolor och kollektivtrafik. För dessa kostnader måste kommunen ta ansvar.</p> <p>Att lägga över kostnader för t ex vägar, inklusive gång- och cykelvägar på enskilda medborgare genom de tomtägarföreningar eller samfällighetsföreningar de tillhör är inte långsiktigt hållbart. Förutom de stora kostnader många får ta för anslutningsavgift till kommunalt VA plus grävning på den egna tomten, så ska de då också ta en del av föreningens kostnader för att bygga vägar och cykelbanor.</p> <p>Kommunen har goda ambitioner, men de motsägs i översiktsplanen av allt som kommunen väljer att inte göra, eller vill lägga över kostnader för på enskilda; vägar, dagvattenhantering m.m. Det är också viktigt att det som anges i översiktsplanen verkligen införlivas i detaljplanearbetet.</p>	
c)	<p>Vägar</p> <p>I förslaget till ny översiktsplan anges att kommunens nuvarande strategi, att vägarna ska ha fortsatt enskilt huvudmannaskap, samtidigt som gång- och cykelvägar ska prioriteras. När området blir mer permanentbebott, vilket är kommunens målsättning kommer sannolikt även uppstå behov av gatubelysning. <i>Det innebär därmed att stora investeringar läggs över på våra medlemmar.</i></p> <p>Genom vårt område går Bullandövägen, som förvaltas genom en annan förening, där alla våra medlemmar också ingår. Det är en hårt trafikerad väg, där bl a busslinje 440 går, och även all trafik till Bullandö Marina (som för övrigt utgör en replipunkt som kommunen inte identifierat, se vidare under kollektivtrafik nedan). Vägområdet har inte planlagts inom ramen för PFO-området, och kommunen anser att vägen fortsatt ska vara enskild.</p> <p>Vår bestämda uppfattning är att åtminstone Bullandövägen bör få kommunalt huvudmannaskap och kommunen bör anlägga gång- och cykelväg längs hela sträckan genom Älvsala. Det är också viktigt att vägen planläggs.</p> <p>För att ta sig till nödvändig samhällsservice måste de som bor i Älvsala färdas med bil eller buss på Fagerdalavägen, väg 667. Den vägen är olycksdrabbad och kraftigt underdimensionerad för den trafik som går där. Från Saltarövägen och</p>	<p>I Värmdö kommun finns en tradition av att ansvar för vägar och andra allmänna platser förvaltas och finansieras av de boende, så kallat enskilt huvudmannaskap. Kommunen har en stor andel områden som ursprungligen är byggda för fritidshusbebyggelse samt gles bebyggelse i perifera områden som historiskt haft en enskild förvaltning.</p> <p>Kommunen har inte för avsikt att kommunalisera merparten av alla enskilda vägar utan avsikten är att i huvudsak behålla ett enskilt huvudmannaskap där det är lämpligt och där det går att motivera. För att säkerställa att bedömningar i detaljplaneprocesserna utgår från likabehandlingsprincipen har kommunen tagit fram riktlinjer för kommunalt huvudmannaskap vid detaljplanläggning. Vilka vägar som kan planläggas för kommunalt huvudmannaskap går att läsa om i riktlinjerna.</p> <p>I kommunens gång- och cykelplan är väg 667 utpekad för utbyggnad av gång- och cykelväg. Arbetet med gång- och cykelåtgärder i Värmdö måste prioriteras eftersom allt inte kan göras samtidigt.</p>

	<p>utåt är vägen för smal för att förses med mittlinje, vilket gör att många kör på fel sida av vägen. Olyckor inträffar ofta, tillbud inträffar flera gånger dagligen. Utöver den vanliga trafiken så förekommer cyklister i grupp och en ökande mängd EPA-traktorer, vilka leder till farliga omkörningar. Sannolikt går även del farligt gods på vägen, t ex bensintransporter och gasol till Bullandö Marina.</p> <p>Med den ökade volym tung trafik som under den närmaste tioårsperioden kommer att gå på vägen till följd av utbyggnaden av kommunalt VA, samt den kommande befolkningsökningen när allt fler kommer att bo permanent i framtiden, så behövs snabba åtgärder avseende vägen. Den lilla cykelväg som går längs vägen är smal, grusad och inte säker, och används idag mest som ridväg.</p> <p>Trots detta nämns inte väg 667 Fagerdalavägen överhuvudtaget i översiktsplanen. Komplettering krävs avseende detta. Vi uppmanar kommunen att snarast påbörja en dialog med Trafikverket avseende breddning av vägen, som ett minimum på sträckan öster om Saltarövägen, samt att bygga ut fickor vid busshållplatserna för att möjliggöra säkra omkörningar av bussar som släpper av passagerare.</p>	<p>Högst prioritet har det framtida huvudnätet som ska koppla samman kommunens centrumområden, regionala cykelstråk, replipunkter och prioriterade förändringsområden.</p> <p>Huruvida Bullandövägen kan tas över av kommunen är en fråga som ingår i detaljplanearbetet av området och behöver beaktas utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv. Gällande replipunkter är en replipunkt en strategisk bytespunkt för kollektivtrafikresor mellan skärgård, kärnöar, kommuncentrum och den centrala regionkärnan. De utgör regionalt viktiga noder och ska vara väl fungerande för person- och godstransporter till och från skärgårdsområdet och kärnöarna. Varje kärnö är försedd med allmän trafik genom båtförbindelser till en replipunkt på fastlandet. Bullandö Marina har inga kollektivtrafikfärjor eller godstransporter som går ut till skärgården så därav är det inte en replipunkt.</p> <p>Vi kommer att framföra era synpunkter om den bristande trafiksäkerheten på Fagerdalavägen till Trafikverket. Vår rekommendation är att rapportera händelser och synpunkter direkt till Trafikverket via denna sida, utöver att gå via kommunen https://e-tjanster-ka.trafikverket.se/kontaktcenter/?ref=road.</p>
d)	<p>Kollektivtrafik</p> <p>1) I översiktsplanen nämns att resor företrädesvis ska ske med cykel eller kollektivtrafik, samt att föräldrar ska kunna gå eller cykla med sina barn till förskolan. I och med att inga förskolor planeras i vårt område och det är en mil in till Hemmesta där förskolor finns, så <i>krävs en kraftigt förbättrad kollektivtrafik för de ca 2500 invånare som kommer att bo i PFO-område 19 i framtiden.</i></p> <p>Som det är nu har de som bor permanent här minst två bilar och kör sina barn i bil till förskolor och skolor, detta på grund av att det under stora delar av dagen är två timmar mellan bussarna och särskilt skolbarnen har svårt att</p>	<p>1. Noterat.</p> <p>2. I Värmdö kommun finns i dagsläget tre replipunkter med reguljär båttrafik till skärgården, Boda, Sollenkroka och Stavnäs. Replipunkterna är strategiska bytespunkter för kollektivtrafikresor mellan skärgård, kärnöar, kommuncentrum och den centrala regionkärnan. De utgör regionalt viktiga noder och ska vara väl fungerande för person- och godstransporter till och från skärgårdsområdet och kärnöarna. Varje kärnö är försedd med allmän trafik genom båtförbindelser till en replipunkt på fastlandet. Bastrafiken gör det möjligt</p>

	<p>komma hem själva på eftermiddagen.</p> <p>2) I översiktsplanen nämns också att kollektivtrafiken till de replipunkter som finns behöver förbättras, däremot nämns inte att Bullandö Marina också utgör en replipunkt. Många som har sina fritidshus ute på öarna har sina båtar på Bullandö, och reser därför frekvent till och från marinan. Dessutom kommer alla deras gäster dit med bil och hämtas upp, vilket utgör en belastning på den redan hårt trafikerade väg 667. Detta innebär att kollektivtrafiken behöver förbättras även under helgerna och under sommarmånaderna, då den är ännu glesare. Marinan har även blivit ett utflyktsmål på senare år, då allt fler verksamheter finns där, såsom restaurang, glassbar, uthyrning av båtar och kajaker, och inom kort även padelbanor.</p>	<p>att resa till och från fastlandet till kärnöarna, året runt. Bastrafiken baseras på utpekade replipunkter.</p> <p>Bullandö marina utgör inte en replipunkt i översiktsplanen eller den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen då det inte är en strategisk bytespunkt för kollektivtrafikresor mellan skärgård, kärnör, kommuncentrum och den centrala regionkärnan. Bullandö marina kommer därför inte att pekas ut som en replipunkt i översiktsplanen.</p>
e)	<p>Samhällsservice</p> <p>I översiktsplanen anges att digitaliseringen är en möjlighet för fler att arbeta på distans från sina hem i de prioriterade förändringsområdena. Detta är bra, men samtidigt planeras inte för någon samhällsservice i närheten. Det innebär att en förälder i vårt område måste köra sitt barn i bil till förskolan i Hemmesta, för att sedan åka hem och arbeta och sedan på eftermiddagen göra en ny bilresa till förskolan för att hämta. Det innebär i praktiken en extra bilresa per dag, jämför med om man åker vidare till sin arbetsplats, och en ytterligare riskfylld bilresa på väg 667. I översiktsplanen nämns att man ska kunna gå eller cykla till förskolan.</p> <p>Kommunen har ju ambitionen att minska bilresandet, då måste man möjliggöra detta genom att bygga förskolor där folk bor och kombinera detta med en väl utbyggd kollektivtrafik.</p> <p>I framtiden kommer sannolikt även att finnas behov av t ex en mindre obemannad livsmedelsbutik som är öppen året runt, samt någon form av äldreboende.</p>	<p>Bostadsbebyggelse, verksamheter, samhällsservice och kommunala anläggningar ska lokaliseras i centrumnära lägen där bebyggelse redan finns och i anslutning till kollektivtrafik för att främja ett hållbart resande, minska utsläppen av växthusgaser från transportsektor, och verka för ett mångsidigt hållbart näringsliv. Skolor och annan offentligt finansierad service ska främst lokaliseras till centrumnära lägen. En mer koncentrerad och tät bebyggelse möjliggör för en förstärkning av kollektivtrafik och bidrar också till ett mer resurseffektivt samhälle. I varje kommunal del ska respektive centrum ha en funktion som kommunalsentrum för varje försörjningsområde. Detta innebär att det i varje kommunal del bör finnas ett lokalt centrumområde med en service baserad på efterfrågan och behov.</p> <p>I översiktsplanen anges att förskolor och skolor planeras i strategiska lägen som möjliggör ett långsiktigt nyttjande. Nya skolor och förskolor ska gärna ligga så att de har nära till flera bostadsområden för att öka upptagningsområdet. När kommunen planerar för nya förskolor gör man det genom att titta på var behovet är störst, var flest bor och på platser som har god kollektivtrafikförsörjning. För att</p>

		<p>ligga så strategiskt som möjligt för så många i kommunen som möjligt ser kommunen att skolor, förskolor, äldreboenden och annan service lokaliseras till centrumnära lägen. För förskolor är närhetsprincipen viktig.</p> <p>Om en förskola eller äldreboende är aktuellt i området utreds i detaljplanearbete.</p>
<p>f)</p>	<p>Nya fastigheter Kommunen anger att omfattande förtätning genom avstyckning inte kommer att tillåtas. Vi delar uppfattningen att avstyckning av enskilda fastighetsägares tomter inte bör tillåtas. Däremot har vi ett önskemål att kunna stycka av ett fåtal nya tomter från föreningens gemensamt ägda mark, i anslutning till befintliga vägar, med syfte att finansiera kommande investeringar till följd av de förändringar som den nya detaljplanen innebär. Vi har i samrådsyttrande till pågående detaljplaner föreslagit 5–10 tomter fördelat över vårt stora område med 255 olika fastigheter, men hittills fått negativa besked om detta.</p> <p>En så begränsad avstyckning skulle innebära ett viktigt tillskott till våra föreningars ekonomi som är en förutsättning för att kunna bära de omfattande kostnader som kommer att uppstå i samband med installation av kommunalt VA i området, bl a för grävarbeten och det stora ansvar för investeringar i vägarna, inklusive gång- och cykelvägar som kommunen ålägger oss. Samma kommer att gälla andra föreningar, och det är viktigt att tydliggöra i översiktsplanen och som vägledning i detaljplanearbete att ett fåtal avstyckningar från gemensam mark inte är att se som ”omfattande förtätning”.</p> <p>Utan denna extra intäktsmöjlighet kommer våra medlemmar, som utöver anslutningsavgiften till kommunalt VA, också ska bekosta grävning på egen tomt, att drabbas av kraftigt höjda vägavgifter och övriga föreningskostnader. Vi ser en risk att många, framför allt äldre medlemmar, inte kommer ha råd att bo kvar.</p>	<p>I översiktsplanen anges att omfattande förtätning genom avstyckning ska undvikas. Tillväxten i kommunen måste vara hållbar och ske i en takt och på de platser där kommunen har en förmåga att möta utvecklingen på ett bra sätt. Skulle kommunen tillåta omfattande avstyckning leder det till att fler väljer att bosätta sig permanent i fritidshus vilket i sin tur leder det till att vattenåtgång och belastning på avloppsanläggningar ökar, trafiken ökar, behovet av barnomsorg, skolor och äldreomsorg ökar.</p> <p>Kommunen vill styra bebyggelseutvecklingen till våra centrumområden, kollektivtrafiknära områden samt våra kärnöar där det idag finns service så som livsmedelsbutiker, förskolor och äldreboenden. Det är på dessa ställen vi bäst kan möta utvecklingen.</p> <p>Frågan om avstyckning i det aktuella prioriterade förändringsområdet utreds i detaljplanearbetet.</p>
<p>g)</p>	<p>Naturreservat Vi noterar med glädje att Stickelsbergs naturreservat föreslås utökas. Dock saknar vi</p>	<p>Kommunen ser positivt på fler entréer, men det måste utredas och utföras i</p>

	<p>naturliga accesspunkter till detta naturreservat från vårt håll. Vi skulle gärna se en gren av Värmdöleden, t ex från Stickelsberg till vårt område. Den skulle kunna dras vidare ända till Bullandö och ansluta till kollektivtrafik där. Värmdöleden är för övrigt i behov av upprustning. En sådan upprustning och förlängning av leden skulle underlätta för kommuninvånarna att ta del av natur och frisk luft.</p>	<p>dialog med markägare och tekniska driften utifrån ökade driftskostnader. Vi kommer att undersöka möjligheten till en ny anslutning till reservatet till ert område. Frågan har skickats vidare till Kultur- och fritidskontoret. Att anlägga en ny stig i Stickelbergs naturreservat är dock förbjudet enligt föreskrifterna och kräver dispens/tillstånd från Länsstyrelsen.</p>
--	---	--

Privatpersoner

45. Privatperson

<p>a)</p>	<p>Har åsikter om den planerade byggnationen i Brunn ca 400 bostäder.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi har inte infrastruktur för det på Ingarö. Vägar, kollektivtrafik, mm - Inkräktar på den gröna kilen. - Gammelskog kommer att offras som vi bör bevara. <p>Givetvis också som jag bor på gränsen mot det nya området är jag också bekymrad över att vår avskildhet går förlorad med hus som byggs med insyn över våran uteplats.</p> <p>2 projekt är på gång/färdigställda redan i Brunn. Centrum och Vargbacken. Avakta åtminstone tills en analys kan göras utifrån dessa projekt map infrastruktur, mm (vilka vill bo i Brunn? Är det verkligen här man ska ha flerfamiljshus?)</p>	<p>Ett positivt planbesked för bostadsändamål på fastigheten Brunn 1:286 beslutades av kommunens planutskott (KSPU) 2019-01-24 §7. Ett planarbete pågår för fastigheten och ett start-PM för detaljplanen antogs i kommunstyrelsens planutskott (KSPU) 2021-03-16 §12. I beslutet fastställdes att detaljplanen ska föregås av ett planprogram för Brunn. Planprogrammet för Brunn godkändes av kommunstyrelsens planutskott 2019-11-19 § 49.</p> <p>Detaljplanen är just nu i ett så kallat utredningsskede innan detaljplanen kan ställas ut på samråd. Under utredningsskedet undersöks förutsättningar för planläggning, vilket innebär att utredningar tas fram som berör bland annat naturvärden, geoteknik, dagvatten och så vidare. I och med att planområdet och omgivningen har höga naturvärden och området består av kuperad terräng, är det viktigt att utreda hur ny bebyggelse kan placeras och utformas med hänsyn till dessa förutsättningar. När utredningsskedet är klart kommer ett planförslag att arbetas fram och ställs ut för samråd. Under samrådet finns det möjlighet för allmänheten att ta del av förslaget i sin helhet samt lämna synpunkter på planförslaget.</p> <p>I de primära bebyggelselägena, Brunn och Hemmesta, ser kommunen att det finns potential att utveckla platserna till</p>
-----------	--	---

		<p>sammanhängande miljöer med viss samhällsservice som främst möter de lokala behoven för omkringliggande bebyggelse. I Brunn finns redan viss service och tätare bebyggelse än i andra delar av kommunen, vilket är något kommunen vill bygga vidare på och vidareutveckla. Det är mer hållbart att utveckla platser där vi redan har viss infrastruktur på plats än att börja om från början någon annanstans. För att kunna utveckla bebyggelsen i Brunn behövs god framkomlighet för trafiken och attraktiva infartsparkeringsplatser för att öka andelen kollektivtrafikåkande och minska belastningen på vägnätet. Utöver detta behöver både Brunn och Hemmesta utvecklas och stärkas som kommundelscentrum med ett varierat bostadsbestånd, trygga mötesplatser, lokal grönstruktur och ökad möjlighet för näringsliv att etableras.</p>
46. Privatperson		
a)	<p>I och med att Brunn växer vore det önskvärt med fler badplatser i närheten. Redan idag är stranden vid Fladenbadet överfull på soliga sommardagar.</p>	<p>Då kommunen inte äger mark i lämpliga lägen för nya badplatser är det inte aktuellt att peka ut några nya platser i uppdateringen av översiktsplanen.</p>
47. Privatperson		
a)	<p>Bor i närheten av Vidsjön och promenerar ofta runt Vidsjön. Att bygga och exploatera ett, av de få, orörda naturområdena är skadligt för miljön, djurlivet och även för oss människor. Att bygga på orörd mark förstör naturen oåterkalleligt och för all framtid.</p>	<p>Området runt Vidsjön pekas ut som förslag till nytt naturreservat i översiktsplanen. Naturområdet runt Vidsjön pekades ut som förslag till nytt naturreservat i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällsplaneringsnämnden 2013. Naturreservatsplanen har nu lyfts in i förslaget till uppdaterad översiktsplan. Start-pm för att påbörja arbetet med att bilda ett naturreservat för området godkändes av kommunstyrelsen i juni 2021.</p>
48. Privatperson		
a)	<p>Motsätter mig förslaget. Önskar ej mer stadsläk miljö och mer trafik på Ingarö.</p>	<p>Bebyggelsen i Brunn föreslås bli blandad och anpassas till skärgårdskaraktär och landskapsbild. För att behålla platsens karaktär av ett närcentrum ska variation och skala värnas vid ny bebyggelse.</p>

49. Privatperson		
a)	<p>Det planeras alldeles för många bostäder i den gröna kilen i Brunn. Jag har inget emot att man exploaterar och bygger, men snälla bevara vårt fantastiska grönområde som en gång i tiden var tänkt som naturreservat.</p> <p>Dra ner byggnationen till hälften så blir det bättre för både infrastruktur och natur/miljö.</p>	<p>Direkt söder om Brunn föreslås ett naturreservat. Naturområdet runt Vidsjön pekades ut som förslag till nytt naturreservat i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällsplaneringsnämnden 2013. Naturreservatsplanen har nu lyfts in i förslaget till uppdaterad översiktsplan. Start-pm för att påbörja arbetet med att bilda ett naturreservat för området godkändes av kommunstyrelsen i juni 2021.</p> <p>För fastigheten Brunn 1:286 pågår ett detaljplanearbete som har föregåtts av ett planprogram för Brunn. Just nu befinner sig planarbetet i ett utredningsskede. När detaljplanen ställs ut för samråd finns möjlighet att lämna synpunkter. Mer information om projektet finns på kommunens webbplats.</p>
50. Privatperson		
a)	<p>Värmdö är en av de kommuner som växer snabbast. I översiktsplanen planeras Brunn som en tätort. Brunn har inte förutsättningarna för en tätort på grund av:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Begränsad tillgänglighet – Ingarövägen och bron kan inte ta så mycket mer trafik, den är redan idag hårt trafikerad och den enda vägen som leder till Brunn. Trafikverket har inga planer att åtgärda varken bro eller Ingarövägen2. Rondellen i Brunn är idag redan trång hur ska den hantera 1000 nya bilar på ön när man planerar 700 nya bostäder3. Idag planeras redan 4 områden varav 2 är påbörjade Vargbacken 170 lgh och Brunns centrum 135 lgh sedan planeras 400 bostäder på Brunn 1:286 samt vid golfbanan4. I översiktsplanen säger man skall värna om gröna kilar – det gör man inte om man bygger i buffertzonen på den gröna Nacka Värmdö kilen, där det redan är ett svagt samband. Med den nya bostadsområde på Brunn 1:286 blir kilen för smal och kommer inte ha den funktion den skall ha. Man förstör oåtergivligt värdefull natur med	<ol style="list-style-type: none">1-2. Den planerade bebyggelsen i Brunn ligger i ett kollektivtrafiknära område och det måste ske en överflyttning från bil till buss. Trafiken kommer vid vissa tidpunkter att vara ansträngd men vägen har kapacitet.3. Att planarbete och genomförande av planer pågår, betyder inte att Brunn inte kan fortsätta utvecklas. Kommunen behöver bemöta tillväxt och efterfrågan där det är mest hållbart och där man kan göra det bäst. Det vill säga där det idag finns service, bostäder, kollektivtrafik och infrastruktur att bygga vidare på, vilket det gör i Brunn.4. För fastigheten Brunn 1:286 pågår ett detaljplanearbete som har föregåtts av ett planprogram för Brunn. Just nu befinner sig planarbetet i ett utredningsskede. När detaljplanen ställs ut för samråd finns möjlighet att lämna synpunkter. Mer information om projektet finns på kommunens webbplats.5. Kommunen har skärpt riktlinjerna

	<p>rödlistade arter och gammal skog. Att man sedan planerar ett naturreservat i området bredvid gör ju inte kilen bredare och kommer inte ha den funktion man önskar.</p> <p>5. Inom Brunn finns vattentäktområde som är värdefullt och viktigt för hela Värmdö – detta kan förstöras om man planerar att bygga så mycket som nu ligger i planen.</p> <p>6. Varför så bråttom? Varför planera så många nya bostäder i Brunn = 700 nya bostäder så snabb är inte planen för folktillväxten på Ingarö, inte ens i översiktsplanen.</p>	<p>kring vattenskyddsområdet i Brunn i översiktsplanen sett mot de skyddsföreskrifter som finns sedan tidigare. Det innebär att ny bebyggelse inte bör tillkomma inom det utpekade skyddsområdet. Pågående detaljplaner, positiva planbesked och beviljade bygglov kan dock slutföras. Stora delar av Brunn ligger inom vattenskyddsområdet, vilket kommer att påverka hur mycket området kan utvecklas.</p> <p>6. Samrådsförslaget är en uppdatering av den detaljplan som antogs år 2012 och hade utblick mot 2030. Med uppdateringen blir utblicken till år 2035. Att det är en uppdatering innebär att det nya förslaget bygger vidare på samma vision och tankar som finns i den befintliga översiktsplanen. Att Brunn utgör ett centrumområde och pekas ut som en plats för utveckling är alltså en fortsättning på tidigare planering. I översiktsplanen presenteras hur kommunen kan utvecklas till 2035, men planen är endast vägledande för detaljplanearbete och lovgivning. Allt som föreslås behöver alltså inte ha genomförts till 2035.</p>
--	--	--

51. Privatpersoner

<p>a)</p>	<p>1) Det står mycket bra och konstruktivt i planen vilket vi uppskattar. Samtidigt har vi lite svårt att tro på allt med tanke på hur kommunen agerar i vissa frågor. Framför allt tänker vi då på de gröna kilarna som kommunen i planen framhåller som mycket viktiga. Ändå håller man just nu på och planerar exploatering i en av dessa. Familjen Wallenberg vill bygga vid Vidsjön på Ingarö, mitt i en grön kil, och kommunen verkar positivt inställd till detta. Vi hoppas att de gröna kilarna verkligen bevaras och att översiktsplanen inte bara är en massa fina ord!</p> <p>2) Utbyggnadstakten i kommunen anser vi är för hög då infrastruktur mm inte hinns med. Redan idag är det stora trafikproblem med köer långa sträckor. Därtill kommer det buller trafiken medför. Biltrafiken kommer inte att minska,</p>	<p>1. De regionala kilarna har till största del markerats som natur- och rekreationsområden samt befintliga och föreslagna naturreservat i översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta. Natur och rekreation innefattar större sammanhängande områden där värden för rekreation, friluftsliv, natur- och kulturmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster är prioriterade och förvaltas med hänsyn till naturvärden och friluftslivet. I översiktsplanen finns även riktlinjer som säger att Nacka – Värmdökilen samt större sammanhängande grönområden bör inte exploateras. Inget intrång bör ske i gröna kilens värdeområden.</p>
-----------	--	---

<p>tvärtom, med utbyggnad och exploatering kommer den att öka rejält. Oavsett hur mycket gång- och cykelvägar kommunen bygger och oavsett hur väl kommunikationer med buss och båt kommer att fungera så kommer bilen för lång tid framöver vara oundviklig inom Värmdö kommun.</p> <p>3) I planen står det att kommunen måste expandera för att klara sig. Varför? Mer skatteintäkter såklart men också väldigt mycket mer kostnader i form av ombyggnad/nybyggnad av vägar, fler skolor, fler vårdplatser, fler äldreboenden mm mm. I planen får man uppfattningen att kommunen måste expandera för att klara miljöarbetet. Men ett aktivt miljöarbete kan ske redan idag och kräver inte alls att kommunen växer. Tvärtom, fler invånare = mer miljöpåverkan.</p> <p>4) Redan idag varnas det för att Stockholm med närområden kommer få problem med elförsörjning. Är det då inte bäst att ta hand om de kommuninvånare och de verksamheter som redan idag finns här och säkerställa el till dessa? I princip alla i kommunen är idag beroende av el!</p> <p>5) Med förra sommaren i färskt minne ser vi fastboende inte längre fram emot sommar och semester. Det innebär nämligen att vi inte kan ta oss fram pga alla "badgäster". Vid flera tillfällen har jag, Karen, blivit instängd på min arbetsplats av felparkerade bilar. Vid andra tillfällen har vi hindrats i vårt arbete i vårt jordbruk av parkerade bilar i naturen, på privata vägar, i grindöppningar mm. Med ytterligare exploatering av kommunen kommer ännu fler att behöva tillgång till våra "allmänna" stränder och kaoset kommer bli ännu större. Hur tänker kommunen här? Att vi hindras är irriterande men tänk om det är räddningstjänsten som hindras – då är det ett riktigt stort problem!</p> <p>6) I miljökonsekvensanalysen görs jämförelse med översiktsplanen och ett nollalternativ. Så brukar man göra så det är inget konstigt med det. Men det finns alltid ett mellanting - man kan t ex göra klimatanpassningar utan att exploatera mark och bygga nya bostäder!</p> <p>7) Vi som har vuxit upp i kommunen och de som har flyttat hit har gjort det för att vi INTE vill bo i</p>	<p>För fastigheten Brunn 1:286 pågår ett detaljplanearbete som har föregåtts av ett planprogram för Brunn. Just nu befinner sig planarbetet i ett utredningsskede. När detaljplanen ställs ut för samråd finns möjlighet att lämna synpunkter. Mer information om projektet finns på kommunens webbplats.</p> <p>2. I översiktsplanens utbyggnadsstrategi finns ett stycke om utbyggnad i takt med infrastruktur. Där pekar kommunen ut områden där tidplaner för detaljplaner behöver anpassas till annan planering, av till exempel infrastruktur, för att en fungerande vardag för kommunens invånare ska kunna säkerställas. För att möjliggöra att utbyggnaden av infrastrukturen sker i takt med övrig utbyggnad vill kommunen prioritera detaljplaneringen utifrån kommunens politiska mål om utbyggnadstakt, strategiska placeringar samt förutsättningar i infrastrukturen. På så sätt kan fler gå och cykla och vi skapar ett större underlag för kollektivtrafiken och möjliggör för fler avgångar.</p> <p>3. Värmdö är en del av Stockholmsregionen, som är en växande region. Hela Stockholmsregionen har bostadsbrist och Värmdö kommun har ett delansvar i att arbeta med detta. Värmdö kommun har också en positiv befolkningsutveckling, har haft det länge och kommer att fortsätta ha. Eftersom både regionen och kommunen växer så behöver vi se till att det byggs fler bostäder så att alla har någonstans att bo. Målsättningen med översiktsplanen är inte att maximera tillväxten, utan att möta den på ett hållbart sätt. I dokumentet Riktlinjer för bostadsförsörjning så anges den politiska ambitionen för bostadsutvecklingen.</p> <p>4. Kommunen ansvarar inte över utveckling av elnätet men är beroende av en fungerande elförsörjning. Kommunen för en aktiv dialog med Vattenfall för att både kunna förse nybyggda områden med el, kunna utveckla befintligt nät och</p>
--	---

	<p>stan eller i en förort. Att bygga stadsliknande områden känns inte alls bra! Ska vi behöva flytta härifrån för att kommunen växer alldeles för mycket och alldeles för fort?</p> <p>8) Den naturmark som finns kvar bör bevaras och endast mindre utbyggnad i direkt anslutning till tätområden bör göras, enligt vår mening och många med oss.</p> <p>Vår slutsats är alltså: bygg inte mer inom Värmdö kommun inom överskådlig framtid. Infrastruktur mm behöver komma i kapp och många problem behöver lösas innan mer exploatering kan tillåtas.</p> <p>Den naturmark som återstår sparas och de få jord- och skogsbruk som finns kvar gynnas. Det finns också mycket positivt i planen t ex att kommun vill flytta ut trälgränsen. Det är även positivt att kommunen tänker på den största flickidrotten, ridning, och vill underlätta med ridvägar. Det finns mycket annat också men vi räknar inte upp allt här.</p>	<p>för att skapa hållbara lösningar så som laddstolpar.</p> <p>5. I översiktsplanen pekar kommunen ut flertalet större friluftsområden samt natur- och rekreationsområden. Även flera nya naturreservat, som kan bli målpunkter för friluftsliv pekas ut. Genom fler områden för rekreation och friluftsliv kan besökare spridas ut över kommunen. Om kommunen har åtkomst till stränder eller inte har med markägofrågor att göra. Kommunen äger inte så mycket mark i anslutning till vatten, vilket gör det svårt att inrätta nya badplatser.</p> <p>6. Noterat.</p> <p>7. För både Brunn, Hemmesta, Stavsnäs och Björkås finns riktlinjer som säger att de bör utvecklas med en blandad bebyggelse som anpassas till skärgårdskaraktär och landskapsbild. Detta betyder inte att kommunen vill bygga stad eller förort, utan anpassa ny bebyggelse till platserna.</p> <p>8. Utbyggnadstrategin huvudfokus är utbyggnad i anslutning till den redan bebyggda miljön och koncentring samt förtätning av bebyggelse i områden med god tillgång till kollektivtrafik, främst i våra centrumområden. I övriga delar av kommunen bör bebyggelseutvecklingen främst ske i eller i anslutning till redan bebyggda områden och på kärnöarna. En koncentring av bebyggelse betyder att större sammanhängande grönområden på andra platser kan bevaras.</p>
52. Privatpersoner		
<p>a)</p>	<p>Över huvud taget önskar vi att kommunen utvecklas på ett sätt som inte leder till förortskänsla.</p> <p>1) Vi menar att det är feltänkt att försöka utveckla Brunn till en stadslik tätort. Ingarö är en skärgårdsö, och borde så förbli. Punkt.</p> <p>Kommunen borde arbeta för att bevara karaktären</p>	<p>1. I riktlinjer för bebyggelse anges att Brunn bör utvecklas genom en blandad bebyggelse som anpassas till skärgårdskaraktär och landskapsbild. För att behålla platsens karaktär av ett närcentrum ska variation och skala värnas vid ny bebyggelse.</p> <p>2. De regionala kilarna har till största del</p>

	<p>och utveckla Ingarö med varsam hand. Alltså inga stora byggen, och inga sprängningar.</p> <p>2) Kommunen borde verka för att bevara Nacka-Värmdökilen och se till att dess buffertzoner, enligt Länsstyrelsens rekommendationer, fredas.</p> <p>3) Kommunen borde inte tillåta ytterligare bebyggelse på primär och sekundär skyddszon och se till att den för hela regionen betydelsefulla vattentäkten skyddas framför andra intressen.</p> <p>Vi hoppas på stor eftertanke hos kommunens politiker.</p>	<p>markerats som natur- och rekreationsområden samt naturreservat i översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta. Natur och rekreation innefattar större sammanhängande områden där värden för rekreation, friluftsliv, natur- och kulturmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster är prioriterade och förvaltas med hänsyn till naturvärden och friluftslivet. I översiktsplanen finns även riktlinjer som säger att Nacka – Värmdökilen samt större sammanhängande grönområden bör inte exploateras. Inget intrång bör ske i gröna kilens värdeområden.</p> <p>3. Vad gäller vattenskyddsområdet i Brunn föreslår kommunen en riktlinje i översiktsplanen som lyder ”För att skydda den regionalt viktiga grundvattentäkten i Brunn bör ny bebyggelse inte tillkomma inom utpekade vattenskyddsområde. Pågående detaljplaner, positiva planbesked och beviljade bygglov kan dock slutföras.”</p>
<p>53. Privatpersoner</p>		
<p>a)</p>	<p>Vi motsätter oss exploateringen av Ingarös unika miljö och natur. Ingarö måste få utvecklas på ett hållbart sätt för dagens generation och kommande generationer av Ingaröbor och besökare. Försök inte göra Brunn till ett samhälle som ska efterlikna andra förorter. Den utbyggnad som redan pågår är mer än tillräcklig. Stoppa därför planerad exploatering av fastigheten Brunn 1:286!</p> <p>Inledande synpunkter</p> <p>1) Vi anser att Ingarö måste få behålla sin unika skärgårds- och naturmiljö och att Ingarö ska utvecklas på ett hållbart sätt. Det är helt fel att planera byggnation som påverkar den gröna kilens funktion i den gröna kilen Nacka-Värmdö. Ingarö och Värmdö ska få fortsätta att vara unika miljöer även för kommande generationer. Brunn saknar förutsättningar att utvecklas som centrumområde. Värmdö kommun ska inte försöka få Ingarö att efterlikna andra Stockholmsförorter, det finns redan tillräckligt med sådana miljöer. I översiktsplanen presenteras</p>	<p>1. De regionala kilarna har till största del markerats som natur- och rekreationsområden samt naturreservat i översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta. Natur och rekreation innefattar större sammanhängande områden där värden för rekreation, friluftsliv, natur- och kulturmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster är prioriterade och förvaltas med hänsyn till naturvärden och friluftslivet. I översiktsplanen finns även riktlinjer som säger att Nacka – Värmdökilen samt större sammanhängande grönområden bör inte exploateras. Inget intrång bör ske i gröna kilens värdeområden.</p> <p>Brunn har goda förutsättningar att fortsätta utvecklas som ett centrumområde. Kommunen behöver bemöta tillväxt och efterfrågan där det är mest hållbart och där man kan göra det</p>

<p>planer på att bygga sönder de förutsättningar som har gjort att Ingaröborna har valt att leva här och som gör att så många väljer att besöka vår unika miljö. Ingarös själ riskerar att försvinna i takt med att byggprojekt ska genomföras i linje med den översiktsplan som Värmdö kommun har presenterat.</p> <p>2) Vi vill uttrycka vår stora oro för att den föreslagna utbyggnaden i Brunn på ett mycket negativt sätt skulle påverka mycket värdefulla miljö- och naturvärden om det skulle bli aktuellt att gå vidare med de föreslagna planerna för Brunn 1:286. Att planera för utbyggnad med en mängd flervåningsfastigheter i ett unikt skogsområde, som dessutom avses att bli ett Naturreservat, är enligt vår uppfattning helt fel väg att gå. Det är dessutom helt emot den konsekvensanalys som kommunen tidigare har presenterat.</p> <p>Majoritet för Värmdö har uttalat att den gröna kilen Nacka-Värmdö inte ska exploateras. I praktiken agerar Värmdö kommun i precis motsatt riktning. Ni beviljar starttillstånd för att planera för bebyggelse på fastigheten Brunn 1:286. Om den planeringen skulle bli verklighet skulle det direkt påverka den gröna kilens och hela grönstrukturens funktion. Det går inte att säga en sak och sedan agera tvärt emot.</p> <p>3) I översiktsplanen beskriver kommunen att bebyggelseutveckling ska ske i Centrumområden. Politikerna anser att det finns ett centrum i Brunn som kan utvecklas och exploateras. Till skillnad från i RUF 2050 anser kommunen nu i översiktsplanen att Brunn bör vara ett primärt utvecklingsläge i likhet med Hemmesta och Gustavsberg. Det är helt fel tänkt och det saknas förutsättningar för att det ska fungera. Det som kallas för ett centrum är en butik, en bensinmack och en skola. Det finns helt enkelt inte utrymme att utveckla detta till ett fungerande centrum. Förutsättningarna för utbyggnad begränsas kraftigt av intilliggande grundvattentäkt och mycket begränsad framkomlighet i trafik. Även efter en tänkt utbyggnad kommer Ingaröborna att behöva åka över Ingaröbron för att uträtta sina ärenden. Ingaröborna åker och handlar i bil på andra områden, besöker central service som vårdcentral, skjutsar sina barn till skolor och aktiviteter och tar i stor utsträckning bilen till</p>	<p>bäst. Det vill säga där det idag finns service, bostäder, kollektivtrafik och infrastruktur att bygga vidare på, vilket det gör i Brunn. Det är mer hållbart att bygga vidare på den infrastruktur och service som redan finns, istället för att peka ut nya områden.</p> <p>2. För fastigheten Brunn 1:286 pågår ett detaljplanearbete som har föregåtts av ett planprogram för Brunn. Just nu befinner sig planarbetet i ett utredningsskede. När detaljplanen ställs ut för samråd finns möjlighet att lämna synpunkter. Mer information om projektet finns på kommunens webbplats.</p> <p>3. Brunn har goda förutsättningar att fortsätta utvecklas som ett centrumområde. Kommunen behöver bemöta tillväxt och efterfrågan där det är mest hållbart och där man kan göra det bäst. Det vill säga där det idag finns service, bostäder, kollektivtrafik och infrastruktur att bygga vidare på, vilket det gör i Brunn. Det är mer hållbart att bygga vidare på den infrastruktur och service som redan finns, istället för att peka ut nya områden. Brunn har inte heller samma utmaningar med infrastruktur som Värmdölandet, varför kommunen har pekat ut Brunn som ett primärt utvecklingsläge. Utpekandet av Brunn som ett primärt utvecklingsläge är också en signal från kommunen till Region Stockholm om att vi vill se en satsning på kollektivtrafiken till Brunn i form av stombuss.</p> <p>4. Direkt söder om Brunn föreslås ett naturreservat. Naturområdet runt Vidsjön pekades ut som förslag till nytt naturreservat i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällsplaneringsnämnden 2013. Naturreservatsplanen har nu lyfts in i förslaget till uppdaterad översiktsplan. Start-pm för att påbörja arbetet med att bilda ett naturreservat för området godkändes av kommunstyrelsen i juni 2021.</p>
--	---

	<p>arbetsplatser. De utbyggnadsplaner som finns i översiktsplanen skulle medföra fler än 1000 nya bilar på Ingarö, men Ingarö är en ö med en bro och en väg genom Brunn.</p> <p>4) Den storskaliga exploateringen av området mot Vidsjön, som föreslås i översiktsplanen, skulle innebära att höga naturvärden förstörs för all framtid. Tillsammans med redan pågående byggnation i Centrum och Vargbacken skulle det dessutom innebära en alltför stor och snabb tillväxt på Ingarö.</p> <p>Tänk om och tänk rätt! Ta vara på det unika med Ingarö i stället för att exploatera sönder de fantastiska förutsättningar som finns. Utveckla Ingarö på ett hållbart sätt och i en hållbar takt för nuvarande och framtida generationer.</p> <p>Vi ställer oss även bakom det yttrande som grupperingen "För en hållbar utveckling av Värmdö" har skapat. Vi är fler än 1300 Ingaröbor som redan har skrivit under på att vi inte accepterar Värmdö kommuns syn på hur Ingarö ska utvecklas! Därmed har Ingaröborna visat på vikten av att inte gå vidare med detaljplanering för bebyggelse av fastigheten Brunn 1:286 och att inte se Brunn som ett primärt utvecklingsläge.</p>	
b)	<p><u>Våra synpunkter på och kommentarer till kommunens Översiktsplan</u></p> <p>I kommunens översiktsplan presenteras bland annat vision, mål och riktlinjer för hur politikerna ser att Värmdö och Ingarö ska utvecklas. Vi skriver gärna under på de flesta av dessa mål och rekommendationer. Problemet med översiktsplanen är att den överhuvudtaget inte uppfyller dessa mål och rekommendationer. Konsekvenserna av föreslagna utbyggnadsplaner av Ingarö går stick i stäv med vad kommunen säger sig vilja uppnå. Det konstateras i Översiktsplanen att en utbyggnad av Brunn 1:286 har starkt negativa effekter på miljö och skyddsvärd natur, men att det skulle uppvägas av att det finns andra positiva inslag i planen. Vi anser att den slutsatsen är helt fel. Det kan inte vara rätt att medvetet förstöra förutsättningarna för den gröna kilens funktion och den skyddsvärda natur som finns mellan Brunn och</p>	<p>Vad gäller detaljplanen för Brunn 1:286, se svar under punkt 2 ovan.</p> <p>Brunn är utpekad som ett av kommunens fem centrumområden i befintlig översiktsplan 2012-2030. Den uppdaterade översiktsplanen har samma utgångspunkt. Se även svar under punkterna 1 och 3 ovan.</p>

	<p>Vidsjön och motivera det med att det görs andra förbättrande åtgärder på andra håll på Värmdö.</p> <p>För att belysa konsekvenserna av innehållet i översiktsplanen har vi i detta yttrande valt att utgå från de rekommendationer, visioner och mål som presenteras. Dessa presenteras med citat från planen och vi bemöter innehållet i citaten med vår syn på hur det faktiskt ser ut.</p> <p>I utgångspunkterna för kommunens planering står bland annat:</p> <p>Citat: Kommunen beskriver Brunn ”som ett samhälle som till stor del präglas av villabebyggelse. I de centrala delarna finns en butik, bensinmack, skola och idrott. Infrastrukturen är väl utbyggd och kollektivtrafiken god men behöver förbättras. Av den anledningen har kommunen pekat ut orten som ett primärt bebyggelseläge.”</p> <p>Till skillnad från RUF 2050 anser kommunen nu att Brunn bör vara ett primärt utvecklingsläge i likhet med Hemmesta. Björkviks brygga bör vara en regional replipunkt för trafiken i södra skärgården</p> <p>Vårt svar: Den här slutsatsen är helt felaktig. Brunn är inget centrumområde och har inga förutsättningar att bli det. Det finns helt enkelt inte något utrymme att bygga ut det som kommunen kallar för ett Centrum. Att kalla en affär och en bensinmack för ett Centrum som ska samla Ingaröborna är illa underbyggt. Vattentäkt och bristande framkomlighet i trafiken begränsar dessutom alla förutsättningar för utbyggnad av ett sk centrum. Brunn och Ingarö ser inte ut som Gustavsberg och Hemmesta och har inte samma förutsättningar. <u>Att betrakta Brunns som ett primärt bebyggelseläge / utvecklingsläge är helt fel slutsats.</u> Ingaröborna åker och handlar i bil på andra områden och skjutsar sina barn till skolor och aktiviteter och tar i stor utsträckning bilen till arbetsplatser. Kollektivtrafiken är undermålig utanför rusningstid. Taxi kör skytteltrafik från Värmdö Marknad till Ingarö eftersom bussförbindelser saknas kvälls- och nattetid.</p>	
c)	Citat: ”Tillväxten måste vara hållbar och ske i en takt på de platser där kommunen har	Se svar ovan.

	<p>förmåga att möta utvecklingen på ett hållbart sätt.”</p> <p>Vårt svar: Brunn och Ingarö är inte en sådan plats där det här kan uppfyllas. Föreslagen utbyggnad på Ingarö kan inte genomföras på ett hållbart sätt. Den exploatering som föreslås av området mot Vidsjön innebär inte att man skapar en centrumnära bebyggelse. I stället förstörs den viktiga funktionen för den gröna kilen Nacka-Värmdö och den övriga skyddsvärda natur som finns i området. Det som sedan föreslås omvandlas till Naturreservat kommer självfallet att påverkas starkt av bebyggelse som planeras i en mängd flervåningshus. Att bygga på det sättet i närheten av Vidsjön förstör förutsättningarna för det planerade naturreservatet i området. Det värde som Naturreservatet skulle kunna tillföra begränsas mycket starkt av den tilltänkta bebyggelsen med 400 bostäder, dessutom i flervåningshus, samt den stora påverkan från alla boende och den trafik som tillkommer. <u>Att däremot införa ett Naturreservat i hela det här området skulle innebära att kommunens mål och rekommendationer kunde uppnås. Det skulle också stämma överens med vad Ingaröborna vill.</u></p> <p><u>Vi anser att kommunen måste utvärdera konsekvenserna avredan pågående utbyggnad i Brunn först, innan fortsatt utbyggnad kan planeras och genomföras. Det finns inte förutsättningar för en hållbar utbyggnad inom området och inte heller i den takt som översiktsplanen anger.</u></p>	
d)	<p>Citat: I kommunens översiktsplan presenteras bland annat vision, mål och riktlinjer för hur politikerna ser att Värmdö och Ingarö ska utvecklas. Här framgår bland annat:</p> <ul style="list-style-type: none">- Citat: ”Många väljer Värmdö för naturen och närheten till skärgården” Vårt svar: Det är helt riktigt. Låt det vara så. Skärgårdsmiljö ska inte omvandlas till en stadslik förort- Citat: ”Vi satsar på gröna kilar...” / ”Vi värnar och vårdar gröna kilar...” Vårt svar: Nej, det gör ni inte alls. Ni beviljar starttillstånd för att planera för bebyggelse som direkt påverkar den gröna kilens och hela grönstrukturens funktion. Att ens föreslå att ta fram en detaljplan för Brunn 1:286, dvs det skyddsvärda skogsområdet med mycket	<p>Kommunen har inte för avsikt att omvandla Värmdös skärgårdsmiljö till en stadslik förort. Genom att koncentrera bebyggelse till utpekade platser kan vi bevara större sammanhängande naturområden och vår skärgårdsmiljö. I Brunn, Hemmesta, Stavsnäs och Björkås föreslås ny bebyggelse anpassas till skärgårdskaraktären.</p> <p>Vad gäller gröna kilar och Brunn 1:286 se svar ovan.</p>

	<p>höga naturvärden (enligt Kommunens egen konsekvensbedömning i Planprogrammet) i området mellan Brunn och Vidsjön, visar på det rakt motsatta. Ni värnar inte gröna kilar ni planerar för exploatera den gröna kilen Nacka/Värmdö. Det går inte att bygga i det område som det nu planeras utan att det skadar förutsättningarna för den gröna kilen och utan att det försämrar förutsättningarna i dess svaga samband. Planerna omfattar fler än 400 bostäder. Enligt Naturskyddsföreningens yttrande går det inte att bygga på det sättet och samtidigt upprätthålla den gröna kilens funktion.</p>	
e)	<p>- Citat: Hänsyn bör tas till områdets naturliga topografi genom att sprängningar begränsas där det är möjligt.</p> <p>Vårt svar: Helt rätt, men var och en som har rört sig i området på fastigheten Brunn 1.286 inser att det inte är möjligt. Där fastighetsägaren önskar bygga finns en mycket kuperad terräng, som kräver omfattande sprängning för att möjliggöra byggnation. Den som vill se ett exempel på hur det kan se ut vid byggnation kan förslagsvis besöka Vargbacken för att bevittna pågående byggnation. Här har man lyckats åstadkomma en söndersprängd krater i ett relativt stort område. Det är inte enklare att bygga på fastigheten Brunn 1:286, precis tvärtom. Så någon hänsyn till områdets topografi skulle inte bli aktuell. Skyddsvärd natur med känslig miljö för djurliv skulle förvandlas till en krater med sprängsten i ett område som är väldigt mycket större än vid den pågående byggnationen vid Vargbacken.</p>	<p>Hur hänsyn tas till topografi och höga naturvärden på fastigheten Brunn 1:286 studeras i planarbetet.</p>
f)	<p>Citat: Småhuskaraktären ska bevaras</p> <p>Vårt svar: Vi håller med. <u>Det innebär att det inte är acceptabelt att föreslå storskaligt byggande i flervåningshus.</u> Det stämmer inte alls med Ingarös karaktär som skärgårdsö. Det saknas flervåningshus på ön. Låt det fortsätta så.</p>	<p>I kapitlet Mark- och vattenanvändning finns riktlinjer för Brunn. I riktlinjerna står det bland annat: ”Brunn bör utvecklas genom en blandad bebyggelse som anpassas till skärgårdskaraktär och landskapsbild. För att behålla platsens karaktär av ett närcentrum ska variation och skala värnas vid ny bebyggelse.” Det innebär att hänsyn ska tas till skärgårdskaraktär och landskapsbild vid ny bebyggelse.</p>

		<p>På Ingarö finns även utpekade PFO-områden där riktlinjerna säger: ”Karaktern i områden ska bibehållas genom att</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprängning, schakt och stora utfyllnader bör undvikas. Nya byggnader ska anpassas efter topografin. • Omfattande förtätning genom avstyckning bör undvikas. • Nya bebyggelse anpassas till befintlig bebyggelse och kulturmiljö samt passas in i den karaktär och bebyggelsestruktur som finns i området. • Äldre och skyddsvärda träd ska bevaras.”
g)	<p>Citat: ”Vatten är en livsviktig naturresurs” Vårt svar: Det är riktigt, men då går det inte samtidigt att satsa på att storskaligt bygga flervåningshus i skogen med 400 bostäder i ett område där den sekundära vattentäkten påverkas. <u>Vattenförsörjningen kan inte äventyras.</u></p>	<p>I översiktsplanen föreslås en ny riktlinje för vattenskyddsområdet i Brunn: ”För att skydda den regionalt viktiga grundvattentäkten i Brunn bör ny bebyggelse inte tillkomma inom utpekat vattenskyddsområde. Pågående detaljplaner, positiva planbesked och beviljade bygglov kan dock slutföras.” Detaljplanen för fastigheten Brunn 1:286 räknas som ett pågående detaljplanearbete.</p>
h)	<p>Citat: I Stavnäs bör ingen ny bebyggelse tillkomma i primärt vattenskyddsområde. I sekundärt vattenskyddsområde kan en- och tvåbostadshus prövas restriktivt.</p> <p>Vårt svar: Så bör det ses även i Brunn och på Ingarö totalt sett.</p>	<p>I översiktsplanen föreslås en ny riktlinje för vattenskyddsområdet i Brunn: ”För att skydda den regionalt viktiga grundvattentäkten i Brunn bör ny bebyggelse inte tillkomma inom utpekat vattenskyddsområde. Pågående detaljplaner, positiva planbesked och beviljade bygglov kan dock slutföras.”</p>
i)	<p>Citat: ”Trafiken är en framtidsfråga. Värmdöborna behöver en bättre kollektivtrafik” och bättre framkomlighet”</p> <p>Vårt svar: Där har ni helt rätt. Problemet är att framkomligheten är usel liksom turtätheten i kollektivtrafiken utanför rusningstid. Vad värre är att Trafikverket som ansvarar för Ingarövägen inte har några planer att åtgärda situationen på Ingarö efter Ingaröbron. Ingarö är en ö, det finns <u>en väg</u> in till Ingarö. De som bor här vet att det är alldeles för hård trafik redan nu, det är för höga bullernivåer och de fastigheter som är närmast</p>	<p>Den planerade bebyggelsen i Brunn ligger i ett kollektivtrafiknära område och det måste ske en överflyttning från bil till buss. Trafiken kommer vid vissa tidpunkter att vara ansträngd men vägnätet har kapacitet att ta emot mer trafik. Den bebyggelse som är fastlagd är inräknad i den trafikmodell som finns över Värmdö och den visar att kapaciteten kommer att hålla i och med den planlagda exploateringen. Vägnätet byggs utifrån att det ska klara en ökning av trafiken</p>

	<p>Ingarövägen känner av vibrationer från trafiken. <u>När gjordes den senaste mätningen av buller och genomfartstrafik? Vi föreslår att en sådan mätning genomförs omgående.</u> Trafiksituationen är redan nu ohållbar. Om det sker en olycka, som det exempelvis gjorde förra sommaren när en lastbil välte på Ingarövägen, så finns det ingen framkomlighet. Det är dessutom en <u>säkerhetsrisk</u> eftersom inte ens utryckningsfordon kan ta sig fram i ett sådant läge. Hade lastbilen välvt 100 meter tidigare så hade ingen trafik kommit vare sig ut eller in till Ingarö. Det blir då ännu mindre hållbart att planera för fler än 1000 nya bilar på Ingarö. <u>Så ja, trafiken är en framtidsfråga men svaret är inte att bygga ut Ingarö i en helt ohållbar takt.</u> Det står dessutom i planen att det ska prövas om Björkviks brygga ska utvecklas som en replipunkt för den södra skärgården. Det skulle helt uppenbart förvärra trafiksituationen ytterligare.</p> <p>Kommunens mål och rekommendationer kan inte uppnås med de förutsättningar som finns på Ingarö. Trafikverket har inga planer på att förbättra trafiksituationen och kommunen har ingen rådighet över den planeringen. Ingarö kan inte växa i den takt som planeras. Redan befintliga projekt i Centrum och Vargbacken kommer att innebära ökad trafik och ökad belastning. Detta måste utvärderas innan ytterligare utbyggnad kan bli aktuell.</p>	<p>men det innebär inte att det aldrig ska uppstå köer.</p> <p>Björkviks brygga har tidigare använts av Waxholmsbolaget men trafiken upphörd för ett par år sedan när bryggan renoverades av Trafikverket. Trafiken återupptogs inte när bryggan var renoverad. Bryggan är en viktig nod/replipunkt för Värmdö kommuns södra skärgård och pendlingstiden från Nämös södra delar skärgård skulle avsevärt minska om Waxholmsbåtarna kunde gå till Björkviks brygga jämfört med Stavsnäs. Dessutom är det mer trafik som belastar vägnätet ut till Stavsnäs på grund av all den färjetrafiken som opererar därifrån. Det vägnätet är ansträngt och vägnätet ut till Björkviks brygga klarar av en ökad kapacitet.</p> <p>Att Björkviks brygga pekas ut som en replipunkt innebär inte att områden ska förses med infrastruktur som sanitetsanläggningar och samhällsservice. Den kan införas som en färjehållplats likt tidigare, utan en utbyggnad av faciliteter. Detta är något som kommer att utredas i ett senare skede.</p>
j)	<p>Citat: I översiktsplanen presenteras även rekommendationer och mål för <u>mark och vatten med höga naturvärden, Regional grönstruktur och Nacka-Värmdökilen samt Värdekärnor och gröna samband.</u> I texten med rekommendationer och mål kan man läsa:</p> <ul style="list-style-type: none">• ”Grönstrukturens värde som spridningskorridor för växter och djur samt som rekreationsområde för människor ska bibehållas.”• ”Större sammanhängande grönområden och gröna kilar bör inte exploateras.”• ”Gröna kilar och värdekärnor ska bibehållas för att öka natur- och rekreationsvärden.”• ”En grön kil bör vara minst 500 meter bred.”• ”Grönområdenas värde ökar med storleken. Förutom att områdena har stor betydelse för människans välbefinnande,	Se svar ovan.

	<p>är stora sammanhängande områden viktiga för den biologiska mångfalden.”</p> <ul style="list-style-type: none">• ”Åtgärder som påverkar ekologiskt särskilt känsliga områdens värden negativt, undviks.”• ”Åtgärder som påverkar bevarandeyråden och värdefulla naturtyper undviks.• ”Exploateringar tillåts inte i nyckelbiotoper.” <p>Vårt svar: Vi skriver gärna under på dessa mål och rekommendationer. <u>Problemet med översiktsplanen är att den överhuvudtaget inte uppfyller det här.</u></p> <p><u>Med föreslagen utbyggnad av Brunn 1:286 kan inte gröna kilens funktion upprätthållas. En förutsättning för att uppfylla de av kommunen formulerade målen och rekommendationerna är att ta bort byggnadsplanerna för Brunn 1:286.</u></p>	
k)	<p>Citat: I översiktsplanen presenteras även mål och rekommendationer för <u>Hälsa och Teknisk försörjning</u> / <u>Vattenförsörjning</u>. Där står att läsa:</p> <ul style="list-style-type: none">- ”Biltrafiken orsakar störningar för befintlig bebyggelse framför allt i Brunn längs Ingarövägen”- ”Kommunens vattenförsörjning ska baseras på vatten från Mälaren och lokala grundvattentäkter.”- ”Kommunens grundvattentäkter på Ingarö, Sandön och i Stavnäs ska ha ett långsiktigt skydd.”- ”Kommunens största vattentäkt finns på Ingarö...”- ”Ny bebyggelse och verksamheter med miljöpåverkan undviks i primärt vattenskyddsområde och prövas restriktivt inom sekundärt vattenskyddsområde.” <p>Vårt svar: <u>Det går inte att öka belastningen på nuvarande väg från Ingaröbron och genom Brunn. Planerad utbyggnad påverkar förutsättningarna för sekundär vattentäkt. Det är inte rimligt att försämra förutsättningarna för vattenförsörjning genom att bygga i ett område som påverkar sekundär vattentäkt. Det är inte heller rimligt att bygga i natur med skyddsvärd skog och berghällar som måste sprängas och som kommer att påverka de myrmarker och vattenflöden som finns i det området.</u></p>	<p>Vägnätet ut till Ingarö har kapacitet att ta emot mer trafik. Den bebyggelse som är fastlagd är inräknad i den trafikmodell som finns över Värmdö och den visar att kapaciteten kommer att hålla i och med den planlagda exploateringen. Vägnätet byggs utifrån att det ska klara en ökning av trafiken men det innebär inte att det aldrig ska uppstå köer.</p> <p>I översiktsplanen föreslås en ny riktlinje för vattenskyddsområdet i Brunn: ”För att skydda den regionalt viktiga grundvattentäkten i Brunn bör ny bebyggelse inte tillkomma inom utpekade vattenskyddsområde. Pågående detaljplaner, positiva planbesked och beviljade bygglov kan dock slutföras.”</p>

<p>l)</p>	<p>Citat: I översiktsplanen presenteras även mål och rekommendationer för Trafik. Där står att läsa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Trafikfrågor måste prioriteras i all planering. Utbyggnaden av trafikinfrastrukturen har inte utvecklats i takt med kommunens tillväxt. Huvudmän för vägar och olika trafikslag måste medverka till att kapacitet och standard höjs.” - ”Framkomligheten ska vara god inom alla trafikslag - ”Andelen resenärer i kollektivtrafiken ska öka.” - ”Staten måste ta ansvar för en utveckling och förbättring av de statliga vägarna i Värmdö. Den snabba tillväxten och bristen på insatser tidigare gör att säkerhet och framkomlighet inom sektorn måste prioriteras. För att uppnå en bättre trafiksäkerhet har hastigheten fått sänkas på skärgårdsvägarna.” <p>Vårt svar: Vi har tydligt påvisat att kommunens mål och rekommendationer inte kan uppnås med de förutsättningar som finns på Ingarö. Trafikverket har inga planer på att förbättra trafiksituationen och kommunen har ingen rådighet över den planeringen. <u>Ingarö kan inte växa i den takt som planeras. Redan befintliga projekt i Centrum och Vargbacken kommer att innebära ökad trafik och ökad belastning. Detta måste utvärderas innan ytterligare utbyggnad kan bli aktuell.</u></p> <p>Ja, det var en beskrivning av hur vi ser på förutsättningarna på Ingarö. Ingaröborna vet hur de vill se utvecklingen framöver och har visat det genom fler än 1300 namnunderskrifter. Finns det politiker som är beredda att lyssna i Värmdö kommun? Eller har ni en annan agenda?</p>	<p>Tack, vi har noterat synpunkten. Se svar ovan.</p>
<p>54. Privatperson</p>		
<p>a)</p>	<p>Det finns mer lämpade platser att bygga på som inte förstör så stora grönytor.</p> <p>Dessutom så måste vägnätet byggas ut innan ni fyller upp ön med människor.</p> <p>Vi har valt ingarö just för att det är inte lika bebyggt som värmdölandet. Så sabba inte det här för oss ingaröbor!</p>	<p>Förslaget till uppdaterad översiktsplan utgår från tidigare översiktsplans vision, det vill säga att ny bebyggelse främst ska tillkomma i kommunens centrumområden, på kollektivtrafikhöga platser och kärnöar. Genom att styra bebyggelsen till utpekade platser kan större grönområden bevaras. I översiktsplanen pekas både ytor för natur och rekreation samt nya</p>

		<p>naturreservat ut.</p> <p>Vägnätet ut till Ingarö har kapacitet att ta emot mer trafik. Den bebyggelse som är fastlagd är inräknad i den trafikmodell som finns över Värmdö och den visar att kapaciteten kommer att hålla i och med den planlagda exploateringen. Vägnätet byggs utifrån att det ska klara en ökning av trafiken men det innebär inte att det aldrig ska uppstå köer.</p>
55. Privatperson		
a)	<p>Jag motsätter mig byggplanerna söder om Brunn på Ingarö. Den orörda naturen är ovärderlig och skulle gå förlorad för alltid. Det är hela vitsen med Värmdö och Ingarö. Trafiksystemen klarar inte av mer bebyggelse, det är överansträngt redan nu. Värre blir det när den redan igångsatta bebyggelsen vid Brunn blir klar.</p>	<p>Direkt söder om Brunn föreslås ett naturreservat. Naturområdet runt Vidsjön pekades ut som förslag till nytt naturreservat i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällsplaneringsnämnden 2013. Naturreservatsplanen har nu lyfts in i förslaget till uppdaterad översiktsplan. Start-pm för att påbörja arbetet med att bilda ett naturreservat för området godkändes av kommunstyrelsen i juni 2021.</p> <p>För fastigheten Brunn 1:286 pågår ett detaljplanearbete som har föregåtts av ett planprogram för Brunn. Just nu befinner sig planarbetet i ett utredningsskede. När detaljplanen ställs ut för samråd finns möjlighet att lämna synpunkter. Mer information om projektet finns på kommunens webbplats.</p> <p>Den planerade bebyggelsen i Brunn ligger i ett kollektivtrafikhögt område och det måste ske en överflyttning från bil till buss.</p> <p>Trafiken kommer vid vissa tidpunkter att vara ansträngd men vägnätet har kapacitet att ta emot mer trafik. Den bebyggelse som är fastlagd är inräknad i den trafikmodell som finns över Värmdö och den visar att kapaciteten kommer att hålla i och med den planlagda exploateringen. Vägnätet byggs utifrån att det ska klara en ökning av trafiken men det innebär inte att det aldrig ska uppstå köer.</p>
56. Privatperson		

a)	<p>Vill absolut inte att det byggs vid Vidsjön. Bevara den vackra miljön! Ingarö behöver ingen stadsmiljö, det räcker att det finns i Gustavsberg. Gröna skilen ska vara kvar o ingen bebyggelse.</p>	<p>Området runt Vidsjön pekades ut som förslag till nytt naturreservat i översiktsplanen. Naturområdet runt Vidsjön pekades ut som förslag till nytt naturreservat i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällsplaneringsnämnden 2013. Naturreservatsplanen har nu lyfts in i förslaget till uppdaterad översiktsplan. Start-pm för att påbörja arbetet med att bilda ett naturreservat för området godkändes av kommunstyrelsen i juni 2021.</p> <p>Bebyggelsen i Brunn föreslås bli blandad och anpassas till skärgårdskaraktär och landskapsbild. För att behålla platsens karaktär av ett närcentrum ska variation och skala värnas vid ny bebyggelse.</p>
----	---	---

57. Privatperson

a)	<p>1) Aspvik/Sjötorp bör INTE ses som ett PFO</p> <p>Aspvik är markerat som ett PFO, vilket jag tycker man kan ifrågasätta. I planen beskrivs riktlinjer för PFO att man är angelägen om att behålla karaktären i området genom att undvika bl a sprängning. Om JM får exploatera kommer Aspviksvägen att behöva breddas och genom det stora ytor att sprängas längs med nuvarande väg. Detta strider alltså mot deras egen inriktning. Dessutom säger man i riktlinjerna att nya bebyggelse ska anpassas till befintlig bebyggelse och kulturmiljö, detta blir svårt om JM exploaterar.</p> <p>I planen beskrivs förutsättningar för PFO: ”vilka områden som utgör prioriterade förändringsområden baseras på olika kriterier så som vattenbrist, permanentningsgrad, närhet till VA, närhet och turtäthet för kollektivtrafik, restid med bil, avstånd från centrum och förskola samt storlek på byggrätt”.</p> <p>Aspvik har inte vattenbrist, har redan på egen hand infört kommunalt VA, har dålig kollektivtrafik och ligger 4 km utanför centrum.</p> <p>Jag vill därför understryka till kommunen att Aspvik/Sjötorp INTE bör ses som ett PFO.</p>	<p>1. 2018 beslutade kommunstyrelsens planutskott om en ny prioritering av kommunens förändringsområden, vilka är de områden som presenteras i översiktsplanen. Aspvik/Råknäs är ett av dessa.</p> <p>Beslut om start-PM för PFO-planen och detaljplan togs av kommunstyrelsens planutskott 2019-09-03. Detaljplanerna har inte varit ute på samråd. Vid samråd av planerna finns möjlighet att yttra sig kring frågor som rör detaljplanen.</p> <p>2. Förslaget till naturreservat Långsunda-Paradiset-Sången pekades ut i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällsplaneringsnämnden 2013. Den exakta avgränsningen av naturreservatet kommer att utredas när arbetet med reservatsbildning drivs aktivt. Avgränsningen beror på många olika faktorer som exempelvis områdes natur- och rekreativvärden, andra möjliga framtida markanspråk och inte minst markägandeförhållanden – avgränsningen kommer att ske i dialog med berörda markägare.</p>
----	---	--

	<p>2) Naturreservatet Långsunda-Paradiset-Sången täcker ett för litet område</p> <p>Det är bra att kommunen vill anlägga ett naturreservat i Aspvik/Sjötorpsskogen, men det föreslagna området är på tok för litet. Det område intill föreslaget naturreservat som kommunen angett som ”natur- och rekreation” får ingen skyddande effekt för framtida exploateringar, vilket kommer att ge stor åverkan på känslig och värdefull natur med rödlistade såväl djur- som växtarter. Detta är en av Stockholms gröna lungor och dessutom ett skyst område. Kommunen bör utvidga naturreservatet till att gälla hela området dvs inkludera även det som är markerat som natur- och rekreationsområde.</p>	
58. Privatperson		
a)	<p>I det tänkta exploateringsområdet PFO Aspvik ser man en mängd motsättningar mellan dessa planer och översiktsplanens budskap. Det är framför allt inom följande områden i PFO Aspvik som Öplanen inte överensstämmer:</p> <p>Bygga CENTRUMNÄRA Bostadsbebyggelse, verksamheter, samhällsservice och kommunala anläggningar ska lokaliseras i centrumnära lägen. Skolor och annan offentligt finansierad service ska främst lokaliseras till centrumnära lägen. För vissa verksamheter, så som förskola, är närhetsprincipen viktig. Det innebär att behov och efterfrågan behöver styra lokaliseringen.</p> <p>Kommentar: Aspvik ligger 4 km från tätorten Gustavsberg och 3,6 km från ytterkanten av tätorten med Ösby Grind. Aspvik är därmed INTE centrumnära. I Aspvik finns heller inte den service som en tätortsnära bebyggelse kan förvänta sig såsom förskola, skola eller butiker.</p> <p>FÖRSTÄRKA KOPPLINGAR OCH SKAPA HELHET Ö-planen säger att viktigt att säkra och bibehålla tillgång till grönområden och rekreationsområden genom att utveckla grönstråk, parker och bostadsnära natur för såväl människor som för växter och djur. Den GRÖNA KILEN till Nacka utgör viktiga natur och rekreationsområden.</p>	<p>2018 beslutade kommunstyrelsens planutskott om en ny prioritering av kommunens förändringsområden, vilka är de områden som presenteras i översiktsplanen. Aspvik/Räknäs är ett av dessa. Ett starkt bebyggelsetryck finns i området och flera nya bygglov och fastighetsbildningar är under utredning.</p> <p>Beslut om start-PM för PFO-planen och detaljplan togs av kommunstyrelsens planutskott 2019-09-03. Detaljplanerna har inte varit ute på samråd. Vid samråd av planerna finns möjlighet att yttra sig kring frågor som rör kopplingar till översiktsplanen, biologisk mångfald, bebyggelsemiljö, platsidentitet, skyddade arter, regional grönstruktur, karaktär och andra frågor som nämns i ditt yttrande.</p>

	<p>Kommentar: Om Aspvik exploateras så minskar denna gröna kil väsentligt. Dessutom planeras bebyggelse mycket nära den viktiga våtmark som Aspvik träsk utgör - och våtmarker är också skyddsvärda. Det är i strid med översiktsplanens budskap.</p> <p>VÄRNA DEN LOKALA PLATSIDENTITETEN För att säkerställa att kommunens och områdets platsidentitet fortsatt kvarstår behöver den nya bebyggelsen och andra miljöer bidra och berika de befintliga värdena och skapa nya årsringar i utvecklingen.</p> <p>Kommentar: Aspviks bebyggelsemiljö, kulturlandskap och naturrikedom som idag är platsidentitet kommer att gå förlorad om man bygger ett stort bostadsområde dikt denna gamla miljö - en exploatering som sannolikt innebär både mindre tomter och mer ensidigt utformade byggnader. Det blir ingen anpassning till den befintliga landsbygden och miljön. Detta skulle i så fall också strida mot utfästelserna i översiktsplanen.</p> <p>BIOLOGISK MÅNGFALD För att bevara en rik biologisk mångfald och motståndskraftiga ekosystem krävs en väl fungerande så kallad grön infrastruktur.</p> <p>Kommentar: Naturen kring Aspvik har en stor biologisk mångfald med en värdefull artrik natur- och kulturmiljö. Det variationsrika landskapet innehåller många landskapstyper och biotoper på en relativt liten yta. Det aktuella området är rikt på insekter, däggdjur, groddjur, kräldjur, fåglar, svampar, mossor, lavar och kärlväxter. Många av arterna är rödlistade. Denna gröna infrastruktur hotas om exploatering av Aspvik och Långsunda bebyggs av nya moderna bostäder.</p> <p>REGIONALA GRÖNSTRUKTUREN Nacka-Värmdökilen är en av de regionala kilarna som ingår i Stockholmsregionens grönstruktur. Regionens gröna kilar är stora, sammanhängande grönområden i anslutning till bebyggelse. De gröna kilarna utgör exempelvis livsrum för olika arter, reglerar det lokala och regionala klimatet, renar luft och vatten och utgör viktiga rekreatiomsområden.</p>	
--	--	--

	<p>Kommentar: I naturen kring Aspvik finns värdefulla tall- och ekmiljöer som är skyddsvärda. Exempel på arter eller artgrupper som kan påträffas i Aspvik är fladdermöss, olika fågelarter, kräl och groddjur samt olika rödlistade växter och biotoper.</p> <p>Riktlinjer enligt översiktsplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nacka – Värmdökilen samt större sammanhängande grönområden bör inte exploateras. Inget intrång bör ske i gröna kilens värdeområden. • Svaga gröna samband bör skyddas och förstärkas. • Särskild hänsyn tas till regionala spridningskorridorer. • Särskild hänsyn tas till värdefulla ek- och tallmiljöer som utgör regionala ansvarsmiljöer. <p>Kommentar: En exploatering i Aspvik begränsar väsentligt denna gröna kil som natur- och rekreationsområde och hotar de skyddsvärda arterna och djur inom området.</p> <p>MARK OCH VATTENANVÄNDNING Riktlinjer för PFO i översiktsplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Karaktären i områden ska bibehållas genom att • Sprängning, schakt och stora utfyllnader bör undvikas. Nya byggnader ska anpassas efter topografin. • Omfattande förtätning genom avstyckning bör undvikas. • Nya bebyggelse anpassas till befintlig bebyggelse och kulturmiljö samt passas in i den karaktär och bebyggelsestruktur som finns i området. • Äldre och skyddsvärda träd ska bevaras. <p>Kommentar: Redan nu inom perioden för planprocessen har kommunen tillåtit stort intrång i ovan rekommendationer särskilt vad gäller fastigheterna för Aspviksnäs 1:223, 1:227 och 1:228. Där har stor påverkan genom sprängning, avverkning av fina gamla ekar och avstyckning på såväl natur- som kulturmiljön gjorts senaste året. Kommunen talar med klaven tunga om man säger ett - men ger lov till annat.</p>	
59. Privatperson		
a)	<p>Jag är född samt uppvuxen på Aspvik så också mina föräldrar samt morföräldrar, mina barn samt barnbarn har också hittat sin oas på Aspvik som även andra både boende och andra invånare på värmdö gjort.</p>	<p>2018 beslutade kommunstyrelsens planutskott om en ny prioritering av kommunens förändringsområden, vilka är de områden som presenteras i översiktsplanen. Aspvik/Råknäs är ett av</p>

	<p>Detta naturområde håller nu på att förstöras, det planeras samt byggs o förstör den underbara tillflyktsort som Aspvik hittills har varit.</p> <p>Det stämmer väldigt lite med vad som står att läsa om värmdö kommun och vad de värnar om och det som verkligen händer här ute!!!</p> <p>Något stämmer VÄLDIGT DÅLIGT!!! Det känns oerhört oroväckande!!!</p>	<p> dessa. Ett starkt bebyggelsestryck finns i området och flera nya bygglov och fastighetsbildningar är under utredning.</p> <p>Beslut om start-PM för PFO-planen och detaljplan togs av kommunstyrelsens planutskott 2019-09-03.</p> <p>Detaljplanerna har inte varit ute på samråd. Vid samråd av planerna finns möjlighet att yttra sig kring planförslagen.</p>
<p>60. Privatpersoner</p>		
<p>a)</p>	<p>Enligt översiktsplanen har Långsunda-Paradiset-Sången området föreslagits att avsättas som naturreservat/bevarande område. Vilket är mycket bra då där finns höga naturvärden med flera skyddsvärda arter och biotoper. Dessutom en viktig del av den m. e. m. sammanhängande grönstrukturen och spridningskorridoren den s. k. Nacka Värmdö Kilen. Vi anser dock att det inte räcker att skydda bara detta område, utan hela den viktiga och värdefulla grönstrukturen från Kovik (med anslutning till Velamsund) till Aspvik/Näset bör skyddas från exploatering och få ett reellt skydd som NATURRESERVAT!</p> <p>Delar av denna grönstruktur har i ÖP markerats som natur- och rekreationsområde, vilket inte ger tillräckligt naturskydd. Ett akut hot är JM:s planer på att bebygga det mycket känsliga skogsområdet längs Sjötorpsvägen i Råknäs vilket skulle få stora negativa konsekvenser för de höga naturvärden som finns i området.</p> <p>Enligt ÖP är det ett PFO område men borde istället ingå som en del av det föreslagna naturreservatet alltså skyddas från all vidare exploatering.</p>	<p>2018 beslutade kommunstyrelsens planutskott om en ny prioritering av kommunens förändringsområden, vilka är de områden som presenteras i översiktsplanen. Aspvik/Råknäs är ett av dessa. Ett starkt bebyggelsestryck finns i området och flera nya bygglov och fastighetsbildningar är under utredning.</p> <p>Beslut om start-PM för PFO-planen och detaljplan togs av kommunstyrelsens planutskott 2019-09-03.</p> <p>Detaljplanerna har inte varit ute på samråd. Vid samråd av planerna finns möjlighet att yttra sig kring planförslagen.</p> <p>Förslaget till naturreservat Långsunda-Paradiset-Sången pekades ut i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällplaneringsnämnden 2013. Den exakta avgränsningen av naturreservatet kommer att utredas när arbetet med reservatsbildning drivs aktivt. Avgränsningen beror på många olika faktorer som exempelvis områdes natur- och rekreationsvärden, andra möjliga framtida markanspråk och inte minst markägandeförhållanden – avgränsningen kommer att ske i dialog med berörda markägare. I reservatsbildningsprocessen kommer även olika intresseorganisationer inkluderas.</p>
<p>61. Privatperson</p>		
<p>a)</p>	<p>1) <u>Aspvik/Sjötorp bör INTE ses som ett PFO</u> Aspvik är markerat som ett PFO, vilket jag tycker man kan ifrågasätta.</p>	<p>1. 2018 beslutade kommunstyrelsens planutskott om en ny prioritering av kommunens förändringsområden, vilka</p>

	<p>I planen beskrivs riktlinjer för PFO att man är angelägen om att behålla karaktären i området vilket omöjliggörs med JM:s planerade storskaliga exploatering.</p> <p>2) <u>Naturreseptatet Långsunda-Paradiset-Sången täcker ett för litet område</u> För att det definierade reservatet skall ge en skyddande effekt för framtida exploateringar, för skyddande av och värdefull natur med rödlistade såväl djur- som växtarter, bör kommunens förslag utökas att gälla hela området, dvs inkludera även det som är markerat som natur- och rekreationsområde.</p> <p>V g se inskickat skickat förslag på bildandet av ett naturreseptat för Aspvik/Norra Lagnö.</p>	<p>är de områden som presenteras i översiktsplanen. Aspvik/Räknäs är ett av dessa. Ett starkt bebyggelsetryck finns i området och flera nya bygglov och fastighetsbildningar är under utredning.</p> <p>Beslut om start-PM för PFO-planen och detaljplan togs av kommunstyrelsens planutskott 2019-09-03. Detaljplanerna har inte varit ute på samråd. Vid samråd av planerna finns möjlighet att yttra sig kring planförslagen.</p> <p>2. Förslaget till naturreseptat Långsunda-Paradiset-Sången pekades ut i kommunens Naturreseptatsplan som antogs av Samhällplaneringsnämnden 2013. Den exakta avgränsningen av naturreseptatet kommer att utredas när arbetet med reservatsbildning drivs aktivt. Avgränsningen beror på många olika faktorer som exempelvis områdes natur- och rekreationsvärden, andra möjliga framtida markanspråk och inte minst markägareförhållande – avgränsningen kommer att ske i dialog med berörda markägare. I reservatsbildningsprocessen kommer även olika intresseorganisationer inkluderas.</p>
62. Privatperson		
<p>a)</p>	<p>1) Aspvik/Sjötorp ska INTE ses som ett PFO område!</p> <p>2) Se till att långsiktigt skydda hela gröna kilen mellan Aspvik/Näset och Stora Kovik genom ett statligt reservat, även det som är utmärkt som natur- och rekreationsområde. Det område som kommunen har för avsikt att skydda (Långsunda-Paradiset-Sången) är för litet för att uppfylla kilens syften, bevarande av biologiska mångfald och för rekreation.</p>	<p>1. 2018 beslutade kommunstyrelsens planutskott om en ny prioritering av kommunens förändringsområden, vilka är de områden som presenteras i översiktsplanen. Aspvik/Räknäs är ett av dessa. Ett starkt bebyggelsetryck finns i området och flera nya bygglov och fastighetsbildningar är under utredning.</p> <p>Beslut om start-PM för PFO-planen och detaljplan togs av kommunstyrelsens planutskott 2019-09-03. Detaljplanerna har inte varit ute på samråd. Vid samråd av planerna finns möjlighet att yttra sig kring planförslagen.</p> <p>2. Förslaget till naturreseptat Långsunda-</p>

		<p>Paradistet-Sången pekades ut i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällplaneringsnämnden 2013. Den exakta avgränsningen av naturreservatet kommer att utredas när arbetet med reservatsbildning drivs aktivt. Avgränsningen beror på många olika faktorer som exempelvis områdes natur- och rekreationsvärden, andra möjliga framtida markanspråk och inte minst markägandeförhållanden – avgränsningen kommer att ske i dialog med berörda markägare. I reservatsbildningsprocessen kommer även olika intresseorganisationer inkluderas.</p>
63. Privatperson		
<p>a)</p>	<p>1) Aspvik/Sjötorp ska INTE ses som ett PFO område! då inte några av de kriterier som nämns i ÖP uppfylls.</p> <p>2) Den gröna kilen mellan Aspvik/Näset och Stora Kovik måste långsiktigt skyddas genom ett statligt reservat och täcka hela området, även det som är utmärkt som natur- och rekreationsområde. Det område som kommunen har för avsikt att skydda (Långsunda-Paradiset-Sången) är på tok för litet för att uppfylla kilens syften, bevarande av biologiska mångfald och för rekreation. Kilen är oerhört viktig för växternas och djurens möjligheter att sprida sig in mot Nacka och Stockholm och för boende inom Gustavsberg och övriga regionen att komma ut i en vacker, tyst och variationsrik miljö.</p> <p>3) I och med sulfidproblemen i Ekobacken så anser jag att kommunen i möjligaste mån ska se till att minimera sprängning inom kommunen med tanke på de miljöproblem som kan uppkomma.</p> <p>4) I ÖP står att områden med höga naturvärden generellt inte ska exploateras. Jag anser att de inte ska exploateras. Det är ju den vackra naturen och kulturmiljön som kännetecknar Värmdö och som turisterna vill uppleva! Förvalta det fina som finns istället för att bara tänka på tillväxt. HAR kommunen frågat om Värmdöborna vill ha en sådan inflyttning som kommunen planerar för?</p>	<p>1. 2018 beslutade kommunstyrelsens planutskott om en ny prioritering av kommunens förändringsområden, vilka är de områden som presenteras i översiktsplanen. Aspvik/Råknäs är ett av dessa. Ett starkt bebyggelsetryck finns i området och flera nya bygglov och fastighetsbildningar är under utredning.</p> <p>Beslut om start-PM för PFO-planen och detaljplan togs av kommunstyrelsens planutskott 2019-09-03. Detaljplanerna har inte varit ute på samråd. Vid samråd av planerna finns möjlighet att yttra sig kring planförslagen.</p> <p>2. Förslaget till naturreservat Långsunda-Paradistet-Sången pekades ut i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällplaneringsnämnden 2013. Den exakta avgränsningen av naturreservatet kommer att utredas när arbetet med reservatsbildning drivs aktivt. Avgränsningen beror på många olika faktorer som exempelvis områdes natur- och rekreationsvärden, andra möjliga framtida markanspråk och inte minst markägandeförhållanden – avgränsningen kommer att ske i dialog med berörda markägare. I reservatsbildningsprocessen kommer även olika intresseorganisationer</p>

	<p>Skulle det inte vara bättre om kommunen sänkte skatten och fick fler att flytta ut permanent till sina fritidshus och att det sker en "organisk" tillväxt istället för att ta nya naturområden i anspråk för att lösa den sk bostadsbristen?</p> <p>5) Pendelbåt är ett bra initiativ och och alternativ istället för bilköer! Däremot är jag absolut emot att kommunen drar ut spårbunden trafik (tunnelbana) till Värmdö. Detta skulle ta död på skärgårdskommunen!</p> <p>6) Se till att kommunen håller strikt på strandskyddet, för allas skull! Det är idag alldeles för lätt för fastighetsägare att få tillåtelse att bygga hus och t ex mindre hus inom strandskyddat område! Detta hindrar allmänhet att beträda stränderna.</p> <p>7) Återskapa gärna den gamla vattenvägen mellan Farstaviken och Ösby träsk och även ända till torsbyfjärden. Det skulle bli vackert! För att skapa smitväg för båtar skulle även en akvedukt kunna byggas vid Ålstäket.</p>	<p>inkluderas.</p> <p>3. Kommunen är medvetna om sulfidproblemen i Ekobacken och arbetar med frågan. I översiktsplanen föreslås också riktlinjer som anger att sprängning och schakt bör undvikas i områden med risk för förekomst av sulfidberggrund eller sulfidlera</p> <p>4. Noterat.</p> <p>5. I kollektivtrafikplan 2050 så ser Trafikförvaltningen ett behov av att kollektivtrafikförsörja Värmdö kommun med spårburen trafik då det inte längre finns kapacitet i busstrafiken.</p> <p>6. Synpunkten om strandskydd noteras.</p> <p>7. Kommunen arbetar just nu med en detaljplan för Gustavsbergs centrum. Att öppna upp en vattenväg mellan Farstaviken och Ösby träsk är inget som utreds, men en synpunkt man kan lämna när detaljplanen presenteras för samråd. Kommunen är inte huvudman för väg 222, utan det är Trafikverket. Trafikverket arbetar med en vägplan för Grisslingerrakan, Ålstäket. En akvedukt ingår inte i denna.</p>
64. Privatperson		
a)	<p>Det är inte lämpligt att planera för mer mer storskalig exploatering utan att samtidigt se till att infrastrukturen till/från Ingarö byggs ut innan projekt färdigställs. Det finns redan nu ett visst behov av framkomlighets- och trafiksäkerhetsåtgärder på Ingarövägen/Eknäsvägen och dess korsningar på sträckan mellan tpl gustavsberg och näsuddsvägen/entreprenadvägen som behöver tillses skyndsamt om mer storskalig exploatering ska kunna vara möjlig. Kommunen kan inte hänvisa till att åtgärder på infartsvägarna enkom är Trafikverkets ansvar då trafikflödesutvecklingen påskyndas av den planering som kommunen står för med VA-utbyggnad och exploateringsprojekt som det i de natursköna skogarna intill Vidsjön. Exploateringar ska själva finansiera och lösa och</p>	<p>Vägnätet ut till Ingarö har kapacitet att ta emot mer trafik. Den bebyggelse som är fastlagd är inräknad i den trafikmodell som finns över Värmdö och den visar att kapaciteten kommer att hålla i och med den planlagda exploateringen. Vägnätet byggs utifrån att det ska klara en ökning av trafiken men det innebär inte att det aldrig ska uppstå köer. Det planeras en ny cirkulationsplats vid Entreprenadvägen som ska förbättra trafiken</p>

	<p>de nödvändiga åtgärder för det allmänna som dess tillkomst kräver. Så resoneras antagligen också TrV - med rätta.</p> <p>Utan förbättringar av vägarna för bussar och bilar är denna planering olämplig!</p>	
65. Privatperson		
a)	<p>Det kommer att förstöra känsliga naturområden. Vägarna är inte gjorda för att klara av denna ökning av invånare.</p>	<p>Förslaget till uppdaterad översiktsplan utgår från tidigare översiktsplans vision, det vill säga att ny bebyggelse främst ska tillkomma i kommunens centrumområden, på kollektivtrafikhärlä platser och kärnör. Genom att styra bebyggelsen till utpekade platser kan större grönområden bevaras. I översiktsplanen pekas både ytor för natur och rekreation samt nya naturreservat ut.</p> <p>Vad gäller vägnätet är kommunen medvetna om frågan och för dialog med Trafikverket som är huvudman för de större vägarna i Värmdö kommun. Just nu pågår arbete med en vägplan för Grisslingerakan och Ålstäket. Vägnätet ut till Ingarö har till exempel kapacitet att ta emot mer trafik. Den bebyggelse som är fastlagd är inräknad i den trafikmodell som finns över Värmdö och den visar att kapaciteten kommer att hålla i och med den planlagda exploateringen. Vägnätet byggs utifrån att det ska klara en ökning av trafiken men det innebär inte att det aldrig ska uppstå köer. Det planeras en ny cirkulationsplats vid Entreprenadvägen som ska förbättra trafiken.</p>
66. Privatperson		
a)	<p>Det finns några områden jag har frågor om som är oklara eller något otydliga i översiktsplanen utifrån bl.a. ett hållbarhetsperspektiv samt samhällsplanering. För att kommunmedborgarna ska kunna ta sig relativt tryggt till olika ställen och ibland antingen gående eller per cykla. Det gäller att det finns fler bra centra som gör att människor ska kunna handla mat i sitt närområde, barn ska kunna gå och cykla till skolan relativt säkert. FÖRSLAG, det borde finns vårdcentraler på flera ställen än bara i Gustavsberg; det kanske regionen kan tjäna på. T.ex. den som bor i Hemmesta och ska till vårdcentralen i</p>	<p>Vad gäller vårdcentraler är det en regional fråga som Stockholms läns landsting (SLL) styr över. Kommunen äger inte vårdcentraler, men kan däremot skapa förutsättningar för service genom att koncentrera bebyggelse till vissa platser. Något vi försöker göra genom att peka ut utvecklingsområden/centrumområden.</p>

	<p>Gustavsberg blir ett problem speciellt när det är rusningstrafik. Om dessa människor hade ett alternativ runt Hemmesta vore det bra både för invånarna, skolans elever och föräldrar.</p> <p>Mina synpunkter gäller 4 områden: Grisslingeran, köpcentret vid ICA Maxi och Willys, flygplatsen för helikoptrar och båtförbindelser & båtkanalen. Jag har även lagt in hur det går att lösa vissa delar m.h.a. LOU, lagen om offentlig upphandling samt personer som kan hitta en bra lösning för Värmdö Kommun och dess medborgare.</p> <p>Säkerställ att t.ex. vårdcentraler finns på mer än en plats på Värmdö, onödigt att alla ska köra till Gustavsberg när det skulle finnas en vårdcentral t.ex. i Hemmesta. Det blir onödigt mycket trafik vid Grisslinge havsbad.</p>	
b)	<p>Hur Grisslingeran ska hanteras skulle kunna lösa många trafik- och kö problemen. Vid ett tidigare möte med bl.a. Värmdö Kommunen och Trafikverket kom det fram att det behövdes t.ex. gångtunnel vid Herrviksnäs, frågor - hur ska alla trafikljus vid Hemmesta hanteras. Hur ska den reversibla vägsträckan hanteras, säkerhet för gångare och cyklister är minimal i dagsläget. För alla vill säkert kunna ta sig till Grisslinge havsbad, Sjöscouterna österut, cykla till Södersveds havsbad västerut, gå och handla vid köpcentret om du kommer utifrån d.v.s. från Mörtnäs, Korpholmen och Hemmesta.</p> <p>FÖRSLAG. Det vore bra om den befintliga gång- och vägtunneln vid Maxi ICA kunde användas mer för att lasta av trafiken för det reversibla körfältet. T.ex. Kunna använda och bygga vidare på gångvägen, vid busshållplatsen södra sidan om väg 222, som finns vid hundklubben och Maxi ICA. Det skulle kunna bli en gång- och cykelbanan som skulle kunna gå ända till Grisslinge havsbad och lite till d.v.s. på södra sidan om väg 222. Det finns en del problem att lösa men det vore bra för alla parter.</p> <p>PROBLEMET enligt Värmdö Kommun är att de äger så lite mark i området.</p> <p>Säkerställa att infrastrukturen fungerar, ta bort det reversibla körfältet och gör bättre gång- och cykelbanor på södra sidan väg 222. Säkerställ att det finns bra gångtunnlar vid t.ex. vid Herrviksnäs översyn hur det ser ut i Hemmesta</p>	<p>För åtgärder på det statliga vägnätet ansvarar Trafikverket. Kommunen arbetar aktivt med att bevaka frågorna och deltar i arbetet med i åtgärdsvalsstudier samt i vägplaneprojekten, så som Grisslingeran, där vi försöker säkerställa funktioner som vi fått i uppdrag att prioritera. Det rör sig bland annat om säkra övergångar, säker gång- och cykelväg etc. Trafikverket håller på att arbeta fram ett utformningsförslag för Grisslingeran där det kommer att tillkomma ett körfält. Det innebär att det kommer att finnas två körfält i vardera riktning och inget reversibelt i framtiden. Gång- och cykelbanan på norra sidan kommer att byggas om och breddas.</p>

	behövs kanske i och med ökad byggnation.	
c)	<p>Ett annat lösningsområde är hur utfarterna vi köpcentret där Willys och Maxi ICA ska hanteras, samtidigt är det också infarten till den kommunal förskolan, trafiklösningen är ett riktigt problem. Bra gång- och cykelvägar runt köpcentret. FÖRSLAG, en eller två ytterligare utfarter från köpcentret.</p> <p>Fler utfarter vid köpcentret vid Maxi ICA, använd befintlig gångväg till busshållplatsen för att göra gång- och cykelväg ända till den tredje rondellen österut. Det går även göra en andra utfart vid t.ex. mellan företagen Bilprovning och Rusta.</p>	<p>Kommunen arbetar med frågan. Men är en delad fråga då kommunen inte ensam har rådighet över mark samt det som behövs. Det pågår ett samarbete med markägarna och butikerna i området där vi tillsammans ska försöka förbättra trafiksituationen i Mölnvik. Vi jobbar för att få till bättre gång- och cykelkopplingar inom området.</p> <p>Värmdö kommun har undersökt att använda tunneln vid ICA Maxi i ett annat projekt men den är för smal för att ha motortrafik i båda riktningarna. Det är ett för omfattande arbete att bygga om tunneln.</p> <p>Trafikverket har tittat på en södergående gång- och cykelbana längs Grisslingerakan men valt att inte gå vidare med det alternativet.</p>
d)	<p>Ett annat lösningsområde är flygplatsen för helikoptrar; det är komplicerat; för vid den tidigare flygplatsen vid Brandstationen var det nära till många byggnader och människor i närheten. Tyvärr körde helikoptrarna många gånger för nära och lågt bl.a. i vårt område och nära fastigheterna. Jag förstår att de vill snabbt komma ut när det är kriser men det blir också ett problem i nästa steg. FÖRSLAG, för flygplats, inflygning för helikoptrar då är det viktigt med bra öppna ytor; det är bra med nära industriområden och trafiklösningar.</p> <p>Flygplats för helikoptrar behöver vara där det finns bra inflygnings stråk, öppna ytor och jämn mark och nära till bra trafiklösningar.</p>	<p>Frågan om ambulanshelikoptern har avgjorts sedan samrådsförslaget presenterades. För kommunen är frågan om helikopterns placering fortfarande viktig. De föreslagna lägena kommer att ses över inför granskning och en del av dem kommer att plockas bort.</p>
e)	<p>1) Det sista området hör till infrastruktur men är än mer komplicerad. Det vore intressant med en båtlinje från t.ex. Mörtnäs sidan in till centrala Stockholm. Det nästa fråga är om det skulle gå att göra en kanal mellan norr och söder om Värmdö, alltså tvärs över väg 222. Vid den sista rondellen österut på väg 222 om det finns någon befintlig mark som går att användas som ej används idag till något. Eller någon annanstans som gör det möjligt.</p>	<p>1. Region Stockholm kommer att införa en båtlinje från Ålstäket in till Strömkajen som planeras få trafikstart tidigast hösten 2023.</p> <p>2. Vad gäller en kanal från norr till söder är det inte aktuellt att anordna en sådan genom Ålstäket. För närvarande pågår arbete med en vägplan som bland annat innefattar Ålstäket. Platsen kommer inte att innehålla en kanal.</p>

	<p>2) En kanal mellan norra och södra skärgården vore bra samt kunna båtpendla från Värmdö. Från någon av befintliga bryggor.</p>	
f)	<p>LÖSNINGAR</p> <p>1) I Lagen om Offentlig Upphandling, LOU, finns det möjligt med förhandlingar utifrån förfaranden, Förhandlat förfarande och konkurrenspräglad diskussion; för att lösa komplexa lösningar som trafiklösningar Jag föreslår också några personer som har erfarenheter från att lösa trafiklösningar och byggande. FÖRSLAG på personer, [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] Dessa personer känner i sin tur en hel del bra person för att hitta lösningar. Det innebär också att Värmdö Kommun kan förhandla genom att lösa dagens problem med framtidens lösningar och förhoppningsvis slippa större kostnader för inlösen av mark och bättre lösningar för de medborgare som påverkas. Vad det blir i slutändan är svårt att veta idag.</p>	<p>LOU</p> <p>1. En upphandling kan mycket väl föregås av en dialog med leverantörer och intressenter. Man kan också via en så kallad RFI (request for information) be om synpunkter på det som är på gång att upphandlas. Då har alla möjlighet att ta hänsyn till synpunkter vid framtagandet av förfrågningsunderlag med mera. Då annonseras RFI:n i kommunens upphandlingsverktyg och blir på så vis publik för alla. Då kan kommunen sedan avgöra vilket upphandlingsförfarande som är lämpligast. Förhandlat förfarande med föregående annonsering och Konkurrenspräglad kan användas.</p> <p>I dina beskrivna fall skulle nog Förhandlat förfarande med föregående annonsering passa bäst, och som då föregås med RFI och dialog med leverantörer.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ett förhandlat förfarande med föregående annonsering får användas, om den upphandlande myndighetens behov inte kan tillgodoses utan anpassning av lättillgängliga lösningar,2. upphandlingen inbegriper formgivning eller innovativa lösningar,3. kontraktet inte kan tilldelas utan föregående förhandlingar på grund av särskilda omständigheter som avser arten, komplexiteten eller den rättsliga och ekonomiska utformningen av det som ska anskaffas eller på grund av riskerna i anslutning till dessa omständigheter, eller4. den upphandlande myndigheten inte med tillräcklig precision kan utarbeta tekniska specifikationer med hänvisning till en standard, europeisk

		<p>teknisk bedömning, gemensam teknisk specifikation eller teknisk referens</p> <p>I LOU är ett förhandlat förfarande med föregående annonsering ett förfarande där alla intresserade leverantörer får ansöka om att lämna anbud i ett första steg. Enbart de leverantörer som godtas utifrån kraven i upphandlingsdokumenten får bjudas in att lämna anbud. Den upphandlande myndigheten bjuder in leverantörerna att förhandla om förbättringar i deras anbud för att kunna erhålla det efterfrågade som är anpassade efter myndighetens särskilda behov.</p> <p>Konkurrenspräglad dialog påminner mycket om ovanstående men används ofta när man i stort vet vad an vill ha men inte i förväg vet hur resultatet ska uppnås på bästa sätt. Dialogen kan då öka möjligheten att beakta till exempel tekniska innovationer när den upphandlande organisationen fortlöpande kan diskutera och väga unika lösningar mot varandra. Någon minimitidsfrist gäller inte för att komma in med ett slutgiltigt anbud som vid förhandlat förfarande med föregående annonsering.</p> <p>Ramavtal</p> <p>Om gällande ramavtal finns i kommunen har vi i de allra flesta fall en skyldighet att använda dessa. Det regleras i respektive ramavtals avtalsvillkor. Är den upphandlande myndigheten bunden av ramavtalet till att endast köpa den aktuella tjänsten av ramavtalsleverantören skulle ett frångående kunna utgöra ett kontraktsbrott, vilket kan resultera i skadeståndsskyldighet. Om det är möjligt eller inte för en upphandlande myndighet att köpa utanför upphandlade ramavtal måste dessa köp ändå ske i enlighet med upphandlingslagstiftningen. Kommunen har till exempel ramavtal för trafikplanering och analys.</p> <p>Vad gäller väg 222 är det en statlig väg</p>
--	--	---

		som ägs av Trafikverket. För arbeten kopplade till väg 222 och vägplanen är det Trafikverket som står för upphandling.
67. Privatperson		
a)	<p>Jag tycker skrivelsen om infrastrukturen är för försiktig.</p> <p>Värmdöborna, åtminstone jag själv förväntar sig mer än att vi får se om Trafikverket gör något.</p> <p>Värmdö kommer fortsättningsvis kräva av Trafikverket att kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder genomförs, annars får Värmdö självt ta fram åtgärds paket för att värna kommuninvånarnas hälsa och välfärd.</p> <p>Det är oacceptabelt hur trafiksituationen ser ut öster om Mölnvik nu. Jag har vänner som redan har lämnat kommunen på grund av detta och för att det ännu inte finns någon förbättring i sikte.</p>	<p>Planläggningsprocessen på det statliga vägnätet regleras av väglagen med kopplingar till plan- och bygglagen samt miljöbalken. Huvudmannen för gator och vägar ansvarar för att driva planeringsprocesser för att förändra och förnya infrastrukturen i länet. Det är Trafikverkets centrala funktion Juridik och planprövning som prövar och fastställer väg- och järnvägsplaner.</p> <p>Processen förankras med berörda kommuner som får möjlighet att komma med synpunkter och få insyn i processen. Konkreta exempel för Värmdö kommuns del är vägplanen Mölnvik-Grisslinge och åtgärdsvalsstudie för väg 222 och väg 274.</p> <p>Men oavsett vad kommunen önskar och anser är prioriterat är det Regionen tillsammans med Trafikverket som bestämmer vad som ska prioriteras och genomföras vad gäller statlig infrastruktur. Större vägprojekt behöver namnges som ett objekt i en länsplan för att kunna genomföras. Även mindre åtgärder på statliga vägnätet ansvaras och beslutas helt av Trafikverket.</p> <p>För att bli ett namngivet objekt i länsplanen är huvudprincipen att bristen redan ska ha genomgått en åtgärdsvalsstudie med utgångspunkt i fyrstegsprincipen. Därefter görs ett ställningstagande av ingående parter, inklusive Trafikverket, för val av åtgärder.</p> <p>För mer information om de ramar som gäller och de lagar som styr processen se information nedan:</p> <p>https://www.trafikverket.se/om-oss/var-</p>

		<p>verksamhet/sa-har-jobbar-vi-med/Fran-planering-till-byggande/</p> <p>https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/planera-och-utreda/planlaggningsprocessen/</p> <p>https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/samhalle/trafik-och-infrastruktur/planering-av-vag-och-jarnvag.html</p> <p>https://www.lansstyrelsen.se/download/18.4e0415ee166afb59324204/1540554541546/Rapport%202018-17%20L%C3%A4nsplan%20infrastruktur.pdf</p>
68. Privatperson		
a)	Det är positivt att kommunen har genomarbetat en översiktsplan, dock ser jag som fastighetsägare i närheten i Hemmesta att kommunen har allvarliga problem att lösa NU och inte inom 15 år!	Noterat.
b)	<p>- Byggstopp nu</p> <p>Det alldeles övergripande problemet är att Värmdös infrastruktur inte sväljer den förtätning som redan genomförts. Oklart om någon av politikerna bor i närheten av Hemmesta alt förbi Hemmesta - om så, borde ni uppmärksammat det kaos vi befinner oss i på vägarna. För att inte tala om den fullkomligt usla planeringen av handelsplatsen vid Mölnvik, som är helt igenproppad fre/lör, men även andra tider.</p> <p>Ref. till Gällivare/Norrbottnen som ett utmärkt utvecklingsområde; här exploderar byggtakten och här finns mark och plats för boende parat med en bibehållen natur.</p>	<p>Samrådsförslaget på uppdaterad översiktsplan följer samma vision som tidigare översiktsplan, det vill säga att ny bebyggelse ska koncentreras till kommunens centrumområden, kollektivtrafiknära områden, kärnöar och prioriterade förändringsområden. Inga nya, större utbyggnadsområden är utpekade.</p> <p>För åtgärder på det statliga vägnätet ansvarar Trafikverket. Kommunen arbetar aktivt med att bevaka frågorna och deltar i arbetet med i åtgärdsvalsstudier samt i vägplaneprojekten, så som Grisslingerakan, där vi försöker säkerställa funktioner som vi fått i uppdrag att prioritera.</p> <p>Det pågår en studie av att avlasta vägnätet vid Mölnvik, kallad smitväg Mölnvik. Kommunen har också ingått ett samarbete med fastighetsägare i Mölnvik för att vi gemensamt ska förbättra trafiksituationen igenom men också mellan och inom handelsområdena.</p>

		<p>Kommunen har börjat göra mindre åtgärder på kommunens vägar som till exempel ändring av körfält etc. för att få ett bättre flöde.</p> <p>Det har precis gjorts en åtgärdsvalsstudie tillsammans med Trafikverket som beskriver åtgärder Åtgärdsvalsstudie för väg 222 och 274 - Värmdö kommun (varmdo.se). Det kommer alltså påbörjas ett arbete att förbättra vägnätet.</p>
c)	<p>- Kaos i Väg/trafiknätet</p> <p>1) Som konsekvens av den byggboom som har och som pågår i Värmdö fungerar inte trafiknätet överhuvudtaget.</p> <p>I översiktplanen anges bl a "<i>Väg 274 Ålstäket-Hemmesta vägsäl har kapacitet- och trafiksäkerhetsbrister. Sträckan bör ses över.</i>" Det är en mild tolkning av läget, på sträckan råder kaos och stundtals långa köer och att sträckan bör ses över är en underdrift, den skall åtgärdas omgående.</p> <p>2) Utöver detta verkar "tävlingscyklister" gärna träna på vägarna. Då vägarna stundtals är mycket smala och med den täta trafiken, utgör situationen vid omkörning av cyklister en uppenbar trafikfara.</p>	<p>1. Planläggningsprocessen på det statliga vägnätet regleras av väglagen med kopplingar till plan- och bygglagen samt miljöbalken. Huvudmannen för gator och vägar ansvarar för att driva planeringsprocesser för att förändra och förnya infrastrukturen i länet. Det är Trafikverkets centrala funktion Juridik och planprovning som prövar och fastställer väg- och järnvägsplaner.</p> <p>Processen förankras med berörda kommuner som får möjlighet att komma med synpunkter och få insyn i processen. Konkreta exempel för Värmdö kommuns del är vägplanen Mölnvik-Grisslinge och åtgärdsvalsstudie för väg 222 och väg 274.</p> <p>Men oavsett vad kommunen önskar och anser är prioriterat är det Regionen tillsammans med Trafikverket som bestämmer vad som ska prioriteras och genomföras vad gäller statlig infrastruktur. Större vägprojekt behöver namnges som ett objekt i en länsplan för att kunna genomföras. Även mindre åtgärder på statliga vägnätet ansvaras och beslutas helt av Trafikverket.</p> <p>För att bli ett namngivet objekt i länsplanen är huvudprincipen att bristen redan ska ha genomgått en åtgärdsvalsstudie med utgångspunkt i fyrstegsprincipen. Därefter görs ett ställningstagande av ingående parter, inklusive Trafikverket, för val av åtgärder.</p> <p>För mer information om de ramar som</p>

		<p>gäller och de lagar som styr processen se information nedan:</p> <p>https://www.trafikverket.se/om-oss/var-verksamhet/sa-har-jobbar-vi-med/Fran-planering-till-byggande/</p> <p>https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/planera-och-utreda/planlaggningsprocessen/</p> <p>https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/samhalle/trafik-och-infrastruktur/planering-av-vag-och-jarnvag.html</p> <p>https://www.lansstyrelsen.se/download/18.4e0415ee166afb59324204/1540554541546/Rapport%202018-17%20L%C3%A4nsplan%20infrastruktur.pdf</p> <p>2. Vad gäller tävlingscyklister på vägarna är det inget kommunen kan reglera i sin översiktsplan. Vi jobbar just nu med att uppdatera vår gång- och cykelplan, men hur och var man ska cykla regleras i trafikförordningen.</p>
d)	<p>- Minimera tung trafik</p> <p>På senare har det blivit alltmer tung trafik som bl a fraktar stenkross. Den tunga trafiken måste begränsas, då den definitivt utgör en trafikfara på den hårt belastade vägen samt att lastbilar bidrar avsevärt till den redan täta trafiken.</p>	<p>Kommunen kan inte reglera vem som kör på vägar som kommunen inte är huvudman för. Däremot kan vi peka ut områden för till exempel störande verksamheter, som eventuellt bidrar med tung trafik. I översiktsplanen är Kil, Värmdö företagspark i Gustavsberg och Återvall utpekade verksamhetsområden. Genom att peka ut dessa områden som verksamhetsområden kan kommunen hjälpa till att styra trafik kopplade till verksamheterna till platser som gör att tung trafik inte behöver åka genom större delar av kommunen.</p>
e)	<p>- Infartsparkeringar - med möjlighet att stå minst 2-3 dagar/gärna 1 vecka</p> <p>Parkeringsituationen måste förbättras snarast och inte inom 15 år! En orsak till den täta trafiken är just att det inte finns någonstans att parkera mer än under dagtid (i bästa fall). Vi är många som gärna åker kollektivt och som emellanåt är på</p>	<p>Kommunen får i infartsparkeringsplanen utreda möjlighet till långtidsparkering.</p>

	<p>tjänsteresor några dagar alt semester någon vecka etc. och som önskar parkera bilen i närheten av en busshållplats som tar oss vidare till city. Detta är helt omöjligt idag, vilket tvingar många att ta bilen längre än nödvändigt, vilket självklart belastar vägnätet. Så se till att underlätta för oss som gärna väljer bussen framför bilen mot city och som möjliggör parkering under ett antal dagar/någon vecka (mot betalning).</p>	
f)	<p>- Värna naturen Upplever att utvecklingen i Värmdö "tassar" alltmer in på de "gröna kilar" som tidigare har betraktats som helig mark. Vi är många, om inte alla, som har fastigheter i Värmdö just för den fantastiska och unika naturen. Här finns många unika arter att värna om, inte minst i fågellivet, så se till att "de gröna kilarna" förblir orörda.</p>	<p>De gröna kilarna pekas ut både i översiktsplanens utvecklingsstrategi och under allmänna intressen. Kilarna ingår till största del i områden som i markanvändningskartan pekas ut som natur och rekreation eller naturreservat.</p> <p>I översiktsplanen finns riktlinjer som anger att Nacka – Värmdökilen samt större sammanhängande grönområden inte bör exploateras.</p>
g)	<p>Det finns mycket mer att lämna synpunkter om t ex utbyggnad av kommunalt VA, bräddning, näringsliv, ambulanshelikopter - hoppas att dessa tas upp av andra. Mina angivna synpunkter är de mest angelägna i nuläget och bedöms vara akuta att åtgärda....inte inom 15 år!</p>	<p>Noterat.</p>

69. Privatperson

a)	<p>Genom att dra trafikerad väg mellan Gustavsberg centrum och Skärgårdsvägen känns otroligt olyckligt då det skulle påverka Gustavsbergs kanske mest kulturvärda bostadsområde där det också bor väldigt mycket barnfamiljer (bifogad bild visar vägen jag menar). En trafikerad väg där skulle påverka Höjdhagen väldigt negativt.</p>	<p>Frågan om gatunätet i Gustavsberg hanteras i detaljplan för Stadsparken, som var ute på samråd 2020-01-14 – 2020-02-14. Arbete pågår med att ta fram granskningshandlingar.</p> <p>Kommunstyrelsens planutskott (KSPU) beslutade 2015-03-25 om ett förslag på trafikprincip för Stadsgatunätet, där Gustavsbergsvägen föreslås förläggas ungefär i Bagarvägens nuvarande sträckning och ansluter till Skärgårdsvägen med en ny cirkulation vid dagens bussterminal. Gamla Skärgårdsvägen föreslås möta Gustavsbergs allé med en ny cirkulationsplats. Dagens gata mellan kyrkan och Blomkulan föreslås behållas därmed men byggas om för att skapa en lugn trafikmiljö och en naturlig övergång från stadsparken ner mot gångstråken</p>
----	--	---

		runt Farstavikens båda sidor. Den idag stängda Värmdögatan föreslås öppnas för trafik samt att en ny parallell gata till Blekängsvägen anläggs genom Gustavsbergs centrum. Frågan om hur vägarna ska dras utreds i pågående detaljplanearbeten.
70. Privatperson		
a)	I planen refereras Djurö till som Björkås. Björkås är ett namn som få som är bofasta eller deltidboende använder (och många inte ens känner till). Jag upplever det som förvillande att kalla hela Djurö tätort för Björkås. Det är endast Värmdö Bostäders flerbostadshus som benämns Björkås. Även om frågan inte hör hemma här vill jag ändå passa på att markera att de flesta föredrar att Djurö tätort får heta just Djurö. Namnet Björkås tycks ha tillkommit utan befolkningens delaktighet.	I befintlig översiktsplan 2012-2030 kallas Djurås/Vindös kommundelscentrum för Björkås, varför platsen kallas så även i uppdateringen av översiktsplanen. Björkås är ett mindre geografiskt område. Det blir missvisande att skriva Djurö då inte hela Djurö avses.
b)	Trafiksituationen för cyklister och gående utmed Sollenkrokvägen är i nuläget katastrofal. Många och tunga fordon trafikerar vägen vilket gör det mycket riskfullt för gående och cyklister att använda vägen. En gång- och cykelväg behöver därför prioriteras från Djuröbron ända fram till Sollenkroka brygga vidare behöver en gång- och cykelväg anläggas även mot Aborrkroken.	I kommunens gång- och cykelplan pekas gång- och cykelväg till Sollenkroka ut. Gång- och cykelplanen pekar ut att alla fem centrumområden och replipunkter ska knytas ihop med gång- och cykelväg. Väg 686, Sollenkrokvägen, är statlig och det finns inga planer att bygga en gång- och cykelväg till Sollenkroka. Värmdö kommun kommer inte att kunna bygga gång- och cykelväg i egen regi utan det måste göras av Trafikverket, eller i nära samarbete med kommunen. Trafikverket har tagit fram, åtgärdsvalsstudie Enkel rapport, Väg 686 Björkås Djurö Värmdö kommun TRV 2020/29859. Trafikverket kommer inte att gå vidare med föreslagna åtgärderna.
71. Privatpersoner		
a)	Att det ska bli naturreservat i Ekedalsskogen är bra. Det kommer att skydda både naturvärden och rekreativsmöjligheter. Det är viktigt att ha sådana områden nära bebyggelse så att man inte behöver använda bilen för att ta sig till naturen. En bärande del i förslaget är att användandet av kollektivtrafiken ska öka. Samtidigt finns det just nu ett förslag från trafikförvaltningen om att	Kommunen har regelbunden kontakt med trafikförvaltningen för att diskutera operativa och strategiska frågor rörande kollektivtrafik. Genom att planera för att koncentrera bebyggelse till våra centrumområden och till kollektivtrafiknära lägen skapar vi möjlighet för att bibehålla och utveckla kollektivtrafiken. Desto fler som har nära

	<p>kraftigt försämra busstrafiken i norra Gustavsberg. Kommunen måste göra mer för att bevara och utveckla kollektivtrafiken så att vi inte behöver bli bilburna. I det här fallet handlar det om buss 425, som är den snabbaste bussen från Gustavsberg till Stockholm och snarare borde utökas.</p>	<p>till kollektivtrafik, desto fler kan åka, vilket i sin tur kan ge positiva effekter på kollektivtrafikförsörjningen av Värmdö kommun.</p>
72. Privatperson		
a)	<p>Jag lämnar mina åsikter och funderingar, främst kring den tilltänkta återöppningen utav Värmdögatan till Blekängsvägen mot nuvarande busstorget.</p> <p>Värmdögatan och dess omgivande gator främst Grindstugatan och delar av Gamla vägen är idag en stadsdel med miljö och bebyggelse som är helt unik i många avseenden. Områdenas placering och kvaliteten samt det kulturhistoriska bevarandet är av så pass hög klass att det idag inte finns så många andra områden kvar med denna unika struktur och miljö. Höjdhagen och de Norra Bruksgatorna är två områden där kommunen i en framtida utveckling bör ta särskilt stor hänsyn till just detta detta och göra sitt absolut yttersta för att minimera skadlig påverkan på området, bebyggelse och naturmiljön samt att de förändringar som görs stämmer in i den miljö och tidstypisk design som finns. Vi har ett extremt rikt djurliv med vilda djur som rör sig i området, främst rådjur, räv, ekorre och ett stor population av olika fågelarter som årligen återkommer. Detta skall bevaras då det både är ett trevligt och rogivande inslag men samtidigt också att man tar i beaktande att det är vi människor som inkräktar på deras områden och inte tvärtom.</p> <p>Miljön och byggnationen är vidare klassat som riksintresse och en stor del av fastigheterna och dess omgivning är klassat i den högsta- eller näst högsta skyddsgraden. Områdena är även en stor del av Gustavsbergs historia som ur ett kulturhistoriskt perspektiv är viktigt att bevara, vilket även Värmdö kommun uttryckt tidigare.</p> <p>Vidare så gjorde kommunen för något eller några år sedan en analys av de stora ekarna som finns på Värmdögatan, där man påtalade den skada ökad biltrafik skulle göra på dessa träd skulle bli</p>	<p>Frågan om gatunätet i Gustavsberg hanteras i detaljplan för Stadsparken, som var ute på samråd 2020-01-14 – 2020-02-14. Arbete pågår med att ta fram granskningshandlingar.</p> <p>Kommunstyrelsens planutskott (KSPU) beslutade 2015-03-25 om ett förslag på trafikprincip för Stadsgatunätet, där Gustavsbergsvägen föreslås förläggas ungefär i Bagarvägens nuvarande sträckning och ansluter till Skärgårdsvägen med en ny cirkulation vid dagens bussterminal. Gamla Skärgårdsvägen föreslås möta Gustavsbergs allé med en ny cirkulationsplats. Dagens gata mellan kyrkan och Blomkulan föreslås behållas därmed men byggas om för att skapa en lugn trafikmiljö och en naturlig övergång från stadsparken ner mot gångstråken runt Farstavikens båda sidor. Den idag stängda Värmdögatan föreslås öppnas för trafik samt att en ny parallell gata till Blekängsvägen anläggs genom Gustavsbergs centrum. Frågan om hur vägarna ska dras utreds i pågående detaljplanarbeten.</p>

<p>stora, vilket också talar emot att exponera området för mer direkta avgaser och utsläpp i andra former (ex. Gummit från bildäck etc..).</p> <p>Området växte fram under senare delen utav 1800-talet och tidigt 1900-tal och är till stor del idag både ett minne av den tid som varit med mycket historia kopplat till den industriort som Gustavsberg varit och till nutida nyttjande. Att aktuellt gatuavsnitt en gång i tiden varit öppet för trafik är inte skäl nog att öppna dem igen. Att man fattade beslutet att stänga gatuavsnittet var ett klokt beslut som med säkerhet bidragit till att området inte påverkats lika mycket av skadliga partiklar.</p> <p>Området idag präglas av många barnfamiljer och stor andel barn under 13år som både nyttjar den lekpark som kommun anlade för cirka 6år sedan där den tänkta bilvägen skall gå bredvid samt leker på gatan (Värmdögatan). Den park som finns mellan kyrkan och rondellen vid Blekängsvägen som är omtyckt av invånarna vår och sommartid och som även är en lämplig plats för mindre evenemang och enklare sporter i privata sällskap såsom boule och Kubb vilket hållits tidigare år innan Covid.</p> <p>Att öppna upp bilvägen på Värmdögatan mot centrum och Rondellen Blekängsvägen/Skärgårdsvägen är att allvarligt inkräkta och skada den miljö som finns och som skall bevaras. Kommunen kommer också genom öppnande av denna del sänka värdet på de bostäder som Värmdögatan har vilket är ett allvarligt intrång i den enskildes rätt och i synnerhet när behovet inte finns.</p> <p>Till det skall även ta med den negativa effekten på luftmiljön en ökad biltrafik har och den medicinska skada det kan ge på kortare och längre sikt på invånarna i området i form av andningsrelaterade besvär såsom astma. Det ökar även trafikbullret som redan är ett stort problem.</p> <p>Fortsättningsvis så finns Gustavsbergs kyrka på Värmdögatans början. Att placera en utökad bilväg 30-40 meter från kyrkans ena långsida kommer skapa en sämre upplevelse av kyrkans akustik och även bidra till snabbare och större skador genom avgaser och vibrationer. Det förstör även den enhetliga, sammanhängande,</p>	
---	--

	<p>lugna miljön som finns idag.</p> <p>Biltrafiken kommer över tid absolut att öka i Gustavsberg och att då göra om så att Gustavsbergs allé flyttas in mot berget där Bagarvägen går och sedan knyts ihop med Skärgårdsvägen är ett förslag som skulle skapa ett avsevärt bättre flöde och då ha biltrafik på en del som idag är helt outnyttjad och som inte påverkar varken miljö eller invånare negativt. Det är även en mindre angrepp till den redan befintliga parkmiljön än den nu föreslagna.</p> <p>Så jag ber kommunens ansvariga att verkligen se över detta och jag hoppas ni som vi inser att den skada denna korta vägöppning medför är så pass mycket större än den minimala tidsvinst detta ger för en bilist, det handlar om mindre än 5-10 sekunder. Satsa hellre som sagt på området Gustavsbergs allé – Gamla Skärgårdsvägen - Bagarvägen och skapa ett bra trafikflöde där längs berget istället för att inkräkta på känsliga kulturmärkta områden som vi boende gör allt för att bevara i den form och utseende som den varit i över ett sekel och utveckla stadsparken från kyrkan sett.</p> <p>Slutligen så skulle jag vilja hänvisa till SWECOs rapport från 2018 (Byggnadsinventering Gustavsberg) och hela kapitel 4.13 som avhandlar de Norra Bruksgatorna och i synnerhet de första 4-5 sidorna i det kapitlet samt de delar i samma kapitel som berör objekt ID 422, 451, 452 och 254, som väl förklarar värdet på det område som nu riskeras att försämrats, negativt påverka de boende och den miljö som området nu har.</p>	
73. Privatperson		
a)	<p>Jag skulle med detta mail vilja lämna mina åsikter och funderingar, främst kring den tilltänkta återöppningen utav Värmdögatan till Blekängsvägen mot nuvarande busstorget. Men slutligen även en del kortare tankar och reflektioner avseende andra delar.</p> <p>Värmdögatan och dess omgivande gator främst Grindstugatan och delar av Gamla vägen är idag en stadsdel med miljö och bebyggelse som är helt unik i många avseenden. Områdenas placering och kvaliteten och det kulturhistoriska bevarandet är av så pass hög klass att det idag inte finns så</p>	<p>Frågan om gatunätet i Gustavsberg hanteras i detaljplan för Stadsparken, som var ute på samråd 2020-01-14 – 2020-02-14. Arbetet pågår med att ta fram granskningshandlingar.</p> <p>Kommunstyrelsens planutskott (KSPU) beslutade 2015-03-25 om ett förslag på trafikprincip för Stadsgatunätet, där Gustavsbergsvägen föreslås förläggas ungefär i Bagarvägens nuvarande sträckning och ansluter till Skärgårdsvägen med en ny cirkulation</p>

<p>många andra områden kvar med denna unika struktur och miljö. Höjdhagen och de Norra Bruksgatorna är två områden där kommunen i en framtida utveckling bör ta särskilt stor hänsyn till just detta och göra sitt absolut yttersta för att minimera skadlig påverkan på området, bebyggelse och naturmiljön samt att de förändringar som görs stämmer in i den miljö och tidstypisk design som finns. Vi har ett extremt rikt djurliv med vilda djur som rör sig i området, främst rådjur, räv, ekorre och ett stor population av olika fågelarter som årligen återkommer. Detta skall bevaras då det både är ett trevligt och rogivande inslag men samtidigt också att man tar i beaktande att det är vi människor som inkräktar på deras områden och inte tvärtom.</p> <p>Miljön och byggnationen är vidare klassat som riksintresse och en stor del av fastigheterna och dess omgivning är klassat i den högsta- eller näst högsta skyddsgraden. Områdena är även en stor del av Gustavsbergs historia som ur ett kulturhistoriskt perspektiv är viktigt att bevara, vilket även Värmdö kommun uttryckt tidigare.</p> <p>Vidare så gjorde kommunen för något eller några år sedan en analys av de stora ekarna som finns på Värmdögatan, där man påtalade den skada ökad biltrafik skulle göra på dessa träd skulle bli stora, vilket också talar emot att exponera området för mer direkta avgaser och utsläpp i andra former (ex. Gummit från bildäck etc..).</p> <p>Området växte fram under senare delen utav 1800-talet och tidigt 1900-tal och är till stor del idag både ett minne av den tid som varit med mycket historia kopplat till den industriort som Gustavsberg varit och till nutida nyttjande. Att aktuellt gatuavsnitt en gång i tiden varit öppet för trafik är inte skäl nog att öppna dem igen. Att man fattade beslutet att stänga gatuavsnittet var ett klokt beslut som med säkerhet bidragit till att området inte påverkats lika mycket av skadliga partiklar.</p> <p>Området idag präglas av många barnfamiljer och stor andel barn under 13år som både nyttjar den lekpark som kommun anlade för cirka 6år sedan där den tänkta bilvägen skall gå bredvid samt leker på gatan (Värmdögatan). Den park som finns mellan kyrkan och rondellen vid Blekängsvägen som är omtyckt av invånarna vår</p>	<p>vid dagens bussterminal. Gamla Skärgårdsvägen föreslås möta Gustavsbergs allé med en ny cirkulationsplats. Dagens gata mellan kyrkan och Blomkulan föreslås behållas därmed men byggas om för att skapa en lugn trafikmiljö och en naturlig övergång från stadsparken ner mot gångstråken runt Farstavikens båda sidor. Den idag stängda Värmdögatan föreslås öppnas för trafik samt att en ny parallell gata till Blekängsvägen anläggs genom Gustavsbergs centrum. Frågan om hur vägarna ska dras utreds i pågående detaljplanarbeten.</p>
--	---

<p>och sommartid och som även är en lämplig plats för mindre evenemang och enklare sporter i privata sällskap såsom boule och Kubb vilket hållits tidigare år innan Covid.</p> <p>Att öppna upp bilvägen på Värmdögatan mot centrum och Rondellen Blekängsvägen/Skärgårdsvägen är att allvarligt inkräkta och skada den miljö som finns och som skall bevaras. Kommunen kommer också genom öppnande av denna del sänka värdet på de bostäder som Värmdögatan har vilket är ett allvarligt intrång i den enskildes rätt och i synnerhet när behovet inte finns.</p> <p>Till det skall även ta med den negativa effekten på luftmiljön en ökad biltrafik har och den medicinska skada det kan ge på kortare och längre sikt på invånarna i området i form av andningsrelaterade besvär såsom astma.</p> <p>Fortsättningsvis så har du Gustavsbergs kyrka på Värmdögatans början. Att placera en utökad bilväg 30-40 meter från kyrkans ena långsida kommer skapa en sämre upplevelse av kyrkans akustik och även bidra till snabbare och större skador genom avgaser och vibrationer. Kyrkan är klassat</p> <p>Biltrafiken kommer över tid absolut att öka i Gustavsberg och att då göra om så att Gustavsbergs allé flyttas in mot berget där Bagarvägen går och sedan knyts ihop med Skärgårdsvägen är ett förslag som skulle skapa ett avsevärt bättre flöde och då ha biltrafik på en del som idag är helt outnyttjad och som Inte påverkar varken miljö eller invånare negativt.</p> <p>Så jag ber kommunens ansvariga att verkligen se över detta och jag hoppas ni som vi inser att den skada denna korta vägöppning medför är så pass mycket större än den minimala tidsvinst detta ger för en bilist, det handlar om mindre än 5-10 sekunder. Satsa hellre som sagt på området Gustavsbergs allé - Gamla Skärgårdsvägen - Bagarvägen och skapa ett bra trafikflöde där längs berget istället för att inkräkta på känsliga kulturmärkta områden som vi boende gör allt för att bevara i den form och utseende som den varit i över ett sekel och utveckla stadsparken från kyrkan sett.</p>	
---	--

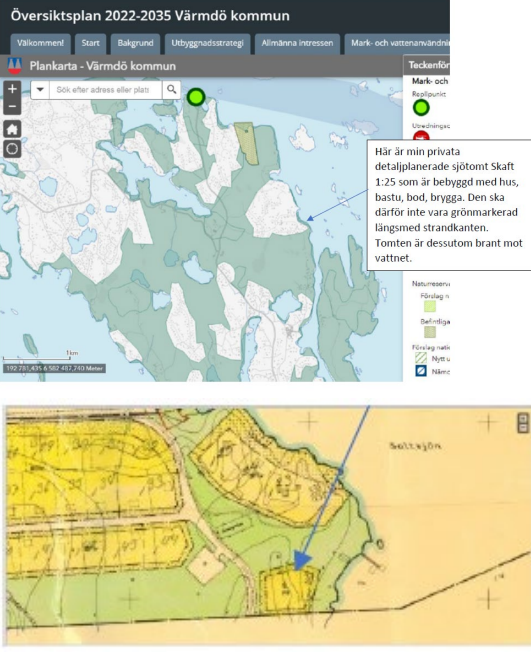
	<p>Slutligen så skulle jag vilja hänvisa till SWECOs rapport från 2018 (Byggnadsinventering Gustavsberg) och hela kapitel 4.13 som avhandlar de Norra Bruksgatorna och i synnerhet de första 4-5 sidorna i det kapitlet samt de delar i samma kapitel som berör objekt ID 422, 451, 452 och 254, som väl förklarar värdet på det område som nu riskeras att försämrars, negativt påverka de boende och den miljö som området nu har.</p>	
<p>74. Privatperson</p>		
<p>a)</p>	<p>”Replipunkt” I översiktsplanen föreslås att Björkviks brygga skall bli en ny replipunkt. Regeringen har i ett tidigare beslut sagt nej till ökad bebyggelse av bostäder vid Björkviks brygga med hänsyn till den känsliga naturen och närheten till Björnö naturreservat. Frågan är om inte detta beslutet ligger fast och påverkar ev framtida bebyggelse. En replipunkt kräver enligt min uppfattning en massa förrådslokaler och servicebyggnader. Miljön runt bryggan kommer att påverkas och skärgårdslandskapet kommer att försämrars. En replipunkt alstrar också mycket trafik och trafiken på Ingarö är redan idag ansträngd. Under vissa tider är det långa bilköer genom tätorten Brunn. Skulle en replipunkt vid Björkviks Brygga komma till stånd kräver det kraftiga ombyggnader av vägnätet på Ingarö.</p>	<p>Att Björkviks brygga pekas ut som en replipunkt innebär inte att områden ska förses med infrastruktur som sanitetsanläggningar och samhällsservice. Den kan införas som en färjehållplats likt tidigare, utan en utbyggnad av faciliteter. Detta är något som kommer att utredas i ett senare skede. Det finns inga planer på att bygga bostäder vid Björkviks brygga.</p> <p>Bryggan pekas ut som en replipunkt för att det är en viktig kommunikationspunkt för boende på Nämndö. De har uttryckt viljan av att införa Björkviks brygga som en kollektivhamn för färjetrafiken igen. Boende på Nämndö sparar mycket tid av att ta färjan från Björkviks brygga istället för att ta den från Stavsns vilket är dagens situation. Dessutom är det mer trafik som belastar vägnätet ut till Stavsns på grund av all den färjetrafiken som opererar därifrån. Det vägnätet är ansträngt och vägnätet ut till Björkviks brygga klarar av en ökad kapacitet.</p>
<p>75. Privatperson</p>		
<p>a)</p>	<p><i>Replipunkt</i> I Värmdö kommun finns tre replipunkter med reguljär båttrafik till skärgården, Boda, Sollenkroka och Stavsns. Replipunkterna är strategiska bytespunkter för kollektivtrafikresor mellan skärgård och fastland. Men också viktiga för försörjning av varor och gods. I översiktsplanen föreslås att Björkviks brygga skall bli en ny replipunkt. Regeringen har i ett tidigare beslut sagt nej till ökad bebyggelse av bostäder vid Björkviks brygga med hänsyn till den känsliga naturen och närheten till Björnö naturreservat. Frågan är om inte detta beslutet</p>	<p>Att Björkviks brygga pekas ut som en replipunkt innebär inte att områden ska förses med infrastruktur som sanitetsanläggningar och samhällsservice. Den kan införas som en färjehållplats likt tidigare, utan en utbyggnad av faciliteter. Detta är något som kommer att utredas i ett senare skede. Det finns inga planer på att bygga bostäder vid Björkviks brygga.</p> <p>Bryggan pekas ut som en replipunkt för att det är en viktig kommunikationspunkt</p>

	<p>ligger fast och påverkar ev framtida bebyggelse. En replipunkt kräver enligt min uppfattning en massa förrådslokaler och servicebyggnader. Miljön runt bryggan kommer att påverkas och skärgårdslandskapet kommer att försämrans. En replipunkt alstrar också mycket trafik och trafiken på Ingarö är redan idag ansträngd. Under vissa tider är det långa bilköer genom tätorten Brunn. Skulle en replipunkt vid Björkviks Brygga komma till stånd kräver det kraftiga ombyggnader av vägnätet på Ingarö.</p>	<p>för boende på Nämndö. De har uttryckt viljan av att införa Björkviks brygga som en kollektivhamn för färjetrafiken igen. Boende på Nämndö sparar mycket tid av att ta färjan från Björkviks brygga istället för att ta den från Stavnäs vilket är dagens situation. Dessutom är det mer trafik som belastar vägnätet ut till Stavnäs på grund av all den färjetrafiken som opererar därifrån. Det vägnätet är ansträngt och vägnätet ut till Björkviks brygga klarar av en ökad kapacitet.</p>
b)	<p><i>Bebyggelse</i> Många delar i Värmdö kommun är gamla sommarstugeområden. Många områden är välplanerade och följer väl natur och karaktär på miljön. Genom människors utflyttning och möjlighet att bygga större har vissa områden ändrat form. Många gånger till det sämre. Det är inte snyggt att ett helt vitt hus på över 300 kvm av sydstatsstil sätt upp i ett område med traditionella sommarstugor på 60 kvm. Här har kommunen tappat greppet och övergivit sitt planmonopol. Vissa områden som har varit välplanerade med stränga regler om ”pricklinjer” och ”stadsplaner” har förändrats. När tillstånd ges till att bygga större hus bör hänsyn även tas till områdets karaktär.</p>	<p>Noterat.</p> <p>I samrådsförslaget till översiktsplan har vi föreslagit ett antal riktlinjer för att styra utformningen av och bebyggelsen i kommunens prioriterade förändringsområden. Till exempel ska byggrätter ses över generellt i de prioriterade förändringsområdena och bedömas utifrån områdets karaktär och förutsättningar. I riktlinjerna står även att karaktären i prioriterade förändringsområden ska bibehållas genom att sprängning, schakt och stora utfyllnader bör undvikas. Nya byggnader ska anpassas efter topografin och omfattande förtätning genom avstyckning bör undvikas. Ny bebyggelse anpassas till befintlig bebyggelse och kulturmiljö samt passas in i den karaktär och bebyggelsestruktur som finns i området. Äldre och skyddsvärda träd ska bevaras.</p> <p>Vad gäller områden utanför kommunens centrumområden och prioriterade förändringsområden så sker utvecklingen genom bygglov. I samrådsförslaget anges att i dessa områden, som i översiktsplanen kallas för landsbygdsområden, bör nya byggnader tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse för att undvika att bebyggelsen sprids ut. Även i landsbygdsområden bör karaktären med stora, gröna tomter bevaras. Ny bebyggelse bör anpassas till befintlig bebyggelse, topografi och landskapsbild och inordnas i den karaktär och</p>

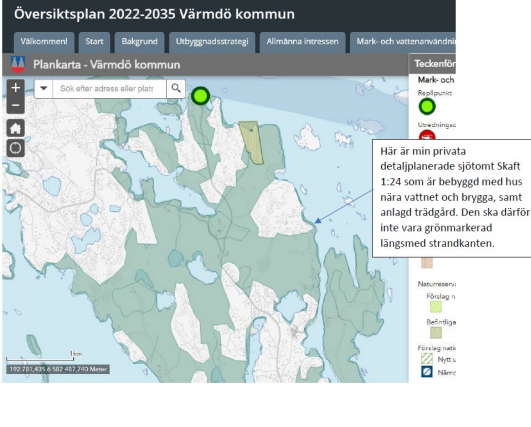
		bebyggelsestruktur som finns i området.
c)	<p><i>Badplatser</i></p> <p>Värmdö har få kommunala badplatser trots att de är en skärgårdskommun. Kommunen har retirerat från sitt ansvar och förlitat sig på privata bad. Man har också ålagt de privata baden provtagningsavgifter och andra kostnader trots att inga kommunala bidrag utgår. Vissa privata bad har problem med parkering och service. Kommunen bör förbättra sina kontakter med de privata baden och lägga in de privata baden i sin samhällsplanering.</p>	<p>Då kommunen inte äger mark i lämpliga lägen för nya badplatser är det inte aktuellt att peka ut några nya platser i uppdateringen av översiktsplanen.</p> <p>För att se till så det är bra vattenkvalité tar Värmdö kommun vattenprover på alla kommunala badplatser, samt några andra välbesökta badplatser.</p>
76. Privatperson		
a)	<p>Jättebra idé att göra Björkviks brygga till replipunkt med möjlighet till båttrafik Nämndöfjärden och kanske även Stockholm? En brygga längst ut på Ingarö ska självklart användas. Ökar möjlighet för boende att enklare ta sig mellan öarna (pendla?) och detta minskar onödig biltrafik och ökar hållbar kommunikation då busshållplats finns nära.</p>	Synpunkten noterad.
77. Privatperson		
a)	<p>Jag anser att kommunen ska ta bort alternativet Hålludden som ett möjligt läge för en ny helikopterbas. Med stöd av detta anser jag att kommunen också kraftfullt ska avstyra alternativet genom yttrande till regionen. Anledningen är det kraftiga buller som varje start och landning kommer att orsaka. Något som kommer att lägga en kraftig bullermatta över ett viktigt rekreationsområde för hela Gustavsberg och många andra som också besöker området. Bullret kommer att bli kraftigt även över Baggensfjärden och vid näraliggande bostäder i Farsta slottsvik, Charlottendal och Hålludden.</p>	Frågan om ambulanshelikoptern har avgjorts sedan samrådsförslaget presenterades. För kommunen är frågan om helikopterns placering fortfarande viktig. De föreslagna lägena kommer att ses över inför granskning och en del av dem kommer att plockas bort.
78. Privatperson		
a)	<p>Önskar att mitt yttrande gällande två delar i översiktsplanen beaktas. Det gäller dels en föreslagen placering av helikopterbasen i Tjustvik/Hålludden samt nya bostäder i anslutning till stallet som kan komma att påverka oss som bor i Farsta slottsvik på ett negativt sätt.</p> <p>1. Placering helikopterbas Jag anser att kommunen bör ta hänsyn till de viktiga rekreationsvärden som Tjustvik/Hålludden erbjuder och därför bör överväga ett annat läge för helikopterbasen. Tjustvik är en grön lunga som används flitigt</p>	<p>1. Frågan om ambulanshelikoptern har avgjorts sedan samrådsförslaget presenterades. För kommunen är frågan om helikopterns placering fortfarande viktig. De föreslagna lägena kommer att ses över inför granskning och en del av dem kommer att plockas bort.</p> <p>2. För ytan vid Idrottsvägen gavs ett positivt planbesked av kommunstyrelsens planutskott 2018-01-25 varför den ligger som ett</p>

	<p>av de närboende för olika typer av aktiviteter. Inser behovet av en helikopterbas i området men tänker att det finns andra platser som är mer lämpade för den här typen av verksamhet, som trots allt kommer att innebära en störande ljudbild för inte bara besökare och boende i området utan också för det befintliga djurlivet.</p> <p>2. Trafikförsörjning nytt bostadsområde Redan vid planeringen av Fabriksstaden så hade vi en oro för den framtida trafiksituationen i stallområdet (Idrottsvägen). Med visst fog. I takt med ett ökat invånarantal i kommunen ökar också trafikflödet och bullret. Jag kan konstatera att det idag är många bilister som väljer att använda anslutningen från Idrottsvägen mot Ekobacken (Godenius väg förbi Farsta slottshage) trots att den vägen inte är öppen för genomfart för andra fordon än buss. Om området förtätas ytterligare kommer behovet av smidiga transportlösningar att öka. Vad jag förstår så har kommunen inga planer på att öppna den aktuella genomfarten, vilket är mycket positivt, men om det byggs fler bostäder som kommer det med allt säkerhet att innebära att fler kommer att använda genomfarten som ett alternativ, trots att den inte är tillåten. Det måste i så fall erbjudas en annan lösning till det nya bostadsområdet. Som till exempel en infart/utfart direkt mot Ekobacken som enda alternativ. Det skulle innebära en mindre bullerbelastning för oss som redan bor i området och förhoppningsvis leda till att vi kan undvika en mer besvärande trafiksituation i vår närmiljö.</p>	<p>utredningsområde i översiktsplanen. Hur området kommer att trafikförsörjas är en fråga som behöver utredas i kommande detaljplanearbete. I detaljplanearbetet finns det möjlighet att lämna synpunkter på utformningen av planen både under samråd och granskning.</p>
79. Privatperson		
a)	<p>1) Jag anser att kommunen ska ta bort alternativet Hålludden som ett möjligt läge för en ny helikopterbas. Med stöd av detta anser jag att kommunen också kraftfullt ska avstyrka alternativet genom yttrande till regionen. Anledningen är det kraftiga buller som varje start och landning kommer att orsaka. Något som kommer att lägga en kraftig bullermatta över ett viktigt rekreationsområde för hela Gustavsberg och många andra som också besöker området. Bullret kommer att bli kraftigt</p>	<p>1. Frågan om ambulanshelikoptern har avgjorts sedan samrådsförslaget presenterades. För kommunen är frågan om helikopterns placering fortfarande viktig. De föreslagna lägena kommer att ses över inför granskning och en del av dem kommer att plockas bort.</p> <p>2. För ytan vid Idrottsvägen gavs ett positivt planbesked av kommunstyrelsens planutskott 2018-01-</p>

<p>även över Baggensfjärden och vid näraliggande bostäder i Farsta slottsvik, Charlottendal och Hålludden.</p> <p>2) Jag undrar hur kommunen avser lösa trafikförsörjningen av det område vid Idrottsvägen som förslås utredas för bostäder? Redan under arbetet med detaljplanen för Fabriksstaden påtalade många av oss som bor i Farsta slottsvik att det skulle innebära kraftigt ökad trafik och därmed markant ökat buller att öppna upp Idrottsvägen genom Ekobacken till trafikplats Hålludden. I ärendet för detaljplanen för Fabriksstaden lovade ni efter samrådet att det absolut inte finns några planer på att göra så. Men hur ska utredningsområdets bostadsbebyggelse försörjas utan att dels att orsaka kraftigt ökad trafik på Idrottsvägen och dels utan att behöva öppna upp Idrottsvägen mot trafikplats Hålludden? Jag tvivlar starkt på att det är möjligt att trafikförsörja området på ett bra sätt och jag anser därför att området inte är lämpligt för ändamålet. Följaktligen behöver området tas bort som ett utredningsområde för bostäder från översiktsplanen.</p> <p>3) Jag undrar varför kommunen har ett så kort perspektiv i översiktsplanen. Varför bara ha en horisont till år 2035 och inte t.ex. samma som RUF 2050? Det känns kortsiktigt. De stora övergripande frågorna inkl. klimat- och hållbarhetsutmaningen behöver ses och arbetas med i ett betydligt längre perspektiv.</p> <p>4) När det gäller just klimat- och hållbarhetsfrågorna anser jag att Värmdö kommun generellt behöver ta krafttag för att en komma upp i paritet med genomsnittet i Sverige. Översiktsplanen är ett av de viktigaste strategiska dokumenten för utvecklingen i en kommun. Trots det har ni hanterat klimat- och hållbarhetsfrågorna väldigt svagt. Ni diskuterar klimatanpassning en del men nästan inte alls hur ni gör det lättare att göra rätt för oss som lever och verkar i kommunen när det gäller klimat- och hållbarhetsfrågorna. Och det i en kommun där Miljöpartiet ingår i majoriteten. Det duger inte alls. Här krävs krafttag.</p>	<p>25 varför den ligger som ett utredningsområde i översiktsplanen. Hur området kommer att trafikförsörjas är en fråga som behöver utredas i kommande detaljplanearbete. I detaljplanearbetet finns det möjlighet att lämna synpunkter på utformningen av planen både under samråd och granskning.</p> <p>3. Då det är en uppdatering av översiktsplanen har den fått en tidshorisont till 2035. Syftet med uppdateringen är att se över innehållet i översiktsplanen och uppdatera de delar där det har kommit ny praxis, lagar eller nationella, regionala eller kommunala riktlinjer och styrdokument.</p> <p>4. Enligt plan- och bygglagen 3 kapitlet 5 § ska kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra framgå i översiktsplanen. Huvudfokus för översiktsplanen är utbyggnad i anslutning till den redan bebyggda miljön och koncentrerat samt förtätning av bebyggelse i områden med god tillgång till kollektivtrafik, främst i våra centrumområden. Att styra tillväxten till där kommunen har bäst förmåga att hantera utvecklingen handlar om att säkra ett effektivt nyttjande av resurser.</p> <p>Översiktsplanen uppdateras till granskning med en del om klimatpåverkan.</p>
---	---

<p>a)</p>	<p>Här är min privata detaljplanerade sjötomt Skaft 1:25 som är bebyggd med hus, bastu, bod, brygga. Den ska därför inte vara grönmarkerad längs med strandkanten. Tomten är dessutom brant mot vattnet.</p> 	<p>Den gröna markeringen revideras till granskning.</p>
-----------	---	---

81. Privatperson

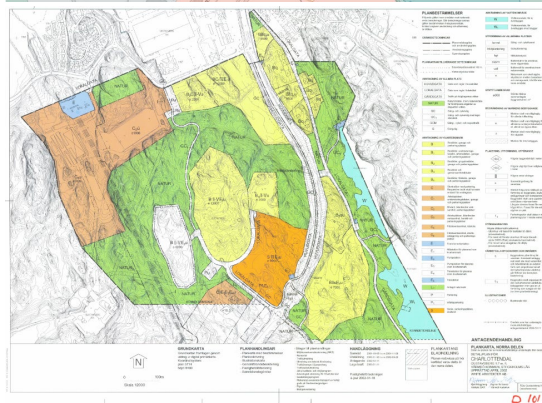
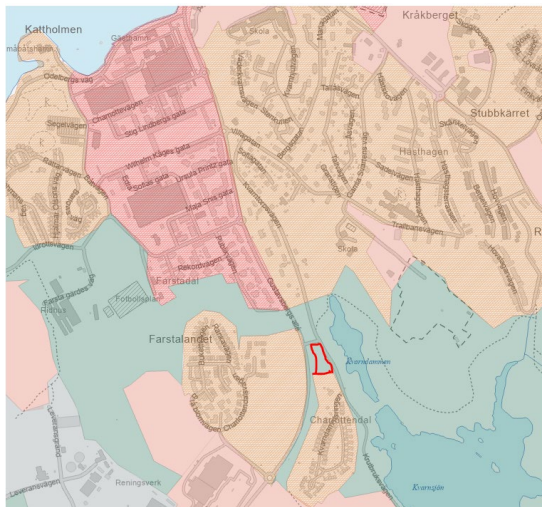
<p>a)</p>	<p>Här är min privata detaljplanerade sjötomt Skaft 1:24 som är bebyggd med hus nära vattnet och brygga, samt anlagd trädgård. Den ska därför inte vara grönmarkerad längs med strandkanten.</p> 	<p>Den gröna markeringen revideras till granskning.</p>
-----------	--	---

82. Privatperson

<p>a)</p>	<p>Jag har en åsikt gällande gränser för natur och rekreation centrumområden som berör min fastighet Gustavsberg 1:250. Den nya gränsen strider mot gällande plan för min fastighet och kan således inte liknas vid</p>	<p>Den gröna markeringen kommer revideras till granskning så att den följer fastighetsgränsen.</p>
-----------	--	--

Värmdö kommuns mark utan är en enskild fastighet. Gällande detaljplan 101 anger användningen för kvartersmarken till bostäder och gemensamhetslokaler för Gustavsberg 1:250. Bifogar karta på förslag till översiktsplan där den delen som berörs av min fastighet är markerad i rött. Se bilaga Gustavsberg 1_250 belastad del. Bifogar även gällande detaljplan 101, norra delen.

Vill att översiktsplanen speglar gällande detaljplan för min fastighet.

b) Jag har även synpunkter på den framtagna Miljökonsekvensbeskrivningen som helt saknar risken kring påverkan från sulfidförande bergarter.

Om det nu är känt att en större del av Värmdö kommun är belastat med sulfidförande bergarter borde inte detta belysas av ett så viktigt dokument som en miljökonsekvensanalys tillhörande översiktsplanen för Värmdö kommun 2020-2035? Hur vet vi att vi kan utveckla kommunen enligt plan om detta området inte belyses? Har karteringar utförts så att vi vet om det föreligger risk för enskilt område eller ska all

Noterat. Vi framför dina synpunkter till Sweco.

Sulfid är en fråga som utreds i detaljplanestadiet samt vid bygglov, inte i den kommunövergripande översiktsplanen.

	<p>mark hanteras som ett riskområde? Då kostnaderna för hanteringen av berg som kontaminerats är omfattande kan detta äventyra utveckling och användningsområden och bör det således inte ha upprättats en handlingsplan som beskriver hur detta ska hanteras. Endast skattesatsen för berg kontaminerat av sulfid ligger på över 550kr/ton. Detta medför inte bara en miljörisk utan även en ekonomisk sådan. Ingenstans omnämns denna risk som idag stoppat ett flertal grannkommuners utveckling i miljökonsekvensbeskrivningen som är framtagen av Sweco på uppdrag av Värmdö kommun. Innebär detta att vi inom Värmdö kommun inte har detta problem längre? Detta om något borde ha en påverkan på MKN.Exempel på kommuner som fått stoppa detaljplaner som berörts av sulfidförande berg: Huddinge, Botkyrka, Haninge, Stockholm samt även inom Värmdö kommun.</p>	
83. Privatperson		
a)	<p>Området Björkvik, Klacknäsområdet utvecklas mer och mer till område för åretrunt boende trots att vatten och avloppsfrågorna inte är lösta. De enskilda lösningar som nu finns har sitt ursprung i 60-talet. Området behöver omgående en upprustning och utveckling då driftstörningar och haverier blivit allt vanligare. Jag och många med mig önskar att utbyggnad av VA tidigareläggs jämfört med planen.</p>	<p>Vilka områden som utgör prioriterade förändringsområden baseras på olika kriterier så som vattenbrist, permanentningsgrad, närhet till VA, närhet och turtäthet för kollektivtrafik, restid med bil, avstånd från centrum och förskola samt storlek på byggrätt. Därefter har kriterierna viktats och landat i en utbyggnadsprioritering. Området Björkvik/Klacknäs utgör idag inte ett prioriterat förändringsområde. Anledningen till detta är att det finns en gemensam lösning och det finns så många som inte har denna typ av lösning alls.</p> <p>Södra Ingarö har en egen avloppslösning med ledningar pumpstationer och reningsverk som bedrivs i bolagsform. Flera har även en gemensam vattenlösning och andra har egna brunnar för vatten. Ett av områdena på Ingarö, Långvik, kommer att få en anslutningspunkt för vatten då kommunen har byggt fram till det området som planeras påbörjas under denna höst. De skall sedan drifva och underhålla sina egna ledningar inom området.</p>

84. Privatperson		
a)	<p>Bakgrundskapitlet</p> <p>1. En första iakttagelse är att det nya förslaget till översiktsplan är betydligt mindre omfattande än den befintliga. Det saknas en del väsentliga delar som exempelvis den avslutande konsekvensanalysen utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna samtidigt som det finns saker som återkommer på flera ställen i dokumentet. Det hade varit önskvärt med färre repriser och bättre logik i förslaget samt en tydlig konsekvensanalys av vad genomförandet av förslagen i översiktsplanen innebär för Värmdö. Generellt är den befintliga ÖP mer framåtsyftande och tydlig än det nya förslaget och kartmaterialet bättre.</p> <p>2. När det nya förslaget slentrianmässigt nämner Agenda 2030 och de globala målen inledningsvis och sedan inte på något sätt hänvisar vidare vare sig till de globala målen eller till de tre dimensionerna av hållbarhet i resten av dokumentet så är det otydligt vilken hållbarhetsanalys som det nya förslaget till ÖP vilar på. Det får ses som en kraftig försämring jämfört med den befintliga översiktsplanen. Dessutom är det oklart på vilket sätt det nya förslaget till översiktsplan tar hänsyn till de 17 målen för global utveckling. Om de ska nämnas i dokumentet så bör ÖP också tydligt redovisa vilka mål och delmål som de olika delarna av ÖP bidrar till. Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling består av 169 tydligt definierade delmål och 230 globala uppföljningsindikatorer, förutom det finns ett nationellt set med nyckeltal för kommuner som finns i databasen Kolada. Även de går att följa upp utvecklingen genom.</p>	<p>1. Noterat. Kommunen har därför låtit en extern, oberoende part, ta fram en miljökonsekvensbeskrivning av översiktsplanen. Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) syftar till att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. MKBn är ett separat dokument som har funnits tillgängligt tillsammans med översiktsplanen under samrådet. I MKBn beskrivs översiktsplanens konsekvenser på flertalet miljöaspekter. Dessa lyfts alltså inte i översiktsplanen utan i den objektiva MKBn.</p> <p>2. Vi utvecklar kopplingen till Agenda 2030.</p>
b)	<p>Utbyggnadsstrategin</p> <p>1. Utbyggnadsstrategin ersätter det som tidigare kallades utvecklingsstrategi och det innebär att det är utbyggnad som ses som utveckling i den nya ÖP. Trots att det av samrådsförslaget framkommer en hel del andra områden som innebär utveckling förutom själva utbyggnaden. Begreppet</p>	<p>1. Utbyggnadsstrategin är inte en ersättning av den tidigare utvecklingsstrategin, utan en helt ny del i översiktsplanen som kopplar till Boverkets översiktsplanemodell. I Utbyggnadsstrategin lyfts tillväxt, hållbar utveckling samt var kommunen kan möta tillväxten på</p>

	<p>utvecklingsstrategi är att föredra särskilt som kapitlet också innehåller något som kallas för utvecklingsprinciper.</p> <p>I avsnittet saknas också de utmaningar som lyfts fram i nuvarande ÖP. De bör återinföras.</p> <ul style="list-style-type: none">• Tillväxt som leder till hållbar utveckling• Klimatanpassad livsstil• Utjämning av sociala skillnader• Effektivare energianvändning• Minskad miljöbelastning från enskilda avlopp. <p>Det förs också ett utmärkt resonemang om att bebyggelseutvecklingen måste anpassas till den infrastrukturutveckling som huvudmannen för vägnätet, Trafikverket, ser framför sig. Därför vänder jag mig kraftigt mot att förslaget om en östlig förbindelse nu finns som riktlinje i förslaget till ÖP. Med tanke på den redan ansträngda trafiksituationen i delar av Värmdös vägnät så är det inte ytterligare motorvägar som kommer att underlätta för trafiken utan tvärtom som det också står i förslaget till ÖP, tätare kollektivtrafik, bättre infartsparkeringar, bättre cykelinfrastruktur och trimningsåtgärder på flera ställen i vägnätet inom kommunen. Trafikverket har begränsat med resurser för större vägutbyggnader på Värmdö, något som kommunen är väl medveten om efter år av förhandlingar och möten.</p> <ol style="list-style-type: none">2. Samtliga skrivningar vad gäller behovet av en östlig förbindelse bör därför strykas ur förslaget till ÖP och de skrivningar som finns rörande behovet av stärkta kollektiva lösningar såväl med buss och till sjöss samt om infartsparkeringar och bättre cykelinfrastruktur stärkas. Värmdös gaffelformade infrastruktur lämpar sig bra för busstrafik och inga nedskärningar bör göras i turtäthet till de olika delarna av Värmdö tvärtom bör SL köra tätare turer för att öka andelen som reser kollektivt precis som det står på sidan 17.3. Även alla skrivningar om att ambulanshelikoptern ska vara placerad på Värmdö kan strykas när den nu har fått sin placering i Österåkers kommun.	<p>ett hållbart sätt och hur kommuninvånarnas vardag kan göras mer klimatanpassad under den del som kallas Utgångspunkter. Vi har även fyra utvecklingsprinciper som ska vara vägledande i planeringen för att den ska vara hållbar.</p> <p>I kapitlet Allmänna intressen, under rubriken Teknisk försörjning beskrivs energiförsörjningen. Även miljöbelastningen från enskilda avlopp finns under rubriken Teknisk försörjning. Kommunens utmaningar finns fortfarande beskrivna i översiktsplanen, dels i Utbyggnadsstrategin men också under specifika teman där de kan beskrivas mer ingående med tillhörande riktlinjer för hur de ska hanteras.</p> <ol style="list-style-type: none">2. Östlig förbindelse kommer inte att strykas ur översiktsplanen.3. Frågan om ambulanshelikoptern har avgjorts sedan samrådsförslaget presenterades. För kommunen är frågan om helikopterns placering fortfarande viktig. De föreslagna lägena kommer att ses över inför granskning och en del av dem kommer att plockas bort.4. Kommunen arbetar med ett arkitekturprogram för våra centrumområden. I det kommer vi förtydliga hur ny bebyggelse ska anpassas till skärgårdskaraktär och landskap.5. Det som nämns på sidan 15 är kommunens utbyggnadsstrategi. En strategi för hur samhällsbyggandet ska se ut till 2035. Elförsörjningen och riktlinjer för den beskrivs sedan närmare under kapitlet om allmänna intressen.6. Den text som refereras till är formulerad "Kommunen behöver
--	--	--

	<p>När det gäller riktlinjerna på sidan 18 ska de två första om östlig förbindelse och ambulanshelikoptern därför strykas.</p> <p>4. När det gäller den näst översta riktlinjen på sidan 19 så är den märkligt formulerad. Vad innebär en bebyggelse anpassad till skärgårdskaraktär och landskapsbild i kommunens centrumområden? Arkitektonisk kvalitet är viktig vid all bebyggelseutveckling och formuleringen på riktlinjen bör hellre lyda: Bostäder ska byggas för alla behov och skeden i livet genom att en blandad bebyggelse med olika upplåtelseformer, väl anpassad till landskapsbild och av hög arkitektonisk kvalitet utvecklas i kommunens centrumområden.</p> <p>5. Några andra exempel ur kapitlet: Sid 15 Det är inte bara utbyggnad av laddinfrastruktur som kräver samverkan med Vattenfall utan också behovet av att fortsätta arbetet med att väderskydda elnätet mot stormar, översvämningar, snöfall m.m. så att vi slipper långa elavbrott främst vintertid. Detta nämns senare i dokumentet, men det vore bättre om allt som har med elförsörjningen i kommunen står på en och samma plats i dokumentet.</p> <p>6. På samma sida står att kommunen ska arbeta för att invånarna kan göra mer hållbara val, men vad betyder det? Vad ska kommunen göra? Och vad betyder: Smarta lösningar behövs i en föränderlig värld där den byggda miljön ska stå under en längre tid? Stryk alla floskler och precisera vad kommunen vill göra inom ramen för sin rådighet istället.</p> <p>7. Det är bitvis dålig koppling mellan texterna och riktlinjerna, t ex står på ett ställe att trälgränsen ska flyttas ut utan att detta har berörts i texten. Just detta med trälgränsen återkommer ett antal gånger i dokumentet. Det räcker att detta står på det ställe i dokumentet där argumenten för att flytta ut trälgränsen finns.</p> <p>8. Och vilka är de hållbara alternativen som efterfrågas i riktlinjerna på s 22?</p>	<p>därför verka för att de miljöer som skapas idag leder till en omställning i fråga om exempelvis resval till mer hållbara alternativ eller skapar möjligheter för att invånare att själva göra mera hållbara val.” Det hållbara val som beskrivs kan till exempel vara att välja att åka kollektivt. Om kommunen, genom sin översiktsplan och sedan sin detaljplanering, lokaliserar ny bebyggelse till kollektivtrafiknära lägen, centrala lägen med närhet till service eller använder sig av parkeringsnorm kan vi underlätta för kommunens invånare att välja att till exempel resa på ett klimatsmart sätt. Smarta lösningar och innovation kan till exempel innebära energieffektiva byggnader eller att detaljplaner upprättas och byggnader uppförs med en flexibilitet som gör att man kan använda platsen och byggnaden för olika verksamheter.</p> <p>7. Vi uppdaterar översiktsplanen med en text om trälgränsen.</p> <p>8. Se svar om kollektivtrafik, energieffektiva byggnader med mera i punkt 6 ovan.</p> <p>9. Strategin handlar om att värna den lokala platsidentiteten. En del av en plats identitet är bland annat kultur och kulturmiljö. För att värna, utveckla och stärka lokal platsidentitet kan kulturmiljöer eller kultur lyftas fram. De lokala kulturmiljöerna finns fortfarande med i översiktsplanen. Alla kommunala kulturmiljöområden presenteras i den digitala kartan tillsammans med information och länk till kulturmiljöprogrammet. Då miljöerna är utförligt beskrivna i vårt kulturmiljöprogram hänvisar översiktsplanen till det istället för att informationen ska presenteras på två ställen. Kulturmiljöprogrammet utgör ett underlag för</p>
--	---	--

	<p>9. I riktlinjerna på sidan 22 står att kultur- och kulturmiljövärden ska utnyttjas för utveckling men ingenting om det står i texterna varför? Skrivningarna om kultur och lokala kulturmiljöer är i det närmaste frånvarande jämfört med den befintliga ÖP:s som innehåller en mängd lokala kulturmiljöer som inte längre omnämns utan har flyttats till Kulturmiljövårdsprogrammet. Bland annat Norra Lagnö. De lokala kulturmiljöerna behöver finnas med i ÖP. Annars blir min fråga om det har blivit mindre viktigt att skydda de lokala kulturmiljöerna och i sådana fall varför? Exempel på lokala kulturmiljöer som inte längre omnämns är många och finns på sidan 76 i den befintliga ÖP:n. Några av dem omnämns i det nya förslaget men inte alla och det är svårt att förstå varför vissa inte längre nämns.</p>	<p>översiktsplanen och är det dokument som behandlar kommunens kulturmiljö. De lokala kulturmiljöer som nämns på sidan 76 i den befintliga översiktsplanen återfinns i kulturmiljöprogrammet samt i kartorna för översiktsplanen.</p>
c)	<p>Kapitlet Allmänna intressen</p> <ol style="list-style-type: none">1. Att Riksintressen hamnar sist i det allmänna avsnittet är märkligt. Dessa allmänna rikstäckande intressen borde ligga först och de lokala kommunala intressena sist.2. Beskrivningen av de grupper som inte har möjlighet att ta sig in på bostadsmarknaden på sidan 25 är för svag. Här saknas gruppen unga utan tillgång till eget kapital, det saknas gruppen låginkomsttagare utan eget kapital som inte har råd att köpa en bostad, det saknas gruppen ensamstående föräldrar som inte har kapital till insats för att köpa eget boende. Att bara se att kommunen har ansvar för att äldre, personer med funktionsnedsättningar och nyanlända som under de första två åren ska ha rätt till bostad är alldeles för snävt. Nyanlända som kommer till Värmdö och rotar sig här bör få förutsättningar att långsiktigt bo kvar i kommunen genom att de redan från början erbjuds en bostad som de kan bo i långsiktigt. Det hade varit önskvärt att det fanns en riktlinje i samband med bostadsutvecklingen som löd att kommunen ska bedriva en aktiv markpolitik för att säkra boenden för samtliga behov och åldrar inom Värmdö kommun.	<ol style="list-style-type: none">1. Det som presenteras under kapitlet Allmänna intressen är både lokala, regionala, nationella och internationella intressen. De rangordnas inte på något sätt och kommunen ser inget problem med att riksintressen kommer sist i kapitlet.2. I översiktsplanen beskriv bostadsmarknaden och kommunens roll på en övergripande nivå. Mer detaljerad information om bostadsförsörjning finns i kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning.3. I kommunens gång- och cykelplan presenteras den planerade utbyggnaden av gång- och cykelnätet. Gång- och cykelväg till Norra Lagnö, från både Gustavsberg och Skevik, redovisas där. Kommunen arbetar med att uppdatera gång- och cykelplanen, vilket innebär att nya riktlinjer kan presenteras där.4. Kommunens avfallshantering beskrivs närmare i vår avfallsplan.

<p>3. Behovet av att bygga ut cykelinfrastrukturen är stor i Värmdö och satsningar behöver göras även där det inte finns planer på utbyggnad av VA-ledningar. Det finns flera bra skrivningar om detta i förslaget. Till Norra Lagnö behöver det finnas gång- och cykelväg hela vägen till såväl Gustavsberg som längs hela Lagnövägen förbi Skevik och vidare för att underlätta cykelpendling såväl till Gustavsberg, Nacka och Stockholm samt för barn och unga att cykla till skolor i Gustavsberg. Det saknas också riktlinjer för utbyggnaden av gång- och cykelinfrastruktur i kapitlet vilket bör finnas.</p> <p>Det är väldigt bra att det framgår på sidan 32 att man inte får fylla sin pool med lokalt vatten från egen brunn, kan gärna få vara en riktlinje. Bra också att hårdgjorda ytor ska undvikas och att öppna dagvattenlösningar lyfts fram. Även riktlinjen om att sprängningar ska undvikas på sidan 33 är bra.</p> <p>4. När det gäller skrivningarna om avfallshantering på sidan 35 är ambitionsnivån för låg. Hur vill kommunen bidra till ökad cirkularitet, ökad matavfallsinsamling, ökad insamling av elektronik och andra fraktioner och ökat återbruk? Varför står det inget om att kommunen vill utöka antalet fraktioner för hushållsnära insamling för att bidra till ökad cirkularitet i linje med mål 12 i Agenda 2030? Till avsnittet om avfallshantering saknas också riktlinjer, något som behöver kompletteras.</p> <p>5. Även i energiavsnittet är kommunens hållning alltför defensiv. Problemformulering med bristande nätkapacitet som kan hindra omställning till elfordon och nybyggnation av bostäder nämns, men inget om lösningar som att kommunen genom att stimulera till lokal produktion av vindkraftsel eller bildande av ett kommunalt elbolag skulle kunna bidra till att öka kapaciteten lokalt. Endast privat småskalig vindkraft nämns, men det räcker inte för att klara kapacitetsbristen.</p>	<p>Avfallsplanen antogs i kommunfullmäktige i juni 2021. Avfallsplanen innehåller förslag på fem huvudmål, sexton delmål och 35 åtgärder för planperioden 2021–2026. Samrådsförslaget finns att ta del av på kommunens webbplats. I planen hanteras frågor som rör slam, utveckling av hantering av elavfall och hantering av matavfall. Eftersom vi har en ny avfallsplan som rör de frågor som lyfts i yttrandet kommer inte texten om avfall att uppdateras i översiktsplanen.</p> <p>5. Översiktsplanen uppdateras med en text om att lokal elproduktion är ett bra komplement för att lösa kapacitetsbristen.</p> <p>6. Tvärt om är kartmaterialet mer omfattande än i den befintliga översiktsplanen. Den uppdaterade översiktsplanen görs digital, vilket ger kommunen möjlighet att presentera mer information i kartor. I pdf-versionen av översiktsplanen har vi valt att redovisa delar av kartmaterialet för att kartorna ska vara läsbara. Hänvisning till de digitala kartorna läggs till i pdf-versionen.</p> <p>7. Kommunen kommer att upprätta en grönstrukturplan. Med en grönstrukturplan ökar kommunens möjlighet att arbeta strategiskt och innovativ med bevarande och utveckling av en fungerande grön infrastruktur som skapar förutsättningar för en rik biologisk mångfald och viktiga ekosystemtjänster som rekreation och reglering av vatten och klimat.</p> <p>8. Stycket om strandskydd kommer inte att ändras. I översiktsplanen hänvisar kommunen till miljöbalken, där strandskyddslagen går att ta del av i sin helhet.</p>
--	--

	<p>6. Kartorna med instängda områden och havsnivåhöjningar är svåra att förstå och otydliga. Överhuvudtaget är kartmaterialet i det nya förslaget till ÖP både mindre omfattande och sämre än i den befintliga ÖP:n</p> <p>7. Skrivningar om biologisk mångfald och skydd av arter och den utveckling som skett under senare år är alltför kortfattad och bristande.</p> <p>8. Alltför svaga skrivningar om strandskyddet och varför det finns jämfört med nuvarande ÖP på sidan 78-79. Behöver byggas ut.</p> <p>Bra att kommunägda skogar inte ska ha avkastningskrav utan bara skötselplan.</p> <p>9. Tveksamt att ÖP ska ersätta kommunens naturreservatsplan eftersom ÖP inte är bindande. Naturreservatsplanen är ett kommunalt styrdokument. I ÖP finns ingen tidsplan eller prioritering av naturreservaten. Det är positivt att Långsunda, Paradiset, Sängen är utmärkt som naturreservat eftersom det både är ett viktigt rekreativsområde för såväl Gustavsberg som Aspvik och Norra Lagnö men också mer långväga vandrare på Värmdöleden, hyser en hel del rara arter och är en del av den gröna kilen. Att göra en större reservatsbildning skulle vara bra för att säkra den gröna kilen.</p>	<p>9. Både översiktsplanen och naturreservatsplanen är kommunala styrdokument. Inget av dokumenten är juridiskt bindande. Naturreservatsplanen lyfts in som en del av översiktsplanen med utblick till 2035. Förslaget till naturreservat Långsunda-Paradiset-Sängen pekades ut i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällplaneringsnämnden 2013. Den exakta avgränsningen av naturreservatet kommer att utredas när arbetet med reservatsbildning drivs aktivt. Avgränsningen beror på många olika faktorer som exempelvis områdes natur- och rekreativsvärden, andra möjliga framtida markanspråk och inte minst markägandeförhållanden – avgränsningen kommer att ske i dialog med berörda markägare.</p>
d)	<p>Kapitlet markanvändning</p> <p>1) Rekommendationen på sidan 70 och att Gustavsberg ska vara den ort där kommunen gör sin största satsning vad gäller materialval på publika platser är oförståelig. Vad betyder det? Det är av största vikt att Gustavsbergs centrum äntligen planeras färdigt. Arbetet har pågått i över 20 år utan att kommunen har kunnat enas om trafiklösningen för kommunens centralort vilket i sin tur omöjliggör för centrumutvecklingen. Här behöver stora satsningar göras såväl vad gäller sanering av Farstaviken så att den kan användas för bad och rekreation som investeringar i gemensamma publika områden. Om det är detta som menas med materialval så behöver det förtydligas.</p>	<p>1. Gustavsberg är kommunens centralort och den plats där kommunen ser att mest utveckling sker. Det är också här, med utbyggnaden, vi kan satsa på materialval och publika platser. Det betyder dock inte att vi inte ska göra det i kommunens andra centrumområden. Kommunen arbetar med att ta fram ett arkitekturprogram där frågan förtydligas. Ett planarbete för Gustavsbergs centrum pågår. Mer information om arbetet finns på kommunens webbplats under pågående planer.</p> <p>Det pågår ett planarbete för Hemmesta Centrum. Mer information om arbetet finns på kommunens webbplats under</p>

<p>När det gäller utvecklingen av Hemmesta centrum så behöver planeringen ske för att underlätta trafiksituationen med bättre och säkrare framkomlighet för såväl gång och cykel som kollektivtrafik och bilar. Det är inte främst en storskalig bebyggelseutveckling som är viktig utan att en helhetslösning för området äntligen skapas för tryggare och ökad framkomlighet, bättre gestaltning och effektivare markanvändning. Även denna centrumplanering har pågått i långt över tio år utan resultat.</p> <p>Även planering av Brunns centrum har pågått i flera decennier och för Björkås/Stavsnäs utan stora resultat annat än att många miljoner av skattemedel har använts i arbetet med detaljplaner, utredningar m.m. utan att någon utveckling har skett. Det är önskvärt att de skattemedel som satsas på planarbete snabbt resulterar i beslutade detaljplaner, annars bör inga detaljplanearbeten beviljas.</p> <p>2) Det är oklart varför en riktlinje om vikten att ta hänsyn till biologisk mångfald och ekologiska spridningssamband bara finns med vid bebyggelseutveckling på kärnöarna. Den riktlinjen borde finnas med under varje område vad gäller bebyggelseutveckling såväl centrumområden som prioriterade förändringsområden och landsbygdsområden.</p> <p>3) När det gäller de två områden av jordbruksmark som ska utredas för rekreation och bebyggelse Mörkedalen och Skeviksodlingen så bör de strykas på grund av att de ligger på jordbruksmark. Även smitväg väster om Mölnvik bör strykas. Utveckling av småindustri i Kil och bostäder eller småindustri vid Hemmesta vägskäl efter att planering och trafikåtgärder genom Hemmesta centrum är genomförda kan ses som positivt.</p>	<p>pågående planer. Trafikverket har nyligen avslutat ett arbete med en åtgärdsvalsstudie för väg 274 från Ålstäket till Hemmesta vägskäl. Mer information om denna finns på Trafikverkets webbplats.</p> <p>Ett planprogram har arbetats fram för Brunn och godkändes av kommunstyrelsens planutskott 2019-11-19 § 49. Värmdö Bostäder AB har under våren 2021 påbörjat markarbeten inför genomförande av detaljplan för nya hyresbostäder i Brunn centrum.</p> <p>I Stavsnäs vann detaljplanen för Stavsnäs vinterhamn laga kraft 2020-10-26. För detaljplaner upprättas plankostnadsavtal, i vilka kommunen avtalar med exploitören om kostnader för planarbetet.</p> <p>Kostnaderna för de flesta av kommunens detaljplaner står exploitörer för. Värmdö kommun strävar i första hand efter att teckna planavtal med exploitörer för att specificera betalningsvillkor och parternas övriga åtaganden. Inom stora planområden är alla fastighetsägare och föreningar potentiella intressenter. Att teckna planavtal med många intressenter är inte praktiskt genomförbart varför kommunen i dessa fall väljer att ta ut plankostnaden i efterskott, en så kallad planavgift som tas ut i samband med bygglovsprövning. Inom så kallade prioriterade förändringsområden (PFO), där kommunen successivt bygger ut vatten- och avloppsnätet och ökar byggrätter i detaljplaner för att underlätta permanentbosättning, tar kommunen alltid ut plankostnaderna med planavgift som bestäms enligt en av kommunfullmäktige fastställd taxa. Planavgiften täcker en större del av de av kommunen tidigare nedlagda kostnaderna för planarbetet och är liksom bygglovavgiften proportionerlig till den ansökta åtgärdens storlek.</p> <p>2. Riktlinjerna uppdateras så riktlinje om</p>
--	---

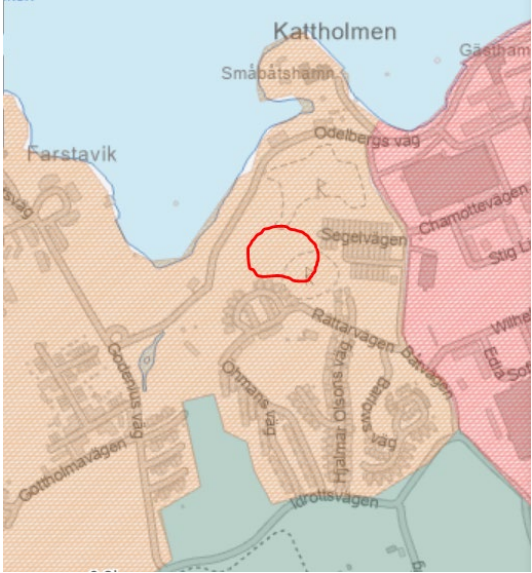
		<p>biologisk mångfald finns med under varje område</p> <p>3. I miljöbalken finns regler för hushållande av mark- och vattenområden. Det är till exempel bara tillåtet att bygga på jordbruksmark under vissa förutsättningar. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk enligt 3 kapitlet 4 § i miljöbalken. I översiktsplanen kan kommunen peka ut utveckling på jordbruksmark. Vad gäller Mörkdalen och Skeviksodlingen kommer dessa inte strykas. Mörkdalen är en viktig yta för hantering av dagvatten och för att förhindra översvämning i andra delar av Gustavsberg. Den bör därför utvecklas för detta ändamål. Skeviksodlingen är en central plats i ett centrumområde och kommunen ser därför att den är lämplig att utveckla för bostäder. Bostäderna kommer då ha nära till service, kollektivtrafik och rekreation. Smitväg Mölnvik är under utredning. Ytan kommer därför att ligga kvar som utredningsområde i översiktsplanen.</p>
<p>e)</p>	<p>Avslutande generella synpunkter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Generellt så innebär övergången från mål och rekommendationer i den nuvarande ÖP:n till riktlinjer att åtagandena blir vagare, och mindre tydliga. 2. Det avslutande genomförandekapitlet saknar all form av konsekvensanalys jämfört med den befintliga ÖP:n från 2012. Särskilt intressant är var och hur stor befolkningsutvecklingen beräknas bli med de utbyggnadsplaner som ligger inom ramen för förslaget till ÖP. 3. Det nya förslaget till ÖP saknar också i hög utsträckning skrivningar som knyter an till den sociala hållbarheten i kommunen jämfört med befintlig ÖP från 2012. Till exempel har 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tvärtom anser kommunen att revideringen från mål och rekommendationer till riktlinjer blir tydligare. I befintlig översiktsplan finns väldigt många mål och rekommendationer, men det framgår inte vem som är ansvarig för dem eller hur dessa mål ska mätas. Målen blir lätt inaktuella när nya planer och program arbetas fram. Vi anser att riktlinjer att arbeta efter är tydligare. 2. Konsekvensanalysen av översiktsplanen görs i den fristående miljökonsekvensbeskrivningen. 3. Översiktsplanen uppdateras kring social hållbarhet.

	<p>den befintliga ÖP:n mål om att sociala aspekter ska vägas in i all planering och att alla gruppers livssituation ska uppmärksammas i samhällsplaneringen.</p> <p>4. Det skorrar också, efter de senaste årens kraftiga nedmontering av kommunens satsningar inom kulturområdet, falskt med skrivningarna om vikten av kulturlokaler när flera av de få lokaler som kommunen under senare år har använt för kulturändamål har sagts upp, lagts ner, sålts, överlåtits på annan part, förhalats och skjutits upp.</p> <p>5. Det är också oklart på vilket sätt barnperspektivet har beaktats i förslaget till ny ÖP? Barn omnämns vid ett fåtal tillfällen i förslaget. I den befintliga ÖP:s från 2012 står som mål att Barnkonventionens intentioner ska beaktas i kommunens planering och det var långt innan barnkonventionen blev svensk lag. Här behövs stärkta skrivningar.</p> <p>6. När det gäller det prioriterade förändringsområdet Norra Lagnö så har samrådshandlingar i dagarna skickats ut efter sju år av planering trots att kommunen 2014 lovade att planarbetet skulle ta två år. Den här typen av långdragna planprocesser innebär att förtroendet för kommunens planarbete försämras och nödvändig utbyggnad av vatten och avlopp försenas. Samma typ av långdragna planprocesser har tidigare skett i andra prioriterade förändringsområden vilket är beklagligt. Om svårigheten att detaljplanera försenar utbyggnaden av VA bör kommunen fundera över möjligheten att dra ut VA till de prioriterade förändringsområdena utan att detaljplanera, av hänsyn till såväl hälsa som Östersjöns status och sinande grundvattenbrunnar.</p>	<p>4. Synpunkten om kulturlokaler är noterad.</p> <p>5. Översiktsplanen kommer att uppdateras med information om Barnkonventionen. Under framtagande av den uppdaterade översiktsplanen har kommunens ungdomsråd, VK Ung, varit delaktiga i den tidiga dialogen. Arbetsgruppen för översiktsplanen har hållit tre workshops med ungdomsrådet för att fånga barn och ungas syn på samhällsplaneringen.</p> <p>6. Vad gäller planprocesserna kan olika faktorer påverka tiden för arbetet. Det kan vara samordning med andra myndigheter, skyddade arter som behöver utredas, kommunen och exploatörer som behöver komma överens om utformning, höjder och volymer med mera. Varför detaljplanearbetet för Norra Lagnö tagit längre tid är en fråga som behöver ställas till arbetsgruppen för planarbetet och inget som kan besvaras här.</p>
85. Privatperson		
a)	<p>Allmänna intressen <i>Grundvattenförekomster</i> <i>Riktlinjer:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hänsyn tas till områden som är av betydelse för grundvattenbildning. Nyexploatering eller andra åtgärder</i> 	<p>Riktlinjen kommer inte att ändras.</p> <p>Syftet med vattenskyddsområden är att skydda vattnets kvalitet och kvantitet eftersom vatten är vårt viktigaste livsmedel. Kommunen har</p>

	<p><i>som riskerar att försämra områdets naturliga förmåga att fördröja, rena och infiltrera vatten bör undvikas.</i></p> <p>Yttrande</p> <p>Bakgrund: Länsstyrelsen har 2012-05-31 fattat beslut om vattenskyddsområde med föreskrifter för Ingarö grundvattentäkt i Värmdö kommun (Beteckning 513-2007-12835-0120-30-006). I Beslutet framgår skyddsföreskrifter för bebyggelse (§ 4). Inom primär skyddszon anges att ny byggnad inte får uppföras med undantag för en- och tvåbostadshus, som kräver tillstånd. Inom sekundär skyddszon får ny byggnad (ej specificerat) uppföras om tillstånd ges. Inom båda skyddszonerna gäller att ny bebyggelse får uppföras inom detaljplanelagt område.</p> <p>Yrkande: Kommunen bör i översiktsplanen följa länsstyrelsen beslut om skyddsföreskrifter och inte anta strängare riktlinjer. Strängare riktlinjer riskerar att förhindra utveckling av viktiga områden inom kommunen. Det finns heller ingen evidensbaserad grund till att anta strängare skyddsföreskrifter än vad Länsstyrelsen redan har beslutat. Genom att medge prövning för ny bebyggelse i detaljplan inom båda skyddszonerna kan grundvattenskyddet säkerställas och utveckling av inom kommunen utpekade områden för ny bebyggelse möjliggöras, vilket är positivt för kommunens utveckling och följer översiktsplanens övriga intentioner. Det är i flera fall möjligt att kombinera ny bebyggelse och skyddszoner för grundvattentäkter på ett säkert, något Värmdö kommun redan har erfarenhet av i bland annat Brunn C. Därför bör varje fall prövas individuellt.</p> <p>Riktlinjen bör ändras till: <i>"Hänsyn tas till områden som är av betydelse för grundvattenbildning. Gällande skyddsföreskrifter från Länsstyrelsen ska följas. Nyexploatering eller andra åtgärder ska prövas individuellt för att säkerställa grundvattenskyddet"</i></p> <p>Eller dylikt.</p>	<p>vattenskyddsområden på Ingarö, i Stavnäs, Ängsvik och på Sandön. Vattentäkten på Ingarö är regionalt viktig som reserv för vattenverket i Norsborg (Mälaren). 35 procent av Värmdös kommunala vatten kommer från täkten och under perioder är uttaget av vatten ut täkten ansträngt. Då fler bostäder och verksamheter ansluts till det kommunala verksamhetsområdet kommer behovet av vatten att öka. Att tillåta mer exploatering inom vattenskyddsområdet gör att andelen hårdgjorda ytor ökar, vilket minskar infiltrationen och mindre grundvatten bildas vilket på sikt kan leda till att kommunen inte kan ta ut tillräckligt med grundvatten för att täcka kommuninvånarnas behov och det blir brist på kommunalt vatten i delar av kommunen. Mer exploatering leder också till fler verksamheter, bostäder, människor och bilar inom området vilket bidrar till en högre risk för olyckor eller bränder. En högre risk för olyckor och bränder leder till risk att föroreningar infiltreras (till exempel släckvatten) och påverkar grundvatten. Föroreningar i grundvattnet kan innebära höga kostnader för vattenrening eller göra hela vattentäkten oanvändbar för dricksvatten, vilket också skulle leda till brist på kommunalt vatten i delar av kommunen. Med utgång i detta har kommunen valt att föreslå riktlinjer i översiktsplanen som är strängare än Länsstyrelsens skyddsföreskrifter.</p>
--	---	---

b)	<p>Mark- och vattenanvändning <i>Riktlinjer för Brunn</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>För att skydda den regionalt viktiga grundvattentäkten i Brunn bör ny bebyggelse inte tillkomma inom utpekat vattenskyddsområde. Pågående detaljplaner, positiva planbesked och beviljade bygglov kan dock slutföras.</i> <p>Yttrande Bakgrund: Brunn är i översiktsplanen utpekat som ett primärt bebyggelseområde. Orten syftar vidare till att försörja och utgöra Ingarös kommunalsentrum. För att kunna erbjuda bostäder i livets olika skeden samt skapa underlag för utökad service och näringslivsutveckling, behöver Brunn utvecklas med en blandad bebyggelse som anpassas till skärgårdskaraktär och landskapsbild.</p> <p>Yrkande: Genom att anta strängare skyddsföreskrifter än vad Länsstyrelsen beslutat motarbetar kommunen sin egen ambition gällande Brunns utveckling. För att uppnå den utveckling som beskrivs och stärka Brunn som kommunalsentrum bör kommunen följa Länsstyrelsen skyddsföreskrifter och medge individuell prövning av ny bebyggelse inom skyddsområdena. Det finns heller ingen evidensbaserad grund till att anta strängare skyddsföreskrifter än vad Länsstyrelsen redan har beslutat. Det är i flera fall möjligt att kombinera ny bebyggelse och skyddszoner för grundvattentäkter på ett säkert, något Värmdö kommun redan har erfarenhet av i bland annat Brunn C. Därför bör varje fall prövas individuellt.</p> <p>Riktlinjen bör ändras till: <i>För att skydda den regionalt viktiga grundvattentäkten i Brunn ska ny bebyggelse inom utpekat vattenskyddsområde prövas individuellt för att säkerställa att det går att genomföra på ett sätt som inte påverkar grundvattentäkten negativt. Eller dylikt.</i></p>	Se svar ovan. I Brunn föreslås pågående detaljplaner, positiva planbesked och beviljade bygglov kan slutföras. Det leder till den utveckling som kommunen beskriver i översiktsplanen.
86. Privatperson		
a)	<i>I den regionala utvecklingsplanen beskrivs stora delar av Värmdö som landsbygd och naturområden med ett strategiskt stadsutvecklingsläge i Gustavsberg. Till skillnad</i>	Den uppdaterade översiktsplanen följer visionen i den befintliga översiktsplanen 2012-2030. Gällnö är inte utpekat som en kärnö i befintlig översiktsplan.

	<p><i>från RUFSS 2050 anser kommunen att Brunn bör vara ett primärt utvecklingsläge i likhet med Hemmesta, Björkviksbygge bör vara en regional replipunkt och Gällnö pekas inte ut som en kärnö.</i></p> <p>Vi som företagare på Gällnö vill lämna en kommentar till skrivelsen om att kommunen inte vill peka ut Gällnö som en kärnö. Begreppet är "kärnö" är i sig rätt luddigt men det har varit viktigt för oss under de 12 år som vi byggt upp verksamheten runt handelsboden. Det finns fortfarande mycket att göra för att säkra att handelsboden kan fortsätta att utvecklas och att lokalerna håller för framtiden men med hjälp av kärnöbegreppet har vi fått ta del av stödpengar från EU/länsstyrelsen/jordbruksverket för att genomföra stora investeringar som vi aldrig skulle haft råd med annars. Dom investeringarna har hjälpt oss att tillgängliggöra Gällnö för många fler besökare. Med fler besökare kommer också fler problem, som med tex sophantering. Vi har precis fått beviljat ett stöd för att investera i en större komposteringsanläggning som kommer att kunna göra en skillnad men kommunen kan inte bara ta bort kärnöbegreppet, satsa på andra öar och tro att besökarna försvinner. Vi hoppas att kommunen vill fortsätta att satsa på Gällnö, en levande skärgård, besöksnäringen och hjälpa till att lösa utmaningar som kommer med det. Utöver det rent ekonomiska incitamentet och kommunens åtaganden så tycker vi också att det är konstigt att kommunen nu vill göra sig av med Gällnö som kärnö då vår bild är att antalet deltidsboende på Gällnö har ökat väldigt mycket de senaste åren. Antalet fastboende är någorlunda det samma år för år men allt fler fritidsboende väljer att spendera mer och mer av sin tid på Gällnö och vi hoppas att kommunen tycker att detta är en positiv utveckling och inte något man vill motverka.</p>	<p>Kommunen har alltså inte lyft bort Gällnö som en kärnö, då den inte har varit utpekad som det i översiktsplanen tidigare.</p>
87. Privatperson		
a)	Jag med fler hundägare tycker att det saknas hundrastgårdar, inte minst i Gustavsbergs Hamn.	Synpunkten noterad. Specifika platser för hundrastgårdar är dock inget som pekas

	<p>Förslagsvis skulle nedanstående område kunna utpekade för rekreation/hundrastområde: (mellan Seglarbyn och Rättarvägen).</p> 	<p>ut i översiktsplanen.</p>
<p>b)</p>	<p>Jag ser i kartan över Gustavsbers Hamn att det inte ska finna några busshållsplatser på Båtvägen, vilket är mycket bra planerat! Så som bussarna går idag (på Båtvägen och Chamottevägen) är de väldigt störande för oss i området. Jag hoppas och förutsätter att busstrafiken nu planeras utefter samrådshandlingarna översiktsplanen, vilket skapar en mycket bättre miljö för många boende i Hamnen. Husen - även om de är nybyggda - är inte alltid är anpassade för busstrafiken på Båtvägen eller Chamottevägen, busstrafiken har tillkommit i efterhand.</p>	<p>Linje 428-430 och 467 föreslås flytta bort från Godenius väg och den smalaste delen av Odelbergs väg för att istället gå via Båtvägen och Rättarvägen. De når då Vårdcentralens ordinarie hållplatsläge, och den tillfälliga hållplatsen kan tas bort. En ny hållplats på Båtvägen i höjd med Rättarevägen föreslås. Ny linjedragning för linjerna 428-430 och 467 har under många år planerats tillsammans med Värmdö kommun och då i takt med ökad inflyttning och bättre väginfrastruktur via Båtvägen. Tanken är även att skapa en så enkelriktad trafik som möjligt för att minska möte med buss i motgående riktning.</p>
<p>c)</p>	<p>Gustavsbergs Hamn är en riktig pärla och oerhört viktig för hela Värmdö och har sin givna plats även nationellt. Jag skulle gärna se att Gustavsbergs Hamn får ett eget utvecklingsområde i ÖP för att veta riktlinjerna för Hamnen framöver och då tänker jag främst på; hur ska kulturen bevaras, lite närmare om hur utvecklingen ska och får ske i Hamnen - köpcentrum, kultur, turism, bostäder, kollektivtrafik, pendelbåtar, Historia, Kattholmen (holmen, inte restaurangen), båtmiljön, bra</p>	<p>Gustavsberg är ett av de utpekade utvecklingsområdena i kommunen där Gustavsbergs hamn ingår. I avsnittet Riktlinjer för Gustavsberg beskrivs det hur Gustavsbergs hamn är tänkt att utvecklas. Våren 2021 antogs även Målbild för Gustavsbergs hamn 2030 som kommer ligga till grund för framtida utveckling av hamnområdet. Måldokumentet finns att ta del av på kommunens hemsida.</p>

	<p>badplatser (det saknas idag), miljöföroreningar/förbättringar (utsläpp från Ekobacken m.m). Tyvärr har vi också en hel del störningar i Hamnen, så som buskörning, droghandel, stölder, slagsmål. Framförallt buskörningen bör beaktas i den långsiktiga planeringen så vi inte bidrar till allt för inbjudande raksträckor, hängmöjligheter på Kattholmen och korsningen innan Kattholmen eller rundslingor för moppekörning m.m. Som det är idag är trafiksituationen och säkerheten/tryggheten inte bra för oss boende i Hamnen och parkeringssituationen är fortsatt knepig.</p>	<p>Frågan om trygghet är viktig och kommer att utvecklas ytterligare i texten. För Gustavsberg specifikt framgår att Gustavsberg ska utvecklas till ett tydligt, attraktivt och tryggt centrumområde. De publika platserna ska stärka kulturmiljön, öka tryggheten och bör vara omställningsbara (flexibla).</p>
88. Torkel Öste Fastighetskonsulter AB (på uppdrag av fastighetsägare)		
a)	<p>Sammanfattning Ägaren till Eknö 1:354 föreslår att kommunen tydligt anger att området med omgivning som omfattar Eknö 1:354 m fl fastigheter ska bebyggas med hjälp av detaljplan på så sätt att området ansluter till befintlig bebyggelse öster om fastigheten. Strandskyddet är i praktiken redan utsläckt då området nedanför fastigheten mot vattnet är bebyggt. En ny detaljplan ger också möjlighet att direkt utpeka särskilt skyddsvärda delar vilka då kan planläggas som naturmark. Sandön är utmärkt som en kärnö av länsstyrelsen och ska prioriteras vad avser utveckling för både besöksboende och permanentboende.</p>	<p>En detaljplan kan initieras av en ansökan om planbesked från markägare eller exploatörer. När en ansökan om planläggning inkommit till kommunen görs en bedömning om ansökan stämmer med översiktsplanen och andra allmänna intressen. För att kommunen ska kunna svara på frågan behöver en planansökan göras, det är inget som vi kan svara på här.</p>
b)	<p>Bakgrund Fastigheten Eknö 1:354 ligger inom Sandön som enligt kommunen räknas som en av kärnöarna i skärgården. I översiktsplanen beskrivs att Värmdö kommun har trots en hög bebyggelsetakt en generell bostadsbrist, liksom länets övriga kommuner. Det innebär att efterfrågan på bostäder i kommunen är större än själva utbudet. Detta kan få konsekvenser så som att det är svårt att flytta såväl inom kommunen som in till kommunen. Kommunen har därför även framöver en fortsatt ambition av att växa för att bland annat möta efterfrågan på bostäder i kommunen och regionen men även för att möjliggöra för en bostadsmarknad i balans. Bebyggelseutvecklingen bör främst ske i eller i anslutning till redan bebyggda områden och på kärnöarna. Det beskrivs även att</p>	

	<p>upplevelsenäringen är en växande näring med möjligheter till utveckling och att skärgårdens förutsättningar för en utvecklad besöksnäring ska tas tillvara på.</p> <p>Sandön har en central placering i gränsen mellan ytter och mellanskärgård, vid viktiga farleder för sjöfart och fritidsfart, jfr figuren.</p>	
c)	<p>Synpunkter på markanvändningskartan Den kommande översiktsplanen föreslår att området kring fastigheten Eknö 1:354 blir naturreservat för att bevara de regionala naturvärden som finns där. Detta är fel inriktning om man tittar på vad kommunens vision och mål är med kärnöar som Sandön. I dagsläget finns inga hinder för utveckling med bostäder utifrån den nuvarande översiktsplanen. Tanken i den nya översiktsplanen borde i stället vara att utveckla området med bostadsbebyggelse med hänsyn till friluftslivet och främja detta genom att skapa ett mer levande och aktivt naturliv. T ex med motionsspår och tydligt utstakade leder samt handelsplats för besöksnäringen. Att skapa centrala fokuspunkter samtidigt som man tillåter utveckling av bostäder skapar liv och trygghet i skogen och möter den stora bristen på bostäder. Detta skapar också ett mer aktivt och säkert friluftsliv samtidigt som det inte ska hindra att naturvärden bevaras och nyttjas. För att uppnå detta kan en detaljplan skapas för Eknö 1:354 och intilliggande fastigheter. Här finns även möjlighet att skapa en förbindelse mellan västra och östra sidan av ön på ett enkelt sätt genom en förlängning av vägen från den sammanhängande bebyggelsen i nordöst med den sydväsliga bebyggelsen.</p>	<p>Förslagen på naturreservat är hämtade från kommunens naturreservatsplan som antogs i Samhällsbyggnadsnämnden år 2013. I naturreservatsplanen, som hittas via kommunens webbplats, går motiveringen till förslaget att läsa. Hur de exakta gränserna för naturreservatet kommer att se ut och hur föreskrifterna kommer att utformas bestäms i arbetet med att bilda naturreservatet.</p>

	 <p>Intresset från fastighetsägares sida att utveckla området är stort. Det är många av dem som har tankar, idéer och aktivt vill bidra till att skapa något nytt i skärgårdsmiljön. En gemensam detaljplan skulle kunna skapa ett välutvecklat område i harmoni med de naturvärden som finns. Hänsyn till platsens karaktär, det vill säga; landskapsbild, bebyggelsestruktur, materialval och teknik kan med fördel regleras i detaljplanen. Samt fördelar med en gemensam utbyggnad av en hållbar och miljövänlig VA-lösning. Tekniken och viljan finns.</p>	
d)	Strandskydd Sett från fastigheten Eknö 1:354 är strandlinjen redan bruten genom bebyggelse vid vattenområdet av de mer strandnära fastigheterna, till exempel Eknö 1:349, 1:309 eller 1:617. Kommunen själv anser att kärnöarna kan ses vara sådana landsbygdsområden där det i den pågående strandskyddsutredningen föreslås vara enklare att få dispens från strandskyddet. Kombinerat med det faktum att strandlinjen är bruten samt att en detaljplan skulle hjälpa till att bevara de naturvärden som finns borde strandskyddet anses obehövligt.	Noterat.
e)	Utredningsområde Utredningsområden är områden som föreslås få ny markanvändning men där ny markanvändning behöver utredas vidare. I detta fall föreslås Eknö 1:354 och kringliggande fastigheter ingå i ett utredningsområde för bostadsbebyggelse i översiktsplanen. Då utbyggnadstrategin menar att	Eftersom området är föremål för förslag till nytt naturreservat sedan 2013 kommer det inte att pekas ut som ett utredningsområde i översiktsplanen.

	ny bebyggelse, verksamheter och trafiksatsningar i skärgården koncentreras till utpekade kärnöar och i anslutning till befintliga byar och samhällen för att verka för en levande skärgård utgör det utpekade området i detta yttrande en utmärkt startpunkt. Här har kommunen en möjlighet att skapa något unikt och speciellt i skärgårdsmiljö.	
f)	Sammanfattande bedömning För att kunna utveckla skärgården på ett hållbart sätt i samspel med vatten- och naturvärden samt kommunalt vatten- och avlopp, bör det utpekade området omfattas av ett utredningsområde för bostadsbebyggelse inom översiktsplanen.	Se svar ovan.
89. Privatperson		
a)	<p>Värmdö kommun liksom Sverige och Världen står inför stora samhällsutmaningar. Det är en omvälvande tid där kopplingen mellan välfärd och tillväxt ställts på sin spets samtidigt som hänsyn måste tas till naturen och ett förändrat klimat. En tid som har visat att förmåga till omställning, att kunna möta förändringar är helt avgörande för ett samhälles utveckling. För att möta utmaningarna krävs kraftsamling, och det behöver ske nu och de behöver ske med fokus på en hållbar utveckling.</p> <p>En miljömässigt hållbar omställning är en grundläggande utmaning som berör alla delar av samhället, från global till lokal nivå inom alla sektorer. Översiktsplanen (samrådshandlingen) behöver därför ha sin utgångspunkt i hållbar utveckling där den miljömässiga dimensionen utgör grunden för den sociala och ekonomiska dimensionen. Översiktsplanen behöver därför på ett tydligt sätt beskriva hur denna bidrar till genomförandet och måluppfyllelsen i Agenda 2030, Sveriges miljökvalitetsmål samt den lokala målen.</p> <p>Det framgår tydligt i översiktsplanen vilka värden som är viktiga för kommunen och för dess invånare, inledningsvis skriver Deshira Flankör att;</p> <p>Uttrycksfulla kontraster mellan natur, kultur och skärgård gör Värmdö till en idyll för alla åldrar att bo, leva och verka i. Det är något som vi vill</p>	<p>Översiktsplanen uppdateras med ytterligare text kring Agenda 2030, då planen har sin utgångspunkt från dessa mål.</p> <p>Kommunen håller på att starta upp ett arbete med en grönstrukturplan där vi mer ingående kommer att utreda och beskriva Värmdös natur, vatten och skärgård. Vi arbetar även med en havs-, kust- och vattenplan där just dessa frågor kommer att lyftas. Det kunskapsunderlag som finns är inarbetad i översiktsplanen.</p> <p>Strandskyddet regleras i Miljöbalkens 7 kapitel och det är de bestämmelserna som kommunen följer. Det förslag till differentierat strandskydd som utreds nationellt är en viktig fråga som kommunen bevakar.</p> <p>Översiktsplanen följer Boverkets översiktsplanmodell där Plan- och bygglagens krav på ställningstaganden i översiktsplanen fördelas på tre aspekter; Utvecklingsinriktning, Mark- och vattenanvändning samt Riksintressen, LIS och andra värden. I kommunens översiktsplan kallas dessa för Utbyggnadsstrategi, Mark- och vattenanvändning samt Allmänna intressen. Varje aspekt innehåller ett antal kategorier som bör användas i</p>

<p>bevara och ha med i den fortsatta samhällsutvecklingen.</p> <p>och att; De flesta av oss som idag bor i kommunen, har gjort ett aktivt val att flytta hit för att bo nära naturen och skärgården, och det är viktigt att vi fortsättningsvis värnar dessa värden.</p> <p>Det är tydligt att naturen, närhet till hav och vatten och skärgården är viktiga för kommunen.</p> <p>Översiktsplanen beskriver natur, vatten och skärgården men dessvärre beskrivs förutsättningarna för dessa på ett icke tillfredställande sätt. Vill man att Värmdö kommun ska fortsätta uppskattas för dess natur, hav och vatten och skärgård och fortsätta vara drivkraften i den befolkningsökning som ses måste större hänsyn tas till den gröna infrastrukturen, biologiska mångfalden och ekosystemtjänster samt hur dessa påverkas av ett förändrat klimat.</p> <p>Värmdö kommun består till ytan av 85 procent vatten. Varför har Havs-, kust- och vattenfrågor fått sådant lite utrymmer i planen när dessa utgör majoriteten av kommunens yta? Det står att en Havs-, kust- och vattenplan är under framtagande. Vad händer om en sådan aldrig antas? Borde inte eventuellt kunskapsunderlag från Havs-, kust- och vattenplanen lyftas in i översiktsplanen redan nu? Det gäller även andra frågor som Båtliv vilken har en stor negativ påverkan på det marina växt- och djurlivet vilket i sin tur påverkar den biologiska mångfalden och i sin tur kan leda till att de naturvärden som i dag finns går förlorade eller störs. Det kan i sin tur rubba andra ekosystem viktiga för de värden som kan upplevas i kommunen men även för ekosystemet hela Östersjön.</p> <p>I översiktsplanen står vidare att; ”Strandskyddet är en viktig fråga för utvecklingen av kärnöarna. Det påverkar både utveckling av byar, möjligheten att bedriva verksamheter och förutsättningar för byggnation och annan utveckling av fastigheter i skärgården. Kommunen anser att kärnöarna kan ses vara sådana landsbygdsområden där det i den pågående strandskyddsutredningen föreslås vara enklare att få dispens från strandskyddet”</p>	<p>planeringen för en kommunomfattande översiktsplan. Översiktsplanen inleds med en övergripande strategi, utbyggnadsstrategin, som på ett övergripande, strategiskt sätt beskriver hur kommunen ska arbeta med utveckling av allmänna intressen samt mark- och vattenanvändning över tid. Efter det presenteras de allmänna intressena och hur kommunen ska ta hänsyn till dem, i linje med utbyggnadsstrategin. I översiktsplanens tredje kapitel presenteras mark- och vattenanvändningen. De ställningstaganden som görs där ska gå i linje med utbyggnadsstrategin och de allmänna intressen som presenteras.</p> <p>Det vore jättebra att göra en ny översiktsplan med längre tidsperspektiv men nu är uppdraget att uppdatera den befintliga och därav sträcker den sig inte längre i tiden.</p> <p>Underlaget som har resulterat i kartan över instängda områden består av lågpunktskartering, kartering av avrinningsområden och flöden. I dagsläget bedömer vi att detta är tillräckligt, tillsammans med de underlag vi får från Länsstyrelsen. Det finns inte lagkrav på att ta fram en skyfallskartering. Under kapitel ”Genomförande och fortsatta arbeten” skriver vi att en skyfallskartering rekommenderas i senare arbete.</p>
---	--

	<p>Det förslag till differentierat strandskydd som funnits ute på remiss (SOU 2020:78) innebär emellertid en kraftig försämring av skyddet av växt- och djurliv och av skyddet för den allemansrättsliga tillgången till stränder i Värmdö kommun. Den sammantagna effekten av utredningens förslag på hur strandskyddet ska kunna upphävas i stora s.k. landsbygdsområden – där även hittills skyddade kust- och skärgårdsområden ska kunna inkluderas – i kombination med ett upphävande av strandskyddet vid Sveriges samtliga små sjöar och vattendrag innebär en kraftig försvagning av det generella strandskyddet. Sammantaget skulle det bli den största nedmonteringen av svenskt naturskydd i modern tid. Hur säkerställs de värden som utgör Värmdö då?</p> <p>Det finns stora brister i den utredning som gjorts gällande strandskyddet vilket framför allt beror på att förslagen baseras på ett anmärkningsvärt svagt kunskapsunderlag. De förväntade effekterna på naturen och allmänhetens tillgång till stränder om förslagen blir verklighet är otillräckligt utredda. Hur kan kommunen ställa sig bakom något sådant? Det är givetvis viktigt att skapa goda förutsättningar för att bo och arbeta på landsbygden och att detta skulle kunna ske med en differentiering av strandskyddet men samtidigt behöver så strandskyddet stärkas i kraftigt exploaterade och områden med högt exploateringsstryck. Generellt bör större hänsyn tas till de allmänna hänsynreglerna i miljöbalken. Översiktsplanen bör göra tillägg om riktlinje för avseende att de kumulativa effekterna måste beaktas i samband med strandskyddsbeslut.</p> <p>Översiktsplanen innehåller flertalet riktlinjer vilka återfinns under bland annat Utbyggnadstrategi, allmänna intressen samt mark- och vattenanvändning. Hur hänger dessa ihop är det inbördes lika eller väger något tyngre än det andra? Riktlinjer under utbyggnadstrategi skulle även höra hemma under allmänna intressen och mark- och vattenanvändning. Vidare finns under kapitel Mark- och vattenanvändning även vägledning för planering under riktlinjer för respektive område i kommun. För mig som läsare upplevs denna struktur lite rörig. I arbetet med ett granskningsförslag borde detta göras tydligare.</p>	
--	---	--

	<p>Enligt PBL 3 kap 2§ ska Översiktsplanen ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön.</p> <p>Planen ska även ge vägledning för beslut om 1. hur mark- och vattenområden ska användas, och 2. hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.</p> <p>I strategiska sammanhang är en tidshorisont på 14 år inte speciellt långsiktigt. Tidsaspekten i Översiktsplanens bör förlängas för att på ett meningsfullt sätt visa den långsiktiga utvecklingen i Värmdö kommun samt vägleda den efterföljande planeringen med detaljplaner, förhandsbesked och bygglov.</p> <p>Under allmänna intressen – Klimatanpassning. Varför har inte kommunen tagit fram en skyfallskartering där hänsyn tas till tidsaspekten och eventuellt ledningsnät? Hur kan man med bara en lågpunktskartering fånga upp översvämningsproblematik samt flödesproblematik vilka är beroende av tidsaspekten? Har kommunen då följt Plan och bygglagen 5§ i vilken det står; kommunen ska visa synen på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämnings, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.</p>	
90. Privatpersoner		
a)	<p>Som ägare och ansvariga för nuvarande verksamheter på fastigheten Gustavsberg 1:188 inkommer vi härmed med synpunkter på samrådsförslaget för ny översiktsplan. I samrådsförslaget framkommer det att bebyggelsestrycket är högt i kommunen och att utbyggnadsstrategins huvudfokus ligger på utbyggnad i redan bebyggda miljöer och i kollektivtrafik- och centrumnära lägen. Samtidigt framhålles vikten av att behålla och utveckla närrekreationsområden och viktiga grönstrukturvärden, ekologiska stråk och spridningskorridorer. Rekreationsområden och bostadsnära natur ska utvecklas i takt med fortsatt förtätning. Närmare information om områdets natur- och rekreationsvärden kan man få t.ex. i kommunens görnstrukturprogram.</p>	<p>Då översiktsplanen följer tidigare översiktsplans vision har inga större bostadsområden pekats ut. De områden som är markerade som utredningsområden utgörs av pågående detaljplaner samt positiva planbesked. Markanvändningen för fastigheten kommer inte att ändras till granskning.</p>

	<p>Kultur, idrott och mötesplatser lyfts också upp i samrådsförslaget. Ett livaktigt föreningsliv och tillgång till fritidsaktiviteter är en viktig del av framtidens Värmdö. Ridverksamhet nämns särskilt som en av de populäraste sporterna i kommunen, inte minst för flickor. Det konstateras att en utmaning för framtiden är att ridstigar ofta tas i anspråk för andra ändamål i takt med att nya bostäder kommer till.</p> <p>I förslaget till ny översiktsplan presenteras området, där Gustavsberg 1:188 ligger, som område för natur och rekreation centrumområde. Vi ser med oro på detta då vi anser att det kan hindra utvecklingen av vår fastighet och utvecklingen av Gustavsbergs tätort i stort i enlighet med översiktsplanens övriga önskemål med avseende på såväl rekreation och naturvärden som bostadsutveckling och livskraftig ridverksamhet. Denna skrivning skulle också vara motsägelsefull i relation till den byggrätt som finns stipulerad i gällande detaljplan för fastigheten.</p> <p>Den fastighet vi äger ligger inom Gustavsbergs tätortsområde. Det är ett område som förtätats med ny bebyggelse på många platser under senare år. Denna utveckling ökar trycket på att utveckla rekreationsytor i närmiljön men blir också ett ökande hinder för befintlig ridverksamhet. När bebyggelsen tar mer och mer plats har verksamheten kringskurits. Gustavsberg 1:188 präglas idag av ridskolan som attraherar ridintresserade men verksamheten kräver också mycket plats och god tillgänglighet till omgivningen. Vi kan konstatera att det finns en motsättning i ökad bebyggelse i Gustavsbergs tätort och bibehållandet av ridverksamheten på platsen.</p> <p>Vi menar med detta att det på sikt, med nuvarande planering i kommunen, kommer vara ohållbart och dåligt för Gustavsbergs tätort att ha kvar ridverksamheten där den finns idag. Verksamheten behöver flytta till en ny plats för att kunna fortsätta vara livskraftig och uppfylla dagens regelverk och krav för djurhållning. Vi har tidigare, i samarbete med markägaren i Skevik, presenterat förslag för nytt läge. Detta eller liknande läge bör övervägas för en flytt inom inte alltför avlägsen tid. För att kunna möjliggöra detta bör ridhustomten kunna</p>	
--	--	--

	<p>utvecklas i linje med översiktsplanens önskan om befintliga tätorters förtätning samtidigt som naturvärden och rekreationsytor utvecklas och stärkas i området och ger plats till nödvändig närrecreation. Inte minst ekar och spridningskorridorer bör särskilt finnas kvar. Ny byggnation på fastigheten väster om vår fastighet är inte betjänt av att ha ett stall i dess närhet som idag fungerar som en barriär med sin stora byggnad och många hagar med staket som reserverats för hästar.</p> <p>Genom att ge möjlighet att utveckla delar av fastigheten med bostäder ges en förutsättning för en långsiktig lösning för ridverksamheten. För att underlätta detta önskar vi att området som är markerat som utvecklingsområde väster om vår mark utökas så att det inkluderar även Gustavsberg 1:188. Med ett noggrant arbete kan stora kvaliteter i boendemiljön tillföras i Farstadalen, fler bostäder kan tillkomma samtidigt som naturvärden och rekreation förstärks och de kopplingar kommunen vill värna blir än bättre.</p> <p>Se vidare bifogade bilagor. <i>Till yttrandet finns bilagor med kartbilder.</i></p>	
91. Privatperson		
a)	<p>1) Se till att kommunen får en arkitekturpolicy och en ansvarig arkitekt till kommunen.</p> <p>2) Generellt värna om kopplingen till skärgårdskommunen och brukssamhället. Exempelvis upplever jag inte alls att kommunen och byggherrarna i nya hamnområdet i Gustavsberg har värnat om just kopplingen till brukssamhället eller ens tänkt kring "gröna stråk" och parker. Dessvärre en besvikelse på de byggnader som har uppförts och hur trångt det är i detta nybyggda område. Mycket skuggor och mörka passager, tråkiga rekreationsplatser.</p> <p>3) behåll i möjligaste mån de äldre byggnaderna i Gustavsberg. Tallåskyrkan. Skogsbohusen etc. blandningen ger en fin miljö istället för att riva och bygga höghus.</p> <p>4) se till att husen som byggs har trivsamt arkitektur och bra miljöval. Inte ett enda hus hittills i Gustavsbergshamn är byggt i ex trä och</p>	<p>1. Kommunen har ett pågående arbete med ett arkitekturprogram. Önskemål om ansvarig arkitekt noteras.</p> <p>2. I översiktsplanens kapitel Utbyggnadsstrategi finns en strategi som heter "Värna den lokala platsidentiteten". Där står om hur kommunen tänker kring kulturmiljö och landskapsbild kopplat till ny exploatering.</p> <p>3. Synpunkten om äldre byggnader är noterad.</p> <p>4. Synpunkt om trivsamt arkitektur och bra miljöval är noterad. Kommunen arbetar med ett arkitekturprogram och har nyligen antagit en strategisk plan för träbyggnader.</p> <p>5. För Östra Charlottendal finns ett pågående planarbete. När detaljplanen</p>

	<p>med ex sedumtak?? Varför inte?</p> <p>5) Jag har läst om utbyggnaden av Värmdömarknad och Charlottendal och hur det skall planeras för jättestora byggkomplex. Varför? bygg inte stora "blåkullaområden". Se till att det blandas med radhus, kedjehus, villor etc. i dessa områden. att det lämnas områden med grönt och den befintliga skogen, istället för anläggandet av parker etc.</p> <p>6) Arbeta för att kommunen profilerar sig som ett kulturcentrum med kopplingen till brukssamhället och locka hit turister som kan bidra ekonomiskt till lokalsamhället.</p>	<p>ställs ut för samråd och granskning finns möjlighet att lämna synpunkter. Arbetet går att följa på kommunens hemsida under pågående detaljplanering.</p> <p>6. Vad gäller profilering, se svar om strategin "Värna den lokala platsidentiteten" ovan.</p>
92. Privatperson		
a)	<p>Förringa inte betydelsen av den gröna kil som mosaikskogen utgör, längs och uppe på Kvarnberget och ned mot värdshuset. En påtagligt viktig naturområde.</p> <p>En påtagligt viktig del, för både djur, natur och människors hälsa.</p>	<p>Synpunkten noterad.</p> <p>Området är föremål för ett detaljplanearbete som för närvarande är vilande. Synpunkter på detaljplanen går att lämna under samråd och granskning.</p>
93. Privatperson		
a)	<p>Jag tycker att förslaget på ny Översiktsplan helt har tappat fokus på naturskyddet. Nuvarande Översiktsplan pekar på den vilja kommunen har med sina rekommendationer, man pekar på områden kommunen arbetar för. De i förslaget utpekade riktlinjer känns väldigt urvattnade och övergripande. Ni redogör för vad myndigheterna ska göra men redogör inte för kommunens vilja.</p> <p>1) Jag bor vid präst- trattfjärden som i nuvarande Översiktsplan pekas ut som en större orörd havsvik som kommunen tycker ska inrättas som fredningsområde för fisk. Jag har sett hur överfiske i prästfjärden de senaste 15-åren har lett till en katastroföföd nedgång av fisk i viken. Prästfjärden är en viktig lekplats för gös och tidigare fick man hur mycket gös som helst, nu känns det som det inte är någon gös alls som leker i viken. Ni måste peka ut och visa var ni står i frågan om den sjunkande fiskpopulationen.</p> <p>2) Sen undrar jag hur det blev med naturplanen som det enligt nuvarande Översiktsplan beskrivs att det ska upprättas. Den ska syfta till att öka kommunens möjligheter att ta samlat grepp om utvecklingen av naturmiljön. Jag saknar den</p>	<p>1. Värmdö kommun arbetar med att ta fram en Havs-kust- och vattenplan där kommunens ambition kring att bevara kustens rovfiskbestånd beskrivs. Värmdö kommun stödjer fortfarande att flera fiskefredningsområden inrättas. Vidare har kommunen ambitionen att verka för att flera lek- och uppväxtområden för fisk restaureras. Värmdö kommun för en dialog både med sportfiskarna och länsstyrelsen.</p> <p>2. Värmdö kommun har för avsikt att upprätta en grönstrukturplan istället för en naturplan, vilket går att läsa om i avsnittet "Genomförande" i översiktsplanen.</p>

	ambitionen i förslaget.	
94. Privatperson		
a)	<p>Utbyggnadsstrategi</p> <p>1) Går inte att särskilja primärt bebyggelseläge och sekundärt bebyggelseläge. I den karta som redovisas i stycket. Vad menar man att det är för skillnad på strategiskt utvecklingsläge och primärt bebyggelseläge? Är det inte primärt att bygga där?</p> <p>2) I stycket effektivt nyttjande av resurser formulerar man att människan alltid ska stå i centrum. Formuleringen är missvisande för ett hållbarhetstänk då det ger upphov till obalans mellan ekonomiska, sociala och ekologiska världen. Då det framhålls att människa prioriteras först, före natur och ekonomi.</p> <p>3) Varför framhålla en bild på Stockholm när man presenterar sina egna övergripande riktlinjer? Om något ger det ett missvisande fokus, med mer fokus på kommunens kontakt utåt, och inte de interna funktionerna.</p> <p>Samtidigt blir många riktlinjer svåra att greppa, då de är abstrakt presenterade.</p> <p>4) Det är tråkigt att kartan vid utvecklingsstrategin endast visar kommunikationsflöden inåt Gustavsberg och vidare mot Stockholm. Den interna kommunikationen mellan delar av Värmdö är näst intill obefintlig. Denna kommunikation är en utmaning för Värmdö och bör beaktas åtminstone. Det är viktigt att hantera även sådana frågor för att minska kommunens stora beroende av bilbunden transport och ge förutsättningar för invånare att välja hållbart resande i form av kollektivtrafik. För de förutsättningar som finns idag är det smått omöjligt att resa kollektivt mellan de sekundärbebyggelse som märkts ut i utvecklingsstrategi med konkurrenskraftiga restider. Att skapa bättre förutsättningar för kommunikation in till Stockholm är bra, vilket ni framhåller. Men det är inte tillräckligt.</p> <p>5) Angående den gröna kilen nära Brunn: Konsekvenserna för den känsliga miljön med den gröna kilen blir för stora då den planerade byggnationen är väldigt stor och kommer för</p>	<p>1. Vi ser över färgerna och förtydligar i kartan.</p> <p>I utbyggnadsstrategin finns kommunens övergripande utvecklingsinriktning. Där hittar du information om skillnaden mellan strategiskt utvecklingsläge, primärt och sekundärt. Det är i kommunens strategiska utvecklingsläge, kommuncentrumet Gustavsberg, som den största utvecklingen av ny bebyggelse kommer att tillkomma. I de primära bebyggelselägena, Brunn och Hemmesta, finns potential att utveckla platserna till sammanhängande miljöer med viss samhällsservice som främst möter de lokala behoven för omkringliggande bebyggelse. De sekundära bebyggelselägena har potential att kompletteras och utvecklas för att servicenivån ska kunna upprätthållas även om ny bebyggelse i första hand bör lokaliseras i strategiska utvecklingslägen och primära bebyggelselägen.</p> <p>2. Vi ser över beskrivningen av hållbarhet. Skrivningen att människan står i centrum innebär dock inte att människan prioriteras först. I texten står även att fungerande ekosystem ska sätta ramarna för utveckling och ekonomin är ett medel och en förutsättning. Bara när dessa kan kombineras får vi ett effektivt utnyttjande av våra resurser och en hållbar utveckling.</p> <p>3. Synpunkten om bild över Stockholm är noterad. I utbyggnadsstrategin finns det en del som handlar om Värmdö som en del i Stockholmsregionen.</p> <p>4. På kartan för utbyggnadsstrategin visas flera pilar som representerar utvecklingsstråk för kommunikationer. Det finns en pil som redovisar kommunikationer mot regionen, en som redovisar kommunikationer på Ingarö och till replipunkten Björkviks brygga,</p>

<p>nära. Naturen och miljön kommer att utsättas för ökat besök av många människor vilket ger slitage och stora påfrestningar, även mer biltrafik nära området kommer att påverka negativt miljömässigt då det dröjer innan alla har el-bilar. Naturreservat är bra men borde vara större med hänsyn till rödlistade arter och för att få önskad effekt. Utöka den gröna kilen.</p> <p>6) Infrastrukturen för Ingarö är inte särskilt bra genom Brunn mot Gustavsberg och det kommer att få stora negativa konsekvenser med ökad biltrafik och för lite infartsparkeringar. De flesta vill infartsparkera vid Värmdö marknad där det idag redan är fullt. Så gott som alla hushåll på Ingarö använder bil och oftast två, vilket kommer att öka köbildningen ut och in från ön. Framkomligheten för räddningstjänst blir också sämre. Ökad trafik året runt får också negativa konsekvenser för Ingarös inre delar som har stor artrikedom varav många känsliga.</p> <p>7) Replikpunkt: Björkviks brygga bör i dagsläget inte bli replikpunkt då området är så viktigt med sina badplatser och friluftsområden och det inte finns plats för fler parkeringar. Fler parkeringar skulle få negativa konsekvenser för områdets attraktion. Det skulle också innebära ökad tung trafik och belastning på dåligt vägnät. Någon enstaka mindre passagerarbåt är okej som kanske går till de närmaste öarna som Nämndö – men inte replikpunkt. Ökad trafik med större båtar skulle också störa badmöjligheterna vid de fina och populära stränderna samt påverka turismverksamhet för kanoter, suppar och kajaker negativt.</p> <p>8) Till sist: Ingarö behövs för rekreation för både Stockholms befolkning samt Gustavsbergs. Det har vi sett inte minst under pandemin samt att Gustavsbergs befolkning ökat de senaste åren och dessa besöker Ingarö i stor utsträckning för friluftsliv året om. Ingarös djurliv har också kommit i allt större konflikt med människor och trängs undan och det är tråkigt då det alltid funnits ett rikt djurliv, Ingarö behövs också som en oas för människor och turism utifrån och därför behöver vi hålla igen med ökad utbyggnad. Ingarö har redan exploaterats kraftigt sedan slutet av 1990-talet och främst på 2000-talet.</p>	<p>en pil visar kommunikationerna längs väg 222 till replipunkten i Stavnäs. Den pilen markeras även ut till replipunkt i Sollenkroka. Ytterligare en pil i kartan redovisas längs väg 274 och Kalvsviksvägen till replipunkt Boda brygga. I kapitlet finns även en strategi för samhällsbyggnad som handlar om att förstärka kopplingar och bilda helhet. Strategin behandlar frågor om kommunens centrumområden, verksamhetsområden och replipunkter, som tillsammans viktiga knutpunkter, där stråk och kopplingar behöver förbättras för att medborgare enklare och mer effektivt ska kunna ta sig mellan olika delar i kommunen. Detta innebär exempelvis att kollektivtrafiken från kommunens centrumområden och från stor-Stockholm till andra kommuner, replipunkter, landsbygdsområden och skärgård behöver samordnas för att underlätta för resenärerna.</p> <p>I kapitlet Allmänna intressen finns en temadel om transportinfrastruktur där kommunen framhåller utvecklingen av gång, cykel och kollektivtrafik som ett attraktivt alternativ till bilåkande.</p> <p>5. För fastigheten Brunn 1:286 pågår ett detaljplanearbete som har föregåtts av ett planprogram för Brunn. Just nu befinner sig planarbetet i ett utredningsskede. När detaljplanen ställs ut för samråd finns möjlighet att lämna synpunkter. Mer information om projektet finns på kommunens webbplats.</p> <p>Direkt söder om Brunn föreslås ett naturreservat. Naturområdet runt Vidsjön pekades ut som förslag till nytt naturreservat i kommunens Naturreservatsplan som antogs av Samhällsplaneringsnämnden 2013. Naturreservatsplanen har nu lyfts in i förslaget till uppdaterad översiktsplan. Start-pm för att påbörja arbetet med att bilda ett naturreservat för området godkändes av kommunstyrelsen i juni 2021. Hur gränsen för naturreservatet kommer att se ut utreds under arbetet.</p>
--	--

		<p>6. I planarbetet för Östra Charlottendal, på andra sidan vägen sett från Värmdö marknad, planerar kommunen för en ny infartsparkering.</p> <p>Kommunen instämmer att det vore positivt om fler medborgare använde infartsparkeringar längre ut i systemet för att minska biltrafiken. Därför planeras det för fler infartsparkeringar på Ingarö och detta kan läsas om i kommunens infartsparkeringsplan.</p> <p>Vägnät är inte uppbyggt utifrån att det aldrig ska bli köer utan att köerna inte ska bli för problematiska. Kommunen har en trafikmodell som beräknar den framtida trafikökningen de nya bostäderna kommer att generera och den visar på att Ingarö klara av den ökade trafik som är planerad.</p> <p>7. Björkviksbygga har tidigare använts av Waxholmsbolaget men trafiken upphörd för ett par år sedan när bryggan renoverades av Trafikverket. Trafiken återupptogs inte när bryggan var renoverad. Bryggan är en viktig nod/replipunkt för Värmdö kommuns södra skärgård och pendlingstiden från Nämдös södra delar skärgård skulle avsevärt minska om Waxholmsbåtarna kunde gå till Björkviksbygga jämfört med Stavsnäs. Dessutom är det mer trafik som belastar vägnätet ut till Stavsnäs på grund av all den färjetrafiken som opererar därifrån. Det vägnätet är ansträngt och vägnätet ut till Björkviksbygga klarar av en ökad kapacitet.</p> <p>Att Björkviksbygga pekats ut som en replipunkt innebär inte att områden ska föras med infrastruktur som sanitetsanläggningar och samhällsservice. Den kan införas som en färjehållplats likt tidigare, utan en utbyggnad av faciliteter. Detta är något som kommer att utredas i ett senare skede.</p> <p>8. Noterat.</p>
--	--	---

		Genom att koncentrera bebyggelse till utpekade platser i översiktsplanen kan vi även spara större, sammanhängande grönområden. Dessa redovisas som natur och rekreationsområden i mark- och vattenanvändningskartan.
95. Privatpersoner		
a)	<p>Vi har lämnat in om planbesked för fastigheterna 1:891 och 1:422, och kanske vissa delar av 1:45 skiftet sydöst om bygdegården där det finns en detaljplan för parkering. Men kommunen dröjer med svar, varför? Kommunen skall svara inom fyra månader, nu har snart ett år passerat.</p> <p>Fastigheten 1:422 ansluter direkt till fastigheten 1:562 som har detaljplanlagts tidigare med flerbostadshus. Fastigheterna 1:422 och 1:891 följer det flesta kriterier för bostäder i centrumläge i kommunens översiktsplan. Vänligen ta med dessa fastigheter i den nya översiktsplanen för bostadsbyggande i Stavnäs.</p> <p>Fastighet 1:45 har skiftet väst Stavnäs gårde, bakom Lärkans väg bredvid fastighet 1:407, som fått positivt planbesked nyligen. Vänligen lägg in 1:45:s skifte för utveckling av detaljplan för villor och radhus.</p>	Då det inte finns något beslut om fastigheten kommer markanvändningen i det här skedet inte att ändras.
96. Privatperson		
a)	<p>Nu räcker det! Man kan inte samtidigt som man påstår sig värna om vår unika miljö, exploatera bort den. Vad ska ta vägen till slut när vi behöver lugn o ro och orörd natur för att läka? Jag har flyttat hit ut just pga lugnet, naturen och djurlivet. Förstör inte vår fina ö också!!!</p>	<p>Noterat.</p> <p>I översiktsplanen pekar kommunen ut platser dit bebyggelse ska lokaliseras. Genom att styra bebyggelsen till dessa platser kan vi bevara större sammanhängande områden för natur och rekreation.</p> <p>För de platser som pekas ut för bebyggelse finns riktlinjer för hur utvecklingen ska se ut. Till exempel ska bebyggelse i Brunn, Hemmesta, Stavnäs och Björkås anpassas efter skärgårdskaraktär och i kommunens prioriterade förändringsområden ska karaktären bevaras.</p>

Granskningshandling
Samrådsredogörelse
Dnr: 19KS/1379
Sida 231 (232)

Värmdö 2021-10-19
Samhällsbyggnadskontoret

Moa Öhman
Avdelningschef strategisk samhällsplanering

Karolina Åström Eriksson
Projektledare

VÄRMDÖ KOMMUN